

תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני 2016

תוכן העניינים הראשי

6	דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
14	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
63	סקירת הסיכונים
112	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
114	הצהרות לגבי גילוי בתמצית הדוחות הכספיים
116	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
117	תמצית הדוחות הכספיים
235	ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו ונספחים
250	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בתמצית הדוחות הכספיים

דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016

תוכן העניינים

6	פתח דבר
6	מידע צופה פני עתיד
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
9	סיכונים עיקריים
9	יעדים ואסטרטגיה עסקית
10	התפתחויות משמעותיות בפעילות העסקית
11	התפתחויות במבנה ההון
11	התפתחויות במקורות המימון
13	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
13	התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל
13	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
13	נושאים נוספים
14	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
14	מגמות, תופעות התפתחויות ושינויים מהותיים
14	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
15	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
21	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
21	אירועים לאחר תאריך המאזן
22	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
22	תמצית התוצאות העסקיות - רווח ורווחיות
23	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
30	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
30	נכסים והתחייבויות
36	הון, הלימות הון ומינוף
40	פעילות חוץ מאזנית אחרת
41	מידע כספי לפי מגזרי פעילות
61	חברות מוחזקות עיקריות
63	סקירת הסיכונים
63	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
66	סיכון אשראי
89	סיכון שוק וריבית
102	סיכון תפעולי
105	סיכון נזילות ומימון
107	סיכונים אחרים
107	סיכון ציות ורגולציה
107	סיכון חוצה גבולות
108	איסור הלבנת הון
108	סיכון מוניטין
109	סיכון אסטרטגי
110	הערכת גורמי הסיכון
112	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
112	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
113	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון וההנהלה

7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
18	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
23	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
24	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
24	היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
25	פערי הריבית על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
25	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
26	פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
28	נתוני Cost-Income Ratio
29	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון
29	רווח למניה
30	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
30	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
31	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
31	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
32	ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
33	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
34	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
34	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
35	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
35	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
36	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
36	הרכב ההון העצמי
37	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
39	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
40	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק
40	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
44	תוצאות כספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
45	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
47	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
49	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
51	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
53	תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים
55	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

57	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
59	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
67	לזוים גדולים
68	אשראי למטרת עסקאות הוניות
68	אשראי לחברות ממונפות
69	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתית הכוללת ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
69	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
70	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה בהפסדי אשראי
71	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
72	סיכון אשראי לפי ענפי משק
78	חשיפה למדינות זרות
81	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
84	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
87	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
88	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגין נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
90	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
91	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
92	חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
100	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית
100	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית
101	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן
110	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner)

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 10 באוגוסט 2016 (ו' באב התשע"ו), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח הסיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2016.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח הסיכונים והגילויים הפיקוחיים הנוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות המפקח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה.

דוח הדירקטוריון והנהלה ותמצית דוחות כספיים אלה ערוכים בהתאם למבנה החדש שקבע המפקח על הבנקים.

במסגרת המבנה החדש של הדוחות הכספיים נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה זה כולל דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הוועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).

אתר האינטרנט של הבנק כולל גם מידע פיקוחי נוסף ובו פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאוגרפיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה (מאז פרסום הדוחות הכספיים השנתיים), בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2015.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

תמצית הנתונים

לרבעון שהסתיים ביום				
30.6.2015	30.9.2015	31.12.2015	31.3.2016	30.6.2016
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות - סעיפים עיקריים				
1,082	933	820	760	1,014
(45)	151	127	67	69
375	358	390	454	363
1,412	1,442	1,337	1,281	1,446
40	61	75	3	57
825	821	819	779	836
547	560	443	499	553
204	213	197	203	200
330	316	240	288	340
רווח נקי ⁽¹⁾				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016				
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות - סעיפים עיקריים				
3,534	1,781	1,774		
358	80	136		
1,500	752	817		
5,392	2,613	2,727		
211	75	60		
3,226	1,586	1,615		
1,955	952	1,052		
761	351	403		
1,134	578	628		
רווח נקי ⁽¹⁾				
ליום				
30.6.2015	30.9.2015	31.12.2015	31.3.2016	30.6.2016
במיליוני שקלים חדשים				
מאזן - סעיפים עיקריים				
201,764	204,966	209,158	216,809	217,758
152,317	157,996	159,204	162,073	165,515
15,833	11,306	11,845	9,013	8,419
153,736	158,107	162,380	165,001	169,621
22,648	23,196	23,719	26,859	24,337
11,266	11,616	11,847	12,098	12,384
הון עצמי ⁽¹⁾				

(1) בכל מקום בדוח הדייקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

תמצית הנתונים – המשך

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

לרבעון שהסתיים ביום					
30.6.2015	30.9.2015	31.12.2015	31.3.2016	30.6.2016	
12.4	11.5	8.4	10.0	11.6	תשואת הרווח הנקי ⁽¹⁾⁽²⁾
100.9	100.1	102.0	101.8	102.5	פיקדונות הציבור נטו לאשראי לציבור
5.58	5.67	5.66	5.58	5.69	הון לסך המאזן
9.30	9.30	9.50	9.65	9.72	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
12.86	12.76	13.29	13.20	13.23	יחס הון כולל לרכיבי סיכון
5.24	5.32	5.32	5.23	5.33	יחס המינוף ⁽³⁾
84	84	91	97	99	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני) ⁽⁴⁾
58.4	56.9	61.3	60.8	57.8	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (Cost income ratio) ⁽⁵⁾
0.11	0.15	0.19	0.01	0.14	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1.43	1.36	1.04	1.24	1.47	רווח נקי בסיסי למניה
1.42	1.36	1.03	1.24	1.47	רווח נקי מדולל למניה

לשנה שהסתיימה		לשישה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר		ביום 30 ביוני		
2015	2015	2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים				
10.0	10.8	10.6	10.6	תשואת הרווח הנקי ⁽¹⁾⁽²⁾
59.8	60.7	59.2	59.2	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (Cost income ratio) ⁽⁵⁾
0.13	0.10	0.07	0.07	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
4.90	2.50	2.71	2.71	רווח נקי בסיסי למניה
4.89	2.50	2.71	2.71	רווח נקי מדולל למניה

- (1) בכל מקום בדוח הדיסקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
- (2) מחושב על בסיס שנתי.
- (3) יחס המינוף (Leverage Ratio) – היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) – סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (5) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

סיכונים עיקריים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו.

לבנק תהליך סדור, המתבצע לפחות אחת לשנה, שבו הוא ממפה את הסיכונים אליהם הוא חשוף במסגרת פעילותו העסקית. רשימה זו מתעדכנת באופן דינאמי, כתוצאה מפעילויות חדשות שהבנק מבצע, או כתוצאה מרגולציה חדשה או מעודכנת. מיפוי הסיכונים מאושר בהנהלה ובדירקטוריון, כאשר לכל סיכון נקבע האם הוא מהותי, בהתאם לסף מהותיות שנקבע על ידי הדירקטוריון. סף זה מבטא במונחי הון הליבה של הבנק. לכל סיכון מהותי נקבע מנהל הסיכון, ומסגרת הטיפול בו מעוגנת במסמך מדיניות ייעודי, המאפשרת לפחות אחת לשנה בהנהלת הבנק ובדירקטוריון. מסמך המדיניות קובע את הדרכים לניהול הסיכון, למדידתו, לדיווחים הנדרשים בגינו ולמזעורו. בפרט, הדירקטוריון קובע את תאבון הסיכון, קרי, את תקרות החשיפה המותרות בגין כל סיכון. במהלך השנה, מבצעות יחידות הבנק בקווי ההגנה השונים מעקב אחר פרופיל הסיכון, כדי לוודא כי הסיכון אינו חורג מתאבון הסיכון שנקבע עבורו. מעקב זה מתבצע על ידי שורה ארוכה של מדדים שנקבעו, הבוחנים את המרחק בין פרופיל הסיכון לתאבון הסיכון שנקבע, והוא מבוצע במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק המאושר בהנהלה ובדירקטוריון. בכל מקרה של התקרבות מדד סיכון כלשהו לתאבון הסיכון נמסר דיווח, ובוודאי, במקרה של חריגה מתאבון הסיכון של הבנק. ככלל, להנהלת הבנק תאבון סיכון אפס לחריגה ממגבלות הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

מיפוי הסיכונים של הבנק קבע רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (סיכון הריבית בתיק הבנקאי בפרט), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון מוניטין, סיכון ציות ורגולציה, סיכון איסור הלבנת הון וסיכון חוצה גבולות. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק ואת תנאי השוק ודרישות הרגולציה. במהלך הרבעון השני של שנת 2016, מיפה הבנק סיכון חדש, הוא סיכון ניהול ההון, המבטא את פוטנציאל הנזק הצפוי לבנק, לו לא יעמוד בדרישות ויעדי ההון הרגולטוריים. למרות מיפוי "חדש" זה, אין מדובר בסיכון חדש שכן הבנק מנהל את ההון שלו, מזה זמן רב באמצעות פורומים, מסמך מדיניות ותהליכים שנועדו להבטיח עמידתו ביעדים שקבע.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

מידע על התפתחויות בסיכונים מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן. דוח סיכונים מפורט מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאיים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים בדבר היעדים והאסטרטגיה העסקית של הבנק, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

לא חלו שינויים ביעדים ובאסטרטגיה העסקית מאז פרסום הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2015.

התפתחויות משמעותיות בפעילות העסקית

יחד עם הגאות בשוק המשכנתאות, הבנק פועל לחיזוק הובלתו בשוק המשכנתאות הן במונחי נתח שוק והן במונחים תדמיתיים, והמשך חיזוק המומחיות של בנקאי המשכנתאות. במהלך שנת 2015 ובמחצית הראשונה של שנת 2016 הבנק אף הצליח להגדיל את נתח השוק שלו, תוך שהוא ממשיך לשמור על מאפייני סיכון נמוכים בשיעור המימון בהלוואה ובשיעור ההחזר ביחס להכנסת הלווה.

מגזר משקי הבית מצוי בתחרות הולכת ומתעצמת, הן מצד המערכת הבנקאית והן מצד חברות הביטוח וחברות כרטיסי האשראי, זאת, לצד הרחבת השפעות רגולטוריות, כדוגמת מסקנות הועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים הפיננסיים הנפוצים בישראל ("ועדת שטרם"), אשר מטרתה הינה הגברת התחרות בשירותי הבנקאות הקמעונאיים.

יעד הבנק הינו להגדיל את נתח השוק שלו במגזר משקי הבית באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות תוך מיקוד בקהלי מטרה איכותיים. צעדי הרגולציה להגברת התחרות במגזר משקי הבית ולהסרת חסמים בפני ניווד חשבונות בין בנקים, מהווים הזדמנות לגיוס מוגבר של לקוחות, תוך התבססות על ייחודיות השירות האישי והאיכותי של הבנק. במסגרת זו, נעשה שימוש בפלטפורמת "LIVE" לגיוס לקוחות חדשים ולשיפור השירות ללקוחות קיימים, תוך פיתוח הקונספט והרחבת הצעת הערך.

מאגר הלקוחות נוטלי המשכנתאות בבנק מהווה פוטנציאל להגדלת בסיס הלקוחות בפעילות מסחרית, ולקוחותיו של בנק יחב מהווים חיזוק לפעילות המגזר הקמעונאי של הקבוצה. בנוסף, פועל הבנק להתרחבות למגזרי לקוחות חדשים, ביניהם המגזר הערבי.

הבנק ממקד את מאמציו בגיוס פקדונות מלקוחות קמעונאיים ומלקוחות עסקיים על מנת לשפר את יחס כיסוי הנזילות של הבנק, ועל מנת להוזיל את עלות המקורות הנדרשים לפעילותו ולהוביל לשיפור רמת הרווחיות. מאמצים אלה הובילו לכך שהבנק הגדיל בשנת 2015 ובמחצית הראשונה של שנת 2016 בהיקף ניכר את היקף הפקדונות הקמעונאיים והעסקיים, תוך שיפור משמעותי של יחס כיסוי הנזילות.

האסטרטגיה העסקית של הבנק שמה דגש על הרחבה משמעותית של בסיס הלקוחות ועל הגדלת נתח השוק שלו בקרב הלקוחות העסקיים הקטנים והבינוניים, תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו. הבנק מתמודד עם התגברות התחרות במגזרי פעילות אלה באמצעות הגברת הפעילות השיווקית מול הלקוחות, תוך פילוח הלקוחות על פי סוג העיסוק וצרכיהם וראיה כוללת של פעילותם, וכן באמצעות הרחבת פעילות הבנק בקרן המדינה לעסקים קטנים ובינוניים. לצורך הרחבת פעילותו במגזר הבנקאות המסחרית נערך ארגון מחדש של הפעילות תחת שלושה מוקדים עסקיים. תשתית זו תתמוך בהמשך הרחבת הפעילות במגזר בשנים הבאות.

התחרות במתן שירותי בנקאות ופיננסים למגזר הבנקאות העסקית מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים ושל חברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך. הבנק מתמודד עם התחרות במגזר באמצעות התבססות על יתרונות ההון האנושי שלו ועל הניסיון והידע במתן שירות מקצועי ובהתאמת הפתרונות הבנקאיים לצרכי הלקוח. האסטרטגיה העסקית של הבנק במגזר מכוונת למיצוי הפוטנציאל הכלכלי של ההון על ידי התמקדות בפעילויות בעלות רווחיות גבוהה ביחס להון הנדרש בגיבן. במקביל, הבנק פועל למינוף יתרונו המקצועי באמצעות הגברת שיתופי הפעולה במסגרת קונסורציומים עם גופים אחרים. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוחות הכספיים.

הבנק ממשיך לשמור על יעילות תפעולית גבוהה, בין היתר באמצעות רה-ארגון בנכסים ובאמצעות אופטימיזציה של מערך הסינוף.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד – "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוקי ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הריכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון וההנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הריכוזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הריכוזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות.

סך פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 ביוני 2016 עמד על כ-169.6 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-162.4 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2015, גידול של כ-4.5%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו במחצית הראשונה של שנת 2016 בשיעור של כ-6.8% הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בכ-3.9% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ קטנו בשיעור של כ-2.4%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

בנק ישראל

בנק ישראל משמש כגורם המרכזי למימון וספיגת כסף לזמן קצר עבור המערכת הבנקאית, ובכלל זה עבור הבנק. יצוין, כי בנק הלווה כסף מבנק ישראל, חייב בבטוחות, עובדה המובאת בחשבון בניהול השוטף של הנזילות. שוק נוסף לגיוס מקורות לטווח קצר הוא שוק הכסף הבין בנקאי. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 החזיקה המערכת הבנקאית ובכללה הבנק, בעודפי נזילות גבוהים ולכן, השימוש בכלי זה היה זניח. ההיקף והסוגים של הפיקדונות במערכת הבנקאית מושפעים, בין היתר, מהמדיניות המוניטרית של בנק ישראל.

כתבי התחייבות ואיגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

למועד הדוחות הכספיים סך תעודות ההתחייבות (סדרות 35-43, 27,30-31), לרבות כתבי התחייבויות נדחים, שהונפקו לציבור על ידי טפחות הנפקות הסתכמו בערך נקוב כולל של כ-20,215 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2015 - 19,769 מיליוני שקלים חדשים), מהם 2,131 מיליוני שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים (נכללים בהון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר). ביום 15 במרץ 2016 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב (סדרה 43 והרחבת סדרות 40 ו-42), בערך נקוב של כ-2,763 מיליוני שקלים חדשים תמורת 3,121 מיליוני שקלים חדשים.

לפרטים בדבר פרסום תשקיף לציבור על ידי טפחות הנפקות ביום 4 ביולי 2016 ראה להלן בפרק "אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק".

מכשירי הון מורכבים

בחודשים דצמבר 2015 וינואר 2016 גייס הבנק בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של כ-600 מיליוני שקלים חדשים. כתבי התחייבות עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2.

לפי Standard & poors Maalot דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים הוא ilAA-.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד – "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

בחודש נובמבר 2006 גייס הבנק במסגרת הקצאה פרטית למשקיעים מוסדיים סכום של כ-451 מיליוני שקלים חדשים (460 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב), באמצעות הנפקה של שטרי הון נדחים (סדרה א'). ביום 21 במאי 2007 פורסם תשקיף של הבנק, במסגרתו נרשמו למסחר בתחילת חודש יוני 2007 מכשירי ההון המורכבים. בסך הכל הונפקו ונרשמו למסחר מכשירי הון מורכבים נוספים במסגרת התשקיף בסך של כ-1,242 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב תמורת סך של כ-1,193 מיליוני שקלים חדשים.

סך כל מכשירי ההון המורכבים (סדרה א') של הבנק ליום 30 ביוני 2016 שהונפקו ונרשמו למסחר, הגיע לכ-1,702 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב, שהונפקו תמורת סך של כ-1,644 מיליוני שקלים חדשים.

מכשירי ההון המורכבים נכללים בהון רובד 2 אך אינם כשירים להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ולכן, מופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר.

היתרה המשוערכת של מכשירי ההון המורכבים, כולל כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים ליום 30 ביוני 2016 עומדת על כ-2.6 מיליארדי שקלים חדשים (מתוכם כ-0.6 מיליארדי שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo), לעומת 2.4 מיליארדי שקלים חדשים (מתוכם כ-0.4 מיליארדי שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo) בסוף שנת 2015. לפרטים, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבות נדחים בבנק י"ב ראה ביאור 9 י"ח לדוחות הכספיים.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

הרחבת הפעילות העסקית

ניהול כספי הפיקדון לעובדים זרים

ביום 30 בדצמבר 2015 קיבל הבנק הודעה על זכייתו במרכז שקיימה המדינה לניהול כספי הפיקדון לעובדים זרים. ביום 8 במאי 2016, הועברו לבנק כספי הפיקדון בהיקף כ-300 מיליוני שקלים חדשים והבנק החל לנהל את הפיקדון, בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם.

מכרז עסקים קטנים

ביום 17 בינואר 2016, הודיע משרד האוצר כי השותפות הפיננסית בין בנק מזרחי טפחות לחברות נוספות נבחרה כאחת ההצעות הזוכות במסגרת המכרז להעמדת הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים במסגרת הקרן החדשה בערבות המדינה. הפעילות בקרן החדשה החלה במהלך המחצית הראשונה של חודש מאי 2016.

התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל

חוק התגמול ונושאי משרה בתאגידים פיננסיים

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. לפרטים ראה פרק ממשל תאגידי (חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק).

התפתחויות בלוגיסטיקה, מינהל והתייעלות

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 נמשכה פעילות הבנק להתייעלות וניצול מיטבי של משאבים קיימים. פעילות זו כוללת גם מימוש של נכסים וביצוע פריסה טובה יותר של מערך הסינוף.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

במהלך הרבעון השני של שנת 2016 החליט הבנק כי הנציגות באורוגוואי תיסגר.

נושאים נוספים

מעורבות חברתית ותרומות

לפרטים בדבר מעורבות חברתית ותרומות, ראה דוח אחריות תאגידיית באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב.4 (2-4) לדוחות הכספיים.

חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית

לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ולפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה נגזרת ובקשה לאישור תובענה ייצוגית בהקשר זה, ראה ביאורים 10 ב.2, 10 ב.3 א ו-10 ב.4 לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

מכירת זכויות והתחייבויות בתיק המשכנתאות

ביום 30 ביוני 2016 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים למכירת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו של תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל הוא כ-882 מיליון שקלים חדשים. תיק הלוואות מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק בשנת 2014. תיק הלוואות שנמכר כולל הלוואות שבהן שיעור המימון (LTV) אינו עולה על 60%.

יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק באופן שזכויות הרוכשת זכויות הבנק תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו).

בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות החלק בתיק הלוואות שנותר בבעלותו.

פרסום תשקיף - מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ

ביום 4 ביולי 2016, פרסמה מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "מזרחי טפחות הנפקות"), תשקיף מדף לציבור (נושא תאריך 5 ביולי, 2016) במסגרתו תוכל החברה להנפיק לציבור סוגי ניירות ערך שונים בהתאם להוראות הדין – איגרות חוב שאינן ניתנות להמרה, כתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה וניירות ערך מסחריים – באמצעות דוחות הצעת מדף אשר בהם יושלמו כל הפרטים המיוחדים לאותה הצעה, לרבות פרטי ותנאי ניירות הערך והרכב היחידות המוצעות, בהתאם להוראות כל דין ובהתאם לתקנון ולהנחיות הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, כפי שהיו באותו מועד.

תוקף התשקיף הינו שנתיים ממועד הפרסום, באפשרות החברה להאריך את תוקפו לתקופה של שניים עשר חודשים נוספים.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

מערכת הבנקאות מתמודדת בשנים האחרונות עם מספר אתגרים עיקריים:

- פעילות כלכלית ממותנת המתאפיינת בסביבת ריבית ואינפלציה נמוכה לאורך זמן, אשר פוגעת ברווחיותם של הבנקים.
- התמתנות בקצב הצמיחה העולמי, המושפעת בין היתר מהיחלשות במשקים המתעוררים ומהתגברות אי הודאות בגוש האירו, מובילה למגמה של מעבר מבנקאות רב-לאומית גלובלית לבנקאות מקומית.
- פיתוח מואץ של בנקאות דיגיטלית המבוססת על פלטפורמת האינטרנט ועל שימוש מוגבר במובייל. מגמת הדיגיטציה הגוברת מאפשרת את כניסתן של חברות טכנולוגיה לזירת התיווך הפיננסי (חברות P2P ומימון המונים) בזכות יתרונות פלטפורמת האונליין: זרימת המידע מהירה, השיתוף בין פרטים מהיר ועלויות העסקה נמוכות.
- התחרות במגזר משקי הבית ובמגזרי העסקים הקטנים והבינוניים הולכת ומחריפה בשנים האחרונות, על רקע התמקדות של המערכת הבנקאית במגזרים אלה, לצד כניסה גוברת של גופים מוסדיים וחברות כרטיסי האשראי. להשפעות אלה מצטרפת התגברות ההוראות הרגולטוריות בנושאים הבאים: פיקוח על מחירי השירותים הבנקאיים; הסרת חסמים בפני ניווד חשבונות בין בנקים; קידום חוק נתוני אשראי והפקת תועלת זהות בנקאית לצורך הגברת השקיפות לצרכן וצמצום פערי המידע; הגברת התחרות בענף הבנקאות באמצעות עידוד כניסתם של מתחרים חדשים - אגודות אשראי ובנקים קואופרטיביים. בהמשך למגמת התגברות ההוראות הרגולטוריות, בתאריך 3 ביוני 2015 הכריז שר האוצר באופן רשמי על הקמתה של "הועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים הפיננסיים הנפוצים בישראל" - "ועדת שטרומ". ביום 6 ביולי 2016 פרסמה הועדה את המלצותיה הסופיות (ראה פירוט להלן).
- נקיטת צעדי התייעלות במערכת הבנקאית אשר באו לידי ביטוי בשורת מהלכים: הפעלת תכניות פרישה מוקדמת של עובדים, מיזוג של חברות בת אל בנקי האם, צמצום במערך הסינוף ובשטחי דל"ן, מיכון שירותי הטלר ושימוש גובר בבנקאות דיגיטלית.
- החמרת הדרישות בנושא של שמירה על יחס כיסוי מזילות ויחס מינוף לצורך שיפור מנגנוני על יציבות המערכת הבנקאית. מנגד, אישר הפיקוח על הבנקים לבנקים בישראל לגייס איגרות חוב עם מנגנון ספיגת הפסדים, בדומה לנהוג בעולם (איגרות חוב עם המרה מותנית - COCO). איגרות חוב אלה תורמות לחיזוק יציבות הבנק המנפיק ולצמצום התמיכה שתידרש מהממשלה אם וכאשר הבנק יקלע לקשיים.
- הידוק הרגולציה הבינלאומית המתאפיינת באכיפה מוגברת וחוצה גבולות, כמו גם בנושאי מיסוי מקומיים.
- התגברות התודעה הצרכנית, בין היתר, בזכות שימוש מוגבר ברשתות החברתיות, ובזכות טכנולוגיה המאפשרת נגישות קלה יותר למידע ולבחינת חלופות פיננסיות. כתוצאה מכך, עולם הבנקאות עובר למיקוד בזיהוי צרכי הלקוח.

הועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים הפיננסיים הנפוצים בישראל - "ועדת שטרומ"

- ביום 6 ביולי 2016 פורסם הדוח הסופי של הועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים הפיננסיים הנפוצים בישראל ("ועדת שטרומ", להלן - "הועדה"). מטרת הועדה הינה הגברת התחרות בשירותי הבנקאות הקמעונאיים תוך התייחסות לצד ההיצע - הוספת שחקנים חדשים, ולצד הביקוש - הגברת יכולת הצרכן. חזון התחרות של הועדה מוגדר על ידי יצירת שוק יעיל יותר המלווה בצמצום עלויות למשק, פישוט התחרות עבור הצרכן וגיוון מקורות האשראי והשירותים הפיננסיים המוצעים לצרכן. הועדה ממליצה לעשות זאת באמצעות נקיטת הצעדים הבאים:

הפרדת השליטה בחברות כרטיסי האשראי:

- הפרדת השליטה והבעלות של הבנקים הגדולים מחברות כרטיסי האשראי בתוך פרק זמן של שלוש עד ארבע שנים.
- איסור על רכישה ושליטה של חברות כרטיסי האשראי על ידי בנקים, וכן על ידי גופים מוסדיים ותאגידים ריאליים גדולים.

הנפקה והפצה של כרטיסי אשראי:

- הטלת מגבלות על הבנקים הגדולים בהנפקה ובהפצה של כרטיסי אשראי בתקופת הביניים עד למועד ההפרדה של חברות כרטיסי האשראי, ולמשך תקופה של חמש שנים ממועד ההפרדה. בין היתר נקבע כי הבנקים הגדולים יצמצמו בתוך שנתיים את היקף האשראי המונפק על ידם ללקוחות בשיעור של 50%.

- הפחתת העמלה הצולבת בהתחשב בהתפתחות התחרות, ובהתייחס לרמת עמלת המנפיק באירופה ולנושא מעבר לסליקה יומית.

גופים חוץ בנקאיים מפוקחים – יצירת תנאים שיאפשרו להם להתחרות בבנקים, בדגש על המידע ויכולת גיוס ההון הנדרשים לפעילותם:

- חברות המחזיקות בגופים מוסדיים יוכלו להקים חברות בת למימון קמעונאי, שמקורותיו יהיו הון נוסטרו של חברת האם וגיוס באמצעות הנפקת איגרות חוב לציבור. הגוף המוסדי יוכל לרכוש איגרות חוב אלה עבור תיקי עמיתים תחת מגבלות.
- עידוד שחקנים חדשים (כדוגמת P2P ואגודות אשראי) – סיוע ממשלתי לשחקנים חדשים במימון הקמת מערכות מחשוב והקלות ברגולציה תוך שימת לב למידת הסיכון הנשקף מהן.
- יצירת אסדרה מתאימה אשר תחול על השחקנים החוץ בנקאיים להגנה מפני סיכונים רלוונטיים, כולל: סייבר, הלבנת הון והטעיית הצרכן.

בנקים חדשים במגזר הקמעונאי

- עידוד כניסת שחקנים חדשים על בסיס המתווה להקמת בנק חדש בישראל שפרסם הפיקוח על הבנקים ביוני 2016 ומהווה חלק בלתי נפרד מהמלצות וועדת שטרומ.
- החלת חובה לביטוח פיקדונות על כל הבנקים בישראל, לצורך הגברת ביטחון הלקוחות והגברת התחרות.

איגום משותף של משאבי IT –

- מתן הרשאה לבנקים הקטנים והבינוניים לשיתוף פעולה בתחום ה-IT בינם לבין עצמם, וכן עם גופים חוץ בנקאיים, לצורך צמצום עלויות.
- חברת שב"א (שירותי בנק אוטומטיים) – שינוי מבנה הבעלות בחברה, הפיכת פרוטוקולי שב"א למודולריים ולתומכים בסטנדרטים בינלאומיים ומתן נגישות לשחקנים רלוונטיים בשוק לשימוש בפרוטוקולים בתנאים שוויוניים.
- פתיחת שוק סליקת כרטיסי האשראי – מתן נגישות שווה לכל הגופים הפיננסיים למערכת הסליקה ועידוד כניסת מתחרים חדשים לתחום.
- תשלומים – אסדרת מכלול שירותי התשלום על בסיס האסדרה הבינלאומית בדגש על האירופאית, תוך התאמה לשוק המקומי. במסגרת זו, תתאפשר נגישות שווה למערכת התשלומים לכל הגופים המספקים שירותי תשלום.
- שירותי מידע וייזום פעולות – תיקבע אסדרה בהתאם לעקרונות ה-PSD. בנוסף, ייקבעו כללים בדבר הסכמת הלקוח לגישה לחשבון העו"ש ולשימוש במידע לצורך הגנה על פרטיות ואבטחת מידע. הבנקים, בין יתר הגופים הפיננסיים, יחויבו לאפשר גישה ממוכנת בסטנדרטים מקובלים לגופים המספקים שירותי מידע וייזום פעולות לחשבונות הלקוחות אשר הביעו הסכמה לכך.
- מתן אפשרות לצרכנים בישראל לבחור ולקבל שירותים פיננסיים מכל המוסדות הפיננסיים, ללא צורך בהעברת חשבון העו"ש שלהם. זאת, על ידי הקמת תשתית טכנולוגית אשר תאפשר ביצוע פעולות פיננסיות בפשטות ובמהירות גם באמצעות מוסדות פיננסיים מתחרים ללא קשר למקום בו מנהל חשבון העו"ש.

לצורך מעקב אחר יישום הרפורמה והתפתחות התחרות במערכת הפיננסית, המליצה 'ועדת שטרומ' על הקמת ועדת יישום סטטוטורית בראשות מנהל כללי משרד האוצר.

עם פרסום ההמלצות, פורסמה הצעת חוק ליישום מסקנות 'ועדת שטרומ', אשר אין בה, בהכרח, הלימה מוחלטת לכלל המלצות הועדה.

בשלב זה, לא ניתן לאמוד את השפעתן של ההמלצות על הדוחות הכספיים של הבנק.

התפתחויות במשק בישראל המחצית הראשונה של שנת 2016

התפתחויות ריאליות

הנתונים המאקרו כלכליים במחצית הראשונה של שנת 2016 מעידים על המשך מגמת ההתמתנות בקצב הצמיחה של הפעילות במשק, תוך התכווצות בפעילות סחר החוץ, והאטה בהתרחבות מדדי הביקוש המקומיים והייצור התעשייתי.

התוצר המקומי הגולמי צמח ברבעון הראשון של שנת 2016 בשיעור שנתי של 1.7%, לעומת 3.5% ברבעון הרביעי של שנת 2015 ו-2.5% בשנת 2015 כולה. הצמיחה ברבעון הראשון הושפעה לשלילה מהתכווצות ביצוא הסחורות והשירותים ובצריכה הציבורית. מנגד, הצמיחה הושפעה לחיוב מהתרחבות בשיעורים גבוהים של סעיפי ההשקעה בנכסים קבועים ושל והצריכה הפרטית. המדד המשולב של בנק ישראל עלה במהלך חמשת החודשים הראשונים של השנה בשיעור שנתי של 0.6% בלבד, בהשוואה לעליה של 1.3% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת עלייה בשיעור של 1.7% בשנת 2015 כולה.

במהלך ארבעת החודשים הראשונים של שנת 2016 עלה מדד פדיון ענפי הכלכלה בשיעור שנתי של 3.3%, לעומת שיעור של 5.1% בתקופה המקבילה אשתקד ושל 5.7% בשנת 2015 כולה. מדד המכירה הקמעונאית עלה באותה התקופה בשיעור שנתי של 3.9%, לעומת שיעור של 1.5% בתקופה המקבילה אשתקד ושל 4.8% בשנת 2015 כולה. מדד הייצור התעשייתי עלה במהלך ארבעת החודשים הראשונים של שנת 2016 בשיעור שנתי מתון של כ-1.4%, לאחר שנותר ללא שינוי בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה לשיעור של 1.2% בשנת 2015 כולה. יצוין כי מדד הייצור התעשייתי הושפע לשלילה מירידת מדד ייצור הטכנולוגיה. במהלך חמשת החודשים הראשונים של השנה המשיך מדד מנהלי הרכש להעיד על התכווצות בפעילות הכלכלית. מדד אמון הצרכנים מצביע על שיפור מסוים במהלך החודשים האחרונים.

יצוא הסחורות (נתוני מגמה דולריים במונחים שנתיים, ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) ירד ברבעון השני של שנת 2016 בשיעור ניכר של 20.2%, בהמשך לירידה של 15.3% ברבעון הראשון של השנה. זאת, בעיקר על רקע המשך ההאטה בסחר העולמי ובעקבות צמצום חד ביצוא ענפי תעשייה עיקריים: יצוא הרכיבים האלקטרוניים, יצוא תרופות ויצוא כימיקלים. יבוא הסחורות (נתוני מגמה דולריים במונחים שנתיים, ללא אוניות, מטוסים, יהלומים וחומרי אנרגיה) התרחב במהלך הרבעון השני של שנת 2016 בשיעור של 13.7%, בהמשך להתרחבות של 9.9% ברבעון הראשון של השנה. עלייה זו נבעה מגידול בכל מרכיבי יבוא הסחורות: חומרי גלם, מוצרי צריכה ומוצרי השקעה. הגירעון המסחרי הכולל הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2016 בכ-6.6 מיליארדי דולרים, לעומת 3.2 מיליארדי דולרים בתקופה המקבילה אשתקד.

בממוצע חמשת החודשים הראשונים של שנת 2016 עמד שיעור האבטלה על 5.1%, בהשוואה לשיעור של 5.2% בתקופה המקבילה אשתקד ובשנת 2015 כולה. זאת, במקביל לעלייה בשיעור המועסקים לרמה של 64.2%, מרמה של 63.9% בתקופה המקבילה אשתקד ושל 64.1% בשנת 2015 כולה.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 נותר מדד המחירים ללא שינוי, בעוד שבתקופה המקבילה אשתקד ירד המדד בשיעור של 0.2%. המדד הושפע בעיקר מהוזלה במחירי המזון, ובמחירי הפירות והירקות, ומנגד מהתייקרות במחירי החינוך, התרבות והבידור, ובמחירי הדיור. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש יוני 2016 ירד מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.8%.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

	31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2016	שיעור עלייה (ירידה)
שער החליפין של:			
הדולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.902	3.846	(1.4)
אירו (בשקלים חדשים)	4.247	4.284	0.9

ביום 5 באוגוסט 2016 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.821 - ייסוף של 0.7% בהשוואה לשער ביום 30 ביוני 2016. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 4.255 - ייסוף של 0.7% בהשוואה לשער ביום 30 ביוני 2016.

על מנת לתמוך בשער החליפין, רכש בנק ישראל במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 מטבע חוץ בהיקף של כ-3.4 מיליארדי דולרים, בהמשך לרכישות בהיקף של כ-5.5 מיליארדי דולרים במהלך שנת 2015 כולה. (כ-0.9 מיליארד דולר נרכשו במטרה לקזז את השפעת הפקת הגז ממאגר "תמר" על שער החליפין, לעומת כ-3.1 מיליארד דולר בשנת 2015 כולה).

מדיניות מוניטרי ופיסקלית

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 לא חל שינוי בשיעור ריבית בנק ישראל, אשר בחודש מרץ 2015 הופחתה מרמה של 0.25% לרמה של 0.10%. המדיניות המוניטארית של בנק ישראל הושפעה השנה, בין היתר, מהתחזקות השקל אל מול סל המטבעות, חולשה מתמשכת ביצוא הסחורות, התמתנות בציפיות האינפלציה והמשך מדיניות מוניטארית מרחיבה במשקים מרכזיים בעולם. במחצית הראשונה של שנת 2016 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 3.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון מצטבר בסך של 3.8 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו ביוני 2016 הינו 2.1%, בדומה לשיעור בשנת 2015 כולה. ההכנסות ממיסים גדלו במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 בשיעור של 5.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעוד הוצאות משרד הממשלה גדלו בתקופה זו בשיעור של 8.1%. זאת, מכיוון שבתקופה המקבילה אשתקד נרשמה רמת הוצאות נמוכה יחסית משום שהממשלה פעלה ללא מסגרת תקציב מאושרת ובהתאם לחוק הוציאה 1/12 מתקציב שנת 2014 בלבד.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2016 בכ-20,490 דירות, ירידה של 4.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ועלייה של 23.1% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2014. הירידה במספר הדירות המבוקשות לעומת התקופה המקבילה אשתקד מוסברת, בין היתר, בעקבות המתנת הרוכשים להתפתחויות בתכנית 'מחיר למשתכן'. בתקופה זו נרשמה בכל המחוזות ירידה במספר הדירות המבוקשות, פרט למחוז הדרום אשר בו נרשמה עלייה של 26%, ולמחוז המרכז אשר נותר כמעט ללא שינוי. הירידות המשמעותיות ביותר לעומת התקופה המקבילה אשתקד נרשמו במחוז הצפון (-19%) ובמחוז ירושלים (-11%). על פי קצב המכירות במאי 2016, יספיק המלאי לכ-11.0 חודשים- בדומה לדצמבר 2015, אך גבוה ממאי 2015 (9.1 חודשים). בחמשת החודשים הראשונים של שנת 2016 ניתנו לציבור הלוואות לדירור בסך של 24.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 25.3 מיליארד שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה של כ-1.6%.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדירור, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, עלו בחודש מאי 2016 בשיעור של 7.8%, בדומה לקצב שנרשם בחודש דצמבר 2015 ולעומת קצב של 3.8% בחודש מאי 2015.

שוק ההון

המסחר בשוקי ההון ברבעון האחרון התנהל לקראת ובעקבות משאל העם בבריטניה בנוגע ליציאה מהאיחוד האירופאי. תוצאות המשאל הובילו לירידות משמעותיות קצרות טווח ברוב שוקי המניות, כאשר ההשפעה על שוק המניות בישראל הייתה נמוכה יחסית.

שוק המניות - המדדים העיקריים, תל אביב 25 ותל אביב 100, ירדו ברבעון השני של שנת 2016 ב-3.6% ו-3.1% בהתאמה, לאחר ירידות של כ-5.1% ו-4.9% ברבעון הראשון של השנה. מדד תל אביב 75 רשם עלייה של כ-2.4%, בהובלת מניות המדל"ן, לאחר ירידה של כ-1.1% ברבעון הראשון. מדד מדל"ן 15 זינק בשיעור של כ-7.0%, לאחר עלייה של כ-5.4% ברבעון הראשון. מדד יתר 50 נותר ללא שינוי, לאחר עלייה של כ-0.3% ברבעון הראשון. מדד הפיננסים ירד ברבעון השני של שנת 2016 ב-0.4%, בהמשך לירידה של 3.0% ברבעון הראשון. מדד הבנקים עלה ברבעון השני של שנת 2016 ב-0.8% בעקבות החלטת בנק ישראל לאפשר הגדלת אחוז אחזקות מוסדיים במניות הבנקים, לאחר ירידה של 2.7% במדד הבנקים ברבעון הראשון.

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 בכ-1.25 מיליארדי שקלים חדשים ליום לעומת 1.39 מיליארדי שקלים חדשים בממוצע ליום בארבעת הרבעונים האחרונים.

היקף ההנפקות של מניות (כולל גיוס הון בחוץ לארץ), הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 ב-1.47 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת ממוצע רבעוני של 2.62 מיליארדי שקלים חדשים בארבעת הרבעונים האחרונים (בנטרול הנפקת מניות בכורה של טבע).

שוק איגרות החוב - שוק איגרות החוב הממשלתיות שפתח את שנת 2016 בעליות המשיך לעלות, זאת עקב סביבת הריבית והאינפלציה הנמוכות, ירידה בציפיות האינפלציה ונטיית הציבור להגדיל את ההשקעות הבטוחות יחסית לקראת ובעקבות הצבעת אזרחי בריטניה על עזיבת האיחוד האירופאי שהובילה לירידת תשואות בעולם וירידת ההסתברות להעלאת ריבית בארצות הברית. איגרות חוב לתקופות ארוכות עלו בשיעורים גבוהים יותר מאשר איגרות חוב לתקופות בינוניות וקצרות. איגרות החוב השיקליות עלו יותר מאיגרות חוב צמודות למדד. מדד איגרות החוב הכללי רשם ברבעון השני של שנת 2016 עלייה בשיעור של כ-1.4%, לאחר עלייה של כ-1.3% ברבעון הראשון. מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלה ברבעון השני של 2016 בכ-1.6%, לאחר עלייה של כ-1.8% ברבעון הראשון. מדד איגרות החוב הלא צמודות עלה ברבעון השני של שנת 2016 בכ-1.0%, לאחר עלייה של כ-1.2% ברבעון הראשון. מדד תל בונד 20 עלה ברבעון השני של 2016 בכ-1.6%, לאחר עלייה של כ-0.9% ברבעון הראשון ומדד תל בונד 40 רשם ברבעון השני של שנת 2016 עלייה של כ-1.1%, לאחר עלייה של כ-0.7% ברבעון הראשון.

על רקע ביקושים גוברים לאיגרות חוב נרשם צמצום מרווחים באיגרות חוב קונצרניות: איגרות חוב בדירוג AA נסחרו בסוף הרבעון השני של שנת 2016 במרווח של 1.11 נקודות בסיס, לעומת מרווח של 1.50 נקודות בסיס בסוף הרבעון הראשון. איגרות חוב בדירוג A נסחרו בסוף הרבעון השני של שנת 2016 במרווח של 2.04 נקודות בסיס, לעומת 2.07 נקודות בסיס בסוף הרבעון הראשון של 2016. בסך הכל, גייס הסקטור העסקי מהציבור וממשקיעים מוסדיים, באמצעות איגרות חוב, כ-11.4 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2016, ירידה ביחס לגיוס רבעוני ממוצע של 13.9 מיליארדי שקלים חדשים בארבעת הרבעונים האחרונים. מחזור המסחר היומי הממוצע באיגרות חוב עמד ברבעון הראשון של שנת 2016 על 3.6 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 3.7 מיליארדי שקלים חדשים בממוצע יומי בארבעת הרבעונים האחרונים.

כלכלה עולמית

קצב הצמיחה של הכלכלה בארצות הברית נותר מתון ברבעון הראשון של שנת 2016, כאשר התוצר האמריקאי צמח בשיעור של 1.1%, לעומת שיעור של 1.4% ברבעון הרביעי של שנת 2015. זאת, בעיקר בעקבות הגורמים הבאים: השפעת ההאטה שנרשמה בפעילות הכלכלית העולמית, התחזקותו של הדולר אל מול המטבעות העיקריים בעולם, שפגעה ביצוא הסחורות והשירותים, וירידה מתמשכת במחירי האנרגיה, שגרמה לירידה בהשקעות בענפי משק. צמיחת התוצר הושפעה לחיוב מהתרחבות מתונה בצריכה הפרטית, לצד גידול מתון יותר בצריכה הציבורית. הייצור התעשייתי ירד במהלך החודשים האחרונים, כאשר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני 2016 חלה ירידה בשיעור של 0.7%. מנגד, במדד מנהלי הרכש בענפי התעשייה נרשמה מגמת שיפור במהלך החודשים האחרונים, כאשר בחודש יוני 2016 המדד עמד על 53.2 נקודות – רמה המעידה על התרחבות בפעילות הכלכלית. נתונים שהתקבלו במהלך החודשים האחרונים של השנה ממשיכים לשקף שיפור בשוק העבודה האמריקאי; שיעור

ההשתתפות עלה מעט מרמת השפל אליה הגיע במהלך הרבעון השלישי של שנת 2015, מספר המשורות החדשות שנוספו היה גבוה מהצפי וקצב עליית שכר השכירים במונחי שנים עשר החודשים האחרונים ממשיך להיות גבוה מ-2%. שיעור אינפלציית הליבה (ללא השפעת מחירי האנרגיה והמזון) בחודש יוני 2016, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, הסתכם בשיעור של 2.3%.

קצב הצמיחה של תוצר כלכלת גוש האירו הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2016 בשיעור של 1.7% (לעומת הרבעון המקביל אשתקד), בדומה לקצב הצמיחה בשלושת הרבעונים הקודמים. במדד המסחר הקמעונאי נרשמה מתחילת השנה מגמת התמתנות בקצב ההתרחבות במונחי שנים עשר החודשים האחרונים. ירידה נרשמה גם בסקרי הציפיות, ובכלל זה, במדד מנהלי הרכש, אם כי הוא עדיין ממשיך להעיד על התרחבות מתונה בפעילות הכלכלית. שיעור אינפלציית הליבה, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, הסתכם בחודש יוני 2016 בשיעור של 0.9%, בדומה לחודש דצמבר 2015. שיעור האבטלה המשיך לרדת במהלך השנה, אם כי בקצב מתון, ונכון לחודש יוני 2016 עמד על רמה גבוהה של 10.1%, לעומת רמה של 10.4% בסוף שנת 2015. בעקבות ההתאוששות האיטית של הפעילות הכלכלית ובעקבות רמת האינפלציה שממשיכה להיות נמוכה, הודיע הבנק המרכזי האירופאי (ECB) על הפחתת הריבית על הפיקדונות לרמה של (-0.4%) מרמה של (-0.3%), במקביל להפחתת הריבית על ההלוואות מרמה של 0.05% לרמה של 0.0%. כמו כן, הוגדלה תכנית ההרחבה הכמותית כך שהחל מחודש אפריל 2016 קצב הרכישות החודשי עלה מקצב חודשי של 60 מיליארד אירו לקצב של 80 מיליארד. תכולתה של התכנית הורחבה גם כן, כך שכעת יוכל ה-ECB לרכוש גם איגרות חוב קונצרניות ולא רק איגרות חוב של מדינות, מחוזות ורשויות מקומיות.

ב- 23 יוני 2016 נערך משאל עם בבריטניה לגבי שאלת הישארותה של בריטניה כחברה באיחוד האירופי. לאחר סיום ספירת הקולות התבהר כי 52% מהמצביעים בחרו לצאת מהאיחוד. על פי תקנון האיחוד, החלטת בריטניה ליציאה מהאיחוד תיכנס לתוקף רק לאחר הגשת בקשת יציאה רשמית שתוביל להפעלת סעיף 50 לתקנון, שמשמעותו היא פתיחת משא ומתן בין בריטניה לבין האיחוד האירופי לקביעת תנאי הפרישה, ולגיבוש הסכמי הסחר, תנועה של אנשים, הון ומיסוי. למשא ומתן זה הוגדר פרק זמן של שנתיים. במידה והצדדים לא יצליחו להגיע להסכמות בפרק זמן של שנתיים, בריטניה תנהל משא ומתן לקיום הסכמי סחר והסכמים כלכליים אחרים מול אירופה ככל מדינה אחרת בעולם. ההסכם שיושג בין הצדדים יובא לאישור בפרלמנטים של כל מדינה החברה באיחוד. קרן המטבע הבין לאומית העריכה שהפגיעה המצטברת תוך מספר שנים בצמיחת התוצר העולמי בעקבות יציאתה של בריטניה מהאיחוד האירופי לא צפויה להיות משמעותית, ותסתכם ב-0.1% עד 0.3% תוצר. בעקבות החלטת Brexit גוברות ההערכות כי המדיניות המוניטארית המרחיבה של הבנקים המרכזיים העיקריים תיוותר מרחיבה למשך זמן רב. החלטת הפרישה מהאיחוד האירופי הובילה לירידה של שער החליפין של הפאונד מול המטבעות העיקריים, כאשר בסיומו של יום המסחר הראשון לאחר קבלת החלטת הפרישה ירד הפאונד בשיעור חד של 8.8% מול הדולר. עד ל- 20 יולי פחת הפאונד בשיעור מצטבר של 11.6%. החלטת משאל העם הובילה לירידה של מדדי המניות ברחבי העולם, במיוחד באירופה וביפן, כאשר בסיומו של יום המסחר הראשון לאחר קבלת החלטת הפרישה ירד מדד ה- euro stoxx 600 בשיעור של 8.6%. עליית מפלס החששות של המשקיעים ברחבי העולם התבטאה בעלייה חדה במחירו של הזהב ובירידת תשואות איגרות החוב של ממשלות גרמניה ושוויץ לרמות שליליות.

הכלכלה הסינית צמחה ברבעון השני של שנת 2016 בשיעור שנתי של 6.7% - בדומה לרבעון הקודם, ולעומת שיעור של 7.0% ברבעון המקביל אשתקד. יצוין כי, זהו קצב הצמיחה הנמוך ביותר שנרשם בסין מאז הרבעון הראשון של שנת 2009. זאת, בעיקר על רקע האטה ביצוא והמשך היחלשות צמיחת הייצור התעשייתי. שיעור אינפלציית הליבה בחודש יוני 2016, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, עלה במעט לרמה של 1.6% מרמה של 1.5% בשנת 2015.

על אף הסברה כי הצבעת הבריטים במשאל העם ביחס ליציאה מהאיחוד האירופאי תגרום לירידה במדד המניות ולמרות הירידות בימים הראשונים שלאחר פרסום התוצאות, מדדי דאו ג'ונס ו-S&P500 עלו ברבעון השני של שנת 2016 ב-1.4% ו-1.9% בהתאמה, לאחר עליית של 1.5% ו-0.8% ברבעון הראשון. מדד נאסד"ק 100 ירד ברבעון השני של שנת 2016 ב-1.5%, לאחר ירידה של 2.4% ברבעון הראשון.

מדדי ה-DAX הגרמני וה-CAC הצרפתי ירדו ברבעון השני של שנת 2016 ב-2.9% ו-3.4% בהתאמה, לאחר ירידה של 7.2% ו-6.2% בהתאמה, ברבעון הראשון. מדד ה-FTSE100 הבריטי עלה ברבעון השני של שנת 2016 ב-5.3%, לאחר ירידה של כ-1.1% ברבעון הראשון. עיקר העליות נרשמו לאחר פרסום תוצאות משאל העם. מדד ה-Nikkei היפני ירד ברבעון השני של שנת 2016 ב-7.1%, לאחר ירידה של 12.0% ברבעון הראשון.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואה החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 10 ב.2.1. ובביאור 10 ב.3. (א-ו) לתמצית הדוחות הכספיים, בדבר תביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות, וכן לאמור בביאור 10 ב.4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

אירועים לאחר תאריך המאזן

- לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבות נדחים בבנק יחב ראה ביאור 9 י"ח לדוחות הכספיים.
- לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2016 ראה פרק "ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון" להלן וכן דוח על השינויים בהון העצמי וביאור אירועים לאחר תאריך המאזן במסגרת תמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים בדבר פרסום תשקיף לציבור על ידי מזרחי טפחות חברה להנפקות ביום 4 ביולי 2016 ראה לעיל בפרק "אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק".

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

תמצית התוצאות העסקיות - רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-628 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 578 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד גידול של 8.7%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 10.6% לעומת תשואה על ההון בשיעור של 10.8% בתקופה המקבילה אשתקד ו-10.0% בשנת 2015 כולה.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 ב-340 מיליוני שקלים חדשים לעומת 330 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 3.0%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 11.6% לעומת תשואה על ההון בשיעור של 12.4% בתקופה המקבילה אשתקד, ראה הסבר להלן.

בסיס ההון של הבנק עלה בשנה האחרונה בסכום של 1.1 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 9.3%. סך הכל ההון העצמי ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-12.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 11.3 מיליארדי שקלים חדשים אשתקד.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- הכנסות המימון מפעילות שוטפת (הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית), גדלו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-184 מיליוני שקלים חדשים, גידול של 10.8% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון להלן.
- העמלות וההכנסות האחרות גדלו במחצית הראשונה של שנת 2016 בשיעור של 8.6% (גידול של 65 מיליוני שקלים חדשים) לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ראה הסבר להלן.
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי קטנו במחצית הראשונה של שנת 2016 בסכום של 15 מיליוני שקלים חדשים, ראה הסבר להלן.
- ההוצאות התפעוליות והאחרות גדלו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-29 מיליוני שקלים חדשים, גידול של 1.8% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ראה הסבר להלן.
- הפרשה למיסים על הרווח במחצית הראשונה של שנת 2016 כוללת הוצאה של כ-30 מיליוני שקלים חדשים הנובעת מקיטון ביתרת המיסים הנדחים, וזאת כתוצאה מירידת שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק לשיעור של 35.8%. הירידה בשיעור המס הסטטוטורי נובעת מירידת שיעור מס חברות החל מיום 1 בינואר 2016 משיעור של 26.5% לשיעור של 25%.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השני של שנת 2016, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-959 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 848 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 13.1%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת במחצית הראשונה של שנת 2016, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,881 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,697 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.8%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ ברבעון השני של שנת 2016, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-1,083 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,037 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 4.4%.

הכנסות הריבית נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ במחצית הראשונה של שנת 2016, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-1,910 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,861 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 2.6%.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	מחצית ראשונה		רבעון שני		
	2015	2016	2015	2016	
	1,781	1,774	1,082	1,014	הכנסות ריבית, נטו
	80	136	(45)	69	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית ⁽¹⁾
2.6	1,861	1,910	1,037	1,083	סך הכנסות מימון
					בניכוי:
	(63)	(62)	102	54	השפעת מדד המחירים לצרכן
	20	20	11	10	הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים
					רווחים מממוש איגרות חוב זמינות למכירה
	88	54	(9)	23	ורווחים מאיגרות חוב למסחר, נטו
					השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי
	119	17	85	37	הוגן ואחרות ⁽²⁾
	164	29	189	124	סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
10.8	1,697	1,881	848	959	סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית), הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם:

- השפעת עמלות פרעון מוקדם. ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2016 נרשמה ירידה בהכנסות בגין עמלות פרעון מוקדם בהיקף של כ-67 ו-111 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, לעומת התקופות המקבילות אשתקד.
- השפעת חיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

מחצית ראשונה				
מגזר פעילות	2016	2015	סכום השינוי	שיעור השינוי (באחוזים)
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיוור	527	480	47	9.8
משקי בית- אחר	525	478	47	9.8
בנקאות פרטית	25	16	9	56.3
סך הכל אנשים פרטיים	1,077	974	103	11
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	373	348	25	7.2
עסקים בינוניים	97	90	7	7.8
עסקים גדולים	209	216	(7)	(3.2)
גופים מוסדיים	57	56	1	1.8
סך הכל פעילות עסקית	736	710	26	3.7
ניהול פיננסי	18	122	(104)	(85.3)
סך הכל פעילות בישראל	1,831	1,806	25	1.4
פעילות חוץ לארץ	79	55	24	43.6
סך הכל	1,910	1,861	49	2.6

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר יישום הוראת בנק ישראל בנושא מגזרים פיקוחיים ראה ביאור 1 ב.1 לדוחות הכספיים.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	רבעון שני		מחצית ראשונה		שיעור השינוי (באחוזים)
	2016	2015	2016	2015	
מטבעי ישראלי לא צמוד	135,787	116,348	132,643	114,359	16.0
מטבעי ישראלי צמוד למדד	50,952	52,067	51,490	52,438	(1.8)
מטבע חוץ (כולל מטבעי ישראלי צמוד למטבע חוץ)	12,215	13,568	12,334	13,801	(10.6)
סך הכל	198,954	181,983	196,467	180,598	8.8

העליה ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזר השקלי נובעת בעיקר מגידול בהיקף האשראי הקמעונאי.

הירידה ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזר צמוד המדד ובמגזר מטבע החוץ נובעת בעיקרה מהיסט של שימושים למגזר השקלי.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽¹⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2016	2015	2016	2015
מטבע ישראלי לא צמוד	2.01	2.29	2.02	2.35
מטבע ישראלי צמוד למדד	0.64	0.65	0.42	0.38
מטבע חוץ	1.22	1.59	1.23	1.84
סך הכל	1.67	1.88	1.54	1.75

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

הירידה בסך הכל פער הריבית ובפרט במטבע ישראלי לא צמוד, נובעת בעיקרה מהשפעת עמלות פירעון מוקדם. פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכלל במסגרת נספחים לדוחות הכספיים – "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-57 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.14% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 40 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.11% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו ובסך הכל גידול של 17 מיליוני שקלים חדשים.

הוצאות בגין הפסדי אשראי בקבוצה הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-60 מיליוני שקלים חדשים. שיעור של 0.07% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו לעומת 75 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.10% (על בסיס שנתי) מסך האשראי לציבור, נטו, ובסך הכל קיטון של 15 מיליוני שקלים חדשים.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2016	2015	2016	2015
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות)	38	47	90	33
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:				
לפי עומק הפיגור	1	-	(16)	(7)
אחרת	18	(7)	(14)	49
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	57	40	60	75
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.14%	0.11%	0.07%	0.10%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	0.34%	0.24%	0.22%	0.27%
מזה: בגין הלוואות לדיור	0.04%	0.04%	0.00%	0.01%

ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני הושפעה במחצית הראשונה של שנת 2015 מגבייה משמעותית מלקוחות שנמחקו בעבר ואילו ההפרשה הקבוצתית באותה התקופה הושפעה מגידול בשיעורי ההפרשה ההיסטוריים הנצפים של הבנק.

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2016	2015	2016	2015
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	10	10	1	6
משקי בית- אחר	18	13	34	17
בנקאות פרטית	-	1	-	1
סך הכל אנשים פרטיים	28	24	35	24
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	39	23	70	61
עסקים בינוניים	8	(5)	(3)	(1)
עסקים גדולים	(14)	8	(46)	(6)
גופים מוסדיים	-	(7)	8	(1)
סך הכל פעילות עסקית	33	19	29	53
ניהול פיננסי	-	(3)	(1)	(2)
סך הכל פעילות בישראל	61	40	63	75
פעילות בחוץ לארץ	(4)	-	(3)	-
סך הכל	57	40	60	75

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר יישום הוראת בנק ישראל בנושא מגזרים פיקוחיים, ראה ביאור 1 ב.1 לדוחות הכספיים.

הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-957 מיליוני שקלים חדשים (בתוספת הכנסות מימון שאינן מריבית - 1,026 מיליוני שקלים חדשים), לעומת 1,042 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד (בתוספת הוצאות מימון שאינן מריבית - 997 מיליוני שקלים חדשים). הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ובתוספת הכנסות המימון שאינן מריבית כאמור, גדלו ברבעון הראשון של שנת 2016 בשיעור של 2.9% לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

הכנסות הריבית נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-1,714 מיליוני שקלים חדשים (בתוספת הכנסות מימון שאינן מריבית - 1,850 מיליוני שקלים חדשים), לעומת 1,706 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד (בתוספת הכנסות מימון שאינן מריבית - 1,786 מיליוני שקלים חדשים). הכנסות הריבית נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ובתוספת הכנסות המימון שאינן מריבית כאמור גדלו במחצית הראשונה של שנת 2016 בשיעור של 3.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ראה ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון מפעילות שוטפת וניתוח הוצאה בגין הפסדי אשראי לעיל.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-432 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 330 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 30.9%.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-953 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 832 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.5%. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-69 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה בסך של 45 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-136 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 80 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב והוצאות (הכנסות) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים הכנסות ריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

הכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-352 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 365 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסות מעמלות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-717 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 721 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 0.6%.

הצמיחה בהיקפי הפעילות קוזזה באופן משמעותי בהשפעה שלילית של הוראות רגולטוריות שונות בעיקר בתחום העובר ושב.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-11 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 1 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-100 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 69 מיליוני שקלים חדשים. במחצית השנה נכללו רווחי הון של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-836 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 825 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 1.3%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-1,615 מיליוני שקלים חדשים לעומת 1,586 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.8%. ראה הסבר להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-520 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 492 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 5.7%.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-997 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 958 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 4.1%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-171 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 174 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 1.7%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-345 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 348 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 0.9%.

קיטון רמת הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הינה פרי מאמצי הבנק להתייעלות, ניצול משאבים קיימים, רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 ב-145 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 159 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 14 מיליוני שקלים חדשים.

ההוצאות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-273 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 280 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 7 מיליוני שקלים חדשים.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽¹⁾ (באחוזים):

2015			2016		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
63.4	58.4	56.9	61.3	60.8	57.8
Cost-Income Ratio					

שנת		מחצית ראשונה	
2015	2016	2015	2016
59.8	60.7	59.2	
Cost-Income Ratio			

(1) סך הוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 ב-553 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 547 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 1.1%.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-1,052 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 952 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.5%. ראה הסבר מפורט לעיל.

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון השני של שנת 2016 ב-200 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 204 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 2.0%, המוסבר בירידה בשיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק בכ-1.7% כתוצאה מירידת שיעור מס חברות החל מיום 1 בינואר 2016 משיעור של 26.5% לשיעור של 25%.

ההפרשה למיסים הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-403 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 351 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.8%.

ההפרשה למיסים על הרווח במחצית הראשונה של שנת 2016 כוללת הוצאה של כ-30 מיליוני שקלים חדשים הנובעת מקיטון ביתרת המיסים הנדחים וזאת כתוצאה מירידת שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק כאמור לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכם ב-38.3% לעומת שיעור הפרשה של 36.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון השני של שנת 2016 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

במחצית הראשונה של שנת 2016 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת הפסד בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 ב-13 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-21 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 22 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 ב-340 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 330 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2016 ב-628 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 578 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ברוח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק נכללים בעיקר השינויים בהתאמות בגין הטבות לעובדים. השינויים בגידור תזרים מזומנים והשינויים בהתאמות בגין הטבות לעובדים.

ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2016 עלה הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק ב-57 ו-72 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה, לעומת התקופות המקבילות אשתקד. השינוי ברווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקר מהתאמות בגין הטבות לעובדים. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽¹⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רובד⁽³⁾ 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽⁴⁾ ויחס המינוף בתום הרבעון⁽⁵⁾ (באחוזים):

		2015			2016		
		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
תשואת רווח נקי על ההון		9.4	12.4	11.5	8.4	10.0	11.6
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון		9.10	9.30	9.30	9.50	9.65	9.72
יחס כיסוי הנזילות (רבעוני) ⁽⁴⁾		-	84	84	91	97	99
יחס המינוף בתום הרבעון ⁽⁵⁾		-	5.24	5.32	5.32	5.23	5.33

		מחצית ראשונה	
שנת		2015	2016
תשואת רווח נקי על ההון		10.0	10.6

- (1) תשואה בחישוב שנתי.
- (2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.
- (3) לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיוור" על הון עצמי רובד 1, החל מיום 1 בינואר 2015, ראה ביאור 9 י"ג בדוחות הכספיים.
- (4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (5) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

רווח למניה

להלן נתוני הרווח למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

לשנה שנסתיימה		מחצית ראשונה	
ביום 31 בדצמבר		רבעון שני	
2015	2015	2016	2016
4.90	2.50	2.71	1.43
רווח בסיסי למניה		1.47	1.47
4.89	2.50	2.71	1.42
רווח מדולל למניה		1.47	1.47

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2015	2015	2016	
4.1	7.9	209,158	201,764	217,758	סך כל המאזן
20.8	45.5	30,489	25,318	36,842	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4.0	8.7	159,204	152,317	165,515	אשראי לציבור, נטו
(28.9)	(46.8)	11,845	15,833	8,419	ניירות ערך
(2.4)	-	1,583	1,545	1,545	בניינים וציוד
4.5	10.3	162,380	153,736	169,621	פיקדונות הציבור
1.5	(37.8)	1,166	1,903	1,183	פיקדונות מבנקים
2.6	7.5	23,719	22,648	24,337	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4.5	9.9	11,847	11,266	12,384	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 ב-6.4 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת המזומנים הינו במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 30 ביוני 2016 לכ-76%, בדומה לסוף שנת 2015. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 ב-6.3 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 4.0%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2015	2015	2016	
					מטבע ישראלי
9.0	17.3	95,814	89,041	104,449	לא צמוד
(4.0)	(4.3)	51,836	51,978	49,741	צמוד מדד
(2.0)	0.2	11,554	11,298	11,325	מט"ח כולל צמוד מט"ח
4.0	8.7	159,204	152,317	165,515	סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2015	2015	2016	
אנשים פרטיים:					
4.6	10.0	105,105	100,005	109,970	משקי בית- הלוואות לדיור
4.9	10.0	17,158	16,368	18,001	משקי בית- אחר
25.4	(2.3)	67	86	84	בנקאות פרטית
4.7	10.0	122,330	116,459	128,055	סך הכל אנשים פרטיים
פעילות עסקית:					
3.7	6.7	13,949	13,554	14,468	עסקים קטנים וזעירים
4.9	6.9	4,800	4,713	5,037	עסקים בינוניים
(2.1)	(1.2)	13,034	12,924	12,763	עסקים גדולים
(5.2)	(11.3)	2,030	2,170	1,924	גופים מוסדיים
1.1	2.5	33,813	33,361	34,192	סך הכל פעילות עסקית
6.8	30.9	3,061	2,497	3,268	פעילות חוץ לארץ
4.0	8.7	159,204	152,317	165,515	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר יישום הוראות בנק ישראל בנושא מגזרים פיקוחיים, ראה ביאור 1 ב.1 לדוחות הכספיים.

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

2015 בדצמבר 31			2015 ביוני 30			2016 ביוני 30			סכומים מדווחים
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			(במיליוני שקלים חדשים)
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
1. סיכון אשראי בעייתי									
986	169	817	1,016	173	843	1,045	160	885	סיכון אשראי פגום
82	-	82	76	-	76	109	-	109	סיכון אשראי נחות
1,647	329	1,318	1,653	330	1,323	1,352	225	1,127	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
2,715	498	2,217	2,745	503	2,242	2,506	385	2,121	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור									
		1,012			1,028			962	של 90 ימים או יותר ⁽²⁾
		774			796			851	2. נכסים שאינם מבצעים ⁽³⁾

- (1) אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר, בסך של 871 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 ביוני 2015 - 969 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2015 - 957 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי של האשראי לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל בקבוצת הבנק הסתכם ביום 30 ביוני 2016 לסך של 224 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 217 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 3.2%.

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2015	2015	2016	
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽¹⁾:					
19.9	77.4	472	319	566	אשראי תעודות
9.7	12.0	2,245	2,198	2,462	ערבויות להבטחת אשראי
7.0	8.2	11,597	11,469	12,406	ערבויות לרוכשי דירות
7.1	11.6	4,546	4,364	4,869	ערבויות והתחייבויות אחרות
4.4	4.6	7,848	7,832	8,193	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
					מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות
0.5	(11.3)	16,588	18,797	16,671	לפי דרישה שלא נוצלו
					התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושרו
(0.7)	2.5	12,901	12,498	12,805	עדיין לא ניתן
(0.3)	(7.7)	5,629	6,082	5,611	התחייבויות להוצאת ערבויות
מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:					
0.5	(10.1)	237,147	265,246	238,451	סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים
(1.9)	(22.7)	3,527	4,478	3,460	נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים
4.2	(29.2)	3,634	5,350	3,787	התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.

(2) כולל עסקאות פורוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 ב-3.4 מיליארדי שקלים חדשים וקטנה ב-7.4 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

30 ביוני 2016					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו		הפסדים שטרם הוכרו	
		לשווי הוגן	מהתאמות	לשווי הוגן	מהתאמות
שווי הוגן ⁽¹⁾		שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
ניירות ערך מוחזקים לפדיון	3,215	3,215	100	-	3,315
ניירות ערך זמינים למכירה	4,984	4,972	37 ⁽²⁾	(25) ⁽²⁾	4,984
ניירות ערך למסחר	220	218	2 ⁽³⁾	-	220
סך כל ניירות הערך	8,419	8,405	139	(25)	8,519

30 ביוני 2015					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו		הפסדים שטרם הוכרו	
		לשווי הוגן	מהתאמות	לשווי הוגן	מהתאמות
שווי הוגן ⁽¹⁾		שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
ניירות ערך מוחזקים לפדיון	5,151	5,151	102	-	5,253
ניירות ערך זמינים למכירה	10,038	10,121	23 ⁽²⁾	(106) ⁽²⁾	10,038
ניירות ערך למסחר	644	650	-	(6) ⁽³⁾	644
סך כל ניירות הערך	15,833	15,922	125	(112)	15,935

31 בדצמבר 2015					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו		הפסדים שטרם הוכרו	
		לשווי הוגן	מהתאמות	לשווי הוגן	מהתאמות
שווי הוגן ⁽¹⁾		שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
ניירות ערך מוחזקים לפדיון	3,320	3,320	71	-	3,391
ניירות ערך זמינים למכירה	8,303	8,323	20 ⁽²⁾	(40) ⁽²⁾	8,303
ניירות ערך למסחר	222	222	-	-	222
סך כל ניירות הערך	11,845	11,865	91	(40)	11,916

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2015	2015	2016
				מטבע ישראלי
(33)	(61)	7,002	11,905	4,665
				לא צמוד
173	154	66	71	180
				צמוד מדד
(26)	(7)	4,679	3,753	3,473
				מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
3	(3)	98	104	101
				פריטים לא כספיים
(29)	(47)	11,845	15,833	8,419
				סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2016	
			איגרות חוב ממשלתיות:
9,788	13,895	7,988	ממשלת ישראל
1,624	1,348	176	ממשלת ארצות הברית
-	61	-	ממשלת בריטניה
40	27	38	ממשלת קוריאה הדרומית
11,452	15,331	8,200	סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
			איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:
79	94	78	בריטניה
-	124	-	ישראל
117	113	-	גרמניה
78	-	-	אחר - גוש האירו
-	4	19	אחר
274	335	97	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
			איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
10	10	-	תעשייה וחרושת
-	15	-	בינוי ונדל"ן
11	11	11	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	27	8	שירותים פיננסיים
21	63	19	סך הכל איגרות חוב של חברות
98	104	101	מניות
11,845	15,833	8,419	סך הכל ניירות ערך

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה במחצית הראשונה של שנת 2016 בסך של 38 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 2.4%. השינוי ביתרת בניינים וציוד נובע מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת ההשקעות הטכנולוגיות, פחת ומימוש נכסים במסגרת רה ארגון של נכסים ושיפורים במערך הסינוף.

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 30 ביוני 2016 לכ-78%, בדומה לסוף שנת 2015. במחצית הראשונה של שנת 2016 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, בסך של 7.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 4.5%.

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2015	2015	2016
				מטבע ישראלי
6.8	18.0	109,091	98,771	116,532
				לא צמוד
3.9	(6.8)	16,764	18,687	17,424
				צמוד מדד
(2.4)	(1.7)	36,525	36,278	35,665
				מט"ח כולל צמוד מט"ח
4.5	10.3	162,380	153,736	169,621
				סך הכל

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2015	2015	2016
				אנשים פרטיים:
6.3	10.6	65,940	63,390	70,090
				משקי בית- אחר
6.1	11.5	10,242	9,745	10,864
				בנקאות פרטית
6.3	10.7	76,182	73,135	80,954
				סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
11.7	19.3	13,376	12,521	14,938
				עסקים קטנים וזעירים
2.5	4.5	6,098	5,980	6,249
				עסקים בינוניים
5.7	35.0	26,688	20,891	28,197
				עסקים גדולים
(3.9)	(7.1)	35,995	37,243	34,609
				גופים מוסדיים
2.2	9.6	82,157	76,635	83,993
				סך הכל פעילות עסקית
15.7	17.9	4,041	3,966	4,674
				פעילות חוץ לארץ
4.5	10.3	162,380	153,736	169,621
				סך הכל

לפרטים נוספים בדבר יישום הוראות בנק ישראל בנושא מגזרים פיקוחיים, ראה ביאור 1 ב.1 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
				תקרת הפיקדון
55,171	52,359	57,843		עד 1
34,787	32,633	36,832		מעל 1 עד 10
17,311	17,128	18,673		מעל 10 עד 100
16,776	14,954	15,671		מעל 100 עד 500
38,335	36,662	40,602		מעל 500
162,380	153,736	169,621		סך הכל

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה לסך של כ-1.2 מיליארדי שקלים חדשים בדומה לסוף שנת 2015.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה לסך של כ-24.3 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-23.7 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2015, גידול של 2.6%. ראה גם פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה לסך של כ-12.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-11.8 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2015 וכ-11.3 מיליארדי שקלים חדשים ליום 30 ביוני 2015, גידול של 4.5% ו-9.9% בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
2,222	2,215	2,224		הון מניות ופרמיה
68	62	68		קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(76)	(76)	(76)		מניות באוצר
(97)	(158)	(111)		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾
9,730	9,223	10,279		עודפים
11,847	11,266	12,384		סך הכל

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 ביוני 2016 הגיע ל-5.69%, לעומת 5.66% ליום 31 בדצמבר 2015 ולעומת 5.58% ליום 30 ביוני 2015

(1) שינויים ברווח כולל אחר מצטבר כוללים שינוי בקרנות הון והתאמות נוספות במסגרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק, כמפורט בביאור 4 לדוחות הכספיים.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2015	30 ביוני 2016	
			הון לצורך חישוב יחס ההון
12,299	11,703	12,792	הון עצמי רובד 1
12,299	11,703	12,792	הון רובד 1
4,916	4,473	4,619	הון רובד 2
17,215	16,176	17,411	סך הכל הון כולל
			יתרות משוקללות של נכסי סיכון
120,793	117,255	122,596	סיכון אשראי
950	1,123	1,191	סיכונים שוק
7,743	7,443	7,851	סיכון תפעולי
129,486	125,821	131,638	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

יחס הון לרכיבי סיכון

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2015 מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח.

דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.84%- ו-13.34% בהתאמה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

ביום 23 ביולי 2012 אישר דירקטוריון הבנק תכנית חומש אסטרטגית לשנים 2013-2017 (להלן-"התכנית האסטרטגית המקורית" או "התכנית המקורית"), המבוססת על העקרונות הבאים:

- היעד שנקבע בתכנית המקורית הוא להציג בשנת 2017 תשואה מרווח נקי מפעולות רגילות להון עצמי ממוצע, בשיעור של כ-17%, על בסיס היעד של יחס הון הליבה בשיעור של 7.5%.
- דירקטוריון הבנק הנחה את הנהלת הבנק, באותו מועד, לפעול להקדמת היישום של הוראת המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012, לפיה על הבנק לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2014 ליחס הון ליבה, בשיעור שלא יפחת מ-9%, במטרה להחילה, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014. בנוסף, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, להנחות את הנהלת הבנק לפעול, במידת האפשר, לשמירת שולי בטחון נאותים לצורך כך. יחס הון הליבה יחושב בהתאם להוראות באזל III ולהתאמות שייקבעו בהוראות המפקח על הבנקים. כפועל יוצא מכך, יוגדל בסיס ההון העצמי

הממוצע שישמש לפעילות הבנק, דבר שיביא לתוצאה אריתמטית לפיה רווח נתון יניב תשואה נמוכה יותר. בהתאם לכך, היעד של התשואה מרווח נקי מפעולות רגילות להון עצמי ממוצע, המותאם לדרישה הרגולטורית של יחס הון ליבה שלא יפחת מ-9%, יעמוד בשנת 2017 על כ-14.5%. לצרכי השוואה, תשואה להון זו שקולה לכ-17% על בסיס דרישת הון הרגולטורית בתקופת התכנית האסטרטגית הקודמת. ראה להלן החלטת הדירקטוריון מיום 23 בדצמבר 2014 לעדכון התכנית האסטרטגית.

- בתקופת תכנית החומש תישמר, על פי התכנית המקורית, מדיניות חלוקת הדיבידנד שאימצו לעצמו הבנק לפיה, בכפוף לכך שיחס הון הליבה לא יפחת מהיעד שקבע הדירקטוריון, יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח מפעולות בלתי רגילות.

בעקבות פרסום הוראות המפקח על הבנקים, מיום 30 במאי 2013, לגבי אימוץ המלצות באזל III בישראל, ובכללן התאמות פיקוחיות, ניכיים מההון והוראות למדידה והלימות הון, חזר הבנק ובחן, באותו מועד, את עמידתו בלוחות הזמנים להשגת יעד ליחס הון ליבה בשיעור שלא יפחת מ-9%.

בעקבות בחינה זו ועל יסוד הנחות במועד הבחינה ביחס לרווח הצפוי בשנים 2013-2014 ולשיעורי הצמיחה בנכסי הסיכון, הציג הבנק למפקח על הבנקים, באותו מועד, מתווה להתפתחות חזויה של יחס הון הליבה, הכולל חלוקת דיבידנד, תוך שמירה על שולי ביטחון נאותים.

לאחר בדיקה עם המפקח על הבנקים, החליט הדירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט 2013, לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2014, ליחס הון ליבה, בשיעור שלא יפחת מ-9%. כמו כן, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, לאמץ קו פעולה לפיו, עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.

החלטות אלה באו במקום החלטות הדירקטוריון לעניין הקדמת היישום של הוראות המפקח על הבנקים, במטרה להחילן, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014, ולעניין מדיניות חלוקת דיבידנד - הכל כפי שפורט בסעיף 1 לדוח המייד של הבנק, מיום 23 ביולי 2012 (אסמכתא מספר 01-2012-191649). אזכור זה מהווה הכללה על דרך ההפניה של כל המידע המפורט בסעיף 1 לדוח המייד האמור.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 לפיו יעד הון עצמי רובד 1 יועד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדור.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ייחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017 על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד דיווח זה, הינו 9.84% ו-13.34%, בהתאמה.

ביום 23 בדצמבר 2014 החליט הדירקטוריון הבנק לעדכן את התכנית האסטרטגית המקורית ולהעמיד את היעד של התשואה מרווח נקי המיוחס לבעלי המניות להון עצמי ממוצע, על שיעור של כ-13% בשנת 2017. לפרטים בדבר שינויים שחלו בהנחות מסוימות ששימשו בסיס לתכנית האסטרטגית המקורית ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוחות הכספיים לשנת 2015.

בנוסף, החליט הדירקטוריון הבנק, באותו מועד, לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד (להלן - "מדיניות הדיבידנד המעודכנת"), במקום מדיניות חלוקת הדיבידנד שפורטה בסעיף 1ג. לדוח המייד של הבנק, מיום 23 ביולי 2012 (אסמכתא מספר 01-2012-191649) להלן "הדוח המייד הקודם"; מדיניות הדיבידנד המעודכנת הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת כפופה לכך, כי הבנק ישמור על שולי ביטחון נאותים, כפי שנקבעו לעניין זה, על מנת שהון עצמי רובד 1 של הבנק לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ואשר אומץ על ידי הדירקטוריון, כמפורט לעיל.

בשנת 2017, מדיניות הדיבידנד תהיה בהתאם לאמור בסעיף 1ג. לדוח המייד הקודם; זאת, בכפוף לכך שהון עצמי רובד 1 של הבנק, לא יפחת מן הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ובכפוף לשמירת שולי בטחון נאותים.

הבנק קיבל את אישורו של המפקח על הבנקים, למתווה של מדיניות הדיבידנד, כאמור לעיל. מובהר, כי חלוקת הדיבידנד כפופה להוראות הדין ולהגבלות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד ראה פרק דיבידנד להלן.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2015	30 ביוני 2016	
9.50	9.30	9.72	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.29	12.86	13.23	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.30	9.10	9.52	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
12.80	12.60	13.02	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים ⁽¹⁾

(1) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015. החל מיום 1 בינואר 2015, תתווסף ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1.1.2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1.1.2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.84%-ו-13.34%, בהתאמה.

יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

יחס המינוף של הבנק ליום 30 ביוני 2016 הינו 5.33%, לעומת 5.24%-ו-5.32% ליום 30 ביוני 2015 וליום 31 בדצמבר 2015 בהתאמה. יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 5.00%. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים ובדוח סיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דיבידנד

חלוקת דיבידנד

ביום 23 בדצמבר 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת לשנים 2015 ו-2016. מדיניות הדיבידנד המעודכנת הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת כפופה לכך, כי הבנק ישמור על שולי ביטחון נאותים, כפי שנקבעו לעניין זה, על מנת שהון עצמי רובד 1 של הבנק לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ואשר אומץ על ידי הדירקטוריון.

לפרטים נוספים בדבר החלטות הדירקטוריון, לרבות מדיניות הדיבידנד בשנת 2017, ראה לעיל וראה פרק הון, הלימות הון ומינוף בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2015.

בהתאם למדיניות הדיבידנד המעודכנת, כאמור לעיל, החליט דירקטוריון הבנק ביום 24 בפברואר 2016 לחלק דיבידנד בסך כולל של 36.0 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2015. ביום 21 במרץ 2016 שולם הדיבידנד כאמור.

ביום 18 במאי 2016, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך כולל של 43.2 מיליוני שקלים חדשים בגין רווחי הרבעון הראשון של שנת 2016. ביום 21 ביוני 2016 שולם הדיבידנד כאמור.

ביום 10 באוגוסט 2016 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך כולל של 51.0 מיליוני שקלים חדשים בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2016⁽¹⁾.

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2014 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה	סך הכל דיבידנד ששולם
		(אגורות)	(מיליוני שקלים חדשים)
18 במאי 2015	14 ביוני 2015	15.84	36.6
16 באוגוסט 2015	17 בספטמבר 2015	21.35	49.5
24 בפברואר 2016	21 במרץ 2016	15.52	36.0
18 במאי 2016	21 ביוני 2016	18.62	43.2

(1) סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 219.9% מההון המונפק, דהיינו 21.99 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 25 באוגוסט 2016 ויום התשלום הינו 11 בספטמבר 2016. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	
2016	2015	2015	2015	
211,431	218,326	208,514	1.4	ניירות ערך ⁽¹⁾
74,564	73,661	74,269	0.4	נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול
14,045	21,755	16,219	(13.4)	נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול
67,869	72,238	72,977	(7.0)	נכסים בנאמנות קבוצת הבנק
10,644	12,926	10,586	0.5	נכסים אחרים בנייהול ⁽²⁾

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמורת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יציין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
- הלוואות אחרות בנייהול הבנק.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

רקע

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוחות.

המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים.

בנוסף, נכלל בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור 12, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם, יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחות בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים – הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי. מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

חריגים לסיווג לקוחות עסקיים בהתאם למחזור פעילות

בהתאם לקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל מסווג הבנק לקוחות עסקיים למגזרי פעילות שלא על פי מחזור פעילותם במקרים הבאים:

- כאשר לבנק אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי וחבות הלקוח קטנה מ-300 אלפי שקלים חדשים, מסווג הלקוח למגזר הפעילות הפיקוחי המתאים לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק.
- סיווג זה יעשה בהתאמה לקטגוריות מחזור ההכנסות לעיל כאשר סך הנכסים הפיננסיים יוכפלו ב-10 לצורך סיווגים כאמור.
- כאשר לדעת הבנק, מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף פעילותו וסך המאזן של הלקוח גדול מ-100 מיליוני שקלים חדשים, מסווג הבנק את הלקוח למגזר עסקים גדולים. סיווג באופן זה מבוצע למשל בענף הנדל"ן. כאשר סך המאזן נמוך מ-100 מיליוני שקלים חדשים ומחזור ההכנסות אינו מייצג כאמור, יסווג הלקוח, בדרך כלל, כדלקמן:
  - עסקים זעירים וקטנים - סך הנכסים במאזן הלקוח נמוך מ-50 מיליוני שקלים חדשים.
  - עסקים בינוניים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-50 מיליוני שקלים וקטן מ-215 מיליוני שקלים חדשים.
  - עסקים גדולים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-215 מיליוני שקלים חדשים.

"גישת הנהלה"

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות, סוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק בתקופות שחלפו, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

להלן מגזרי פעילות של הבנק "בגישת הנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים שהיקף פעילותם הכספי נמוך יחסית ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל חברות קטנות ולקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים, שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על 2.5 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שלושה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור פעילות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - מגזר זה הינו באחריות סקטור תאגידיים גדולים שבחטיבה העסקית. המגזר כולל את הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשיוך לקוח לסקטור תאגידיים כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות הגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה. ההשקעות בתאגידיים ריאליים הינן באחריות החטיבה העסקית ומשוייכות למגזר זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר מצוי באחריות החטיבה הפיננסית.

הבדלים מסוימים בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"גישת ההנהלה":

כאמור לעיל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים למגזרי הפעילות לפי "גישת ההנהלה". אולם, יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשיוך לקוחות ובאופן קבלת החלטות לפי "גישת ההנהלה" לבין ההגדרות הפיקוחיות.

להלן תמצית ההבדלים:

- מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על המבנה הארגוני של הבנק בתקופה שחלפה. קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות. יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השיוך הסופי של הלקוח לא יהיה שרירותי אלא יופעל שיקול דעת נוסף. שיקול הדעת הנוסף יכול להביא בחשבון התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשיוך הלקוח לחטיבה ספציפית.
- הבדלים נוספים באים לידי ביטוי בהגדרת הבנק בבנקאות הפרטית, אופן טיפולו בגופים מוסדיים, פעילות עסקית המשויכת למגזר הניהול הפיננסי והבדלים נוספים הנובעים מההגדרות המפורטות לעיל.

לפרטים בדבר המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

חלק מסך רווח נקי (באחוזים)		רווח נקי		
מחצית ראשונה		מחצית ראשונה		
2015	2016	2015	2016	
				אנשים פרטיים:
37.4	36.6	218	230	משקי בית- הלוואות לדיור
3.8	3.3	22	21	משקי בית- אחר
0.2	1.0	1	6	בנקאות פרטית
41.3	40.9	241	257	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
17.5	16.7	102	105	עסקים קטנים וזעירים
8.9	8.3	52	52	עסקים בינוניים
26.9	26.9	157	169	עסקים גדולים
2.0	0.8	12	5	גופים מוסדיים
55.3	52.7	323	331	סך הכל פעילות עסקית
-	0.6	(6)	4	ניהול פיננסי
96.6	94.3	558	592	סך הכל פעילות בישראל
3.4	5.7	20	36	פעילות חוץ לארץ
100.0	100.0	578	628	סך הכל

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2015			2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	אחר
רווח ורווחיות					
958	480	478	1,052	527	525
-	-	-	-	-	-
367	90	277	343	74	269
1,325	570	755	1,395	601	794
סך ההכנסות					
23	6	17	35	1	34
887	218	669	919	227	692
415	346	69	441	373	68
153	128	25	169	143	26
262	218	44	272	230	42
רווח נקי (הפסד):					
(22)	-	(22)	(21)	-	(21)
240	218	22	251	230	21
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי					
מאזן – סעיפים עיקריים:					
117,130	100,633	16,497	128,716	110,581	18,135
63,390	-	63,390	70,090	-	70,090
115,241	99,229	16,012	127,261	109,593	17,668
61,889	-	61,889	68,440	-	68,440
69,316	54,486	14,830	75,098	59,655	15,443
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:					
830	454	376	919	512	407
100	-	100	118	-	118
28	26	2	15	15	-
958	480	478	1,052	527	525
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב- 251 מיליוני שקלים חדשים לעומת 240 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת ההלוואות לדיור (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים) במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב-230 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 218 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-527 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 480 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-9.7% הנובע בעיקר מעליה בהיקפי פעילות המשכנתאות, שבאה לידי ביטוי בעליה ביתרה הממוצעת של האשראי בכ-10.0 מיליארדי שקלים חדשים. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי חל קיטון של 5 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בסעיף העמלות וההכנסות אחרות חלה ירידה של כ-16 מיליוני שקלים חדשים המיוחסת בין היתר להשפעות רגולטוריות. ההוצאות התפעוליות הסתכמו בכ-227 מיליוני שקלים חדשים לעומת 218 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף של כ-4.1%.

תרומת משקי הבית, יתר הפעילות (שאינה הלוואות לדיור) במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב-21 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-22 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 1 מיליוני שקלים חדשים. בסעיף הכנסות הריבית נטו, נרשמה עליה של כ-47 מיליוני שקלים חדשים. העלייה מיוחסת לגידול במרווח מפעילות מתן אשראי וכן לגידול במרווח מפעילות מתן פיקדונות כתוצאה מעליה בהיקפי האשראי ועליה בהיקפי הפיקדונות. בעמלות וההכנסות האחרות חלה ירידה של 8 מיליוני שקלים חדשים, המיוחסת להשפעות רגולטוריות שונות. ההוצאות התפעוליות הסתכמו בכ-692 מיליוני שקלים חדשים לעומת 669 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף של כ-3.4%.

לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאת הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני						
2015			2016			
במיליוני שקלים חדשים						
הלוואות		הלוואות				
סך הכל	לדיור	אחר	סך הכל	לדיור	אחר	
						רווח ורווחיות
487	251	236	541	270	271	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
183	45	138	171	37	134	עמלות והכנסות אחרות
670	296	374	712	307	405	סך ההכנסות
23	10	13	28	10	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
449	113	336	468	113	355	הוצאות תפעוליות אחרות
198	173	25	216	184	32	רווח לפני הפרשה למיסים
73	64	9	79	67	12	הפרשה למיסים
125	109	16	137	117	20	רווח לאחר מיסים
						רווח נקי (הפסד):
(13)	-	(13)	(13)	-	(13)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
112	109	3	124	117	7	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
						מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
423	232	191	471	260	211	מרווח מפעילות מתן אשראי
45	-	45	54	-	54	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
19	19	-	16	10	6	אחר
487	251	236	541	270	271	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
16	25	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
6	7	עמלות והכנסות אחרות
22	32	סך ההכנסות
1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
20	23	הוצאות תפעוליות אחרות
1	9	רווח לפני הפרשה למיסים
-	3	הפרשה למיסים
1	6	רווח נקי
מאזן – סעיפים עיקריים:		
88	85	אשראי לציבור (יתרת סוף)
9,745	10,864	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
70	69	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
9,573	10,485	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
32	26	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
16	24	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
-	1	אחר
16	25	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב-6 מיליוני שקלים חדשים לעומת 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית נטו, גדלו בתשעה מיליוני שקלים חדשים בעיקר כתוצאה מגידול בהיקף פיקדונות הציבור. בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל גידול של כ-1 מיליוני שקלים חדשים.

בהוצאות התפעוליות נרשמה עליה של כ-3 מיליוני שקלים חדשים המיוחסת לגידול בהיקפי הפעילות במגזר.

לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאת הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזר זה, ראה ביאור 12.g. לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
8	14	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
2	3	עמלות והכנסות אחרות
10	17	סך ההכנסות
1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
9	12	הוצאות תפעוליות אחרות
-	5	רווח לפני הפרשה למיסים
-	2	הפרשה למיסים
-	3	רווח נקי
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
8	13	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
-	1	אחר
8	14	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
348	373	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
145	149	עמלות והכנסות אחרות
493	522	סך ההכנסות
61	70	הוצאות בגין הפסדי אשראי
270	281	הוצאות תפעוליות אחרות
162	171	רווח לפני הפרשה למיסים
60	66	הפרשה למיסים
102	105	רווח נקי
מאזן – סעיפים עיקריים:		
13,774	14,686	אשראי לציבור (יתרת סוף)
12,521	14,938	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
13,322	14,532	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
12,370	13,787	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
12,032	12,930	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
324	341	מרווח מפעילות מתן אשראי
17	23	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
7	9	אחר
348	373	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים זעירים וקטנים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב-105 מיליוני שקלים חדשים לעומת 102 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-373 מיליוני שקלים חדשים לעומת 348 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.2% הנובע בעיקר מגידול בהיקף פעילות האשראי והפיקדונות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-70 מיליוני שקלים חדשים לעומת 61 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, עליה של 9 מיליוני שקלים חדשים, המיוחסת לגידול המשמעותי בהיקפי האשראי במגזר.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו בכ-281 מיליוני שקלים חדשים לעומת 270 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף של כ-4.1%. לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
177	187	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
70	74	עמלות והכנסות אחרות
247	261	סך ההכנסות
23	39	הוצאות בגין הפסדי אשראי
138	145	הוצאות תפעוליות אחרות
86	77	רווח לפני הפרשה למיסים
32	28	הפרשה למיסים
54	49	רווח נקי
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
164	171	מרווח מפעילות מתן אשראי
8	10	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
5	6	אחר
177	187	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
90	97	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
39	34	עמלות והכנסות אחרות
129	131	סך ההכנסות
(1)	(3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
47	49	הוצאות תפעוליות אחרות
83	85	רווח לפני הפרשה למיסים
31	33	הפרשה למיסים
52	52	רווח נקי
מאזן – סעיפים עיקריים:		
4,760	5,090	אשראי לציבור (יתרת סוף)
5,980	6,249	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
4,854	4,862	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
5,935	6,255	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
6,099	6,221	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
82	86	מרווח מפעילות מתן אשראי
5	10	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
3	1	אחר
90	97	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב-52 מיליוני שקלים חדשים בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

בסעיף הכנסות הריבית נטו חל גידול של כ-7 מיליוני שקלים חדשים המיוחס בעיקר לעליה בשיעור מרווחי האשראי והפיקדונות במגזר זה.

בסעיף עמלות והכנסות חלה ירידה של כ-5 מיליוני שקלים חדשים המיוחסת להשפעות רגולטוריות שונות.

בסעיף ההוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הכנסה של 3 מיליוני שקלים חדשים לעומת הכנסה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו בכ-49 מיליוני שקלים חדשים לעומת 47 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף של כ-0.3%.

לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאת הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
44	57	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
21	16	עמלות והכנסות אחרות
65	73	סך ההכנסות
(5)	8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
24	26	הוצאות תפעוליות אחרות
46	39	רווח לפני הפרשה למיסים
17	14	הפרשה למיסים
29	25	רווח נקי
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
40	47	מרווח מפעילות מתן אשראי
2	5	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
2	5	אחר
44	57	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
216	209	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
94	87	עמלות והכנסות אחרות
310	296	סך ההכנסות
(6)	(46)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
67	68	הוצאות תפעוליות אחרות
249	274	רווח לפני הפרשה למיסים
92	105	הפרשה למיסים
157	169	רווח נקי
מאזן – סעיפים עיקריים:		
13,213	13,072	אשראי לציבור (יתרת סוף)
20,891	28,197	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
14,571	14,107	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
20,357	27,804	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
27,209	23,934	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
200	188	מרווח מפעילות מתן אשראי
12	16	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
4	5	אחר
216	209	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב-169 מיליוני שקלים חדשים לעומת 157 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול 7.6%.

סך הכל הכנסות המימון הסתכמו ב-209 מיליוני שקלים חדשים לעומת 216 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף ההוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הכנסה של 46 מיליוני שקלים חדשים לעומת הכנסה של 5 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מגבייה ממספר לקוחות שנמחקו בעבר.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו בכ-68 מיליוני שקלים חדשים לעומת 67 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאת הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
108	105	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
44	44	עמלות והכנסות אחרות
152	149	סך ההכנסות
8	(14)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
34	34	הוצאות תפעוליות אחרות
110	129	רווח לפני הפרשה למיסים
41	47	הפרשה למיסים
69	82	רווח נקי
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
99	94	מרווח מפעילות מתן אשראי
6	8	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
3	3	אחר
108	105	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
55	56	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
1	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
27	25	עמלות והכנסות אחרות
83	82	סך ההכנסות
(1)	8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
65	66	הוצאות תפעוליות אחרות
19	8	רווח לפני הפרשה למיסים
7	3	הפרשה למיסים
12	5	רווח נקי
מאזן – סעיפים עיקריים:		
2,202	1,969	אשראי לציבור (יתרת סוף)
37,243	34,609	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
2,229	2,763	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
40,163	34,137	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
3,273	3,007	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
26	23	מרווח מפעילות מתן אשראי
28	30	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
1	3	אחר
55	56	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב- 5 מיליוני שקלים חדשים לעומת 12 מיליוני שקלים חדשים אשתקד. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר: בסך הכל ההכנסות הריבית, נטו, חלה עליה של 1 מיליוני שקלים חדשים. העמלות וההכנסות האחרות ירדו ב- 2 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מהשפעת רגולטוריות. ההוצאות בגין הפסדי האשראי הסתכמו ב- 8 מיליוני שקלים חדשים לעומת הכנסה של 1 מיליוני שקלים חדשים. העלייה בהוצאות מיוחסת לגידול בהפרשה הקבוצתית במגזר. ההוצאות התפעוליות הסתכמו בכ- 66 מיליוני שקלים חדשים לעומת 65 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאת הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
27	31	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
1	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
14	13	עמלות והכנסות אחרות
42	45	סך ההכנסות
(7)	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
32	37	הוצאות תפעוליות אחרות
17	8	רווח לפני הפרשה למיסים
6	3	הפרשה למיסים
11	5	רווח נקי
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
12	12	מרווח מפעילות מתן אשראי
14	15	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
1	4	אחר
27	31	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
46	(113)	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
76	131	הכנסות מימון שאינן מריבית
58	157	עמלות והכנסות אחרות
180	175	סך ההכנסות
(2)	(1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
191	170	הוצאות תפעוליות אחרות
(9)	6	רווח לפני הפרשה למיסים
(4)	2	הפרשה למיסים
(5)	4	רווח לאחר מיסים
(1)	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(6)	4	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(6)	4	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן – סעיפים עיקריים:		
-	-	אשראי לציבור (יתרת סוף)
-	-	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
-	-	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
-	-	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
5,359	5,353	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
46	(113)	אחר
46	(113)	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר ניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ברווח של 4 מיליוני שקלים חדשים לעומת הפסד של 6 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

סך הכנסות המימון (הכנסות ריבית נטו והכנסות המימון שאינן מריבית) קטנו ב-104 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בהשפעת ירידה ברווחי ממימוש איגרות חוב זמינות וירידה בהשפעת חישוב חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות. לניתוח נוסף של פעילות המימון השוטפת, ראה ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח הכולל האחר.

העמלות וההכנסות האחרות כוללות גידול של 99 מיליוני שקלים חדשים הנובע מתוצאות הפעילות המתמשכת של הבנק במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזר זה, ראה ביאור 12.g. לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
204	37	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
(52)	69	הכנסות מימון שאינן מריבית
33	35	עמלות והכנסות אחרות
185	141	סך ההכנסות
(3)	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
120	95	הוצאות תפעוליות אחרות
68	46	רווח לפני הפרשה למיסים
27	16	הפרשה למיסים
41	30	רווח לאחר מיסים
-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
41	30	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
41	30	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
204	37	אחר
204	37	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
רווח ורווחיות		
52	75	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
3	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
16	15	עמלות והכנסות אחרות
71	94	סך ההכנסות
-	(3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
39	39	הוצאות תפעוליות אחרות
32	58	רווח לפני הפרשה למיסים
12	22	הפרשה למיסים
20	36	רווח נקי
מאזן – סעיפים עיקריים:		
2,521	3,296	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,966	4,674	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
2,527	3,140	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
3,956	4,589	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,769	3,623	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:		
37	42	מרווח מפעילות מתן אשראי
4	6	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
11	27	אחר
52	75	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכמה ב-36 מיליוני שקלים חדשים לעומת 20 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-75 מיליוני שקלים חדשים לעומת 52 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 44.2% הנובע בעיקר מגידול בהיקף פעילות האשראי והפיקדונות.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו בכ-39 מיליוני שקלים חדשים בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים וכן לתוצאת הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על תוצאות הפעילות בחוץ לארץ, ראה ביאור 12.ג. לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
27	42	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
6	(1)	הכנסות מימון שאינן מריבית
8	7	עמלות והכנסות אחרות
41	48	סך ההכנסות
-	(4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
19	19	הוצאות תפעוליות אחרות
22	33	רווח לפני הפרשה למיסים
8	11	הפרשה למיסים
14	22	רווח נקי
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
19	22	מרווח מפעילות מתן אשראי
2	2	מרווח מפעילות מתן פיקדונות
6	18	אחר
27	42	סך הכל הכנסות ריבית נטו

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2016 לכ-66 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ-68 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו. לכן, אין משמעות להשפעת שערי החליפין על הרווח הנקי של הקבוצה. ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות בכ-67 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 63 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: בנק יהב)

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

תרומת בנק יהב לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016, הסתכמה בכ-21 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ-22 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2016 ל-7.3%, לעומת תשואה של 8.7% בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק יהב ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-23,093 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 22,651 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2015, גידול של 442 מיליוני שקלים חדשים (2.0%). יתרת האשראי לציבור נטו ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-8,415 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 7,943 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2015, גידול של 472 מיליוני שקלים חדשים (5.9%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-19,852 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 19,415 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2015, גידול של 437 מיליוני שקלים חדשים (2.3%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: טפחות ביטוח)

טפחות ביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. תרומתה של טפחות ביטוח לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 (בניכוי הכנסות המימון נטו מעודפי המזומנים של החברה) הסתכמה בכ-23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 24 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2016 לכ-8.2% לעומת תשואה של כ-9.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 כ-11 מיליוני שקלים חדשים נטו, לעומת כ-8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מזה סך של כ-5 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V.(Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד. הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2016 בכ-0.4 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-0.3 מיליוני פרנקים שוויצרים במחצית המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 ביוני 2016 הסתכם בכ-205 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-196 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2015.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה לכ-87 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-72 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2015. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-114 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-119 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2015. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה בכ-135 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-124 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2015. יתרת הפיקדונות מבנקים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה בכ-9 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-10 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2015.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

תרומת מזרחי החזקות בינלאומיות, המחזיקה בבנק מזרחי שוויץ, לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 כשהיא מנוכה מהשפעות שער חליפין, הסתכמה לרווח נקי של 1.7 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 0.8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תוצאות הרווח הנקי בפועל של מזרחי החזקות בינלאומיות כוללות השפעת שינויים בשער חליפין המכוסה על ידי מקורות בבנק עצמו. לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

השקעות בתאגידים ריאליים

הבנק מנהל השקעות נוסטרו בתאגידים ריאליים. מניות התאגידים הריאליים שבהן השקיע הבנק כאמור, נרכשו למטרת השגת רווחי הון ומוצגות בתיק ניירות הערך הזמינים למכירה ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד. כ-3% מההשקעות הן סחירות, ומוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן. יתר ההשקעות מוצגות בהתאם לעלותן או בהתאם לשוויין המאזני. במקרים של ירידת ערך שעל פי הערכת ההנהלה אינה בעלת אופי זמני, נרשמת הפרשה לירידת ערך ההשקעה כהפסד בספרי הבנק. השקעות הבנק בתאגידים ריאליים הסתכמו ליום 30 ביוני 2016 לסך של 103 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 101 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2015.

רווחי הבנק נטו מההשקעות בתאגידים ריאליים, לאחר הפרשה לירידת ערך, הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2016 לסך של כ-2.7 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2.3 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2015. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הוועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, ביניהם - סיכונים שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונדילות, סיכונים אשראי וסיכונים תפעוליים. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

הבנק קבע במהלך השנים האחרונות מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. דירקטוריון הבנק והוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל קביעת תאבון הסיכון (תקרות החשיפה המותרות) ופיקוח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתאבון הסיכון שקבע. הנהלת הבנק אחראית ליישום עקרונות אלה, באמצעות שלושה קווי הגנה, ותוך הפעלה של מגוון תהליכים, כלים, מערכות מיכוניות תומכות ודיווחים, שנועדו להבטיח עמידת הבנק בעקרונות שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, ורשימת הסיכונים המהותיים לפעילותו ומנהלי סיכונים אלה, מאושרת בהנהלה ובדירקטוריון, לפחות אחת לשנה. רשימת הסיכונים המהותיים נקבעת לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי הון הליבה של הבנק או הרווח השנתי שלו, ומאושר, לפחות אחת לשנה, על ידי דירקטוריון הבנק. עקרונות הטיפול של הבנק בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופו, לרבות אופן המדידה שלהם, הניהול והמזעור של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים, המאושרים אחת לשנה על ידי הדירקטוריון. במסגרת מסמכי המדיניות מתווה הדירקטוריון את תאבון הסיכון, קרי, תקרות החשיפה, איכותיות או כמותיות, המותרות ליחידות הבנק. לבנק מסמך מדיניות אב הקובע את מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שלו, ובכלל זה, את שרשרת הדיווחים הנדרשת במצב שגרה ובמצב קיצון ואת אופן הטיפול במוצר חדש או בפעילות חדשה. הבנק המשיך לשדרג במהלך השנים האחרונות את טיפולו בתאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון, ובפרט, הקים מסמך מדיניות ייעודי המסדיר מסגרת איכותית וכמותית לטיפול בתאבון הסיכון, כולל אופן הדיווח בגינו, והמעקב אחר התפתחות פרופיל הסיכון של הבנק לנוכח תאבון הסיכון שאושר על ידי דירקטוריון הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 של בנק ישראל (ניהול סיכונים), ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל II, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף. הבנק מיישם את הוראות בנק ישראל לניהול הסיכונים השונים, הקובעות סטנדרטים למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים בבנק. סטנדרטים אלה עוגנו במסגרת מסמכי המדיניות של הבנק ובמסגרת שורה של נהלים המבטיחים יישום העקרונות כנדרש.

גישת הנהלת הבנק היא, כי ניהול הסיכונים ובקרתם צריכים להיות תהליך אינטגרטיבי. ניהול הסיכונים בראיה כוללת, על כלל הפעילות הפיננסית של הבנק, מאזנית וחוץ מאזנית, מאפשר לבנק ניצול מרבי של המתאמים בין גורמי הסיכון השונים (בסיס וריבית) במגזרי ההצמדה השונים, ופיזור מיטבי של הסיכון. בנוסף למדידת הערך הכולל של הסיכון, מודד הבנק ומנהל את תמהיל מרכיבי הסיכון. הבנק הסדיר במהלך השנים האחרונות את המסגרת הנדרשת לטיפול בסיכונים אליהם הוא נחשף, לרבות: התווית עקרונות לניהול הסיכונים, כולל קביעת תאבון הסיכון על ידי הדירקטוריון, קביעת תפקידי ההנהלה לשם יישום העקרונות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, הגדרת תפקידי שלושת קווי ההגנה

שנקבעו (הקו הראשון - נוטל הסיכונים - הקווים העסקיים, הקו השני - קו הבקרה, והקו השלישי - הביקורת הפנימית), הגדרת שרשרת הדיווחים הנדרשים בשגרה ובחירום, והניטור המתמשך של פרופיל הסיכון של הבנק, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון.

כחלק ממסגרת זו, פעלו יחידות הבנק לשדרוג מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק (ה-מיני ICAAR), בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 310, והוא מציג מבט נרחב על הסיכונים השונים של הבנק, תוך שהוא מדגיש את מצב פרופיל הסיכון, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע בכל מסמך המדיניות. בכך, מחזק ומשלים המסמך את המבט הניתן על פרופיל הסיכון במסגרת מסמך ה- ICAAR (Internal Capital Adequacy Assessment Report) השנתי של הבנק, הכולל את תהליך תכנון ההון של הבנק והמהווה חלק מדרישות הנדבך השני של באזל II. בנוסף, מפעיל הבנק שורה מגוונת של מבחני מצוקה (קיצון) המאתגרים את פרופיל הסיכון הנוכחי שלו בתנאי קיצון (לחץ), תוך מתן דגש למבחני מצוקה הבוחנים את פרופיל הסיכון תחת שינויים מהותיים בתנאי המאקרו. לבנק מסמך מדיניות אב יעודי המסדיר את העקרונות לביצוע מבחני מצוקה, ובפרט, את אופן השימושיות בהם בבנק, כולל לצורך קביעת תאבון הסיכון.

במהלך הרבעון השני של שנת 2016 לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכונים של הבנק, יחסית לפרופיל הסיכון של הבנק במהלך שנת 2015 וברבעון הראשון של שנת 2016 והניטור השוטף של פרופיל הסיכונים מעלה כי רמת הסיכון של הבנק היא נמוכה בכל הקשור לסיכון האסטרטגי, סיכון מוניטין, והסיכון התפעולי, ונמוכה - בינונית בכל הקשור לסיכון האשראי וסיכון השוק והריבית. בפרט, שומר הבנק על פרופיל סיכון נמוך בכל הקשור לפעילותו בתחום המשכנתאות. בחינה זו מתבצעת בהסתמך על תהליך כמותי המבטא את פרופיל מדדי הסיכונים השונים של הבנק, ובהסתמך על מהלך איכותי סובייקטיבי שמנהלי ובקרי הסיכונים השונים מבצעים אחת לשנה, כדי להביע את עמדתם לגבי רמת הסיכונים השונים, איכות ניהולם וכיוון התפתחותם הצפוי במהלך השנה הבאה.

הבנק ממשיך לבחון את פרופיל סיכון השוק והריבית שלו, לאור סביבת הריבית הנמוכה והפוטנציאל לשינוי במגמת הריבית או שינויים ברמת האינפלציה, ומצא כי המסגרת שהוסדרה לטיפול בסיכון זה במהלך השנים האחרונות, כולל מגוון המגבלות שנקבעו, הדיווחים, הפורומים ואמצעי הניהול והבקרה שהוא מפעיל, יש בהם כדי להבטיח טיפול נאות בסיכון זה, שפרופיל הסיכון הנוכחי שלו, בהסתמך על שורה של מדדי תאבון סיכון, ועל מגוון מבחני מצוקה הוא נמוך. על אף עובדה זו, קבע הבנק את רמת סיכון הריבית בתיק הבנקאי שלו כנמוכה-בינונית, בגין פוטנציאל ההשפעה של שינוי במגמת הריבית על פעילותו, והצורך בניטור מתמשך של פוטנציאל זה. באותו אופן קבע הבנק את פרופיל סיכון האינפלציה כסיכון בינוני. הבנק מצא כי המסגרת שנקבעה לטיפול בסיכון הנזילות, שתשומת הלב הניהולית בגינו עלתה באופן משמעותי בבנק במהלך השנה האחרונה, כתוצאה מדרישות בנק ישראל בהוראותיו החדשות לטיפול בסיכון זה, הינו הולם. לבנק מתווה ברור לכל מדדי הנזילות הנדרשים על פי ההוראה, הוא עיבה את מבחני המצוקה ותכניות המילוט הנדרשות לטיפול בסיכון זה. פרופיל סיכון הנזילות הוגדר כבינוני, עקב הדרישות הרגולטוריות הרבות בקשר לניהול סיכון זה, המאתגרות את ניהול הסיכון בבנק, הבנק ממשיך במהלך המוסדר שקבע לשיפור פרופיל הנזילות שלו, תוך מתן דגש על הגדלת יחס הנזילות וצמצום ריכוזיות פרופיל הנזילות שלו. במהלך הרבעון השני של השנה נמשך השיפור במדדי הנזילות של הבנק.

במהלך השנים האחרונות שדרג הבנק באופן משמעותי את הניטור של תיק המשכנתאות שלו, שהוא הגדול במערכת. שדרוג זה בוצע, תוך שהבנק עומד בכל הוראות ודרישות בנק ישראל. לבנק מדדי סיכון רבים לניתוח השוטף של תיק המשכנתאות שלו, המתבססים על גורמי הסיכון של התיק, ביניהם: LTV, יחס ההחזר, אומדן לאחוז הכשלים הצפוי (PD) ואיכות החיתום. כחלק ממהלך זה, מיסד הבנק במהלך השנים האחרונות, תהליך שיטתי לביצוע של מגוון מבחני מצוקה, הבוחנים את התיק ממספר רב של זוויות והיבטי סיכון, תוך שימוש במגוון שיטות לחישוב תוצאות מבחני המצוקה, וזאת, בהתאם לדרישות בנק ישראל, ובהתאם למתודולוגיות מקובלות. מבחני המצוקה של הבנק מתבססים על שינויים מהותיים בתנאי המאקרו הרלבנטיים לתיק המשכנתאות, ובעיקר נתוני אבטלה וריבית, כאשר בחלק ממבחני המצוקה משתמש הבנק בתנאי מאקרו כפי שנקבעו בתרחיש האחד של בנק ישראל, המפורסם אחת לשנה. בהסתמך על מגוון התוצאות והניתוחים שביצע הבנק ובהשוואה לתוצאות מבחני מצוקה של בנקים זרים, מוצא הבנק כי פוטנציאל ההפסד מהתיק, בעת התרחש אירוע קיצון משמעותי, נמוך יחסית לרמת הון הליבה של הבנק, וזאת אף מבלי להביא בחשבון את הפעולות הרבות שהוא יכול לבצע כדי לחלץ לווים ממשל, ואת איכות החיתום שלו. הבנק ממשיך לבחון באופן מתמשך את תיק המשכנתאות שלו. לפרטים נוספים ראה פרק סיכון האשראי להלן.

במהלך הרבעון השני של שנת 2016, המשיך הבנק לקדם את מסגרת הטיפול שלו בסיכונים ה"מתעוררים": האכיפה הפנימית, הציות, איסור הלבנת הון וסיכון חוצה גבולות, בהתאם לתכנית העבודה שקבע בשנים האחרונות, תוך שהוא משתמש במגוון כלים לשם הטמעת תרבות ביחידות הבנק לטיפול בסיכונים אלה והקצאת המשאבים האנושיים והטכנולוגיים הנדרשים לטיפול בסיכון, כולל ביצוע סקרי ציות ורגולציה, הסדרת מנגנון דיווחים נאות והטמעת מערכות התומכות בטיפול בסיכונים אלה. תהליכי ההטמעה של התרבות הנדרשת לטיפול בסיכונים אלה, מתבססים על ראיית דירקטוריון והנהלת הבנק, לפיה קיימת סובלנות אפס לאי עמידה בדרישות הציות והרגולציה. פרופיל הסיכונים הללו נקבע ברמה שבין נמוכה לבינונית, לאור הצורך בטיפול מתמשך בהם, ועל אף ההתקדמות הרבה שביצע הבנק בטיפול בסיכונים אלו.

הבנק קבע את פרופיל הסיכון שלו בכל הקשור לטיפול בסיכון אבטחת מידע וסייבר ברמה בינונית, בשל התגברות איומי הסייבר בתקופה האחרונה, והוא ממשיך לפעול בתכנית מתמשכת לנקיטת הצעדים הנדרשים כדי להתמודד עם איומים אלה ופוטנציאל איומים דומים נוספים.

תאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כפונקציה של ההון הראשוני של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל וכן, למצב קיצון, בהסתמך על תוצאות מבחני המצוקה השונים שעורך הבנק. כאמור, לבנק תאבון סיכון אפס לאי עמידה בהוראות הרגולציה. כאמור לעיל, בכל שנה, מאותגר תאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתכנית העבודה, פרופיל הסיכון והשפעתם של היעדים העסקיים עליו, ולנוכח תוצאות התהליך האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק, שנועדו לבחון את רמת הסיכונים השונים וכיוון התפתחותם במהלך השנה הבאה. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תאבון הסיכון שנקבע. ראיית דירקטוריון והנהלת הבנק היא שכל תחומי הפעילות העסקיים העיקריים של הבנק, צריכים להיות מנוטרים על ידי תאבון סיכון ספציפי, וכי הוקצו המשאבים הנדרשים לשם ניהול ובקרת הסיכונים הנובעים מפעילות זו. כך לדוגמה, השלים הבנק במהלך השנה האחרונה את פיתוח המודלים הנדרשים לשם דירוג ותמחור של לקוחות קמעונאיים באמצעות המודלים המתקדמים, ואלה מצטרפים למדדי הניטור הרגילים, לאור העלייה בפעילות הבנק במגזר זה כתוצאה מהאסטרטגיה העסקית שקבע. במהלך המחצית הראשונה של השנה, הכניסה החטיבה הקמעונאית של הבנק לייצור מערכת ממוכנת, המאפשרת ליחידות החטיבה במטה ובסניפים, לדרג, לתמחר ולנהל את לקוחות החטיבה, כחלק מתכנית השימושיות שקבע הבנק ליישום המודלים המתקדמים בבנק.

כאמור לעיל, לבנק מתודולוגיה נרחבת לביצוע מבחני מצוקה במגוון שיטות. מתודולוגיה זו ואופן השימוש בתוצאות מבחני המצוקה מעוגנת במסמך מדיניות ייעודי. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות מבחני המצוקה במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAR. תהליך זה בוחן האם לבנק יש די הון כדי לעמוד בתכנית האסטרטגית, המאותרגרת על ידי שורה של מבחני מצוקה בדרגות חומרה שונות. מבחני מצוקה אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי גרימת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים המהותיים לפעילות: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק, ריבית בתיק הבנקאי, תפעולי ועוד. במהלך תכנון ההון של הבנק נבדקת רמת ההון הנדרשת של הבנק כאשר מבחני המצוקה מעבירים אותו להפסד פוטנציאלי במהלך שלוש שנים רצופות, עובדה המביאה לשחיקת ההון הראשוני שלו. דגש רב ניתן במבחני המצוקה על תיק המשכנתאות של הבנק, פעילות האשראי העסקית שלו, פוטנציאל הפגיעה של אירועי אבטחת מידע וסייבר, אירועי כשל תפעוליים ועוד. הבנק הגיש את מסמך ה-ICAAR השביעי שלו בתום שנת 2015, לאחר אישורו על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. תוצאות תכנון ההון של הבנק מלמדות כי לבנק יש מספיק הון כדי לעמוד ביעדי התכנית האסטרטגית שלו, גם לנוכח מבחני מצוקה בדרגות חומרה שונות. בחודש פברואר 2016 הגיש הבנק לבנק ישראל את תוצאות התרחיש האחדיד שלו, שהינו מבחן מצוקה המתבסס על תנאי מאקרו הנקבעים על ידי בנק ישראל למערכת הבנקאית. תוצאות התרחיש האחדיד תומכות בתוצאות מבחני המצוקה השונים של הבנק, ומלמדות כי פוטנציאל הפגיעה בביצועי הבנק, תחת תרחיש שכזה, הינו נמוך יחסית להון הליבה של הבנק והרווח השנתי שלו.

לפרטים נוספים על הממשל התאגידי לניהול סיכונים בקבוצת הבנק ועל תרבות הסיכון, ראה כאמור בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניהול סיכון האשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווח או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק.

דירקטוריון הבנק הגדיר את מדיניות האשראי, ובכלל זה, קבע את תיאבון הסיכון של הבנק בהתייחס בין היתר לענפי משק, קבוצות לווים, משכנתאות, פעילות בחוץ לארץ ועוד. מדיניות הבנק בתחום האשראי נגזרת מהיעדים ומהאסטרטגיה העסקית של הבנק, תוך מתן דגש לתמורות המקרו כלכליות בארץ ובעולם ולהשלכותיהן על סיכון האשראי. ניהול סיכון האשראי בבנק מתבצע בהתאם להוראה 311 (ניהול סיכונים אשראי) של בנק ישראל.

המעקב אחר פרופיל הסיכון, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע, מבוצע בתדירות שהוגדרה במסגרת מדיניות האשראי, והעמידה בו מדווחת להנהלת ודירקטוריון הבנק. המעקב מתבצע על ידי היחידות העסקיות ומנוטר על ידי החטיבה לבקרת סיכונים. המעקב אחר עמידה במגבלות תאבון הסיכון מהווה חלק עיקרי במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המאושר בדירקטוריון הבנק.

בנוסף, קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ייעודית לסיכון הריכוזיות באשראי אשר במסגרתה הוגדר תיאבון הסיכון לתחום זה, ונקבעו שיטות המדידה, הבקורות ומנגנוני הדיווח. מדיניות הבנק בתחום האשראי נגזרת מהיעדים ומהאסטרטגיה העסקית של הבנק, תוך מתן דגש לתמורות המקרו כלכליות בארץ ובעולם ולהשלכותיהן על סיכון האשראי.

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו, ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות וכללים אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים, הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים, והן ברמה של ענפי משק וסקטורים עסקיים. מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור התפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק ובה פועלים לקוחותיו, ובהתאמה נערכים בה עדכונים.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) במיליוני שקלים חדשים:

נכון ליום 30 ביוני 2016 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

פעילות הבנק עם קבוצות לווים גדולות מתבצעת בכפוף למספר עקרונות, שנועדו לצמצם את מידת הסיכון בפעילות זו:

- עיקר הפעילות בקבוצות הלווים מתבצעת מול חברות ציבוריות, ותיקות ומובילות בתחומן.
- עיקר האשראי ניתן לטווחים קצרים ובינוניים, ומשרת פעילות שוטפת של החברות.
- האשראי מפוזר בין חברות הקבוצה הפועלות בתחומי פעילות שונים ובענפי משק נפרדים.
- האשראי ניתן במידת האפשר לחברות שונות שאין ביניהן תלות, תניות או ערבויות הדדיות.

להלן הצעדים בהם נוקט הבנק לצורך ניהול החשיפות לקבוצות לווים:

- קביעת התניות פיננסיות בהתאם לצורך.
- העמדת האשראי כנגד ביטחונות, ככל שניתן, ומעקב הדוק אחר החשיפה שאינה מובטחת בביטחונות.
- מעקב שוטף אחר פעילות החברה ותוצאותיה הכספיות.
- ניטור הדוק של עמידת חברות קבוצת הלווים בהתניות הפיננסיות, אם וכאשר נקבעו להן.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 ביוני 2016 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
1.	בינוי ונדל"ן	114	916	1,030
2.	בינוי ונדל"ן	-	1,005	1,005
3.	בינוי ונדל"ן	49	726	775
4.	בינוי ונדל"ן	-	645	645
5.	תחבורה ואחסנה	-	600	600
6.	בינוי ונדל"ן	219	353	572

סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. **אשראי למטרת עסקה הונית** יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:
  - אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
  - אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
  - אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
- רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
- חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.

2. **מימון לחברות ממונפות** - הינו מתן אשראי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דרוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית, בפורום מימון ממונף בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

החל מיום 1 בינואר 2016 נכנסו לתוקף עדכונים בנושא מגבלות על מימון עסקאות הוניות בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 323 וכן הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בנושא ניהול הלוואות ממונפות. הוראות אלה מגדירות את מסגרת הסיכונים הכוללת להלוואות ממונפות.

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

		31 בדצמבר 2015			30 ביוני 2015			30 ביוני 2016			
הפרשה	סיכון	אשראי	סיכון	הפרשה	סיכון	אשראי	סיכון	הפרשה	סיכון	אשראי	סיכון
פרטנית	סיכון	אשראי	סיכון	פרטנית	סיכון	אשראי	סיכון	פרטנית	סיכון	אשראי	סיכון
להפסדי	אשראי	חוץ	אשראי	להפסדי	אשראי	חוץ	אשראי	להפסדי	אשראי	חוץ	אשראי
הנרכשת	אשראי	מאזני	מאזני	אשראי	מאזני	מאזני	מאזני	אשראי	מאזני	מאזני	מאזני
בינוי ונדל"ן	-	178	-	178	-	187	-	187	-	-	-
מסחר	-	113	1	112	-	80	-	80	-	102	102
סך הכל	-	291	1	290	-	268	-	268	-	102	102

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

		31 בדצמבר 2015			30 ביוני 2015			30 ביוני 2016				
הפרשה	סיכון	אשראי	סיכון	הפרשה	סיכון	אשראי	סיכון	הפרשה	סיכון	אשראי	סיכון	
פרטנית	סיכון	אשראי	סיכון	פרטנית	סיכון	אשראי	סיכון	פרטנית	סיכון	אשראי	סיכון	
להפסדי	אשראי	חוץ	אשראי	להפסדי	אשראי	חוץ	אשראי	להפסדי	אשראי	חוץ	אשראי	
ענף משק של הלווה	אשראי	מאזני	מאזני	אשראי	מאזני	מאזני	מאזני	אשראי	מאזני	מאזני	מאזני	
בינוי ונדל"ן	-	473	280	193	-	20	-	20	-	263	190	73
מסחר	-	166	38	128	24	334	81	253	-	119	63	56
שירותים פיננסיים	-	-	-	-	-	39	-	39	-	-	-	-
מידע ותקשורת	-	157	96	61	-	154	86	68	-	149	95	54
סך הכל	-	796	414	382	24	547	167	380	-	531	348	183

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל			
2015 בדצמבר 31	2015 ביוני 30	2016 ביוני 30	
			סיכון אשראי בעייתי
986	1,016	1,045	סיכון אשראי פגום
82	76	109	סיכון אשראי נחות
957	969	871	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיור
690	482	481	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר
2,715	2,450	2,506	סל הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

2015 בדצמבר 31	2015 ביוני 30	2016 ביוני 30	
0.5	0.5	0.5	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
1.5	1.6	1.5	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי שאינו לדיור
2.3	2.4	2.2	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיור
			שיעור יתרת האשראי לדיור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽²⁾⁽¹⁾
0.6	0.6	0.5	
1.2	1.3	1.0	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיור זניח.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה בהפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

בנקים						
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,466	2	1,464	191	603	670	יתרת הפרשה ליום 31 במרץ 2016
57	-	57	23	10	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(76)	-	(76)	(30)	(2)	(44)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
40	-	40	15	-	25	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(36)	-	(36)	(15)	(2)	(19)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,487	2	1,485	199	611	675	יתרת הפרשה ליום 30 ביוני 2016

בנקים						
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,466	6	1,460	183	620	657	יתרת הפרשה ליום 31 במרץ 2015
40	(3)	43	14	11	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(78)	-	(78)	(30)	(3)	(45)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
52	-	52	19	-	33	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
26	-	26	(11)	(3)	(12)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,480	3	1,477	186	628	663	יתרת הפרשה ליום 30 ביוני 2015

בנקים						
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,509	3	1,506	195	614	697	יתרת הפרשה ליום 31 בדצמבר 2015
60	(1)	61	36	1	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(160)	-	(160)	(63)	(4)	(93)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
78	-	78	31	-	47	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(82)	-	(82)	(32)	(4)	(46)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,487	2	1,485	199	611	675	יתרת הפרשה ליום 30 ביוני 2016

בנקים						
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,450	5	1,445	189	624	632	יתרת הפרשה ליום 31 בדצמבר 2014
75	(2)	77	20	7	50	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(134)	-	(134)	(58)	(3)	(73)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
89	-	89	35	-	54	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(45)	-	(45)	(23)	(3)	(19)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,480	3	1,477	186	628	663	יתרת הפרשה ליום 30 ביוני 2015

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2015	30 ביוני 2016	
0.9	1.0	0.9	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.1	0.1	0.1	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.1	0.1	0.1	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.4	0.3	0.2	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור ⁽¹⁾
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

(1) השיעור בגין הלוואות לדיור בגין אשראי הינו זניח.

(2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 30 ביוני 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שוי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות		חובות ⁽¹⁾	
		סך הכל	ערביות		
-	-	942	303	639	ציבור - מסחרי
26	-	655	303	352	חקלאות, ייעור ודיג
72	-	8,173	3,018	5,155	כרייה וחציבה
2	-	26,863	17,708	9,155	תעשייה וחרושת
1	-	2,381	203	2,178	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
240	-	1,098	598	500	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
48	-	10,506	2,267	8,239	אספקת חשמל ומים
2	-	1,094	276	818	מסחר
1	-	1,940	1,045	895	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
7	-	1,081	503	578	תחבורה ואחסנה
681	-	9,567	6,017	3,550	מידע ותקשורת
7	-	2,915	883	2,032	שירותים פיננסיים
9	-	1,627	316	1,311	שירותים עסקיים אחרים
1,096	-	68,842	33,440	35,402	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	-	118,128	7,547	110,581	סך הכל אשראי מסחרי
51	-	28,146	11,203	16,943	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1,147	-	215,116	52,190	162,926	אנשים פרטיים - אחר
93	19	5,386	1,398	3,988	סך הכל
1,240	19	220,502	53,588	166,914	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
2,220	97	5,996	241	5,755	סך הכל אשראי לציבור
-	8,248	432	69	363	תאגידים בנקאיים
3,460	8,364	226,930	53,898	173,032	ממשלות
					סך הכל אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 46 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,269 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,525 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי				סיכון אשראי כולל בעייתי				
הפסדי אשראי ⁽³⁾								
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך הכל	עסקאות עתידיות	
9	1	4	12	26	916	942	-	
5	(1)	(2)	-	-	691	691	10	
89	15	17	114	162	8,197	8,359	114	
93	16	(35)	228	515	26,350	26,865	-	
86	2	10	127	131	2,252	2,383	1	
4	1	2	3	5	1,434	1,439	101	
170	12	22	339	414	10,173	10,587	33	
17	4	4	18	30	1,066	1,096	-	
6	1	1	14	19	1,927	1,946	5	
8	1	(14)	4	13	1,077	1,090	2	
110	(24)	2	16	21	11,782	11,803	1,555	
37	7	14	29	56	2,899	2,955	33	
10	5	5	24	27	1,653	1,680	44	
644	40	30	928	1,419	70,417	71,836	1,898	
610	4	1	34	905	117,223	118,128	-	
199	32	36	74	173	27,845	28,260	63	
1,453	76	67	1,036	2,497	215,485	218,224	1,961	
32	6	(6)	9	9	5,520	5,529	31	
1,485	82	61	1,045	2,506	221,005	223,753	1,992	
2	-	(1)	-	-	8,911	8,911	598	
-	-	-	-	-	8,680	8,680	-	
1,487	82	60	1,045	2,506	238,596	241,344	2,590	

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 30 ביוני 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב	ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות		חובות ⁽¹⁾	
		סך הכל			
				ציבור - מסחרי	
1	-	800	192	608	חקלאות, ייעור ודיג
40	-	874	462	412	כרייה וחציבה
106	-	8,382	3,245	5,137	תעשייה וחרושת
3	15	25,802	16,963	8,839	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
-	-	2,305	189	2,116	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
391	-	887	287	600	אספקת חשמל ומים
100	-	9,647	1,816	7,831	מסחר
3	-	896	204	692	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
1	-	1,378	391	987	תחבורה ואחסנה
17	-	1,427	375	1,052	מידע ותקשורת
767	-	11,405	8,047	3,358	שירותים פיננסיים
2	-	2,660	793	1,867	שירותים עסקיים אחרים
20	-	1,210	300	910	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,451	15	67,673	33,264	34,409	סך הכל אשראי מסחרי
-	-	108,332	7,810	100,522	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
176	-	26,441	11,088	15,353	אנשים פרטיים - אחר
1,627	15	202,446	52,162	150,284	סך הכל
28	48	4,717	1,313	3,404	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
1,655	63	207,163	53,475	153,688	סך הכל אשראי לציבור
2,823	335	6,859	285	6,574	תאגידים בנקאיים
-	15,331	314	41	273	ממשלה
4,478	15,729	214,336	53,801	160,535	סך הכל אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,312 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,533 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי				סיכון אשראי כולל בעייתי				
הפסדי אשראי ⁽³⁾								
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל	עסקאות עתידיות	
6	-	1	8	11	790	801	-	
5	-	1	-	-	926	926	12	
87	9	18	67	111	8,499	8,610	122	
129	(9)	(8)	256	622	25,202	25,824	4	
37	5	(23)	156	164	2,141	2,305	-	
3	-	-	2	2	1,356	1,358	80	
196	12	53	261	404	9,377	9,781	34	
18	2	7	6	23	879	902	3	
8	-	-	5	22	1,363	1,385	6	
8	-	1	2	6	1,442	1,448	4	
88	(4)	(10)	105	110	14,530	14,640	2,468	
31	4	2	35	56	2,608	2,664	2	
10	-	(1)	18	25	1,250	1,275	45	
626	19	41	921	1,556	70,363	71,919	2,780	
627	3	7	3	972	107,360	108,332	-	
186	23	20	83	196	26,445	26,754	137	
1,439	45	68	1,007	2,724	204,168	207,005	2,917	
38	-	9	9	21	4,822	4,843	50	
1,477	45	77	1,016	2,745	208,990	211,848	2,967	
3	-	(2)	-	-	10,784	10,784	767	
-	-	-	-	-	15,645	15,645	-	
1,480	45	75	1,016	2,745	235,419	238,277	3,734	

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות		חובות ⁽¹⁾	
		סך הכל	ערביות		
-	-	802	185	617	ציבור - מסחרי
29	-	819	314	505	חקלאות, יעור ודיג
63	-	8,336	3,277	5,059	כרייה וחציבה
1	-	26,012	17,146	8,866	תעשייה וחרושת
2	-	2,333	184	2,149	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
280	-	1,217	543	674	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
42	-	10,032	2,054	7,978	אספקת חשמל ומים
-	-	981	229	752	מסחר
1	-	1,372	404	968	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
7	-	1,364	462	902	תחבורה ואחסנה
1,041	-	9,932	6,534	3,398	מידע ותקשורת
7	-	2,842	914	1,928	שירותים פיננסיים
9	-	1,354	317	1,037	שירותים עסקיים אחרים
1,482	-	67,396	32,563	34,833	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	-	112,987	7,352	105,635	סך הכל אשראי מסחרי
33	-	27,270	11,097	16,173	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1,515	-	207,653	51,012	156,641	אנשים פרטיים - אחר
57	21	5,232	1,269	3,963	סך הכל
1,572	21	212,885	52,281	160,604	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
1,955	274	3,358	262	3,096	סך הכל אשראי לציבור
-	11,523	332	16	316	תאגידים בנקאיים
3,527	11,818	216,575	52,559	164,016	ממשלות
					סך הכל אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 71 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,285 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,467 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי				סיכון אשראי כולל בעייתי				
הפסדי אשראי ⁽³⁾								
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך הכל	עסקאות עתידיות	
6	2	1	7	8	794	802	-	
6	-	2	-	-	859	859	11	
87	17	23	84	151	8,369	8,520	121	
144	(2)	(5)	233	617	25,397	26,014	1	
78	52	37	124	126	2,211	2,337	2	
3	-	-	1	2	1,575	1,577	80	
160	27	78	338	419	9,684	10,103	29	
17	7	10	20	30	951	981	-	
6	(1)	(2)	5	18	1,357	1,375	2	
23	-	17	3	72	1,301	1,373	2	
84	(30)	(35)	15	18	13,519	13,537	2,564	
30	11	6	19	40	2,855	2,895	46	
10	-	1	18	24	1,384	1,408	45	
654	83	133	867	1,525	70,256	71,781	2,903	
613	19	9	24	980	112,007	112,987	-	
195	49	55	81	195	26,861	27,363	60	
1,462	151	197	972	2,700	209,124	212,131	2,963	
44	1	16	14	15	5,323	5,338	28	
1,506	152	213	986	2,715	214,447	217,469	2,991	
3	-	(2)	-	-	6,186	6,186	599	
-	-	-	-	-	11,855	11,855	-	
1,509	152	211	986	2,715	232,488	235,510	3,590	

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק א - מידע בדבר סך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾		חשיפה מאזנית ⁽²⁾												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית של שלוחות של הבנק במדינה זרה לתושבים מקומיים										חשיפה מאזנית מעבר לגבול		המדינה
לפירעון מעל עד שנה	מזה: סיכון חוץ-מאזני לפירעון מעל עד שנה	סיכון חוץ מאזנית בעייתי	סיכון חוץ מאזנית בעייתי	סיכון חובות פגומים	סיכון חוץ מאזנית בעייתי	סיכון חוץ מאזנית בעייתי	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי		חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות		חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות		לאחרים	לממשלות ⁽⁴⁾ לבנקים
							מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות				
30 ביוני 2016														
1,297	4,853	-	368	1	8	6,150	-	452	452	1,199	554	4,397	44	ארצות הברית
3,383	1,713	-	1,070	-	26	5,665	569	492	1,061	4,140	912	44	אחרות ⁽⁵⁾	
4,680	6,566	-	1,438	1	34	11,815	569	944	1,513	5,339	1,466	4,441	סך כל החשיפות למדינות זרות	
297	218	-	60	-	1	515	-	-	-	509	-	6	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC	
40	16	-	73	-	-	56	-	-	-	54	2	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד	
30 ביוני 2015														
2,411	5,158	-	442	2	12	7,569	-	503	503	1,104	637	5,828	88	ארצות הברית
2,976	1,688	-	1,033	-	32	5,271	607	312	919	3,542	1,034	88	אחרות	
5,387	6,846	-	1,475	2	44	12,840	607	815	1,422	4,646	1,671	5,916	סך כל החשיפות למדינות זרות	
392	176	-	127	-	1	568	-	-	-	568	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC	
31	19	-	20	-	-	50	-	-	-	45	5	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד	

ראה הערות להלן.

חשיפה למדינות זרות מאוחד⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר 2015													
חשיפה מאזנית ⁽²⁾										חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾			
המדינה	חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה מאזנית של שלוחות של הבנק במדינה זרה לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
	לממשלות ⁽⁴⁾	לאחרים	מקומיות	מקומיות	מקומיות	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות
	לממשלות ⁽⁴⁾	לאחרים	מקומיות	מקומיות	מקומיות	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות
	לממשלות ⁽⁴⁾	לאחרים	מקומיות	מקומיות	מקומיות	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות
ארצות הברית	2,635	945	1,297	405	405	-	4,877	13	1	407	-	2,083	2,794
אחרות	46	750	3,685	1,063	370	693	5,174	34	1	1,012	-	1,215	3,266
סך כל החשיפות למדינות זרות	2,681	1,695	4,982	1,468	775	693	10,051	47	2	1,419	-	3,298	6,060
מזה: סך כל החשיפות למדינות זרות	6	1	550	-	-	-	557	1	-	80	-	177	380
מזה: סך כל החשיפות למדינות זרות	-	5	49	-	-	-	54	-	-	14	-	18	36

- החשיפה המוצגת לעיל מייצגת, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, חשיפות על בסיס סיכון סופי. הצד הנושא בסיכון הסופי הוא אדם, עסק, מוסד או מכשיר כלשהו המספק לבנק "חיזוקי אשראי", כגון ערבויות, בטחונות, חוזי ביטוח ונגזרי אשראי. כאשר לא קיים "חיזוק אשראי", אזי הצד הנושא בסיכון הסופי הוא החייב עצמו.
  - שורת "סך כל החשיפות למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".
  - חשיפה מאזנית למדינה זה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחוץ לארץ של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.
  - חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).
- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המתירים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

חשיפה למדינות זרות מאוחד⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך:

31 בדצמבר 2015		30 ביוני 2015		30 ביוני 2016		
חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	
138	1,727	148	1,458	168	1,527	צרפת
250	1,588	-	-	-	-	אנגליה

חלק ג' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016				
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	יוון	
17	-	17	-	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(1)	-	(1)	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
16	-	16	-	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015				
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	יוון	
18	-	18	-	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(1)	-	(1)	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
17	-	17	-	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016				
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	יוון	
16	-	16	-	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
-	-	-	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
16	-	16	-	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015				
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	יוון	
6	-	6	-	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
11	-	11	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
17	-	17	-	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	יוון	
14	-	14	-	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
2	-	2	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
16	-	16	-	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾⁽²⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾		לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	
30 ביוני 2016					
375	538	-	375	538	AAA עד AA-
314	758	75	239	683	A+ עד A-
13	16	-	13	16	BBB+ עד BBB-
17	17	17	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
3	3	-	3	3	ללא דירוג
722	1,332	92	630	1,240	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
30 ביוני 2015					
339	401	1	338	400	AAA עד AA-
449	913	78	371	835	A+ עד A-
-	-	-	-	-	BBB+ עד BBB-
13	13	13	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
-	-	-	-	-	ללא דירוג
801	1,327	92	709	1,235	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
31 בדצמבר 2015					
569	676	2	567	674	AAA עד AA-
229	760	76	153	684	A+ עד A-
-	11	-	-	11	BBB+ עד BBB-
14	14	14	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
34	34	-	34	34	ללא דירוג
846	1,495	92	754	1,403	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

נכון לימים 30 ביוני 2016, 30 ביוני 2015 ו-31 בדצמבר 2015 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו.

סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שוויץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג', אשר שוקללו בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313 לפי 50% מסכומן (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו. מספרי השוואה סווגו מחדש.
- (6) בגין קיזוז ההפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11ב. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

דירוגים - פעילות הבנק מול גורמים בחוץ לארץ יוצרת חשיפות למדינות ולמוסדות פיננסיים. הבנק קבע מדיניות באשר לבחינה ולניתוב של הסיכון הנובע מחשיפות אלה. הבנק נעזר בניהול החשיפות לסיכון אשראי, כאמור, בדירוגים הניתנים על ידי חברות דירוג אשראי חיצוניות שהעיקריות שבהן הן: Moody's, Standard & Poor's, Fitch. דירוגים אלה מובאים בחשבון כחלק מהשיקולים בקביעת מסגרות לחשיפות הבנק למדינות ולבנקים, המיועדות בעיקר לפעילות בנגזרים, למימון ולערבויות בסחר חוץ, ולהשקעות השונות. הדירוגים החיצוניים מהווים בסיס לניתוח עצמי של מדינה או צד נגדי הנעשה על ידי הבנק. בנוסף נלקחים בחשבון נתונים נוספים ממקורות שונים המשמשים לצורך הניתוח. הערכת הבנק את הצד הנגדי עשויה להיות שונה מזו של חברת הדירוג.

הבנק רוכש את הדירוגים, ואת הניתוחים המהווים בסיס לדירוג, מהחברות Moody's ו-Fitch. הדירוגים והניתוחים מעודכנים על ידי חברות הדירוג באופן תקופתי, והבנק עושה שימוש בנתונים העדכניים ביותר הקיימים בעת קביעת מסגרות או בחינה של צד נגדי. הדירוג העיקרי המשמש את הבנק לניתוח עצמאי הינו הדירוג הנערך על ידי חברת Fitch.

סיכון האשראי לדיור

במסגרת ניהול סיכוני האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדיור כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נוטלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת ההחזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדיור, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון מבחני מצוקה, הבוחנים את השפעת גורמי המקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת אבטלה ושיעור הריבית. הבנק פיתח מודל מתקדם לדיור אשראי לדיור הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מתווסף למערך הניטור הקיים של הבנק.

תאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכוני האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנו מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

הפרמטרים העיקריים להגדרת תאבון הסיכון בתחום המשכנתאות הם תוצאות מודל פרמייט הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), ומדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי). במהלך השנתיים האחרונות הורחבה רשימת מדדי הסיכון במסגרת מסמך המדיניות של הבנק, והתווספו מגבלות על פרמטרים נוספים: יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע. בפרט, וכפי שצויין לעיל מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המאושר בדירקטוריון.

מערך הניטור של פרופיל הסיכון בתיק המשכנתאות מורכב מלמעלה מ-40 מדדי סיכון שהוגדרו על ידי הדירקטוריון והנהלה, המוצגים במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, תוך בחינת פרופיל הסיכון הנובע מהם, כאשר התפתחות מדדי תאבון הסיכון הללו נבחנת גם לאורך זמן. למערך ניטור זה נוספו גם תוצאות שהתקבלו בשימוש במודלים המתקדמים. מניטור זה עולה כי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות של הבנק נמצא בירידה במהלך הרבעונים האחרונים במרבית מדדי תאבון הסיכון שהוגדרו, כולל LTV ויחס החזר. בפרט, נמצאים שיעורי הכשל בתיק במהלך השנים האחרונות בירידה. בנוסף, וכפי שהוזכר לעיל, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המקרו, בשורה מגוונת של מבחני מצוקה, כולל באמצעות התרחיש האחיד של בנק ישראל. בחינה זו מהווה חלק מבחינת פרופיל הסיכון של התיק. גם בחינה זו מעלה כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך יחסית לרמת הון הליבה של הבנק.

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)			
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיעור שינוי (באחוזים)	2015	2016	
			משכנתאות שבוצעו (לדיר ולכל מטרה)
7.6	11,579	12,470	מכספי הבנק
			מכספי האוצר:
6.9	43	46	הלוואות מוכונות
(5.2)	77	73	הלוואות עומדות ומענקים
7.6	11,699	12,589	סך הכל הלוואות חדשות
(52.3)	2,851	1,361	הלוואות שמוחזרו
(4.4)	14,550	13,905	סך הכל ביצועים
(15.9)	30,718	25,820	מספר לווים (כולל מיחזורים)

מאפייני תיק האשראי לדיר של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדיר והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 ביוני 2016).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדיר הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 ביוני 2016 עומד על 54.9% בדומה ל-55.0% ב-31 בדצמבר 2015 ול-55.8% ב-31 בדצמבר 2014. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 111.9 מיליארד שקלים חדשים, כ-95% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את ההלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור הלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדיר החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון האמיתי, העדכני להיום, של הלוואות שניתנו עד שנת 2008, כך שרובן ככולן נמצאות בשיעור נמוך מ-75% כיום. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע לכ-0.2 מיליארד שקלים חדשים, המהווים כ-0.2% בלבד מתיק הלוואות לדיר.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 ביוני 2016, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדיר) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-3%; בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-7%; ובהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-18%. בסך הלוואות, בשיעור של כ-10%.

ביום 1 בנובמבר 2012 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות אשר מגבילות את שיעור המימון בהלוואות לדיור (הנחיות אלה אוגדו יחד עם הנחיות נוספות במסגרת חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור מיום 15 ביולי 2014).
בהנחיות אלו נקבע כי שיעור המימון לא יעלה על השיעורים הבאים:

עד 75% - ללווים, אזרחי ישראל, הרוכשים זכות במקרקעין המהווה דירה יחידה (בהתאם להגדרה בסעיף 9(ג) לחוק מיסוי מקרקעין).
עד 70% - למשפרי דיור הרוכשים דירה חלופית (דירה הנרכשת על ידי אזרח ישראלי שבבעלותו דירת מגורים אשר מהווה דירה יחידה לולא רכישת הדירה הנרכשת, ואשר הלווה מתחייב למכור את הדירה הקיימת בהתאם לקבוע בסעיף 9(א1)(א)(2)(א)(2) לחוק מיסוי מקרקעין).
עד 50% - לרוכשי דירה להשקעה, הלוואות לכל מטרה, והלוואות לתושבי חוץ.

הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% (מקרים המוחרגים מההוראה על הגבלת שיעור מימון), מגובות במקרים רבים בביטוח אשראי, המפחית משמעותית את הסיכון לבנק, למרות שאינו משפיע על חישוב שיעור המימון, הקצאת ההון הנדרשת בגין הלוואה זו, או שיעור ההחזר. מתוך יתרת הלוואות, שניתנו בשיעור מימון מקורי גבוה מ-75%, מבטחים בביטוח אשראי כ-2.6 מיליארד המהווים כ-44.2%. בשנים האחרונות, בעקבות הצעדים שנקט הבנק למיזעור הסיכון בתיק המשכנתאות, והגבלות בנק ישראל כמפורט לעיל, ירד שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מסך תיק האשראי לדיור של הבנק, לכ-0.7% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, כ-0.5% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, וכ-0.3% באשראי שניתן ברבעון השני של שנת 2016.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדיור משמש מדד למידת הביטחון של הלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור החזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור החזר הממוצע בתיק האשראי לדיור של הבנק הוא 27.8%. 79.6% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור החזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.6%). כ-16.5% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-40.1%). כ-3.5% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: 59.7%) וכ-0.4% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-92.4%).

ההלוואות ששיעור החזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאד שלגביה שיעור החזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן וליכולת החזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

ביום 29 באוגוסט 2013 שלח המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיור, בהן נקבעו מגבלות על שיעור החזר החודשי מההכנסה.

ביום 15 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, המאגד בתוכו, בין היתר, את ההנחיות שתוארו לעיל מיום 29 באוגוסט 2013. כמו כן, בחוזר, הוגדר מחדש המונח "שיעור החזר מהכנסה". לפרטים ראה פרק חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדיור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הנחיית המפקח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, הגבילה את חלק ההלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך ההלוואה לכל היותר. על פי מכתב המפקח מיום 29 באוגוסט 2013 נקבע בנוסף, כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדיור בהן היחס בין חלק ההלוואה בריבית משתנה לבין סך ההלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית. הנחיות המפקח על הבנקים שתוארו לעיל מיום 3 במאי 2011 וכן מיום 29 באוגוסט 2013, אוגדו במסגרת חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור מיום 15 במאי 2014. לפרטים, ראה פרק חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב ההלוואה. היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע לכ- 10.1 מיליארד שקלים חדשים, המהווים כ- 9.0% בלבד מתיק הלוואות לדיור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה צמודת פריים, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים ב-2 נקודות אחוז.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודת פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים בהתאם ל"ריבית נורמטיבית".

היקף ההלוואה

היקף ההלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים הגיע ביום 30 ביוני 2016 לכ-4.8 מיליארד שקלים חדשים, המהווים כ-4.3% בלבד מתיק האשראי לדיור של הבנק.

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור⁽¹⁾ ליום 30 ביוני 2016 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור ההחזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים
		עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים			
עד 60%	עד 35% מההכנסה הקבועה	עד 10 שנים	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	
54,415	3,989	12,552	17,007	9,256	8,770	2,841	35%	60%	
11,741	791	3,126	4,731	1,432	1,193	468	35%-50%		
2,639	297	1,129	1,199	14	-	-	50%-80%		
319	55	155	109	-	-	-	מעל 80%		
30,143	966	6,135	10,680	5,207	5,445	1,710	עד 35%	60%-75%	
5,472	254	1,536	2,169	613	684	216	35%-50%		
984	96	518	367	3	-	-	50%-80%		
81	14	52	15	-	-	-	מעל 80%		
4,404	1,309	1,830	1,080	100	73	12	עד 35%	מעל 75%	
1,132	454	401	251	13	9	4	35%-50%		
293	154	120	19	-	-	-	50%-80%		
59	32	25	2	-	-	-	מעל 80%		
111,682	8,411	27,579	37,629	16,638	16,174	5,251		סך הכל	

מזה:

הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה							
4,776	49	1,194	1,821	674	755	283	מ-2 מיליון שקלים חדשים
4.3%	0.6%	4.3%	4.8%	4.1%	4.7%	5.4%	אחוז מסך האשראי לדיור
הלוואות בריבית משתנה:							
34,535	1,588	12,498	10,331	4,413	4,431	1,274	לא צמודות בריבית פריים
7,065	1,564	4,841	560	59	36	5	צמודות למדד ⁽³⁾
4,106	339	1,246	1,786	429	244	62	במטבע חוץ ⁽³⁾
45,706	3,491	18,585	12,677	4,901	4,711	1,341	סך הכל
הלוואות לא צמודות בריבית פריים							
30.9%	18.9%	45.3%	27.5%	26.5%	27.4%	24.3%	מסך האשראי לדיור
הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיור							
6.3%	18.6%	17.6%	1.5%	0.4%	0.2%	0.1%	
הלוואות בשיעור מימון גבוה							
5.3%	23.2%	8.6%	3.6%	0.7%	0.5%	0.3%	מ-75% מסך האשראי לדיור

(1) יתרת הלוואות לדיור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ל"קבוצות גיל" בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מיחזרים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משיכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למיחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 ביוני 2016 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור								
יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽⁴⁾ סך הכל	בפיגור של 90 יום או יותר							
	סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים	מעל 6 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	30 ימים ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽³⁾	
290	56	229	199	10	11	9	5	סכום בפיגור
103	6	97	97	-	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾
1,216	150	726	143	67	186	330	340	יתרת חוב רשומה
229	71	158	105	30	23	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
987	79	568	38	37	163	330	340	יתרת חוב נטו

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(3) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(4) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיור, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניהול סיכון השוק והריבית בתיק הבנקאי

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה). לבנק אין חשיפה לסחורות וחשיפתו למניות איננה מהותית, כך החשיפה העיקרית שלו לסיכון השוק נובעת מסיכון הבסיס - הסיכון הקיים כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במטבע או מגזרי הצמדה שונים, ומסיכון הריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book), שהינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הוגן). הבנק מנהל את סיכון השוק והריבית שלו באופן אינטגרטיבי, תחת מבנה ארגוני זהה, ובשימוש בכלים, מבנה נתונים, שיטות ומערכות דומות.

סיכונים שוק וריבית הינם חלק בלתי נפרד מעסקי הבנקאות ומניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. עם זאת, רמות חריגות של סיכון שוק ו/או סיכון ריבית עלולות לחשוף את הבנק להפסדים, ולהוות איום על הונו. לפיכך, קבעו דירקטוריון והנהלת הבנק, במסגרת התהליך המוסדר של הבנק למיפוי וזיהוי סיכונים, כי סיכונים השוק והריבית הינם סיכונים מהותיים, וכי ניהול סיכונים אלה הינו חיוני ליציבות הבנק, בפרט לאור סביבת הריבית הנמוכה, והפוטנציאל לשינוי מגמת הריבית במשק. לפיכך, התווה דירקטוריון הבנק מסמך מדיניות ייעודי לטיפול בסיכון השוק והריבית, הקובע את העקרונות לפיהם על הבנק לפעול על מנת לזהות, למדוד, לנטר, לבחון ולבקר את סיכונים השוק והריבית באופן שוטף, הן למהלך עסקים רגיל והן לעיתות קיצון. ניהול סיכונים אלו נועד לשמור על רמת סיכון סבירה, בהתאם למגבלות החשיפה, קרי, תאבון הסיכון שנקבע בגין סיכונים אלה, תוך ניצול הזדמנויות וניטור מתמשך של פרופיל הסיכון, כך שהבנק לא ייחשף להפסדים משמעותיים.

ניהול סיכון השוק והריבית בבנק נחלק לשני מוקדי סיכון עיקריים: תיק בנקאי ותיק סחיר. התיק הסחיר בבנק כולל את התיקים המנוהלים בחדר העסקאות כעושה שוק, שלא למטרות הגנה: תיק איגרות חוב למסחר של יחידת המסחר בריבית (תיק עושה שוק), עסקאות נגזרים המסווגות לתיק עושה שוק וחוזים עתידיים על איגרות חוב - כחלק מתיק הריבית, וכן תיקי אופציות (מטבע חוץ, מעו"ף וריבית) של יחידת המסחר במטבע חוץ, וכן, תיקי ניירות ערך למסחר ואסטרטגיה במטבע ישראלי ובמטבע חוץ ועסקאות נגזרים אשר בוצעו כחלק מאסטרטגיית שוק ספציפית, המנוהלת בניהול פיננסי תחת מגבלות ספציפיות של חשיפה ורווחיות. תיק זה מאופיין בפעילות קטנה יחסית לפעילות בתיק הבנקאי, ונמצא ברמת סיכון נמוכה.

התפתחויות בסיכון השוק והריבית

לבנק שני מודלים עיקריים לניהול סיכון השוק והריבית שלו: מודל ה-VAR ומודל ה-EVE. הבנק מחשב מדדים אלה, כמו גם מדדים נוספים המשמשים אותו לניהול סיכונים אלה, אחת ליום לפחות. מודל ה-VAR הוא מודל סטטיסטי האומד את ההפסד הצפוי לבנק, במהלך אופק השקעה מסוים וברמת ביטחון סטטיסטית הנקבעת מראש. המודל מודד את רמת הסיכון במונחי כסף, כאשר הבנק מתאים את אופק ההשקעה לתיקים אותם הוא בוחן באמצעות מדד זה. הבנק משתמש בשיטה המשלבת בין מספר שיטות חישוב VAR המקובלות בעולם. לחישוב ה-VAR נלווה חישוב BACKTESTING, שנועד לבחון את איכות אומדני החישוב שלו, קרי, לבחון את תחזית המודל לעומת התוצאה בפועל. הבנק קבע תאבון סיכון במונחי VAR, על התיק הכולל שלו, ועל פעילותו בתיקי האופציות השונים (על נכסי בסיס שונים). חישובי ה-VAR על התיק הכולל של הבנק מתבצעים אחת ליום, בעוד החישובים על תיקי האופציות מתבצעים אחת לשעה.

EVE - Economic Value of Equity, הוא מודל המבטא את גישת השווי הכלכלי. מודל זה הוא המודל העיקרי של הבנק לאמידת סיכון הריבית בתיק הבנקאי, והוא בוחן שינויים בשווי הכלכלי של התיק תחת הנחות שונות של שינויים בעקומי הריבית, במצב חיים רגיל ובמצבי קיצון, לרבות עליה/ירידה מקבילה של עקום הריבית בשיעורים גבוהים. בנוסף, לבנק מגוון מבחני מצוקה (קיצון) ברמות חומרה שונות שנועדו לבחון את פרופיל הסיכון שלו בעת אירוע קיצון, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. כמו כן, מפעיל הבנק שיטות חדשות לבחינת סיכון הריבית בתיק הבנקאי בעת חרום, כולל תרחיש קיצון המתבצע במתווה כלכלי. תרחיש זה מתבסס על הבנת הבנק לגבי אופן התפתחות בעת קיצון של תנאי המאקרו הרלבנטיים לסיכונים אלה. בנוסף, מבצע הבנק תרחיש במסגרתו זז עקום הריביות בצורה שאינה מקבילה. תרחיש כזה משלים את גישת ה-EVE, המתבססת על תזוזה מקבילה בעקומי הריבית.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2015	2016	
195	338	292	לסוף התקופה
379 (מאי)	379 (מאי)	292 (יוני)	ערך מקסימלי במהלך התקופה
193 (אוקטובר)	303 (ינואר)	235 (ינואר)	ערך מינימלי במהלך התקופה

תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. החריגה שנרשמה, בגובה 5.5 מיליוני שקלים חדשים, נבעה בעיקר מעליה חדה בעקום הצמוד, כתגובה לפרסום המדד ולירידה בציפיות האינפלציוניות. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל. לפיכך, מודל ה-VAR של הבנק תקין.

להלן החריגות במהלך התקופה שנבחנה (במיליוני שקלים חדשים):

מועד החריגה	גודל החריגה
17 ביולי 2013	5.5

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

30 ביוני 2016						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע חוץ			מטבע ישראלי			
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
(518)	5	(17)	193	327	(1,026)	עליה של 2%
731	(5)	19	(189)	(453)	1,359	ירידה של 2%

30 ביוני 2015						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע חוץ			מטבע ישראלי			
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
(1,115)	(7)	(28)	107	323	(1,510)	עליה של 2%
1,249	10	30	(94)	(471)	1,774	ירידה של 2%

31 בדצמבר 2015						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע חוץ			מטבע ישראלי			
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
(668)	(11)	(37)	(72)	83	(631)	עליה של 2%
819	12	39	91	(198)	875	ירידה של 2%

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקרו מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנוהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילותו.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 ביוני 2016

מלל חמש עד עשר שנים	מלל שלוש עד חמש שנים	מלל שנה עד שלוש שנים	מלל שלושה חודשים עד שנה	מלל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש
---------------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------------	--------------------------------	------------------------

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים
ובגין נכסים פיננסיים מורכבים

מלל חמש עד עשר שנים	מלל שלוש עד חמש שנים	מלל שנה עד שלוש שנים	מלל שלושה חודשים עד שנה	מלל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש	
5,897	7,008	10,366	3,637	1,756	108,130	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
7,771	8,323	13,299	25,758	7,999	9,467	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
131	186	234	1,741	1,294	1,242	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
13,799	15,517	23,899	31,136	11,049	118,839	סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים
נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות

מלל חמש עד עשר שנים	מלל שלוש עד חמש שנים	מלל שנה עד שלוש שנים	מלל שלושה חודשים עד שנה	מלל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש	
4,868	9,622	11,257	15,448	10,606	75,508	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
7,781	8,332	9,890	10,505	19,760	26,169	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
49	181	241	1,412	1,414	1,506	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
12,698	18,135	21,388	27,365	31,780	103,183	סך הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

מלל חמש עד עשר שנים	מלל שלוש עד חמש שנים	מלל שנה עד שלוש שנים	מלל שלושה חודשים עד שנה	מלל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש	
1,101	(2,618)	2,511	3,771	(20,731)	15,656	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(310)	(1,411)	1,207	(1,304)	(5,075)	15,656	החשיפה המצטברת במגזר

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) סווג מחדש.

2015 בדצמבר 31			2015 ביוני 30			2016 ביוני 30					
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנים
בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים	בשנים			
1.04	3.19	131,739	1.08	3.04	121,366	1.07	3.51	140,760	790	218	2,958
1.23		66,214	1.18		79,376	1.08		72,669	-	-	52
0.73		2,763	0.73		4,509	0.66		4,828	-	-	-
1.10		200,716	1.11		205,251	1.06		218,257	790	218	3,010
0.82	1.18 ⁽³⁾	119,611	0.68	1.12 ⁽³⁾	108,772	0.95	1.04	128,120	-	149	662
1.42		77,724	1.37		86,742	0.91		82,489	-	-	52
0.85		3,729	0.85		5,094	0.61		4,803	-	-	-
1.05		201,064	0.98		200,608	0.93		215,412	-	149	714
		-348			4,643			2,845	790	69	2,296
								2,845	2,845	2,055	1,986

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 ביוני 2016					
מעל חמש עד עשר שנים	מעל שלוש עד חמש שנים	מעל שנה עד שלוש שנים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש
מטבע ישראלי צמוד מדד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
3,408	10,484	20,528	11,217	2,343	817
101	1,454	1,167	691	181	13
3,509	11,938	21,695	11,908	2,524	830
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
7,907	8,360	12,707	4,960	1,239	730
153	1,280	4,411	3,610	217	112
8,060	9,640	17,118	8,570	1,456	842
מכשירים פיננסיים, נטו					
(4,551)	2,298	4,577	3,338	1,068	(12)
6,718	11,269	8,971	4,394	1,056	(12)

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

2015 בדצמבר 31			2015 ביוני 30			2016 ביוני 30					
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
2.64	2.64	52,284	2.68	2.29	53,004	2.53	2.91	49,791	11	30	953
3.08		3,221	3.27		3,082	2.78		3,607	-	-	-
2.67		55,505	2.71		56,086	2.55		53,398	11	30	953
3.54	1.59	37,438	3.73	1.04	40,237	3.72	1.01	38,486	2	-	2,581
1.61		8,958	1.53		11,911	1.83		9,783	-	-	-
3.17		46,396	3.23		52,148	3.34		48,269	2	-	2,581
		9,109			3,938			5,129	9	30	(1,628)
								5,129	5,129	5,120	5,090

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 ביוני 2016					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים
מטבע חוץ⁽¹⁾					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
10,937	4,572	2,002	1,156	526	1,207
39,341	28,530	11,730	3,950	3,980	3,124
850	2,690	1,647	240	164	41
51,128	35,792	15,379	5,346	4,670	4,372
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
19,284	7,355	8,423	389	237	147
22,619	16,662	24,473	4,230	4,180	2,874
1,510	1,633	1,942	234	168	118
43,413	25,650	34,838	4,853	4,585	3,139
מכשירים פיננסיים, נטו					
7,715	10,142	(19,459)	493	85	1,233
7,715	17,857	(1,602)	(1,109)	(1,024)	209

הערות ספציפיות:

- (1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (2) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

2015 בדצמבר 31			2015 ביוני 30			2016 ביוני 30					
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.53	1.66	19,218	0.97	1.50	21,473	0.78	2.80	20,791	308	-	83
1.50		81,065	1.50		85,727	0.38		90,668	-	-	13
0.42		4,215	0.42		5,811	0.23		5,632	-	-	-
1.46		104,498	1.34		113,011	0.44		117,091	308	-	96
0.34	0.63	37,401	0.35	0.57	37,613	0.34	0.62	36,453	614	-	4
0.94		64,073	0.89		70,497	0.63		75,051	-	-	13
0.44		3,101	0.44		5,131	0.25		5,605	-	-	-
0.71		104,575	0.69		113,241	0.52		117,109	614	-	17
		(77)			(230)			(18)	(306)	-	79
								(18)	(18)	288	288

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 ביוני 2016

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד שנה	מעל שנה עד שלושה שנים	מעל חמש עד עשר שנים
------------------------	--------------------------------	---------------------	-----------------------------	---------------------------

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

ובגין נכסים פיננסיים מורכבים

119,884	8,671	16,856	32,050	18,018	10,512	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
48,821	36,710	38,179	18,416	13,757	10,996	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
2,092	3,984	3,388	474	350	172	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
170,797	49,365	58,423	50,940	32,125	21,680	סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות

95,522	19,200	28,831	24,353	18,219	12,922	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
48,900	36,639	38,588	18,531	13,792	10,808	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
3,016	3,047	3,354	475	349	167	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
147,438	58,886	70,773	43,359	32,360	23,897	סך הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

23,359	(9,521)	(12,350)	7,581	(235)	(2,217)	סך הכל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
23,359	13,838	1,488	9,069	8,834	6,617	סך הכל החשיפה המצטברת

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) סווג מחדש.

הערות כלליות:

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי בביאור 15 בדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 בדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החוזה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר.

2015 בדצמבר 31			2015 ביוני 30			2016 ביוני 30					
משך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	מסך חיים	שיעור	ללא	מעל	מעל	
ממוצע	תשואה	ממוצע	תשואה	ממוצע	ממוצע	תשואה	תקופת	עשרים	עשר	עד	
אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	אפקטיבי ⁽²⁾	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	פירעון	שנה	שנים	שנים	
בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים				
1.50	2.79	203,241	1.50	2.57	195,843	1.38	3.21	211,342	1,109	248	3,994
1.42		150,500	1.38		168,185	0.73		166,944	-	-	65
0.54		6,978	0.56		10,320	0.43		10,460	-	-	-
1.45		360,719	1.42		374,348	1.09		388,746	1,109	248	4,059
1.25	1.38	⁽³⁾ 194,450	1.27	1.04	⁽³⁾ 186,622	1.36	1.01	203,059	616	149	3,247
1.23		150,755	1.18		169,150	0.84		167,323	-	-	65
0.66		6,830	0.64		10,225	0.42		10,408	-	-	-
1.23		352,035	1.21		365,997	1.12		380,790	616	149	3,312
		8,684			8,351			7,956	493	99	747
								7,956	7,956	7,463	7,364

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
30 ביוני 2016						
211,342	2,005	3,005	15,781	49,791	140,760	נכסים פיננסיים ⁽²⁾
177,404	6,394	13,194	76,712	3,607	77,497	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
(203,059)	(2,585)	(5,374)	(28,494)	(38,486)	(128,120)	התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾
(177,731)	(5,942)	(10,806)	(63,908)	(9,783)	(87,292)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
7,956	(128)	19	91	5,129	2,845	סך הכל
31 בדצמבר 2015						
203,241	2,107	3,507	13,604	52,284	131,739	נכסים פיננסיים ⁽²⁾
157,478	5,549	13,217	66,514	3,221	68,977	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
(194,450)	(2,798)	(6,113)	(28,490)	(37,438)	(119,611)	התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾
(157,585)	(5,018)	(10,499)	(51,657)	(8,958)	(81,453)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
8,684	(160)	112	(29)	9,109	(348)	סך הכל

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (במיליוני שקלים חדשים)⁽⁴⁾:

שינוי בשווי ההוגן במיליוני שקלים באחוזים	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי				
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד			
30 ביוני 2016								
השינוי בשיעורי הריבית:								
2.0	163	8,119	(123)	16	127	5,393	2,706	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.2	18	7,974	(127)	19	94	5,157	2,831	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(2.2)	(173)	7,783	(133)	23	60	4,825	3,008	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2015								
השינוי בשיעורי הריבית:								
(2.8)	(239)	8,445	(162)	105	(96)	9,188	(590)	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.4	31	8,715	(160)	111	(36)	9,118	(318)	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
2.8	241	8,925	(157)	119	46	9,005	(88)	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

- (1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (2) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירי פיננסיים חוץ מאזניים.
- (3) יובהר כי בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, כפי שמפורט בביאור 15 בדוחות הכספיים, משקפת ריבית ההיוון לנכסים הפיננסיים סיכון אשראי גלום וריבית ההיוון להתחייבויות הפיננסיות משקפת גם את פרמיית גיוס המקורות של הבנק. זאת בשונה מאופן חישוב השפעת סיכון הריבית בתיק הבנקאי, במונחי Economic Value of Equity - EVE, הכולל השפעת החשיפה לריבית חסרת סיכון בלבד.
- (4) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
- (5) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

לפרוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה בביאור 15 בדוחות הכספיים.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 30 ביוני 2016:

גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾		תרחישים				
ירידה מקסימלית	עליה מקסימלית	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עליה של 5%	עליה של 10%	
(52.7)	89.4	(612.6)	(306.3)	306.3	612.6	מדד
0.4	4.9	13.9	3.7	10.7	16.6	דולר
0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.3	ליש"ט
(0.6)	0.9	(1.0)	(0.8)	0.8	1.7	יין
1.9	2.4	6.1	4.1	3.5	5.3	אירו
0.9	(2.0)	1.7	0.7	(0.4)	(1.1)	פר"ש

(1) תרחישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניהול הסיכון התפעולי

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

לבנק מסמך מדיניות ייעודי לטיפול בסיכון התפעולי. מנהל הסיכון התפעולי הוא מנהל החטיבה לבקרת סיכונים, שהוא גם מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. מסגרת הטיפול שנקבעה כוללת גם את המסגרת הנדרשת לטיפול במעילות והונאות, המהוות חלק מקטיגוריות הסיכון התפעולי, על פי הנחיות בנק ישראל. הבנק פעל בתקופה האחרונה להטמעת מסגרת לטיפול בסיכון התפעולי שאיננה בהכרח רק דפנסיבית, קרי, פועלת אך ורק למזעור פוטנציאל ההפסדים מאירועי סיכון תפעולי, אלא פועלת באופן אקטיבי להסדרת היבטי הסיכון התפעולי במערכות, תהליכים ובבקורות אותם מפעיל הבנק, במטרה לתמוך בהשגת יעדיו העסקיים.

מדיניות הבנק קובעת את תאבון הסיכון התפעולי של הבנק לכ-1% מהון הליבה של הבנק. תאבון זה מנוטר באופן שוטף באמצעות מעקב אחר אירועי כשל שגרמו להפסד, המנוהלים לפי הקטגוריות השונות של הסיכון התפעולי, על פי הוראת בנק ישראל, והוא מכליל בתוכו גם הפסדים שהתרחשו בגין סיכון משפטי, אבטחת מידע וסייבר, כולל מעילות והונאות. בנוסף קובעת המדיניות תאבון סיכון להפסדים פוטנציאליים בעת התרחשות אירוע קיצון. הבנק פועל לקביעת תאבון סיכון איכותי, בעיקר, על ידי יצירת אינדיקטורים לסיכון, שיש להם מבט קדימה, והם יכולים להעיד על פוטנציאל להתפתחות סיכון תפעולי, וזאת, בנוסף לאיסוף הפסדים בפועל, קרי, הפסדים שכבר התרחשו. הבנק נמצא במהלך להסדרת KRI (אינדיקטורים לסיכון) גם על המערכות הטכנולוגיות המרכזיות שלו.

הבנק מבצע סקרים לזיהוי ומיפוי סיכונים תפעוליים בחטיבות השונות כתהליך מתמשך. במהלך השנה האחרונה הורחבה מתכונת ביצוע הסקרים, והם כוללים מיפוי של הסיכונים המהותיים בכל יחידה, מבחינת קיצון, אינדיקטורים לסיכון (KRI), בחינת המערכות הטכנולוגיות הפועלות בתחום הנסקר, וסיכונים מעילות והונאות. הבנק פועל כדי להגדיר, במקומות שניתן, גם אינדיקטורים לביצוע (KPI), כדי להדק את הקשר בין היעדים העסקיים לרמת הסיכון התפעולי הגלומה בהם, בהתאם למסגרת המעודכנת של הבנק, שצוינה לעיל. תוצאת הסקרים, AI (פעולות לביצוע) נידונים, כחלק מתהליכי ההערכה העצמית, בפורומים ייעודיים להם שותפים מנהלי היחידות הנסקרות ונציגי החטיבה לבקרת סיכונים. במהלך התקופה האחרונה הבנק בוחן את היכולת לבצע סקרי סיכונים תפעוליים משולבים עם סיכונים בקרה פנימית נוספים, כך שהסקרים יספקו תמונה על מכלול הסיכונים להם חשופה היחידה הנסקרת ומידת השפעתם על היעדים העסקיים שלה.

בנוסף לסקרים אלו, מנתח הבנק אירועים חיצוניים בארץ ובעולם, אשר עשויים לספק מידע על נסיבות ונזקים פוטנציאליים בהם עלול להתממש סיכון תפעולי. ניתוחים אלו משמשים את הבנק ליישום מהלכים מתאימים על התהליכים המקבילים המתקיימים בבנק. כחלק מהראיה המשולבת של מכלול סיכונים הבקרה הפנימית, התניע הבנק בשנה האחרונה מהלך להקמת והטמעת מודול חדש בפורטל הסיכונים התפעוליים, שיכלול את כל המידע והפעולות הרלוונטיות לביצוע ביחידה, בגין סיכונים אלה.

מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי נסקרת מדי רבעון, במסגרת מסמך הסיכונים של הבנק. כחלק מזה, מוצג פרופיל הסיכון, קרי, רמת ההפסדים בפועל, לנוכח תאבון הסיכון, וכן, מוצגים ומנותחים האירועים המהותיים ביותר שהתרחשו במהלך הרבעון.

בתחילת שנת 2016 אישרה הנהלת הבנק מסגרת נרחבת לביצוע תחקירים ותהליכי הפקת לקחים בבנק. מסגרת זו קבעה את כל המרכיבים הנדרשים לשם ביצוע תחקירים, בהתרחש אירועים המכייבים תהליכי הפקת לקחים ולימוד, לתמיכה בניהול הסיכון התפעולי בבנק ולשיפור בתהליכים ובבקורות התומכים בפעילותו העסקית של הבנק.

המשכיות עסקית

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 יישם הבנק את תכנית התרגול והאימון הרב שנתית הכוללת ביצוע תרגילים וניסויים טכנולוגיים, לצורך בחינה ושיפור רמת המוכנות והמודעות של הנהלת הבנק והעובדים בהתמודדות עם תרחישי אסון, ובכלל זה בוצע תרגול בתרחיש מלחמה ובכלל זה תורגלו חדר העסקות החליפי של הבנק ופרוגרמת החירום של הבנק בלוד. הבנק החל בתהליך ריענון ניתוח התהליכים העסקיים (BIA) ועדכון מסמכי יסוד בתכנית המשכיות העסקית כנגזרת מכך.

פעילות הבנק בכל הקשור להמשכיות עסקית מעוגנת במדיניות ייעודית. דיווחים בגין ההתקדמות במסגרת הטיפול בהמשכיות העסקית מועברים להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ולמליאת הדירקטוריון ונכללים במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכוני סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכוני טכנולוגיית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר.

יחסי הגומלין וזרימת המידע בין המערכים הוגדרו בכתב, והם כוללים בין היתר התייחסות לתחומי: אבטחת מידע, אבטחה פיזית, ממשל מערכות מידע, תפעול מערכות מידע, ניהול סיכונים, הונאות, ניהול כח אדם, המשכיות עסקית, ניהול יחסי לקוחות, דוברות וייעוץ משפטי.

יישום מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק נעשה, בין היתר, באמצעות החטיבה לטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ. במסגרת זו, מיושמת תפיסת ניהול הכוללת בין היתר, עקרונות מנחים לניהול הגנת הסייבר. יישום עקרונות אלו והבטחת עדכנותם, תוך שילובם בהחלטות אסטרטגיות ובפעילות העסקית של הבנק, יבטיח את עקביותה ושלמותה של תפיסת ניהול הגנת הסייבר, לאורך זמן.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הבנק נערך לאבטחת שירותי ענן, על פי הצורך.

מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר, מתבססת על העקרונות הבאים:

- מיפוי וזיהוי סיכוני הסייבר.
  - יישום וביסוס מערך בקורת אפקטיבי, תוך שילוב חוצה ארגון של טכנולוגיות, כוח אדם, תהליכים ונהלים.
  - קיום מערך בקורת המיושם באמצעות מנגנונים ניהוליים, תפעוליים וטכניים.
  - קביעת מנגנונים להגנה על נוכחות מקוונת.
  - הגנת סייבר פרואקטיבית המיושמת באמצעות מיפוי והכרת הסביבה, חיזוי וחקר איומים, שקלול תמונת מצב עדכנית, פיתוח תהליכי תגובתיות, שימוש בטכניקות הטעיה, הסטה ועיכוב, יכולת עמידות סייבר והתאוששות, וביצוע תהליכי חקירה, תחקיר ומיצוי הדין.
  - יישום אבטחה רב שכבתית, במספר מעגלים ודיסציפלינות (לוגית ופיזית) החל מהמערך החיצוני הנגיש ללקוחות וכלה במערכות הפנימיות, שיתוף מידע ומודיעין.
  - שימוש במערך ניטור, בקרה ותגובה לניהול אירועי סייבר תוך התייחסות בראייה משולבת כלל תאגידיית עבור מרכיבי כוח אדם, דרכי תקשורת ונהלים.
  - דיווחים תקופתיים ושוטפים על ניהולם של מכלול הסיכונים.
  - ניתוח והערכה שוטפים של איומי הסייבר ותרגול מכלול הגורמים בטיפול באירועי סייבר.
  - פיתוח תרחישי קיצון בתחום אבטחת המידע והסייבר.
- כמשלים לכך, מוסמך תחום הבנקאות המקוונת בבנק בתקן ניהול אבטחת מידע ISO 27001.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 התרחשו מספר ניסיונות להתקפות סייבר כנגד הבנק. מנגנוני המניעה והבקרה התריעו ומנעו התקפות אלו. אירועים אלו דווחו כנדרש ולא גרמו נזק כספי לבנק.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוגדר, במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים כ-"כולל", אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים".

הבנק מתייחס אל הסיכון המשפטי על דרך ההרחבה בכל הקשור להתנהלות של הבנק ביחסיו עם מחזיקי העניין השונים שלו (לקוחות, ספקים, צדדים שלישיים אחרים וכו'). בגדר הסיכון המשפטי נכללים סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה, הוראות רגולטוריות, פסיקה של ערכאות שיפוטיות או מעין שיפוטיות והסיכונים המשפטיים הנובעים מפעילות הבנק השוטפת. מנהלת הסיכון המשפטי בבנק הינה היועצת המשפטית הראשית. הבנק פועל באורח מתמיד על מנת למזער במידת האפשר את הסיכונים המשפטיים הנלווים לפעילותו השוטפת וכן פועל להנחלת תרבות, הלכה למעשה, של איתור הסיכון המשפטי ומזעורו באופנים שונים.

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק. לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

בחטיבה המשפטית של הבנק מיושמים תהליכים פנימיים המבטיחים מעקב שוטף אחר התפתחויות בחקיקה, בפסיקה ובהוראות רגולטוריות אחרות, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של קבוצת הבנק. במסגרת זו, מנחה החטיבה המשפטית את הגורמים הרלוונטים בבנק לעניין יישום השלכות הנובעות מהתפתחויות אלה. החטיבה המשפטית נותנת ייעוץ שוטף ליחידות הבנק השונות, ובכללן חלק מחברות הבת. זאת, בין היתר, על דרך מתן חוות דעת, עריכה ועדכון של מסמכים משפטיים, תמיכה בעדכון נהלים וכד'.

בבנק נקבעו נהלים המסייעים למזעור הסיכונים המשפטיים, לרבות הסדרת הממשק בין החטיבה המשפטית לבין יחידות הבנק השונות. כמו כן, מעורבת החטיבה המשפטית במהלכי ההדרכה השונים בסניפים, במרכז ההדרכה של הבנק ובעריכת לומדות מקצועיות לצורך הנחלת ידע משפטי נדרש לפעילותו השוטפת של הבנק.

התייחסות דומה קיימת אף לגבי שלוחות הבנק בחוץ לארץ (סניפים וחברות בת), תוך שאלו מסתייעים בשירותי עורכי דין חיצוניים מקומיים, אשר אושרו על ידי החטיבה המשפטית של הבנק. חברות הבת של הבנק ושלוחותיו בחוץ לארץ אימצו נהלים דומים לעניין ניהול הסיכון המשפטי ומדווחות בדיווחים מיידיים ורבעוניים למנהלת הסיכון המשפטי של הבנק אודות סיכונים משפטיים אשר אותרו אצלן.

ניהול סיכון הנזילות והמימון

סיכון נזילות נובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון הנזילות מנוהל במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין 310 (ניהול סיכונים), 342 (ניהול סיכון נזילות) ו-221 (יחס כיסוי נזילות). הסיכון מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון וההנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

ניהול סיכון הנזילות מעוגן במסמך מדיניות המובא בתדירות של לפחות אחת לשנה לאישור הדירקטוריון. מסמך המדיניות כולל את אופן ניהול הסיכון, לרבות סמכויות ואחריות האורגנים השונים, מנגנון הניהול השוטף של סיכון הנזילות, אפיון כל הפרמטרים למדידת הסיכון במהלך עסקים רגיל ובתרחישי הלחץ השונים, מגבלות הדירקטוריון וההנהלה, לרבות מגבלות בתחום הריכוזיות ומבנה המקורות, ותכנית חירום מפורטת לטיפול במקרה של משבר נזילות לרבות מצבי הכוננות השונים בניהול סיכון הנזילות והאמצעים האפשריים בכל אחד מסוגי התרחישים ופרק הזמן המוערך לביצוע.

דירקטוריון הבנק קובע את האסטרטגיה לניהול סיכון הנזילות ואת תיאבון הסיכון על פי הדרישה הרגולטורית באמצעות סדרה של מגבלות בשלושת הממדים של הסיכון: מצב עסקים רגיל, תרחישים (יחס כיסוי נזילות ויחס נזילות מזערי - מודל פנימי) וריכוזיות. הנהלת הבנק קבעה סדרה נוספת של מגבלות המהווים קווים מנחים לניהול - מעבר למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון. הניהול השוטף של הסיכון מבוצע באמצעות אינדיקטורים אנדוגניים ואקסוגניים למצב הבנק בפרט ולמצב המערכת. בבנק פותח מדד משולב למעקב אחר השוקים הפיננסיים בישראל לזיהוי ואבחון מצב של אי יציבות במערכת הפיננסית בארץ - מדד זה הינו מדד תומך החלטה להכרזה על מצב כוננות בשל תרחיש מערכת. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלת הדירקטוריון.

בסוף הרבעון השני של שנת 2016 העלה הבנק את רמת הכוננות לכוננות מוגברת, (דהיינו מעקב הדוק אחר הפרמטרים והאינדיקטורים במודל) עקב אירועי ה-BREXIT (יציאת בריטניה מהאיחוד האירופאי), כאשר בפועל, לא הייתה השפעה על מצב הנזילות של הבנק. הכוננות הוסרה בתחילת הרבעון השלישי.

סיכון מימון

סיכון מימון נובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות. סיכון זה מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים.

ריכוזיות מקורות המימון, כאמור, מנוטרת באמצעות מגוון רחב של מגבלות דירקטוריון, הנהלה וכן אינדיקטורים לניהול הסיכון (Key Risk Indicators) תחת מספר תתי קטגוריות: גודל, סוג לקוח, מפקיד בודד, כמות לקוחות, מוצר ואורך חיים של הפקדה ממוצעת. הוגדר "מדד על" המשקלל את כלל האינדיקטורים הקשורים לריכוזיות מקורות המימון. הניהול השוטף של מבנה המקורות, כולל התוויה של מדיניות לגיון המקורות ותקופות המימון וכן קביעת יעדים ספציפיים למדדי הסיכון. ניטור הריכוזיות מבוצע בתדירות יומית, מדווח ומנוהל באופן שוטף.

מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן גיוסי איגרות חוב. הבנק פועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. בסוף הרבעון השני של שנת 2016 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

כמו כן, החשיפות לנגזרים מנוהלות באופן שוטף. בהתאם למצב החשיפה מול כל צד נגדי, מבוצעת השלמה מיידית של ביטחונות נדרשים לצד נגדי או דרישה מיידית לביטחונות מצד נגדי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

יחס כיסוי הנזילות

החל מיום 1 באפריל 2015 הבנק מיישם את הוראה 221, שנכנסה לתוקף במועד זה. ההוראה קובעת יחסי נזילות מינימאליים לתקופה של חודש ("LCR רגולטורי"), המחושבים על בסיס מקדמים אחידים למערכת הבנקאית אשר נקבעו על ידי בנק ישראל בהתבסס על הנחיות באזל III. יחס כיסוי הנזילות הרגולטורי המינימלי נקבע לשיעור של 60% החל מיום 1 באפריל 2015, 80% החל מיום 1 בינואר 2016 ו- 100% החל מיום 1 בינואר 2017. דירקטוריון הבנק קבע כרית בטחון נוספת מעבר ליחס המזערי. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342, כפי שתואר לעיל.

גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של כ-162.4 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2015, להיקף של כ-169.6 מיליארדי שקלים חדשים ביום 30 ביוני 2016, גידול של כ-4.5%.

במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של כ-116.5 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של כ-6.8% לעומת סוף שנת 2015. במגזר צמוד המדד עלה היקף פיקדונות הציבור לכ-17.4 מיליוני שקלים חדשים, עליה של כ-3.9% ובמגזר מטבע חוץ ירד היקף פיקדונות הציבור לכ-35.7 מיליארדי שקלים חדשים, ירידה של כ-2.4% לעומת סוף שנת 2015.

ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק לכ-9.6 מיליארדי שקלים חדשים.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השני של שנת 2016 הסתכם ב-99% (היחס המינימאלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים עומד על 80%) לעומת 97% ברבעון הראשון. נכון ליום 30 ביוני 2016 הסתכם יחס כיסוי הנזילות ב-100%. העלייה ביחס הממוצע לעומת הרבעון הקודם מוסברת גם בשל גיוס נטו של מקורות מול תוספת השימושים והמשך שיפור מבנה המקורות של הבנק באמצעות גיוס מקורות מימון יציבים. במחצית הראשונה של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון ציות ורגולציה

פעילותו העסקית של הבנק כפופה להוראות רגולציה. סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות". החל מיום 1 בינואר 2016, בעקבות כניסתה לתוקף של הוראת ניהול בנקאי תקין 308 החדשה, הורחבה תחולת האחריות במסגרת ניהול סיכון הציות, ולפיכך כוללות הוראות הציות חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לרבות עמדות שקבע הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות ציבור), נהלים פנימיים וקוד אתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של הבנק. הוראות הציות כוללות גם את חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול חוקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - "חוק היעוץ") (להלן ביחד - "דיני ניירות ערך"), וכן את חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. הטיפול בציות לחוקים אלה מבוצע גם במסגרת תכניות אכיפה פנימיות של דיני ניירות ערך ודיני הגבלים עסקיים, בהתאמה.

סיכון הציות כולל גם את הסיכון חוצה הגבולות, המוצג בנפרד להלן. הבנק פועל גם לקיום תכניות אכיפה אפקטיביות בדיני ניירות ערך ובדיני הגבלים עסקיים, המותאמות לבנק ולנסיבותיו הייחודיות, כחלק מן המערך של ניהול הסיכונים הכולל בבנק. זאת, במטרה להבטיח את הציות לדיני ניירות ערך ולמנוע את הפרתם. הממונה על האכיפה, באמצעות קצין הציות, מרכז את הטיפול בנושא הציות של הבנק לחובות המוטלות עליו על פי דיני ניירות ערך, בכלל, ובהתאם לתכנית האכיפה בפרט. הממונה על האכיפה יהיה אחראי, מטעם ההנהלה, על יישומה השוטף של תכנית האכיפה והטמעתה בבנק. אגף הציות מנהל מיפוי של סיכונים הציות בתחומים השונים, עורך לעיתים סקרי ציות בנושאים שונים, ומבצע מהלכי הדרכה להטמעת מדיניות הציות בבנק. קצין הציות חבר בפורומים שונים בבנק לשם הבטחת ראייה מערכתית של היבטי ציות שונים. על מנת להבטיח ציות לכלל הוראות הדין, בנושאים השונים, כפי שפורטו לעיל, מקיים קצין הציות מערך בקרה, בהתאם לתכניות בקרה. מטרת הבקורות הינה לבדוק את עמידת סניפי הבנק ויחידותיו בהוראות הדינים השונים, ואת אפקטיביות הבקורות המבוצעות על ידי היחידות העסקיות ויחידות המטה השונות. רמת סיכון הציות המשיכה במגמת ירידה בתחילת שנת 2016. הירידה נובעת מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, ומהמשך חיזוק הבקרה הן ביחידות הקו הראשון והן בקו השני. זאת, על רקע המשך המגמה של הגברת הרגולציה. לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

הסיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. הסיכון חוצה הגבולות חל בעיקר בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ; בפעילות עסקית שמקיימים נציגי הבנק במדינות זרות; וביחס לכספים של לקוחות ישראליים פרטיים המושקעים בחוץ לארץ. הסיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act). לפרטים נוספים בדבר חוק FATCA, ראה חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק בפרק ממשל תאגידי בזוהרות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. מנהל הסיכון חוצה הגבולות הוא מנהל החטיבה לבקרת סיכונים. קצין הציות הינו האחראי לניהול השוטף של הסיכון חוצה הגבולות.

תיאבון הסיכון לסיכונים חוצי הגבולות הינו אפס. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בקשר עם סיכונים חוצי גבולות יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה. הבנק קבע תכנית עבודה רב שנתית לפונקציית הציאות, הכוללת יעדים איכותיים להפחתת סיכון הציאות בכלל הבנק. במסגרת ניהול הסיכון חוצה הגבולות, מנטר הבנק ובודק בחינה מיוחדת, תנועות כספיות אשר אחד הצדדים להן הוא במדינה, שלגביה קיימות סנקציות בינלאומיות.

לאחר התגברות הסיכון אשתקד, פחת הסיכון חוצה הגבולות במידה מתונה בתחילת שנת 2016. הירידה המתונה נובעת מהמשך ההיערכות לניהול הסיכון.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

איסור הלבנת הון

קצין הציאות הראשי שמונה בקבוצת הבנק, במסגרת החטיבה לבקרת סיכונים, משמש גם אחראי על יישום חוק איסור הלבנת הון וחוק איסור מימון טרור בקבוצת הבנק, לרבות בשלוחות הבנק בחוץ לארץ.

אגף הציאות פועל להטמעת הוראות הדין בנושא. האגף מטפל בדיווחים הסובייקטיביים אודות פעולות בלתי רגילות המועברים לרשות לאיסור הלבנת הון וכן בביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי פרופיל הסיכון שלהם, במתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם. כמו כן, בהתאם למדיניות הבנק אשר נקבעה על ידי הדירקטוריון במאי 2010, נערך מידי שנתיים מבחן ידע לכלל עובדי הבנק. מבחן כאמור בוצע בשנת 2014.

בבנק פעולות מערכות מחשב שונות לצורך איתור פעולות בלתי רגילות ולצורך מעקב אחר הטיפול בדיווחים הסובייקטיביים.

הבנק מיישם על בסיס קבוצתי, בשינויים המחויבים, את מדיניותו בתחום ואת הוראות הדין, בחברות הבת שלו ושלוחותיו השונות בארץ ובחוץ לארץ. בעקבות התיקון לחוק איסור הלבנת הון, המוסיף עבירות מס חמורות לרשימת עבירות המקור, ובכך מחיל עליהן את כל החובות בתחום איסור הלבנת הון, נערך הבנק להתאמת תהליכי העבודה והתשתיות לעמידה בדרישה זו.

סיכון איסור הלבנת הון מתרחב במהלך שנת 2016, לאור ההתווספות של עבירות מס חמורות, כאמור לחוק איסור הלבנת הון.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון המזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

הבנק הגדיר את תיאבון הסיכון לסיכון מוניטין כתיאבון סיכון מזערי. במהלך השנים האחרונות פעל הבנק ליצירת מסגרת לטיפול בסיכון המוניטין. ראיית הבנק היא שיש לטפל בסיכון זה לפי עקרונות דומים לאלה הנהוגים בטיפול בסיכונים האחרים, כגון, סיכון האשראי או סיכון השוק, זאת למרות שסיכון זה נחשב בעייתי יותר לכימות. לכן, בדומה לסיכונים האחרים, קבע דירקטוריון הבנק מסמך מדיניות ייעודי לטיפול בסיכון מוניטין בו נקבעו העקרונות לניהול הסיכון, תאבון הסיכון, מדידתו, והדרכים להפחתתו. בהתאם, שילב הבנק את סיכון המוניטין בתהליכי ניהול הסיכונים השוטפים שלו, כולל בתהליך לאישור מוצר או פעילות חדשים ובתהליכי ההערכה העצמית שמבצע הבנק, ויצר מסגרת למדידת הסיכון באופן שוטף. דגש רב ניתן על הקמת שרשרת דיווחים והפעילות הנדרשת בעת מצב קיצון, זאת בכדי להפחית את השפעתו של הסיכון, לו יתממש. פעילות זו דורשת זיהוי התממשות הסיכון כבר בשלבים הראשונים להופעתו, בכדי לאפשר הפעלת כלים איכותיים וכמותיים מוקדם ככל שניתן, לצורך הטיפול בסיכון. המדיניות מתייחסת לכל חברות הבת של הבנק, וקובעת את חובת הדיווח ואת דרכי הדיווח והפעולה הנדרשות מהן, בעת אירוע שהוגדר כאירוע מוניטין. תיאום שוטף מתקיים עם בנק ייחב בנושא. מנהלת סיכון המוניטין הינה מנהלת חטיבת השינוק, פרסום ופיתוח עסקים של הבנק.

הבנק מודד בשגרה את סיכון המוניטין שלו בשוק ההון, בקרב הציבור, ובקרב הלקוחות והקהילה העסקית. מדידה זו מתבססת על מחקרים רבעוניים יעודיים הבוחנים את עמדות הציבור (לקוחות הבנק ולקוחות בנקים אחרים), על ניטור חודשי של שיח הרשת, על מחקרי שביעות רצון בקרב לקוחות הבנק ועוד. דיווחים בגין סיכון מוניטין מועברים להנהלה ולדירקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, כפי שמקובל לגבי כל הסיכונים שמופו על ידי הבנק.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 לא אירעו אירועים שהשפיעו לרעה על מוניטין הבנק.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

הבנק פועל תחת המתווה האסטרטגי ותאבון הסיכון שאושר על ידי דירקטוריון הבנק. סטייה מאסטרטגיית הבנק מחייבת את אישור דירקטוריון הבנק. הסיכון מנוטר על ידי החטיבה לתכנון, תפעול ונכסי לקוחות (להלן: "החטיבה לתכנון ותפעול") ומאוגר על ידי החטיבה לבקרת סיכונים.

המבנה הארגוני לניהול הסיכון כולל את הדירקטוריון והנהלה, היחידות המיישמות את התוכנית האסטרטגית בתהליכים עסקיים ותפעוליים, החטיבה לתכנון ותפעול והחטיבה לבקרת סיכונים. יחידות הבנק אחראיות ליישום התוכנית האסטרטגית, באמצעות תכניות עבודה שנתיות שהותוו להשגת המטרות האסטרטגיות.

מנהל הסיכון האסטרטגי הוא המנהל הכללי, ובהתאם להנחיותיו בוחנת ההנהלה באופן תקופתי את יישום האסטרטגיה, המעקב אחר התפתחויות רגולטוריות, כלכליות או טכנולוגיות בעלות השפעה על האסטרטגיה, וייזום תכניות עבודה שנתיות הנגזרות ותואמות את התוכנית האסטרטגית. החטיבה לתכנון ותפעול והחטיבה לבקרת סיכונים עוקבות אחר הסיכון האסטרטגי באופן בלתי תלוי, בהיבטי בקרה שונים ובעיקר: העמידה ביעדים, מיפוי וזיהוי הסיכונים, מבחני מצוקה, מבחני איום וניטור פרופיל הסיכון המתמשך לנוכח תאבון הסיכון של הבנק. התהליך האחרון הינו תהליך מתמשך, שנועד להפעיל כלים מגוונים, בעיקר כלי דיווח, כדי לוודא כי הבנק לא חרג ממסגרות הפעולה ותקרות החשיפה שנקבעו. מעבר למעקב הרציף אחר יישום תכניות העבודה והתאמתן לתוואי האסטרטגי, הבנק עוקב גם אחר התפתחויות של גורמים אקסוגניים אשר עלולים להשפיע על הסיכון האסטרטגי של הבנק. תכניות העבודה של חטיבות הבנק מותאמות בעת הצורך לסביבה העסקית המשתנה במטרה לעמוד ביעדים העסקיים ובתוואי האסטרטגי. הבנק ערוך למצבי חירום בצורה שתצמצם את מידת הפגיעה בתוכנית העסקית והאסטרטגית שלו, לו יתפתחו תנאי קיצון כלכליים או בטחוניים. כדי למזער את פוטנציאל הפגיעה בתוכנית העסקית של הבנק, שם הבנק בשנים האחרונות דגש, בין היתר, על התהליך לאישור מוצר או פעילות חדשים. במסגרת התהליך נבדקים המוצרים או הפעילויות החדשים בהיבטי הערך העסקי שלהם לבנק, לעומת השפעתם, אם בכלל, על פרופיל הסיכונים של הבנק ועל הסיכון האסטרטגי.

התפתחויות בסביבה העסקית שעלולות להשפיע על הסיכון האסטרטגי

- הכלכלה העולמית מאופיינת בשנים האחרונות בחוסר יציבות ובהתמתנות של הצמיחה הכלכלית לצד סביבת ריבית אפסית וצמיחה ממותנת של הביקושים העולמיים, בנוסף להתגברות המתוחות הגאו-פוליטית בעולם בעקבות התחזקות הפונדמנטליזם האסלאמי. קצב הצמיחה של המשק הישראלי הואט בשנים האחרונות בשל קיפאון של הייצוא. הבנק עוקב באופן שוטף אחר השלכות אפשריות של האטה בפעילות הכלכלית העולמית ובפעילות המשק הישראלי, העלולה להרע את מצבם של משקי הבית או לפגוע בפעילות העסקית בענפי משק שונים. בפרט, הבנק נערך לאפשרות כי יהיה שינוי במגמת הריבית במשק הישראלי.
- התגברות התחרות במערכת הפיננסית על רקע הרחבת פעילותם של גופים חוץ בנקאיים בייחוד בתחום האשראי, ועל רקע כניסתן של חברות טכנולוגיה לזירת התיווך הפיננסי, בעיקר במגזר משקי הבית והעסקים הקטנים.
- השפעתן של הוראות רגולציה בתחומי ליבה של הפעילות הבנקאית, ובכללן השפעותיה האפשריות של המלצות "הועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים והפיננסיים הנפוצים בישראל" ('ועדת שטרומ').

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון ⁽¹⁾	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון מחירי מניות	נמוכה	
סיכון נזילות	בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון תפעולי	נמוכה	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון איסור הלבנת הון	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽²⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי – עסקי	נמוכה	מנהל כללי

- (1) ההערכה של השפעתם של גורמי הסיכון לעיל מביאה בחשבון את הסיכונים הנוגעים לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כמו גם את כלל פעילות הבנק להגנה על עמדתו בקשר עם החקירה. לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ולפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה נגזרת ובקשה לאישור תובענה ייצוגית בהקשר זה, ראה ביאורים 10 ב.2, 10 ב.3, א.10 ו-4 לדוחות הכספיים.
- (2) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת, על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל כיוון התפתחותם כפי שהם מופיעים במסמך הסיכונים הרבעוני ובתאום עם תהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק.

תהליך ה-ICAAP, לוקח בחשבון היבטים איכותיים והיבטים כמותיים, כולל פרופיל הסיכון של הבנק, תוצאות תרחישים מגוונים של הבנק ותהליך תכנון ההון. במהלך הרבעון האחרון של שנת 2015, כחלק בלתי נפרד ממסגרת תהליך ה-ICAAP, ובמסגרת דיוני תכנית העבודה של הבנק לשנת 2015, ביצע הבנק תהליך עצמי לאמידת איכות ניהול הסיכונים שמופו על ידו. תהליך זה התבסס על דירוג רמת הסיכון ואיכות ניהול המתבצע באופן בלתי תלוי על ידי צוותים מטעם מנהלי הסיכון, וצוותים מטעם בקרי הסיכון. תהליך זה הוסיף מימד חדש ליכולת הבנק להעריך את השפעת רמת הסיכונים השונים, ואיכות ניהולם, על התפתחות פרופיל הסיכון של הבנק לנוכח תאבון הסיכון כפי שנקבע. בקביעת רמת הסיכון, השתמשו צוותי הבנק, בין היתר, בסקאלת רמת הסיכון, שאושרה על ידי הבנק לשנת 2016.

סקאלה זו הגדירה את פוטנציאל ההפסדים מכל סיכון במצב שוק רגיל ובמצב שוק סוער (באמצעות מבחני קיצון), במונחים של הון הבנק והרווח השנתי הצפוי, באופן הבא: סיכון נמוך הוגדר כפוטנציאל להפסד שלא יעלה על 1% מהון הבנק (כרווח חודשי), סיכון בינוני הוגדר כפוטנציאל להפסד שלא יעלה על 6% מהון הבנק (רווח חצי שנתי), וסיכון גבוה הוגדר כפוטנציאל להפסד מעל לסכום זה.

החל מראשית שנת 2013 מציג הבנק בכל רבעון, כאמור לעיל, במסגרת מסמך הסיכונים שלו את התפתחות פרופיל הסיכון של הבנק לנוכח תאבון הסיכון שנקבע, וזאת, במהלך ארבעת הרבעונים שקדמו למועד הגשת מסמך הסיכונים. מהלך זה, הנוסף למהלך המתבצע בעת דיוני תכנית העבודה, מאפשר לבנק לעקוב באופן שוטף אחר רמת הסיכונים השונים להם הוא חשוף, וכן אחר כיוון (תנדודיות) התפתחות פרופיל הסיכון שלו.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2015.

יישום כללי החשבונאות על ידי ההנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפים בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. **הפרשות בגין תביעות משפטיות** - בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

- 1) סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.
- 2) סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים.
- 3) סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 26 ג' בדוחות הכספיים השנתיים ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ובביאור 10 ב. בדוחות כספיים אלה ניתן גילוי לשינויים מהותיים ביחס לאמור בדוחות השנתיים. כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולכן לא בוצעה בגינן הפרשה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך את סיכויי התממשות החשיפה.

יצוין כי ההפרשה בגין תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, תלויה בגורמים רבים וכרוכה באי ודאות גבוהה. מידע חדש שיגיע לבנק בעתיד ונוגע לחשיפות הקיימות למועד אישור הדוחות הכספיים יכול להשפיע באופן מהותי על גובה החשיפה או גובה ההפרשה הנדרשת בגין החשיפה. לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016, לא חלו שינויים במדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, אשר מפורטים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן - הצהרה על הגילוי).

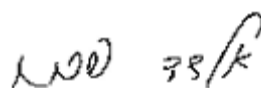
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ונהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2015, בוצעו במחצית הראשונה של שנת 2016 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 ביוני 2016 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השני של שנת 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלדד פרשר
מנהל כללי

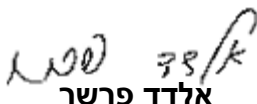

משה וידמן
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, ו' באב התשע"ו
10 באוגוסט 2016

הצהרה (Certification)

אני, אלדד פרשר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2016 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי⁽¹⁾. וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרום מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלדד פרשר

מנהל כללי

10 באוגוסט 2016

ו' באב התשע"ו

כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2016 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי⁽¹⁾. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם אביב
סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

10 באוגוסט 2016
ו' באב התשע"ו

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מזרחי טפחות בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני 2016 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות מאוחדות אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 7.13% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 ביוני 2016, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולים בדוחות הרווח והפסד המאוחדים מהווים כ- 9.96% וכ- 8.5%, בהתאמה, מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. כמו כן, לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברה כלולה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בה היא בסך 19 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 ביוני 2016. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואי החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות של המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בביאור 10 ב.2. (י) ובביאור 10 ב.3. (א-ו) ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו לרבות בקשות להכיר בהן כתובעות ייצוגיות.
2. לאמור בביאור 10 ב.4. בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

קריאן אלמגור ז"ל
בריטמן אלמגור ז"ל ושות'

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

רואי חשבון

תלאביב, 10 באוגוסט 2016

ו' באב התשע"ו

דוחות כספיים תמצית

העניינים תוכן

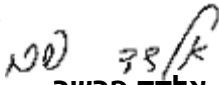
118	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
120	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
121	תמצית מאזן מאוחד
122	דוח על השינויים בהון העצמי
126	דוח על תזרימי המזומנים
128	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
134	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
135	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
137	ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
140	ביאור 5 - ניירות ערך
144	ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
148	ביאור 7 - פיקדונות הציבור
149	ביאור 8 - זכויות עובדים
151	ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
158	ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
168	ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
178	ביאור 12 - מגזרי פעילות
193	ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
215	ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
218	ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
233	ביאור 16 - עניינים אחרים
233	ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור
2015	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
4,906	2,401	2,456	1,851	1,588	2 הכנסות ריבית
1,372	620	682	769	574	2 הוצאות ריבית
3,534	1,781	1,774	1,082	1,014	הכנסות ריבית, נטו
211	75	60	40	57	6,13 הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,323	1,706	1,714	1,042	957	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
358	80	136	(45)	69	3 הכנסות שאינן מריבית
1,426	721	717	365	352	הכנסות מימון שאינן מריבית
74	31	100	10	11	עמלות
1,858	832	953	330	432	הכנסות אחרות
1,944	958	997	492	520	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
692	348	345	174	171	הוצאות תפעוליות ואחרות
590	280	273	159	145	משכורות והוצאות נלוות
3,226	1,586	1,615	825	836	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,955	952	1,052	547	553	הוצאות אחרות
761	351	403	204	200	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,194	601	649	343	353	רווח לפני מיסים
-	(1)	-	-	-	הפרשה למיסים על הרווח
1,194	600	649	343	353	רווח לאחר מיסים
(60)	(22)	(21)	(13)	(13)	חלק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס
1,134	578	628	330	340	רווח נקי:
					לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
					המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
					המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אביב
 סגן מנהל כללי
 חשבונאי ראשי

אלדד פרשר
 מנהל כללי

משה וידמן
 יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
 רמת גן, 10 באוגוסט 2016
 ו' באב התשע"ו

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד - המשך

(סכומים מדווחים)

לשנה	לשישה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום 31 בדצמבר	ביום 30 ביוני	ביום 30 ביוני	ביום 30 ביוני
2015	2015	2016	2015	2016
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)

רווח למניה⁽¹⁾

רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	4.90	2.50	2.71	1.43	1.47
----------------------------------	------	------	------	------	------

רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	4.89	2.50	2.71	1.42	1.47
----------------------------------	------	------	------	------	------

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה		לשלושה חודשים שהסתיימו			ביאור
שהסתיימה	לשישה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר	ביום 30 ביוני	ביום 30 ביוני	ביום 30 ביוני	ביום 30 ביוני	
2015	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
רווח נקי:					
1,194	600	649	343	353	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(60)	(22)	(21)	(13)	(13)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,134	578	628	330	340	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים					
4					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה					
(27)	(92)	32	(155)	(2)	לפי שווי הוגן, נטו
התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות					
(1)	(1)	-	(1)	-	בחברות כלולות ⁽¹⁾
(6)	(26)	(7)	(11)	(1)	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים
(3)	(20)	(45)	58	(16)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(37)	(139)	(20)	(109)	(19)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
13	54	4	41	6	השפעת המס המתייחס
רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים⁽³⁾					
רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות					
(24)	(85)	(16)	(68)	(13)	שאינן מקנות שליטה
בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות					
(1)	(1)	2	(2)	-	שאינן מקנות שליטה
(25)	(86)	(14)	(70)	(13)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
רווח כולל:					
1,170	515	633	275	340	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(61)	(23)	(19)	(15)	(13)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,109	492	614	260	327	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות.
- (2) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.
- (3) לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים - רווח כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ביאור	
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
נכסים			
30,489	25,318	36,842	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,845	15,833	8,419	5 ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
71	-	46	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
160,604	153,688	166,914	6,13 אשראי לציבור
(1,400)	(1,371)	(1,399)	6,13 הפרשה להפסדי אשראי
159,204	152,317	165,515	אשראי לציבור, נטו
316	273	363	אשראי לממשלות
36	38	35	השקעות בחברות כלולות
1,583	1,545	1,545	בניינים וציוד
87	87	87	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,527	4,478	3,460	11 נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,000	1,875	1,446	נכסים אחרים
209,158	201,764	217,758	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
162,380	153,736	169,621	7 פיקדונות הציבור
1,166	1,903	1,183	פיקדונות מבנקים
58	60	53	פיקדונות הממשלה
23,719	22,648	24,337	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,634	5,350	3,787	11 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,786	6,271	5,806	התחייבויות אחרות ⁽³⁾
196,743	189,968	204,787	סך כל ההתחייבויות
11,847	11,266	12,384	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
568	530	587	זכויות שאינן מקנות שליטה
12,415	11,796	12,971	סך כל ההון
209,158	201,764	217,758	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 5,106 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן במאוחד (ביום 30 ביוני 2015 - 10,580 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2015 - 8,429 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלוים, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

(3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 86 מיליוני שקלים חדשים (ביום 30 ביוני 2015 - 106 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2015 - 106 מיליוני שקלים חדשים).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,214	(76)	66	2,224	יתרה ליום 31 במרץ 2016
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁵⁾
2	-	2	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתנייח
-	-	-	-	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,216	(76)	68	2,224	יתרה ליום 30 ביוני 2016

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

2,191	(76)	67	2,200	יתרה ליום 31 במרץ 2015
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁵⁾
4	-	4	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
6	-	6	-	השפעת המס המתנייח
-	-	(15)	15	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,201	(76)	62	2,215	יתרה ליום 30 ביוני 2015

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) ברבעון השני של שנת 2016 הונפקו למנהל הכללי 31,035 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת (ברבעון השני של שנת 2015 הונפקו 651,781 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תכנית אופציות לעובדים).
- (3) בשנת 2015 הונפקו 1,086,264 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת כנגד מימוש של אופציות תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 74,647 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת.
- (4) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (5) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2015.
- (6) ביום 21 ביוני 2016 שולם דיבידנד בסך של 43.2 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון הראשון לשנת 2016 בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק. ביום 18 במאי 2015 שולם דיבידנד בסך של 36.6 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון הראשון לשנת 2015 בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק. ביום 10 באוגוסט 2016, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך של 51.0 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון השני לשנת 2016. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון השלישי של שנת 2016.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

	זכויות שאינן		רווח (הפסד)	
סך הכל ההון	מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁶⁾⁽⁴⁾	כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
12,672	574	12,098	9,982	(98)
353	13	340	340	-
(43)	-	(43)	(43)	-
2	-	2	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
(13)	-	(13)	-	(13)
12,971	587	12,384	10,279	(111)

11,548	515	11,033	8,930	(88)
343	13	330	330	-
(37)	-	(37)	(37)	-
4	-	4	-	-
6	-	6	-	-
-	-	-	-	-
(68)	2	(70)	-	(70)
11,796	530	11,266	9,223	(158)

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,214	(76)	68	2,222	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁵⁾
3	-	3	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1)	-	(1)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(2)	2	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,216	(76)	68	2,224	יתרה ליום 30 ביוני 2016

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

2,187	(76)	66	2,197	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁵⁾
8	-	8	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
6	-	6	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(18)	18	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,201	(76)	62	2,215	יתרה ליום 30 ביוני 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

2,187	(76)	66	2,197	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁵⁾
20	-	20	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
7	-	7	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(25)	25	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,214	(76)	68	2,222	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) במחצית הראשונה של שנת 2016 הונפקו 45,063 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת (במחצית הראשונה של שנת 2015 הונפקו 733,618 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת) כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 31,035 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת.
- (3) בשנת 2015 הונפקו 1,086,264 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת כנגד מימוש של אופציות תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 74,647 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת.
- (4) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (5) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2015.
- (6) בימים 21 ביוני 2016 ו-21 במרץ 2016 שולמו דיבידנדים בסך של 43.2 ו-36.0 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון הראשון לשנת 2016 והרבעון הרביעי לשנת 2015, בהתאמה, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק. בימים 14 ביוני 2015 ו-17 בספטמבר 2015, שולמו דיבידנדים בסך של 36.6 מיליוני שקלים חדשים, ו-49.5 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון הראשון והרבעון השני של שנת 2015, בהתאמה, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק.
- (7) ביום 10 באוגוסט 2016, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך של 51.0 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון השני לשנת 2016. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון השלישי של שנת 2016.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁶⁾⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
12,415	568	11,847	9,730	(97)
649	21	628	628	-
(79)	-	(79)	(79)	-
3	-	3	-	-
(1)	-	(1)	-	-
-	-	-	-	-
(16)	(2)	(14)	-	(14)
12,971	587	12,384	10,279	(111)
11,304	507	10,797	8,682	(72)
600	22	578	578	-
(37)	-	(37)	(37)	-
8	-	8	-	-
6	-	6	-	-
-	-	-	-	-
(85)	1	(86)	-	(86)
11,796	530	11,266	9,223	(158)
11,304	507	10,797	8,682	(72)
1,194	60	1,134	1,134	-
(86)	-	(86)	(86)	-
20	-	20	-	-
7	-	7	-	-
-	-	-	-	-
(24)	1	(25)	-	(25)
12,415	568	11,847	9,730	(97)

תמצית דוח על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
1,194	600	649	343	353	רווח נקי
התאמות					
חלקו של הבנק (ברווחים) הפסדים בלתי מחולקים של חברות כלולות					
-	1	-	-	-	
223	110	109	55	54	פחת על בניינים וציוד
211	75	60	40	57	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(118)	(97)	(52)	(5)	(21)	הפסד (רווח) ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(67)	-	-	-	-	הפסד (רווח) ממכירת ניירות ערך מוחזקים לפדיון ⁽¹⁾
הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר					
5	9	(2)	14	(2)	
(36)	(10)	(78)	-	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
20	8	3	4	2	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
27	(77)	2	2	(24)	מיסים נדחים, נטו
(10)	74	17	-	26	שינוי בהתחייבות נטו בגין זכויות עובדים
183	273	64	377	(130)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
(1)	-	(46)	-	(31)	רווח ממכירת תיקי אשראי
שינוי נטו בנכסים שוטפים					
2,967	85	(472)	309	810	פיקדונות בבנקים
(12,453)	(4,823)	(7,862)	(1,663)	(4,488)	אשראי לציבור
(9)	34	(47)	26	(40)	אשראי לממשלות
36	107	25	300	105	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
2,069	1,098	60	1,210	461	נכסים בגין מכשירים נגזרים
807	(273)	4	(658)	292	ניירות ערך למסחר
191	389	573	1,158	69	נכסים אחרים, נטו
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות					
(92)	645	17	431	(233)	פיקדונות מבנקים
10,001	1,357	7,241	734	4,620	פיקדונות הציבור
3	5	(5)	1	(2)	פיקדונות הממשלה
(223)	(223)	-	(240)	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר -
(2,863)	(1,147)	153	(1,910)	(1,091)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(464)	(9)	(55)	(229)	(181)	התחייבויות אחרות
(399)	(400)	(183)	3	(125)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
1,202	(2,189)	175	302	481	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(1) תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יהב.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
1,917	-	-	-	-	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(10,497)	(8,175)	(3,522)	(3,258)	(1,645)	תמורה ממכירת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
9,603	6,486	6,753	1,808	1,973	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
761	366	189	2	-	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
590	-	1,530	-	1,012	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(233)	(86)	(88)	(60)	(48)	רכישת בניינים וציוד
55	15	100	11	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
15	12	1	6	1	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
2,211	(1,382)	4,963	(1,491)	1,293	מזומנים נטו מפעילות השקעה
7,502	4,955	3,304	1,805	-	תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(3,988)	(2,469)	(2,418)	(30)	(2,402)	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(86)	(37)	(79)	(37)	(43)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,428	2,449	807	1,738	(2,445)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
6,841	(1,122)	5,945	549	(671)	מזומנים נטו מפעילות מימון
23,651	26,189	30,309	24,622	36,731	גידול (קיטון) במזומנים
(183)	(273)	(64)	(377)	130	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
30,309	24,794	36,190	24,794	36,190	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
					יתרת מזומנים לסוף התקופה
5,080	2,675	2,264	1,901	1,584	ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו
1,591	645	900	547	752	ריבית שהתקבלה
10	6	3	4	1	ריבית ששולמה
69	60	75	1	3	דיבידנדים שהתקבלו
738	351	361	206	219	מסים על הכנסה שהתקבלו
					מסים על הכנסה ששולמו
22	10	5	10	5	נספח א' – פעולות שלא במזומן בתקופה
					רכישות בניינים וציוד

(1) תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק י.הב.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 10 באוגוסט 2016, ו' באב התשע"ו.

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים. יש לעיין בתמצית דוחות כספיים אלה ביחד עם הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2015.

כאמור בדוחות השנתיים, בעיקר הנושאים, הוראות המפקח על הבנקים מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסויים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים מאוחדים רבעוניים אלה, עקבית למדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ב' להלן.

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2016 (אלא אם צויין אחרת), מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות המפורטים להלן:

1. מגזרי פעילות פיקוחיים ודיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.
  2. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות.
  3. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים.
- להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית ובכללי הדיווח בתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ותיאור של אופן השפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. מגזרי פעילות פיקוחיים ודיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגשת ההנהלה

מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, וכן קובץ שאלות ותשובות בנושא זה. החוזר עדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים וכלל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהן נדרשים הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

להלן השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור על פי החוזר וקובץ השאלות והתשובות:

- נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. מתכונת הגילוי כוללת את המגזרים הבאים: משקי בית, בנקאות פרטית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.
- נוספו הגדרות המבהירות אילו לקוחות יכללו בכל מגזר.
- נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי".
- הובהר כי תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.
- הובהר כי דרישות הגילוי בדוח הדירקטוריון ובהוראת השעה בדבר "תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון" יתייחסו לגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

ביום 10 בספטמבר 2015, פרסם המפקח על הבנקים עדכון לקובץ השאלות והתשובות הכולל הקלות מסוימות הנוגעות לסיווג לקוחות למגזרי פעילות בהתאם למחזור ההכנסות שלהם, כשזה אינו מייצג או אינו זמין לבנק. על פי קובץ השאלות והתשובות, במקרים כאמור, ראשי הבנק לסווג את הלקוחות למגזרי הפעילות השונים על פי פרמטרים אחרים בהתאם לסך החבות של הלקוח. כך, נקבע כי במקרים מסוימים המפורטים בקובץ השאלות והתשובות ניתן לסווג את הלקוח על פי מספר העובדים בעסק או לפי סך הנכסים במאזן העסק. במידה וגם מידע זה אינו זמין, ניתן לסווג את הלקוח, באותם מקרים, לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק לאחר הכפלתם במקדם שנקבע.

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע בחוזר כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280), ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה לפי ASC-280-10 הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות ולשאת בהוצאות, אשר עומדות בקריטריונים המפורטים להלן:

- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי מקבלי החלטות ראשיים בבנק לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים; וכן
  - קיים לגבי מידע פיננסי נפרד.
- בפועל, קיים מתאם בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם, יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשיוך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, מדווחות בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור. לפרטים בדבר הקריטריונים לסיווג לקוחות למגזרים הפיקוחיים ולמגזרים בהתאם לגישת ההנהלה. וכן להבדלים ביניהם, ולמידע מגזרי נרחב נוסף ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תחולה

הכללים החדשים חלו במתכונת מצומצמת החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015. הרחבת מתכונת הדיווח עד למתכונת המלאה מתבצעת באופן המפורט להלן:

החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי מגזרים פיקוחיים למעט הגילוי הנפרד על מגזר ניהול פיננסי. מספרי ההשוואה יותאמו למפרע, ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי ההשוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016. החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.

ליישום ההוראות החדשות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק למעט אופן ההצגה והגילוי. ביאור 12 הותאם כדי לכלול את הגילוי החדש בכפוף להוראות המעבר כמפורט לעיל. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 ד.19 לדוחות הכספיים לשנת 2015.

2. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים אלו כמפורט להלן:

- כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בקודיפיקציה בדבר "צירופי עסקים".
- הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד".
- הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ונכסים אחרים" בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא חברות מוחזקות לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי וכן ההנחיות הנוגעות לירידת ערך שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות – שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".
- ההוראות החדשות עוסקות במגוון נושאים וכוללות שינויים לא מהותיים ביחס להוראות הישנות בנושאים הבאים: אופן ההכרה בזכויות שאינן מקנות שליטה, מדידה עוקבת של התחייבויות תלויות, שיערוך נכסים והתחייבויות על ידי חברת בת בצירוף עסקים ("Push Down Accounting"), השקעות מוחזקות למכירה, ירידת ערך של השקעה בחברה כלולה, מעבר משיטת העלות לשיטת השווי המאזני ונושאים נוספים. ההוראות שנקבעו בחוזר חלות מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי ה-US GAAP בשינויים המתחייבים ולרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש בכללי ה-US GAAP בנושאים אלו.
- ההוראות בנושא "Push Down Accounting" חלות על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר 2016.
- ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

3. כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים. על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין אחרים". בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניטין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 10 ביוני 2015 בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים". כמו כן, עוסק נושא 350 בקודיפיקציה בטיפול בנכסים בלי מוחשיים מפיתוח עצמי, בהם היוון עלויות תוכנה (לרבות הטיפול והבחינה של ירידת ערך) ובשיערוך של נכסים בלתי מוחשיים. ליישום ההוראות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף, בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

בהתאם להוראות המעבר לשנת 2015 נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה.

הבנק בוחן את ההשפעה של התקן על הדוחות הכספיים.

2. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה".

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

על פי החוזר, תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות הכספיים בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו, שנדרש לפי סעיף 740-10-50-15-2 וסעיף 740-10-50-15A לקודיפיקציה.

תחולת ההוראות שנקבעו בחוזר מיום 1 בינואר 2017.

ביום 22 ביוני 2016 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת חוזר לפיה ההוראות החדשות ייושמו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. הפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2015.

לאימוץ הכללים המקובלים בארצות הברית תתכן השפעה על אופן ההכרה במיסים נדחים בגין רווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות. הבנק נערך ליישום התיקונים להוראות. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השפעת אימוץ התיקונים על הדוחות הכספיים.

3. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרץ 2016 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות הברית בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית הנוגעים לאירועים לאחר תאריך המאזן בהתאם לנושא 855-10 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים לא יכללו את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה.

כמו כן, תקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד תחילת החוזר. מובהר, כי אין שינוי במועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים לאינפלציה וכי הדוחות הכספיים ייערכו על בסיס סכומים מדווחים, אלא אם כן נאמר אחרת בהתאם להוראות הדיווח לציבור. הבנק בוחן את השפעת החוזר על הדוחות הכספיים.

4. תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון

ביום 15 ביולי 2015 פרסם המפקח על הבנקים טיוטה בדבר "תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון". בהתאם לטיטה, בחודש יוני 2014 פרסם ה-FASB את תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון. בין היתר, התיקון מבהיר כי עסקאות רכש חוזר לפדיון יטופלו מבחינה חשבונאית כהלואה מובטחת, בעקביות לטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר אחרות. בנוסף, התיקון מבהיר את הטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר במימון, בהן צד אחד מעביר לצד נגדי נכס פיננסי, ובו זמנית מתקשר עם הצד הנגדי בהסכם לרכישה ומכירה חוזרת של הנכס הפיננסי, וכן כולל דרישות גילוי מסוימות. על פי הטיטה, בנקים נדרשים ליישם את התיקונים החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארצות הברית, בשינויים המתחייבים. נכון למועד הדוחות הכספיים לא פורסם חוזר סופי בנושא.

ליישום הטיטה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2015	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות ריבית⁽¹⁾					
4,691	2,290	2,382	1,797	1,545	מאשראי לציבור
9	4	6	2	3	מאשראי לממשלה
29	13	21	4	12	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
6	8	2	5	1	מפיקדונות בבנקים
171	86	45	43	27	מאיגרות חוב
4,906	2,401	2,456	1,851	1,588	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית					
962	432	480	476	365	על פיקדונות הציבור
2	2	1	1	1	על פיקדונות הממשלה
12	11	4	10	3	על פיקדונות מבנקים
392	180	196	277	204	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4	(5)	1	5	1	על התחייבויות אחרות
1,372	620	682	769	574	סך כל הוצאות הריבית
3,534	1,781	1,774	1,082	1,014	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות ריבית					
44	60	(52)	(11)	(35)	
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב					
75	34	21	21	14	מוחזקות לפדיון
92	45	20	20	11	זמינות למכירה
4	7	4	2	2	למסחר
171	86	45	43	27	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2015	2015	2016	2015	2016
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין

פעילויות שאינן למטרות מסחר

1. מפעילות במכשירים נגזרים

	2015	2016	2015	2016	
חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור ⁽¹⁾	5	8	3	4	3
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾	37	(508)	26	(780)	194
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	42	(500)	29	(776)	197

2. מהשקעה באיגרות חוב

	2015	2016	2015	2016	
רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽³⁾	67	-	-	-	-
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה	118	97	52	5	21
סך הכל מהשקעה באיגרות חוב	185	97	52	5	21

3. הפרשי שער, נטו	136	552	83	786	(255)
-------------------	-----	-----	----	-----	-------

4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות

	2015	2016	2015	2016	
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה	-	-	-	-	-
הפרשה לירידת ערך של מניות זמינות למכירה	-	-	-	-	-
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	7	3	3	1	1
סך הכל מהשקעה במניות	7	3	3	1	1

5. רווחים (הפסדים) נטו בגין הלוואות שנמכרו	1	-	46	-	31
--	---	---	----	---	----

סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	2015	2016	2015	2016	
	371	152	213	16	(5)

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) לפרטים בדבר רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יהב, ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים לשנת 2015.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2015	2015	2016	2015	2016
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין

פעילויות למטרות מסחר⁽¹⁾

(8)	(63)	(79)	(47)	72	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים רווחים (הפסדים) שמומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
(9)	(12)	4	(21)	2	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
4	3	(2)	7	-	סך הכל מפעילויות מסחר ⁽²⁾
(13)	(72)	(77)	(61)	74	

פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון

3	(5)	(1)	(5)	-	חשיפת ריבית
(23)	(69)	(75)	(58)	75	חשיפת מטבע חוץ
-	-	1	-	2	חשיפה למניות
7	2	(2)	2	(3)	חשיפה לסחורות ואחרים
(13)	(72)	(77)	(61)	74	סך הכל

(1) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(2) להכנסות ריבית מהשקעות באיגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. שינויים ברווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים		רווחים נטו מגידור תזרים מזומנים	התאמות מתרגום ⁽¹⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
			התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הטבות לעובדים			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016							
(בלתי מבוקר)							
(98)	(7)	(105)	(124)	10	-	9	יתרה ליום 31 במרץ 2016
(13)	-	(13)	(11)	(1)	-	(1)	שינוי נטו במהלך התקופה
(111)	(7)	(118)	(135)	9	-	8	יתרה ליום 30 ביוני 2016
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
(בלתי מבוקר)							
(88)	(7)	(95)	(149)	8	1	45	יתרה ליום 31 במרץ 2015
(70)	2	(68)	35	(6)	(1)	(96)	שינוי נטו במהלך התקופה
(158)	(5)	(163)	(114)	2	-	(51)	יתרה ליום 30 ביוני 2015
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016							
(בלתי מבוקר)							
(97)	(5)	(102)	(104)	14	-	(12)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
(14)	(2)	(16)	(31)	(5)	-	20	שינוי נטו במהלך התקופה
(111)	(7)	(118)	(135)	9	-	8	יתרה ליום 30 ביוני 2016
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
(בלתי מבוקר)							
(72)	(6)	(78)	(102)	18	1	5	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
(86)	1	(85)	(12)	(16)	(1)	(56)	שינוי נטו במהלך התקופה
(158)	(5)	(163)	(114)	2	-	(51)	יתרה ליום 30 ביוני 2015
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015							
(מבוקר)							
(72)	(6)	(78)	(102)	18	1	5	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
(25)	1	(24)	(2)	(4)	(1)	(17)	שינוי נטו במהלך התקופה
(97)	(5)	(102)	(104)	14	-	(12)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2015			2016		
השפעת מס לאחר מס	לפני מס	השפעת מס לאחר מס	לפני מס	השפעת מס לאחר מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
(93)	57	(150)	12	(7)	19
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(3)	2	(5)	(13)	8	(21)
(96)	59	(155)	(1)	1	(2)
שינוי נטו במהלך התקופה					
התאמות מתרגום					
(1)	-	(1)	-	-	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽²⁾					
(1)	-	(1)	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
גידור תזרים מזומנים					
(6)	5	(11)	(1)	0	(1)
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים (רווחים) הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾					
-	-	-	-	-	-
(6)	5	(11)	(1)	0	(1)
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
34	(23)	57	(13)	5	(18)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה					
1	-	1	2	-	2
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
35	(23)	58	(11)	5	(16)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(68)	41	(109)	(13)	6	(19)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
(2)	-	(2)	-	-	-
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק					
(70)	41	(111)	(13)	6	(19)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2. לדוחות הכספיים.

(2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 2 ג. לדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
2015			2015			2016		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
57	(34)	91	4	(1)	5	53	(31)	84
(74)	44	(118)	(60)	37	(97)	(33)	19	(52)
(17)	10	(27)	(56)	36	(92)	20	(12)	32
(1)	-	(1)	(1)	-	(1)	-	-	-
(1)	-	(1)	(1)	-	(1)	-	-	-
-	1	(1)	(16)	10	(26)	(5)	2	(7)
(4)	1	(5)	-	-	-	-	-	-
(4)	2	(6)	(16)	10	(26)	(5)	2	(7)
(4)	3	(7)	(14)	8	(22)	(34)	15	(49)
2	(2)	4	2	-	2	3	(1)	4
(2)	1	(3)	(12)	8	(20)	(31)	14	(45)
(24)	13	(37)	(85)	54	(139)	(16)	4	(20)
(1)	-	(1)	(1)	-	(1)	2	(1)	3
(25)	13	(38)	(86)	54	(140)	(14)	3	(17)

ביאור 5 - ניירות ערך
30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב:

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון של ממשלת ישראל				
3,215	3,215	100	-	3,315
3,215	3,215	100	-	3,315
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון				
(2) ניירות ערך זמינים למכירה - איגרות חוב - של ממשלת ישראל⁽²⁾ של ממשלות זרות⁽⁶⁾⁽²⁾ של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים של אחרים זרים				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
4,553	4,542	36	(25)	4,553
214	213	1	-	214
97	97	-	-	97
19	19	-	-	19
4,883	4,871	37	(25)	4,883
101	101	-	-	101
4,984	4,972	37 ⁽⁴⁾	(25) ⁽⁴⁾	4,984
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾ סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				
(3) ניירות ערך למסחר - איגרות חוב - של ממשלת ישראל				
220	218	2	-	220
220	218	2 ⁽⁵⁾	-	220
סך כל ניירות הערך למסחר				
8,419	8,405	139	(25)	8,519
סך כל ניירות הערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 450 מיליוני שקלים חדשים.
(3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-98 מיליוני שקלים חדשים.
(4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(5) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
(6) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 ו-3א. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
(2) הבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך
30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב:

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון של ממשלת ישראל				
5,151	5,151	102	-	5,253
5,151	5,151	102	-	5,253
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב - של ממשלת ישראל⁽²⁾				
8,100	8,176	21	(97)	8,100
1,436	1,443	-	(7)	1,436
124	122	2	-	124
211	211	-	-	211
63	63	-	-	63
9,934	10,015	23	(104)	9,934
104	106	-	(2)	104
10,038	10,121	23 ⁽⁴⁾	(106) ⁽⁴⁾	10,038
של ממשלות זרות^{(6),(2)}				
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל				
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים				
של אחרים זרים				
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾				
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר איגרות חוב - של ממשלת ישראל				
644	650	-	(6)	644
644	650	-	(6) ⁽⁵⁾	644
סך כל ניירות הערך למסחר				
15,833	15,922	125	(112)	15,935
סך כל ניירות הערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 903 מיליוני שקלים חדשים.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-102 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
 (6) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.
 הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 א.2, ו-3ב. לדוחות הכספיים, לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
 (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון				
3,320	3,320	71	-	3,391
של ממשלת ישראל				
3,320	3,320	71	-	3,391
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפידיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב -				
6,246	6,254	20	(28)	6,246
של ממשלת ישראל ⁽²⁾				
1,664	1,673	-	(9)	1,664
של ממשלות זרות ^{(5),(2)}				
274	275	-	(1)	274
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים				
21	21	-	-	21
של אחרים זרים				
8,205	8,223	20	(38)	8,205
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
98	100	-	(2)	98
מניות ⁽³⁾				
8,303	8,323	20 ⁽⁴⁾	(40) ⁽⁴⁾	8,303
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
222	222	-	-	222
של ממשלת ישראל				
222	222	-	-	222
סך כל ניירות הערך למסחר				
11,845	11,865	91	(40)	11,916
סך כל ניירות הערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 588 מיליוני שקלים חדשים.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-96 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 א.2, ו-3 ב. לדוחות הכספיים, לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
 (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאוחד - המשך

(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות הערך הזמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש:

30 ביוני 2016							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾ הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾ הוגן	
סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל	סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל
17	3	14	106	8	-	8	976
17	3	14	106	8	-	8	976

איגרות חוב -

של ממשלת ישראל

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

30 ביוני 2015							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾ הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾ הוגן	
סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל	סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל
6	-	6	120	83	-	83	5,655
-	-	-	-	2	2	-	2
6	-	6	120	85	2	83	5,657

איגרות חוב -

של ממשלת ישראל

מניות

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

31 בדצמבר 2015							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾ הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾ הוגן	
סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל	סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל
14	2	12	114	14	-	14	1,048
-	-	-	-	9	-	9	1,435
-	-	-	-	1	-	1	78
2	-	2	2	-	-	-	-
16	2	14	116	24	-	24	2,561

איגרות חוב -

של ממשלת ישראל

של ממשלות זרות

של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים

מניות

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) לבנק אין ניירות ערך בפוזיצית הפסד שטרם הוכר.

(4) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

לימים 30 ביוני 2016, 30 ביוני 2015 ו-31 בדצמבר 2015 לא קיימת יתרת ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

30 ביוני 2016						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾						
36,847	6,118	30,729	849	34	29,846	שנבדקו על בסיס פרטני
136,185	-	136,185	16,479	110,849	8,857	שנבדקו על בסיס קבוצתי
111,298	-	111,298	-	110,269	1,029	מזה: לפי עומק הפיגור
173,032	6,118	166,914	17,328	110,883	38,703	סך הכל חובות
מזה:						
213	-	213	49	-	164	חובות פגומים בארגון מחדש
672	-	672	25	34	613	חובות פגומים אחרים
885	-	885	74	34	777	סך הכל חובות פגומים
1,034	-	1,034	22	873	139	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
204	-	204	77	-	127	חובות בעייתיים אחרים
2,123	-	2,123	173	907	1,043	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾						
538	2	536	19	1	516	שנבדקו על בסיס פרטני
863	-	863	172	610	81	שנבדקו על בסיס קבוצתי
614	-	614	-	610	4	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,401	2	1,399	191	611	597	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
141	-	141	11	1	129	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,557 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 385 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

30 ביוני 2015 ⁽⁴⁾						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
36,383	6,847	29,536	716	3	28,817	שנבדקו על בסיס פרטני
124,152	-	124,152	14,984	100,833	8,335	שנבדקו על בסיס קבוצתי
101,266	-	101,266	-	100,180	1,086	מזה: לפי עומק הפיגור
160,535	6,847	153,688	15,700	100,836	37,152	סך הכל חובות
						מזה:
311	-	311	56	-	255	חובות פגומים בארגון מחדש
532	-	532	26	3	503	חובות פגומים אחרים
843	-	843	82	3	758	סך הכל חובות פגומים
1,028	-	1,028	20	969	39	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
371	-	371	85	5	281	חובות בעייתיים אחרים
2,242	-	2,242	187	977	1,078	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
493	3	490	23	-	467	שנבדקו על בסיס פרטני
881	-	881	154	628	99	שנבדקו על בסיס קבוצתי
629	-	629	-	628	1	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,374	3	1,371	177	628	566	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
126	-	126	9	-	117	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,349 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 348 מיליוני שקלים חדשים.

(4) סווג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
33,850	3,412	30,438	758	24	29,656	שנבדקו על בסיס פרטני
130,166	-	130,166	15,741	105,922	8,503	שנבדקו על בסיס קבוצתי
106,465	-	106,465	-	105,419	1,046	מזה: לפי עומק הפיגור
164,016	3,412	160,604	16,499	105,946 ⁽²⁾	38,159	סך הכל חובות
מזה:						
229	-	229	54	-	175	חובות פגומים בארגון מחדש
588	-	588	27	24	537	חובות פגומים אחרים
817	-	817	81	24	712	סך הכל חובות פגומים
1,012	-	1,012	17	957	38	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
388	-	388	92	-	296	חובות בעייתיים אחרים
2,217	-	2,217	190	981	1,046	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
542	3	539	22	1	516	שנבדקו על בסיס פרטני
861	-	861	164	613	84	שנבדקו על בסיס קבוצתי
617	-	617	-	613	4	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,403	3	1,400	186	614	600	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
129	-	129	10	1	118	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,421 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 368 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
670	603	191	1,464	2	1,466	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
24	10	23	57	-	57	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(44)	(2)	(30)	(76)	-	(76)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
25	-	15	40	-	40	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(19)	(2)	(15)	(36)	-	(36)	מחיקות חשבונאיות, נטו
675	611	199	1,485	2	1,487	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
78	-	8	86	-	86	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
657	620	183	1,460	6	1,466	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
18	11	14	43	(3)	40	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(45)	(3)	(30)	(78)	-	(78)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
33	-	19	52	-	52	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(12)	(3)	(11)	(26)	-	(26)	מחיקות חשבונאיות, נטו
663	628	186	1,477	3	1,480	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
97	-	9	106	-	106	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
697	614	195	1,506	3	1,509	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
24	1	36	61	(1)	60	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(93)	(4)	(63)	(160)	-	(160)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
47	-	31	78	-	78	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(46)	(4)	(32)	(82)	-	(82)	מחיקות חשבונאיות, נטו
675	611	199	1,485	2	1,487	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
78	-	8	86	-	86	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
632	624	189	1,445	5	1,450	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
50	7	20	77	(2)	75	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(73)	(3)	(58)	(134)	-	(134)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
54	-	35	89	-	89	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(19)	(3)	(23)	(45)	-	(45)	מחיקות חשבונאיות, נטו
663	628	186	1,477	3	1,480	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
97	-	9	106	-	106	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת הפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כנוצא מן, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
בישראל			
לפי דרישה			
33,973	31,648	37,769	אינם נושאים ריבית
7,117	5,821	8,466	נושאים ריבית
41,090	37,469	46,235	סך הכל לפי דרישה
117,271	112,322	118,735	לזמן קצוב
158,361	149,791	164,970	סך הכל פיקדונות בישראל ⁽¹⁾

מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
556	762	626	אינם נושאים ריבית
7	8	7	נושאים ריבית
563	770	633	סך הכל לפי דרישה
3,456	3,175	4,018	לזמן קצוב
4,019	3,945	4,651	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
162,380	153,736	169,621	סך כל פיקדונות הציבור

(1) מזה:

76,291	73,535	80,314	פיקדונות של אנשים פרטיים
37,523	37,771	34,609	פיקדונות של גופים מוסדיים
44,547	38,485	50,047	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
55,171	52,359	57,843	תקרת הפיקדון
34,787	32,633	36,832	עד 1
17,311	17,128	18,673	מעל 1 עד 10
16,776	14,954	15,671	מעל 10 עד 100
38,335	36,662	40,602	מעל 100 עד 500
162,380	153,736	169,621	מעל 500
			סך הכל

1. תנאי העסקתם של הרוב המכריע של העובדים והמנהלים בקבוצה נקבעים על פי הוראות הסכמים קיבוציים. ההתחייבות לעובדים אלה, למעט עובדי בנק יהב, מכוסה באופן שוטף על-ידי הפקדות לקרנות פנסיה, קופות גמל ופיצויים, המשחררות את הבנק מהחבות לתשלום פיצויי פיטורים על פי החוק, לאותם עובדים. לפרטים נוספים בדבר ההטבות השונות לעובדים ומנהלים בבנק ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.
2. ביום 8 במרץ 2016 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את תנאי כהונתו והעסקתו של מר וידמן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק בהתאם להסכם העסקה שאושר (להלן: "הסכם העסקה הנוסף") לתקופת העסקה נוספת, החל מיום 1 בדצמבר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2017, והיא תתחדש מאליה, מידי שנה, לשנה נוספת, הכל בכפוף לאמור בהסכם העסקה הנוסף ("תקופת העסקה הנוספת"). בגין עבודתו זכאי יושב ראש הדירקטוריון לשכר חודשי בסך 220,000 שקלים חדשים השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן. הבנק מעמיד לרשות יושב ראש הדירקטוריון תקציב של 13.33% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק (5% לתגמולים ו-8.33% לפיצויים). בנוסף, יושב ראש הדירקטוריון זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת יושב ראש הדירקטוריון.

למרות האמור לעיל, יוכל כל אחד מהצדדים להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו במהלך תקופת העסקה הנוספת, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת לצד האחר בת שלושה חודשים.

בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על יושב ראש הדירקטוריון חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת יושב ראש הדירקטוריון לידי סיום; במקרה כזה, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו ויתר על עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לגמל פנסיה ופיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.

בתום יחסי עובד מעביד על פי הסכם העסקה הנוסף, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שלוש משכורות (להלן - "מענק ההסתגלות").

בהסכם העסקה הנוסף הובהר, כי מענק ההסתגלות אשר ישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הינו מענק ההסתגלות היחיד, אשר יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לו בתום תקופת העסקה על פי הסכם העסקה הנוסף, וכי יושב ראש הדירקטוריון לא יהא זכאי למענק הסתגלות בגין תקופת העסקתו שהחלה ביום 1 בדצמבר 2012 והסתיימה ביום 30 בנובמבר 2015, על פי הסכם העסקה שחל לגבי אותה תקופה (להלן - "הסכם העסקה הקודם").

כמו כן, עם סיום יחסי עובד מעביד על פי הסכם העסקה הנוסף, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון, את מענק הפרישה, שהוא זכאי לו בהתאם להסכם העסקה הקודם, אשר הינו בסך השווה ל-150% מסכום המשכורת האחרונה של יושב ראש הדירקטוריון, על פי הסכם העסקה הקודם, כשהוא מוכפל במספר שנות עבודתו (שלוש שנים), על פי הסכם העסקה הקודם.

מובהר בזה, כי יושב ראש הדירקטוריון אינו זכאי למענק פרישה על פי הסכם העסקה הנוסף וכי תשלום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון עם סיום העסקתו, יהיה בהתאם לזכותו לקבלת מענק הפרישה על פי הסכם העסקה הקודם, כאמור לעיל.

אם יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויי פיטורים, לפי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963 (להלן - "חוק פיצויי פיטורים"), והסכום שיצטבר בקופות הגמל כתוצאה מתשלומי הבנק לפיצויים (8.33%), על כל הרווחים שנשאו, נכון למועד סיום העבודה ולפי דיווח קופות הגמל, לא יעלה כדי סכום פיצויי הפיטורים, כמשמעו בחוק פיצויי פיטורים, בתשלום ברוטו (להלן: "פיצויי פיטורים כחוק"), אזי יבוא סכום מענק הפרישה האמור לעיל (על פי הסכם העסקה הקודם), במלואו או ככל הנדרש, על חשבון פיצויי הפיטורים כחוק; אם הסכום שהצטבר בקופות בצירוף סכום מענק הפרישה לא יעלו, שניהם גם יחד, כדי פיצויי פיטורים כחוק, ישלים הבנק את הפער עד לפיצויי פיטורים כחוק.

ביאור 8 - זכויות עובדים - המשך

ביום 4 באפריל 2016, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, להעניק ליושב ראש הדירקטוריון סך של 246 אלפי שקלים חדשים (1.35 משכורות), המהווים את מלוא הסכום בגין רכיב שיקול הדעת במענק ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2015, כך שסך כל המענק השנתי אשר שולם ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2015 עמד על 764 אלפי שקלים חדשים.

3. לפרטים בדבר חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016, ראה פרק ממשל תאגידי לדוחות הכספיים (חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק).

4. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפקדה מוגדרת (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2015	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
26	11	13	5	7	עלות שירות ⁽¹⁾
31	14	15	7	8	עלות ריבית ⁽²⁾
(4)	(2)	(2)	(1)	(1)	תשואה חזויה על נכסי תכנית ⁽³⁾ הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
4	2	4	1	2	הפסד (רווח) אקטוארי נטו ⁽⁴⁾
57	25	30	12	16	סך עלות ההטבה, נטו
112	55	57	28	28	סך הוצאה בגין פנסיה להפקדה מוגדרת
169	80	87	40	44	סך הוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות

5. הפקדות בתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	תחזית לשנת ⁽⁵⁾
2015	2015	2016	2015	2016	2016
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
6	3	3	2	2	3
					הפקדות

- (1) עלות השירות הינה הצבירה השוטפת בתקופה של ההטבה העתידית לעובד.
- (2) עלות הריבית הינה הסכום המוכר בתקופה, שנקבע לפי הגידול במחויבות בגין הטבה חזויה עקב חלוף הזמן.
- (3) תשואה חזויה הינה התשואה החזויה על נכסי התוכנית הנקבעת בהתבסס על שיעור התשואה החזויה לטווח ארוך על נכסי התוכנית ועל בסיס השווי המבוסס שק של נכסי התוכנית.
- (4) ההפחתה של הרווח או ההפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר בעבר.
- (5) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן בתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת עד לתום שנת 2016.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים (במיליון שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון"

31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2016
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

1. בנתוני המאוחד

א. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון עצמי רובד 1	12,299	11,703	12,792
הון רובד 1	12,299	11,703	12,792
הון רובד 2	4,916	4,473	4,619
סך הכל הון כולל	17,215	16,176	17,411

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי	120,793	117,255	122,596
סיכונים שוק	950	1,123	1,191
סיכון תפעולי	7,743	7,443	7,851
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	129,486	125,821	131,638

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

נתוני הבנק:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.50	9.30	9.72
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.50 <td>9.30 <td>9.72</td> </td>	9.30 <td>9.72</td>	9.72
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.29	12.86	13.23
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	9.30	9.10	9.52
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	12.80	12.60	13.02

2. חברות בת משמעותיות

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.97	9.83	10.14
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.97 <td>9.83 <td>10.14</td> </td>	9.83 <td>10.14</td>	10.14
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.23 <td>13.43 <td>13.12</td> </td>	13.43 <td>13.12</td>	13.12
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00 <td>9.00 <td>9.00</td> </td>	9.00 <td>9.00</td>	9.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾	13.00 <td>13.00 <td>12.50</td> </td>	13.00 <td>12.50</td>	12.50

3. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

(לפרטים ראה סעיף י' להלן):

יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום הוראות מעבר	9.32%	9.13%	9.59%
השפעת הוראות המעבר	0.18%	0.17%	0.13%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום הוראות מעבר	9.50%	9.30%	9.72%

- (1) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015. החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1.1.2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1.1.2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד דיווח זה, הינו 9.84%-13.34%, בהתאמה.
- (2) בחודש מאי 2016 הפחית בנק ישראל את דרישת יחס ההון הכולל מבנק יהב מ-13.00% ל-12.50%.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2015	30 ביוני 2016	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
באחוזים			
			1. בנתוני המאוחד⁽¹⁾
91	84	99	יחס כיסוי הנזילות
60	60	80	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
			2. בנתוני הבנק
90	83	98	יחס כיסוי הנזילות
60	60	80	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
			3. חברות בת משמעותיות
			בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
382	472	407	יחס כיסוי הנזילות
100	60	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽³⁾

- (1) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. יחס כיסוי הנזילות נכון ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ל-100%.
 (2) יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי עד לשיעור של 100% ביום 1 בינואר 2017.
 (3) על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 מצופה שתאגיד בנקאי שעומד ביחס כיסוי נזילות של 100% כבר במועד תחילת יישום ההוראה, לא יירד מיחס זה במשך תקופת המעבר.

ג. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2015	30 ביוני 2016	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
באחוזים			
			1. בנתוני המאוחד
12,299	11,703	12,792	הון רובד 1
231,291	223,347	239,941	סך החשיפות
			2. חברות בת משמעותיות
			בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
4.89	4.78	4.96	יחס המינוף
4.85	4.80	4.70 ⁽³⁾	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- (1) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218.
 (2) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא יירד מהסף שנקבע בהוראה.
 (3) בחודש מרץ 2016 קבע המפקח על הבנקים כי יחס המינוף המזערי הנדרש מבנק יהב הינו 4.70%.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

ד. ביום 30 ביוני 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא מדיניות הון לתקופות ביניים, ובו הם נדרשים לאמץ יעד ליחס הון רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2010, בשיעור שלא יפחת מ- 7.5%. במקביל, נדרשים הבנקים להעביר לפיקוח תוכנית עבודה לעמידה ביעד. עוד קובע המכתב כי בהיעדר אישור מראש של המפקח על הבנקים, לא יחלק הבנק דיבידנד אם אינו עומד ביעד, או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד. הנחיה זו נועדה להבהיר את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בתקופת ביניים, עד להתאמת הוראות הפיקוח לשינויים המתגבשים בהמלצות ועדת באזל.

ה. ביום 25 באוקטובר 2010, החליט דירקטוריון הבנק כי היעד של יחס הון הליבה יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט דירקטוריון הבנק להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים על מנת להבטיח כי יחס הון הליבה לא יפחת מהאמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק כי יחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.

ו. ביום 28 במרץ 2012 שלח המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים הנחיה, בה נקבע יחס הון ליבה מינימלי גבוה יותר מהנדרש כיום. על פי ההנחיה, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. ההנחיה בדבר יחס הון ליבה מקסימלי של 10% אינה חלה על הבנק.

ז. ביום 23 ביולי 2012 הנחה דירקטוריון הבנק את הנהלת הבנק לפעול להקדמת היישום של הוראת המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012, במטרה להחילה, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014. בנוסף, החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול, במידת האפשר, לשמירת שולי בטחון נאותים לצורך כך.

ח. ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא נדל"ן לדיור. בהתאם להוראות, חישוב הקצאת ההון להלוואות שבוצעו החל מיום 1 בינואר 2013 מבוצע לפי שיעורי השקלול הבאים:

להלוואות בשיעור מימון עד 45%	- משקל סיכון של 35%
להלוואות בשיעור מימון מעל 45% ועד 60%	- משקל סיכון של 50%
להלוואות בשיעור מימון מעל 60%	- משקל סיכון של 75%
להלוואות ממונפות בשיעור מימון מעל 60% אשר מרכיב הריבית המשתנה בהן הוא 25% או יותר	- משקל סיכון של 75%
זאת לעומת שיעורי השקלול הקודמים:	
להלוואות בשיעור מימון עד 75%	- משקל סיכון של 35%
להלוואות בשיעור מימון מעל 75%	- משקל סיכון של 75%
להלוואות ממונפות בשיעור מימון מעל 60% אשר מרכיב הריבית המשתנה בהן הוא 25% או יותר	- משקל סיכון של 100%

בנוסף, הוקטן מקדם ההמרה לאשראי של ערבוביות להבטחת השקעות של רוכשי דירות מ-20% ל-10% במקרה בו הדירה נמסרה למשתכן.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

ט. ביום 30 באפריל 2013 שלח המפקח על הבנקים מכתב המאשר כי כתבי התחייבות אשר מתכוון הבנק להנפיק, יוכלו להיחשב כהון רובד 2 תחתון לעניין שמירת יחס הון מזערי.

שינויים בתנאי ההכרה כהון רובד 2 תחתון בעקבות יישום הוראות באזל III, יחולו רטרואקטיבית על כתבי התחייבות אלה.

י. ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים תיקון של הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211, העוסקות באימוץ הנחיות באזל III בנושא ההון הפיקוחי ובנושא נכסי סיכון (להלן: "ההוראות").

התיקונים להוראות עוסקים בחיזוק איכות וגודל ההון ובחיזוק כיסוי הסיכון להפסדי שערורך לשווי שוק מנגזרים (CVA - Credit Value Adjustments).

תחולת ההוראות - 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות מעבר.

להלן התיקונים העיקריים שנכללו במסגרת ההוראות:

- מבנה ההון

ההון הפיקוחי יורכב משני רבדים בלבד - הון רובד 1 (כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. כמו כן בוטלה הדרישה להון רובד 3 לכיסוי סיכוי שוק.

- מכשירי הון כשירים להון רובד 1 נוסף ולהון רובד 2

נקבעו קריטריוני כשירות למכשירי הון המסווגים כהון רובד 1 נוסף וכהון רובד 2. מכשירים אלו יכללו מנגנון לספיגת הפסדי קרן, לפיו תתבצע המרה למניות או הפחתת קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מ- 7% למכשירי הון רובד 1 נוסף ויורד מ-5% למכשירי הון רובד 2.

- זכויות מיעוט

סכום זכויות המיעוט שיוכר כהון יוגבל ולא ניתן יהיה להכיר בעודף ההון בחברת הבת.

- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

סכום ההפרשה הקבוצתית יוכר כהון רובד 2 עד לתקרה של 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון אשראי. מנגד, סכום ההפרשה יתווסף לנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון אשראי.

- התאמות וניכויים מההון הפיקוחי

- מיסים נדחים הנובעים מהפרשי עיתוי יטופלו כדלקמן:

עד 10% מהון עצמי רובד 1 - ישוקלל במשקל סיכון של 250%.

מעל 10% הון עצמי רובד 1 - ינוכו מההון.

- השקעות ברכיבי הון של תאגידים פיננסיים - בנקים, חברות ביטוח וכל חברה שעיסוקה בתחום שוקי ההון, יטופלו כניכוי מההון או לפי שקלול לסיכון וזאת בכפוף למבחנים שנקבעו.

- סכום הרווח המצטבר בגין גידור תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן - ינוכה מההון. כלומר, סכומים חיוביים ינוכו מההון וסכומים שליליים יתווספו להון.

- התאמות חשבונאיות בגין התחייבות של מכשירים נגזרים הנובעים משינוי סיכון האשראי של הבנק (DVA) ינוכו מההון.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

- הקצאת הון בגין הפסדי CVA (הפסדי שערורך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, Credit Value Adjustments)

בנוסף לדרישת הון בגין סיכון לכשל הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי לפי הגישה הסטנדרטית, נדרשת הקצאת הון לכיסוי הסיכון להפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משערורך לשווי שוק של נגזרים מעבר לדלפק (OTC).

על מנת לעמוד בדרישות החדשות במסגרת יישום הוראות באזל III, נקבעה תקופת מעבר מדורגת שתיפרס על פני מספר שנים עד ליישומן המלא.

- התאמות פיקוחיות וניכויים מההון וזכויות מיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי - ניכוי של 20% בכל שנה החל מיום 1 בינואר 2014.
- מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי - הכרה ב-80% מיתרת המכשירים החל ממועד התחולה והפחתה של 10% בכל שנה עד ליום 1 בינואר 2022.

במסגרת התיקון להוראה 202 נקבע כי תאריך היעד לעמידה ביחס הון רובד 1 מינימלי של 9% לתאגיד בנקאי שאינו גדול הוא ה-1 בינואר 2015, בדומה למכתב המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012.

הבנק ערוך ליישום ההוראות ובוחן את השפעת התיקונים על התוכנית האסטרטגית של הבנק.

י"א. בעקבות פרסום ההוראות, חזר הבנק ובחן את עמידתו בלוחות הזמנים להשגת יעד ליחס הון ליבה בשיעור שלא יפחת מ-9%. בעקבות בחינה זו ועל יסוד הנחות במועד הבחינה ביחס לרווח הצפוי בשנים 2013-2014 ולשיעורי הצמיחה בנכסי הסיכון, הציג הבנק למפקח על הבנקים מתווה להתפתחות חזויה של יחס הון ליבה, הכולל חלוקת דיבידנד, תוך שמירה על שולי ביטחון נאותים. לאחר בדיקה עם המפקח על הבנקים, החליט דירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט 2013, לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2014, ליחס הון ליבה, בשיעור שלא יפחת מ-9%. כמו כן, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, לחלק דיבידנד בסך של 75 מיליוני שקלים חדשים, ולאמץ קו פעולה לפיו, עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.

החלטות אלה באו במקום החלטות הדירקטוריון לעניין הקדמת היישום של הוראות המפקח על הבנקים, מיום 28 במרץ 2012 במטרה להחילן, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014, ולעניין מדיניות חלוקת דיבידנד – הכל כפי שפורט בסעיף 1 לדוח המיידית של הבנק, מיום 23 ביולי 2012 (אסמכתא מספר 191649-01-2012). אזכור זה מהווה הכללה על דרך ההפניה של כל המידע המפורט בסעיף 1 לדוח המיידית האמור.

י"ב. ביום 29 באוגוסט 2013 שלח המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדירור. על פי ההנחיות, החל מ-1 בספטמבר 2013, תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואות לדירור בהן שיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 50%. בנוסף, הלוואות ששיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 40%, תשוכללנה במשקל סיכון של 100% בחישוב הקצאת הון.

י"ג. ביום 28 בספטמבר 2014 פירסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:

- הגדלת יעד ההון – יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדירור. הגדלת יעדי ההון תתבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
- משקל סיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה – משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

בעקבות יישום ההוראה יעד יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון צפוי לגדול בכ-0.1%, לפי נתוני מועד הדיווח, בכל אחד משמונת הרבעונים החל ממועד יישום ההוראה ובסך הכל בכ-0.84% עם השלמת היישום. יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדיור ושל סך נכסי הסיכון.

י"ד. החל מיום 1 בינואר 2015 מאמץ הבנק את כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

ט"ו. ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לפי כללי באזל לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ט"ז. ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים (CCP). החוזר כולל עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא מדידה והלימות הון, בהתאם להנחיות ועדת באזל בנושא. בהוראה נקבעו הכללים לטיפול בחשיפה למסלקות הנובעות ממסחר בנגזרי OTC, מעסקאות נגזרים סחירים ומעסקאות מימון ניירות ערך. להלן עיקרי ההוראה המעודכנת:

- צד נגדי מרכזי הוגדר כמסלקה הפועלת כמתווך פיננסי בין צדדים נגדיים של חוזים הנסחרים בשוק פיננסי.
  - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP), תשוקלל במשקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס כיום).
  - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה, אשר מבצע העברות לקרן הסיכונים של המסלקה, תשוקלל בהתאם לנוסחה שנקבעה בהוראה.
  - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה ללקוחות הפעילים בבורסה בישראל, תחושב בהתאם לשיטת החישוב של עסקאות דו צדדיות (לעומת חישוב לפי כללי הבורסה בישראל כיום).
  - חשיפת מסחר של בנק הפועל באמצעות חבר מסלקה, תשוקלל במשקל סיכון של 2% או 4%, בכפוף לעמידה בתנאים עסקיים, תפעוליים ומשפטיים שנקבעו בהוראה.
  - חשיפת מסחר של בנק לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר, תשוקלל במשקל הסיכון הרלוונטי של הצד הנגדי.
- ביום 9 ביוני 2016 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לפיו הוראות החוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017. יצוין כי בהתאם להוראה, ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר עד ליום 30 ביוני 2017. הבנק נערך ליישום ההוראות.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

י"ז. בחודשים דצמבר 2015 וינואר 2016 גייס הבנק בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 600 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2. כתב ההתחייבות כולל מנגנון לספיגת ההפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים. במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתב ההתחייבות. במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא. לפי Standard & poors Maalot דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים הוא ilAA-.

י"ח. בחודש יולי 2016, לאחר תאריך המאזן, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 218 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
				התחייבויות בגין:
730	615	826		חוזי שכירות לזמן ארוך ⁽¹⁾
203	126	283		חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
3	10	11		רכישה ושיפוץ בניינים

(1) הבנק וחברות מאוחדות שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות אשר דמי השכירות לתשלום בגינם, הינם כדלקמן (בכפוף לתנאי הצמדה):

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
62	58	68		שנה ראשונה
60	59	68		שנה שניה
52	49	62		שנה שלישית
50	45	56		שנה רביעית
47	44	53		שנה חמישית
459	360	517		שנה שישית ואילך
730	615	826		סך הכל

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

1. לפרטים בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות של קבוצת הבנק, ראה באור 26 לדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015. להלן יובא תיאור שינויים מהותיים ביחס לביאור שנכלל, כאמור בדוחות לשנת 2015.

2. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע גבוה מ-1% (ללא ריבית והוצאות) מהונו העצמי של הבנק, ואשר חלו בהן התפתחויות ושינויים ביחס למתואר בדוחות הכספיים לשנת 2015:

(א) בחודש מאי 2011, התקבלה בבנק תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית. עניינה של התביעה הוא בשתי טענות הנטענות כלפי הבנק - האחת, איחור בדיווח להוצאה לפועל אודות תשלומים שבוצעו להקטנת חוב שבגיננו מתנהל תיק הוצאה לפועל. השנייה, אי סימון בטפסי הדיווח, את מספר הקרן שלהקטנתה יש לזקוף את התשלום המדווח ואת מספר כלל חישוב הריבית החל על סכום התשלום המדווח. בתביעה ובבקשת האישור נטען, כי באיחור במסירת הדיווח להוצאה לפועל, ובאי סימון טפסי הדיווח כנדרש, מטעה הבנק את הלקוחות, גורם לכך שהלקוחות אינם מזוכים בריבית בהתאם למועד התשלום שביצעו ובהתאם לשיעור הריבית הנכון, יוצר מצב שבו החוב בתיקי הוצאה לפועל גבוה מהחוב האמיתי, וגובה תשלומים ביתר. עוד נטען בתביעה ובבקשת האישור, כי רשות האכיפה והגביה ולשכת הוצאה לפועל מודות שמבוצע זיכוי בחסר במקרה של דיווח באיחור, תוך אי סימון טופס הדיווח כנדרש. התובע מצוין, שאינו יכול לאמוד את הנזק שנגרם לקבוצת התובעים כולם, אך מעריכו (על בסיס שאינו ברור לבנק), במאות מיליוני שקלים.

ביום 9 בינואר 2012, הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור, בה פורטו בהרחבה טענות ההגנה העובדתיות והמשפטיות העומדות לבנק. ביום 20 במאי 2012, הגיש המבקש את תגובתו לתשובת הבנק לבקשת האישור. לאור טענות חדשות שהועלו על ידי המבקש בתגובתו לתשובת הבנק, הגיש הבנק תגובה נוספת ומפורטת ביום 15 באוגוסט 2012.

ביום 17 באוקטובר 2012 וביום 29 באוקטובר 2012 התקיימו דיונים מקדמיים בתיק בבית המשפט.

בהסכמת הצדדים החל הליך של גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור ממשיך ומתנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה, וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי הוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחרונה, בניסיון להגיע להסדר מוסכם.

(ב) בחודש אוגוסט 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של "מאות מיליוני שקלים חדשים". בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל לקוחות הבנק, אשר חשבונם חויב בהוצאות משפטיות שלא אושרו על ידי רשות שיפוטית, או שחשבונם חויב בריבית שלא כדין בגין הוצאות משפטיות שאושרו.

בחודש נובמבר 2012, החלו הצדדים הליך גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור מתנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תביעות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי הוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחרונה, בניסיון להגיע להסדר מוסכם.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

(ג) בחודש ספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בגין גביה אסורה לכאורה של ריבית דריבית, בניגוד לדין ולהסכמים, בהלוואות לדיור, לרבות הלוואה מוכוונת, הלוואת זכאות והלוואה משלימה, אך למעט הלוואה עומדת. סכום התביעה הכולל כנגד הבנקים עמד על סך של כ- 927 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בתובענה בסך של כ- 364 מיליוני שקלים חדשים.

בחודש מאי 2012 הבנק הגיש תגובתו לבקשה, וטען כי הבקשה משוללת יסוד, הבנק פועל בהתאם להוראות הדין ואין כל חיוב בריבית דריבית באופן שבו נוהגים הבנקים בכלל והבנק בפרט.

הוגשה בתיק גם עמדת המפקח על הבנקים, התומכת בעמדת הבנקים.

ביולי 2013 התקיים דיון הוכחות, במהלכו נחקרו המומחים מטעם הצדדים.

המבקשים הגישו סיכומיהם, בחודש ספטמבר 2014 הוגשו סיכומי הבנק ובחודש דצמבר 2014, הוגשו סיכומי תשובה של המבקשים.

ביום 16 באוגוסט 2015, ניתן פסק דין אשר דחה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית.

ביום 7 בדצמבר 2015, הגישו המבקשים לבית משפט העליון ערעור על פסק הדין, ניתן צו להגשת סיכומים והערעור נקבע לדיון ליום 12 בספטמבר 2016.

(ד) בחודש אוקטובר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, בגין חוסר התאמה בין גובה החוב של הלקוח כפי שהוא רשום בספרי הבנק, לבין סכום החוב כפי שהוא מופיע בתיקי הוצאה לפועל, בשל פער בין המועד בו מתבצע תשלום בתיק הוצל"פ לבין המועד בו מזוכה התשלום בחשבון הבנק של החייב. לדברי התובעים סכום התביעה אינו ניתן להערכה בשלב זה.

בחודש מרץ 2014 הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור ובחודש אפריל 2014 הוגשה תגובת התובעת לתשובת הבנק. בהחלטה מיום 14 בספטמבר 2014, ביקש בית המשפט להעביר את השאלות המתעוררות בבקשת האישור, לעמדת המפקח על הבנקים והיועץ המשפטי לממשלה. ביום 1 בפברואר 2015 הוגשה תגובת היועץ המשפטי לממשלה (בשם רשות האכיפה והגביה ובשם בנק ישראל) וביום 26 במרץ 2015 הוגשה תגובת הבנקים לעמדת היועץ המשפטי. תגובת המבקשים לתגובת הבנקים הנ"ל הוגשה ביום 1 באפריל 2015.

ביום 19 באפריל 2015, התקיים דיון מקדמי ובהתאם להחלטת בית המשפט, התקיים דיון נוסף ביום 21 ביוני 2015, בהשתתפות נציגי רשות האכיפה והגביה, בו הורה בית המשפט, בין היתר, לרשות האכיפה והגביה, להגיש עמדה מתוקנת וזו הוגשה ביום 8 באוקטובר 2015, ביום 20 בדצמבר 2015 הוגשה תגובת הבנקים לעמדה המתוקנת מטעם היועץ המשפטי וכן הוגשה בקשה מטעם הבנקים להתיר להם להגיש הודעת צד ג' נגד רשות האכיפה והגביה, תשובת הרשות לבקשה הוגשה וביום 10 ביולי 2016 הוגשה תשובת הבנקים. בדיון שהתקיים ביום 13 ביולי 2016, הציע בית המשפט מתווה להסדר לסיים המחלוקת בתיק, המתווה האמור טרם נדון.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

(ה) בחודש דצמבר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בעניין קביעת שיעורי ריבית הפיגורים אותה גובה הבנק במסגרת ניהול תיקי הוצאה לפועל כנגד חייבים. לטענת התובעת הבנק גובה ריבית בשיעור החורג משמעותית מריבית העו"ש המקסימלית. התובעת איננה יודעת להעריך את סכום התביעה. סוכם כי בקשה זו תצורף להליך גישור המתנהל בבקשות אחרות שאף עניין הוא בנושא הליכי גביה שמנהל הבנק נגד לקוחות חייבים, כמפורט בסעיפים א' ו-ב' לעיל.

כאמור לעיל, החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחרונה. בעקבות חידוש המשא ומתן בין הצדדים, הוגשה ביום 31 ביולי 2016, בקשה מוסכמת למתן ארכה לבנק להגשת תשובה עד ליום 30 בספטמבר 2016.

(ו) בחודש אוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-10.5 מיליארדי שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, וכן נגד המנהלים הכלליים של הבנקים ובכללם המנהל הכללי של הבנק באופן אישי, בגין גביית עמלות שלא כדין על ידי הבנקים, בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח של מט"ח, לטענת המבקשים ללא גילוי נאות. המבקשים גם טוענים, כי קיים הסדר כובל בין הבנקים.

בחודש ספטמבר 2013, הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לאישור הסתלקות מהתביעה האישית נגד המנהלים הכלליים של הבנק, והתביעה האישית נגדם נמחקה.

כתב תביעה מתוקן שהוגש ביום 3 בפברואר 2014, העמיד את התובענה על סך של כ-11.15 מיליארד שקלים חדשים אשר נתבע מכלל הבנקים במצטבר.

בחודש מרץ 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 2.07 מיליארדי שקלים חדשים כנגד הבנק וכנגד בנק אוצר החייל, בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק אגוד ובנק יהב בגין גביית עמלות שלא כדין, לכאורה, על ידי הבנקים בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח מט"ח (מדובר בתביעה זהה לתביעה האמורה לעיל).

הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בתביעה דן ביחד עם התביעה הראשונה לעיל, ובית המשפט קיבל את הבקשה ואיחד את שתי התובענות.

ביום 23 בדצמבר 2014 הוגשה תגובת הבנק לכ"א מהבקשות לאישור התובענות כייצוגיות. המבקשים הגישו תשובה לתגובה במאוחד לשתי הבקשות לעיל ובמסגרתה ייחסו לכל אחד מהנתבעים חלק מסכום התביעה, כאשר חלקו הנתען של הבנק לשתי התביעות גם יחד, הועמד על סך קרן של 1.145 מיליארד שקלים חדשים.

ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתבי טענות על ידי הצדדים.

ביום 23 באפריל 2015, הגישו המבקשים, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, על בסיס הבקשות הקיימות, תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה ביום 18 באוקטובר 2015.

ביום 25 באוקטובר 2015 התקיים קדם משפט נוסף. במסגרת הדיון, איחד בית המשפט את הדיון בבקשות לאישור שהוגשו כנגד חברות כרטיסי האשראי ובנק הדואר עם הבקשות כנגד הבנקים. דיוני הוכחות התקיימו במהלך חודש מרץ 2016, סיכומי המבקשים הוגשו בחודש אפריל 2016 ולאור בקשת הבנקים למחיקת סיכומי המבקשים, ניתנה ארכה להגשת סיכומי הבנקים, כך שאלה יוגשו בתוך 60 ימים לאחר ההחלטה בבקשת המחיקה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

(ז) בחודש מרץ 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין חיוב בעמלת מכתב התראה שלא כדין לכאורה ובריבית חריגה בגין חריגה מהמסגרת המאושרת בחשבונות, תוך הפרה לכאורה של הוראת ניהול בנקאי תקין 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב". לטענת המבקשת הפרת ההוראה נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מכבד בחשבונות לקוחותיו חיובים שיכול ואמור היה שלא לכבדם, שכן אינו רשאי לאפשר ללקוח לחרוג ממסגרת האשראי, ובכך גרם להם לחרוג ממסגרת האשראי.

המבקשת טוענת כי אין ביכולתה להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים, אולם להערכתה מדובר בסכום של מאות מיליוני שקלים חדשים.

תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה בחודש אוקטובר 2014 וביום 10 במרץ 2015 הוגשה תשובת המבקשת לתגובת הבנק לבקשה לאישור. דיון מקדמי משותף לשלוש בקשות האישור שהוגשו נגד הבנק, בנק לאומי ובנק דיסקונט, שנגדם הוגשו תביעות בעילות דומות, התקיים ביום 26 במרץ 2015, ביום 2 בנובמבר הוגשה בקשת הבנק למחיקת חלקים מתשובת המבקשת לתגובת הבנק וטרם הוגשה תגובת המבקשת. ביום 18 באפריל 2016, התקיים דיון מקדמי נוסף ובהתאם להחלטת בית המשפט, ניתנה למבקשים ארכה להגשת תגובתם לבקשת הבנק למחיקת חלקים מתשובת המבקשת לתגובת הבנק. דיון אשר נקבע לחודש יוני 2016, נדחה ליום 27 באוקטובר 2016.

(ח) בחודש אוגוסט 2014, הוגשה לבית המשפט העליון בניו יורק תביעה שכנגד, על ידי תובע שנקטים נגדו הליכים לגביית חוב ערבותו להבטחת אשראי שנטלה חברה שהיתה בשליטתו. התובע טוען כי נגרמו לו נזקים בסכום של לא פחות מ-57 מיליון דולר ארה"ב, עקב הפרת התחייבות בעל פה שנתן הבנק לתובע שלא לאכוף את ערבותו האישית. לטענת התובע, מעשי הבנק ומחדליו הביאו לאי עמידה בהתחייבויותיו השונות ולהרס עסקיו. בחודש מרץ 2015, הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף והתובע הגיש תגובתו בחודש מאי 2015. ביום 10 ביולי 2015 הגיש הבנק תשובה לתגובת התובע לבקשה לסילוק על הסף.

ביום 31 ביולי 2015 התקיים דיון בבקשה לסילוק על הסף וביום 14 בדצמבר נתן בית המשפט החלטה על פיה נדחתה טענת התובע ביחס למחדלי הבנק הנטענים ויחד עם זאת, הותר את עילת התביעה ביחס לביטול ערבותו בעל פה. תגובת הבנק לתביעה שהגיש התובע נגדו, הוגשה ביום 11 בפברואר 2016 והחל שלב גילוי מסמכים.

(ט) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גביית עמלות ביתר, לכאורה, בחשבון "יחיד" ובחשבון "עסק קטן" תוך הפרה לכאורה של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008. לטענת התובע הפרת הכללים נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מחייב בעלי חשבון "יחיד" או "עסק קטן" בעמלות בגין שירותים מסוימים, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים שנקבעו בתעריפון לתאגידים גדולים, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות כאמור. התובע טוען כי אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים.

תשובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 30 ביוני 2015. כן הוגשה תשובת התובע לתגובת הבנק.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 10 בספטמבר, הגיש בנק ישראל את עמדתו ביום 15 בדצמבר 2015. ביום 16 בדצמבר 2015 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, בה הומלץ לצדדים להידבר ביניהם בניסיון לגבש הסכם פשרה, ביום 29 במרץ 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת. ביום 12 ביולי 2016, התקיים דיון הוכחות. על המבקש להגיש סיכומיו עד ליום 29 לספטמבר 2016 ועל הבנק להגיש סיכומיו עד ליום 30 בנובמבר 2016.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

(י) בחודש מרץ 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, המנהל הכללי, חברי הדירקטוריון ובעלי שליטה בבנק, בגין נזקים שנגרמו לכאורה למבקש ולחברי הקבוצה כתוצאה מהפרה, כביכול, של חובת הגילוי של מידע מהותי לציבור המשקיעים.

לטענת המבקש, הנתבעים פעלו, כביכול, בניגוד לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והתקנות שהותקנו מכוחו, בכך שנמנעו מלפרסם בדוחות הכספיים של הבנק כי הופרשו סכומים בגין חקירה המתנהלת נגד הבנק בארצות הברית, מהות הפרשות ושיעורן, והעובדה שהמפקח על הבנקים דרש את ביצוען של הפרשות בדוחות הכספיים של הבנק בגין החשיפה לחקירת הרשויות בארצות הברית.

לטענת התובע, כתוצאה מדרישת המפקח על הבנקים, ביצע הבנק הפרשות של עשרות מיליוני שקלים חדשים בדוחות הכספיים ברבעונים השני והשלישי לשנת 2014, תחת הסיווג של "הוצאה אחרת".

לטענת התובע, בהסתמך על המידע בדוחות הכספיים כאמור לעיל, רכשו עשרות אלפי משקיעים מניות של הבנק, וזאת מבלי שהיה בידיהם מידע מהותי כאמור. כמו כן לטענתם, המחיר שבו רכשו חברי הקבוצה את מניות הבנק היה מחיר גבוה מהמחיר בו היו רוכשים את המניות, אילו היה מבוצע דיווח כנדרש.

בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. יחד עם זאת, התובע התייחס למנגנון חישוב הנזק לפיו, ביום שבו פורסם דבר ההטעיה כביכול, סבלה מניית הבנק מתשואת חסר של 2.19% מול מדד מניות הבנקים (בניטרול בנק הפועלים ובנק מזרחי טפחות).

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם "כל מי שרכש מניות בנק מזרחי טפחות בע"מ החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים של הרבעון השני לשנת 2014 (13 באוגוסט 2014) והחזיק במניות ביום 26 בפברואר 2015".

תגובת הבנק ויתר המשיבים הוגשה ביום 19 בנובמבר 2015, תשובת המבקש לתגובה של הבנק ויתר המשיבים לבקשה לאישור, טרם הוגשה.

הליכים בקשר עם גילוי מסמכים הסתיימו.

ראה להלן גם סעיף 4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

י"א) בחודש אוקטובר 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי - מרכז, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-141.4 מיליוני שקלים חדשים, בגין חיוב בעמלת "העברת מט"ח חד-פעמית לחוץ לארץ ומחוץ לארץ". לטענת המבקש, הבנק גובה את העמלה הדולרית החלה בגין העברת מט"ח חד-פעמית לחוץ לארץ ומחוץ לארץ, בשקלים, בניגוד לאמור בתעריפון, לפי שער "מכירה/קניה" של הבנק, תוך הטעייה, לכאורה, ביחס לעלות השירות וסכום העמלה ותוך הפרת חובת הגילוי. תגובת הבנק הוגשה ביום 17 בפברואר ודיון קדם משפט נקבע ליום 19 במאי 2016.

ביום 19 במאי 2016 ניתן פסק דין המאשר את הסתלקותו של המבקש מהבקשה לאישור תובענה ייצוגית.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 3 להלן, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-74 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

3. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיות, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.

א) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תובענה כתובענה נגזרת ("הבקשה לאישור") בשם הבנק ובשם חברה בת שלו, UMB (Switzerland) Ltd, ("מזרחי שוויץ") נגד נושאי משרה בהווה ובעבר בבנק ובמזרחי שוויץ, בסכום מינימאלי של 95 מיליון שקלים חדשים, בגין נזקים שנגרמו כביכול, לקבוצת מזרחי, כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם כביכול, של המשיבים, בקשר עם מתן סיוע ללקוחות אמריקאיים להתחמק מתשלומי מיסים בארצות הברית. המבקש טוען כי יש לחייב את המשיבים לשלם לבנק את שיעור הנזק אשר גרמו לקבוצת מזרחי בכלל ולבנק בפרט.

ביום 24 במרץ 2015 הגיש בעל מניות בבנק בקשה במסגרת ההליך דנן להצטרפות כצד להליך דנן ולעיכוב הדיון בו או לחילופין לסילוקו על הסף וזאת נוכח בקשה לגילוי מסמכים אשר הוגשה על ידי אותו בעל מניות בחודש דצמבר 2014 לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד הבנק וכנגד נושאי משרה בבנק, מכח הוראות סעיף 198א' בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("הבקשה לגילוי"). במסגרת הבקשה לגילוי עתר אותו מבקש לבית המשפט על מנת שזה יורה לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכים המתנהלים בארצות הברית על מנת שיהיה בידו "לבחון" אפשרות להגשת בקשה לאישור "הגנה נגזרת" (בשם הבנק מול הרשויות בארצות הברית) או הגשת בקשה לאישור תובענה נגזרת (כנגד "בכירים" ועובדים בבנק). לטענת המבקש בבקשה לגילוי, הליך הבקשה לגילוי הינו הליך תלוי ועומד הקודם להליך הבקשה לאישור ועל כן יש לעכב את הדיון בהליך הבקשה לאישור ואף לסלקו על הסף.

ביום 10 במאי 2015 אישר בית המשפט במסגרת הליך הבקשה לאישור, הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק בדבר מועדי הגשת כתבי טענות, לפיו, בין היתר, בשלב זה יושהו מועדי הגשת תגובות המשיבים לבקשה לאישור וכי בסמוך לאחר מתן ההחלטות, בין היתר, בנוגע לבקשת ההצטרפות האמורה לעיל ובכפוף להן, ייקבע המועד להגשתן, בשים לב, בין היתר, להתקדמות ההליכים מול משרד המשפטים בארצות הברית.

יצוין ביחס להליך הבקשה לגילוי, כי ביום 3 במאי 2015 התקיים דיון מקדמי בבית המשפט בבקשה לגילוי במסגרתו, בין היתר, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים כי הדיון לגוף הבקשה לגילוי יושהו בשלב זה עד לסיום איסוף המסמכים לשם מסירתם לרשויות בארצות הברית. בחודש דצמבר 2015 קבע בית המשפט, כי הליך הבקשה לאישור ימחק ואולם המחיקה תעוכב כך שהיא ותקבל הבקשה לגילוי והמבקש בבקשת הגילוי יגיש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים במועד עליו יורה בית המשפט במסגרת ההחלטה, תמחק בקשת האישור.

ביום 18 באפריל 2016, החליט בית המשפט, לעכב את הדיון בתיק הבקשה לגילוי עד לסיום הליכי החקירה ודיווח על תוצאותיה. ראה להלן גם סעיף 4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

- (ב) בחודש ינואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של כ- 697.5 מיליוני שקלים חדשים נגד הבנק, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ובנק אגוד לישראל בע"מ (להלן- "המשיבים"). עניינה של התביעה, בהפליה, לכאורה, של האוכלוסייה הערבית בנגישות לשירותים בנקאיים, בכך שהמשיבים אינם מחזיקים סניפים בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו, ובכך מפרים לכאורה, את "חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000".
- התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים של המשיבים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של המשיבים במקומות יישובם.
- התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים תוך שהם מציינים כי חלקו של כל משיב בנק הנגרם לחברי הקבוצה נגזר גם מנתח השוק שלו ובהתאם גם חלקו בפיצוי חברי הקבוצה. טרם הוגשה תגובת הבנקים המבקשים.
- (ג) בחודש פברואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). המבקשת העמידה את סכום התובענה כלפי כל הבנקים המשיבים, ביחד ולחוד, על סך של 219 מיליוני שקלים חדשים. עניינה של הבקשה היא, בהפליה, לכאורה, במתן שירות לקבוצות סטודנטים על רקע גילם ובכך מפרים לכאורה, את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה") וכן את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות").
- לטענת המבקשת, מדובר במדיניות גורפת של כל המשיבים, בגדרה הוחלט להדיר את אוכלוסיית ה"לא צעירים" מתוכנית הטבות לסטודנטים ו/או מהאפשרות לפתיחת חשבון בתנאי חשבון סטודנט, בקובעם תקרת גיל לקבלת הטבות סטודנט.
- המבקשת מבקשת לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כלל הסטודנטים שהופלו מחמת גילם בהשוואה לסטודנטים צעירים יותר, ונמנע מהם לקבל מהמשיבים הטבות לסטודנטים בשבע השנים האחרונות (בעילות לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981) או החל מ-15 ביולי 2014 (בהתאם לתיקון לחוק איסור הפליה). טרם הוגשה תגובת הבנק.
- (ד) בחודש מאי 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 220 מיליון שקלים חדשים עניינה של הבקשה הוא גבייה ביתר ושלא כדין, לכאורה, של עמלות מלקוחות הזכאים להיות מסווגים כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.
- לטענת המבקשת, הבנק לא גילה ללקוחותיו המנהלים עסקים קטנים כי הם זכאים להנות מתעריפון העמלות המוזל של "עסק קטן", מתוך מטרה לסכל את רפורמת העמלות ולגבות מעסקים קטנים עמלות שלא לפי תעריפון עסק קטן, תוך התעשרות פסולה, לכאורה, על חשבונם.
- טרם הוגשה תשובת הבנק.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

ה) בחודש מאי 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובנק לאומי לישראל בע"מ ("המשיבים"). עניינה של הבקשה הוא, בגביה עמלה ביתר לכאורה, מלקוחות הנמנים על אוכלוסיות הזכאיות לתעריפי עמלות נמוכים (אזרחים ותיקים, עולים, סטודנטים וכו'), בגין פעולות המבוצעות על ידי פקיד בדלפק, בהן נגבתה עמלה במזומן וכן גבייה ביתר של עמלת השלמה למינימום, הנגבית אחת לחודש, מבלי להביא בחשבון עמלת פעולה על ידי פקיד ששולמה במזומן וזאת לכאורה, בניגוד לדין.

לטענת המבקשים, כאשר העמלה בגין פעולה על ידי פקיד נגבית בדלפק במזומן, המשיבים אינם מחילים על הלקוחות מקבוצות האוכלוסייה השונות, הזכאים לתעריפי עמלות נמוכים יותר, את התעריפים החלים על אותן קבוצות וגובים עמלה לפי התעריפון הרגיל. כמו כן, נטען כי המשיבים אינם לוקחים בחשבון עמלות שנגבו במזומן בדלפק, לצורך חישוב עמלת המינימום החודשית וכתוצאה מכך, המשיבים מבצעים השלמה לעמלת מינימום ביתר. המבקשים טוענים כי אינם יכולים להעריך את הסכום המדויק שנגבה שלא כדין, לכאורה, מכל חברי הקבוצה, אולם מעריכים כי "מדובר בסכום גבוה, בהיקף של מליוני שקלים חדשים, ואולי אף למעלה מכך".

ו) כנגד בנק יהב הוגשה תובענה ועימה בקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, בה נטען כי בנק יהב גבה מלקוחות פרטיים (ועוסקים קטנים) עמלות בסכום ושיעור גבוה מהמותר - על פי תקרה הקבועה בתעריפון לעוסקים שאינם קטנים. התביעה אינה כוללת סכום תביעה מוערך.

4. בהמשך לאמור בסעיף ג.12) בביאור 26 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 ("הדוחות השנתיים") ובסעיף ב.4. בביאור 10 בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2016 ("הדוחות לרבעון הראשון 2016") וכן בדו"ח משלים אשר פרסם הבנק ביום 4 ביולי 2016, אסמכתא 2016-01-073735 ("הדוח המשלים"), מסר הבנק ביום 27 במאי 2016 למשרד המשפטים בארצות הברית מידע כמותי נוסף הנוגע לחשבונותיהם של הלקוחות האמריקאים בישראל וכן צפוי למסור נתונים כמותיים נוספים, עד ליום 31 באוגוסט 2016, בהתאם להבהרות נוספות שהתקבלו ממשרד המשפטים בארצות הברית, בנוסף, הושלם תהליך האיסוף של שדרים אלקטרוניים המתייחסים ללקוחות האמריקאים. בחינתם על ידי מומחי הבנק ויועציו, טרם הסתיימה. במהלך הרבעון נמסרו מקצת השדרים האלקטרוניים למשרד המשפטים בארצות הברית. הבנק ממשיך לשקוד על המצאת נתונים, פרטי מידע ומסמכים, אשר עליו להמציאם כמפורט בדוחות לרבעון הראשון 2016. כמו כן, מתקיימות פגישות ושיחות עם נציגי משרד המשפטים בארצות הברית, אשר במסגרתן מוצג המידע שמתבקש. במסגרת המכתבים, השיחות והפגישות כאמור, ציין משרד המשפטים בארצות הברית פעולות שעל הבנק לבצע על מנת להביא את החקירה לכלל סיום. יחד עם זאת, אף בשלב זה, טרם החל משא ומתן עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לתוצאות החקירה או להשלכותיה, הן בהיבט של הסדר כלשהו, והן בהיבט של ההשלכות הכספיות, ככל שתהיינה, להסדר כזה לכשיגובש, על קבוצת הבנק. בהתאם לחוות דעתם של היועצים המשפטיים של הבנק, על בסיס נתונים שמצויים במאגר המידע הממוכן, אשר תיקופם הושלם, ובשים לב להסדרים שמשרד המשפטים בארצות הברית ערך עם בנקים אחרים בקשר לחקירות הנוגעות לחשבונות בלתי מוצהרים של נישומים אמריקאים, הרי שנתונים מסוימים במאגר עשויים להיות רלוונטים לחשיפה של קבוצת הבנק, וזאת אם עמדת הבנק ביחס אליהם לא תתקבל.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות – המשך

על יסוד חוות הדעת האמורה, הוגדל סכום ההפרשה בגין החקירה והועמד על 42.5 מיליון דולר ארה"ב (כ- 163 מיליון שקלים חדשים). סכום זה חושב ביחס לנתונים אשר לגביהם חיוו היועצים המשפטיים של הבנק את דעתם, כי הם עשויים להיות רלוונטים וכן בהתאם לרכיבים שהם חיוו דעתם כי יש לקחת אותם בחשבון לצורך החישוב, לפי העניין: אמדן של סכום המס שהיו אמורים הלקוחות האמריקאים הקשורים באותם נתונים ("הלקוחות הרלוונטיים") לשלם לרשות המיסים בארצות הברית, ההכנסות שנצמחו לבנק מן הפעילות הבנקאית של הלקוחות הרלוונטיים ושיעור מן הנכסים הכספיים של הלקוחות הרלוונטיים. באשר לנתונים אשר קשורים לעסקי מזרחי שוויץ עם לקוחות אמריקאים, חושבה ההפרשה על בסיס חישוב הנסמך על הנחה תאורטית לפיה בנק מזרחי שוויץ נכלל בתוכנית השוויצרית. יצוין, כי היועצים המשפטיים של הבנק חיוו את דעתם כי בשלב זה לא ניתן להעריך את ההפסד הפוטנציאלי שעלול להגרם לקבוצת הבנק בגין החקירה או את סכומי החשיפה של קבוצת הבנק המתייחסים לכך, או את טווח החשיפה. זאת, בין היתר, בשל כך שלפי ניסיונם המקצועי של עורכי הדין האמריקאים, לא ניתן להסיק מסקנות בנדון, אלא רק לאחר ניתוח מכלול המידע והנתונים שיימסרו, וכן בשל כך שכמפורט לעיל, הדיונים עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק טרם החלו. הרי מאחר שכאמור לעיל, הדיונים עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק טרם החלו, הרי שיתכן שבעתיד יתברר שסכום ההפסד שיתממש יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה שנזקפה עד כה.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

30 ביוני 2016						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל - מדד
				אחר	שקל - מדד	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
2,454	-	-	-	-	-	2,454
חוזי forward						
58	-	-	-	58	-	-
חוזי אופציה אחרים:						
1,545	-	-	-	1,545	-	-
אופציות שנכתבו						
Swaps						
4,057	-	-	-	1,603	2,454	-
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps)						
1,545	-	-	-	1,545	-	-
בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
103,129	33	-	94,826	1,000	-	7,270
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
1,267	-	51	1,216	-	-	-
אופציות שנכתבו						
1,325	-	51	1,274	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
13,887	-	-	13,887	-	-	-
אופציות שנכתבו						
12,525	-	-	12,525	-	-	-
אופציות שנקנו						
44,203	-	-	8,226	34,215	1,762	-
Swaps						
176,336	33	102	131,954	35,215	9,032	-
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps)						
21,035	-	-	-	19,544	1,491	-
בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,164	-	-	1,164	-	-	-
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
17,745	-	14,020	3,725	-	-	-
אופציות שנכתבו						
17,745	-	14,020	3,725	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
19	-	19	-	-	-	-
אופציות שנכתבו						
55	-	5	-	50	-	-
אופציות שנקנו						
7,389	-	7,357	29	3	-	-
Swaps						
44,117	-	35,421	8,643	53	-	-
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps)						
3	-	-	-	3	-	-
בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

30 ביוני 2016						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				שקל - מדד	אחר	
					ד. נגזרי אשראי חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט	
1,034	1,034	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב	
12,907	-	-	12,907	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט	
13,941	1,034	-	12,907	-	סך הכל	
238,451	1,067	35,523	153,504	36,871	11,486	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים ⁽¹⁾						
45	-	-	-	-	45	שווי הוגן ברוטו חיובי
149	-	-	-	145	4	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾						
3,010	1	9	1,303	1,290	407	שווי הוגן ברוטו חיובי
3,126	1	-	1,302	1,606	217	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים ⁽¹⁾						
404	-	322	82	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
512	-	430	82	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ד. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב						
3	3	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
3	3	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
סך הכל						
3,462	4	331	1,385	1,290	452	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,462	4	331	1,385	1,290	452	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים						
1,309	4	271	659	238	137	שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים
סך הכל						
3,790	4	430	1,384	1,751	221	שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,790	4	430	1,384	1,751	221	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
1,483	4	300	912	254	13	שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 2 מיליוני שקלים חדשים ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

30 ביוני 2015						
חוזי ריבית		חוזי מטבע חוץ		חוזי סחורות ואחרים		סך הכל
שקל - מדד	אחר	מטבע חוץ	בגין מניות	חוזים	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
3,856	-	-	-	-	-	3,856
חוזי forward						
1,463	-	-	-	-	1,463	-
Swaps						
5,319	-	-	-	-	1,463	3,856
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
1,463	-	-	-	-	1,463	-
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
108,747	17	-	100,921	900	-	6,909
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
2,461	-	739	1,722	-	-	-
אופציות שנכתבו						
2,571	-	742	1,829	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
12,134	-	-	12,134	-	-	-
אופציות שנכתבו						
10,775	-	-	10,775	-	-	-
אופציות שנקנו						
44,747	-	-	8,504	34,379	-	1,864
Swaps						
181,435	17	1,481	135,885	35,279	-	8,773
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
19,530	-	-	-	17,939	-	1,591
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,363	-	-	1,363	-	-	-
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
29,152	-	20,951	8,201	-	-	-
אופציות שנכתבו						
29,152	-	20,951	8,201	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
266	-	43	-	223	-	-
אופציות שנכתבו						
96	-	70	-	26	-	-
אופציות שנקנו						
11,141	-	11,021	116	4	-	-
Swaps						
71,170	-	53,036	17,881	253	-	-
סך הכל						
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית						
4	-	-	-	4	-	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

30 ביוני 2015						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				שקל - מדד	אחר	
						ד. נגזרי אשראי חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
459	459	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
6,863	-	-	6,863	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
7,322	459	-	6,863	-	-	סך הכל
265,246	476	54,517	160,629	36,995	12,629	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים ⁽¹⁾						
63	-	-	-	1	62	שווי הוגן ברוטו חיובי
129	-	-	-	124	5	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾
3,625	-	111	1,924	1,323	267	שווי הוגן ברוטו חיובי
4,433	-	3	2,690	1,522	218	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾
792	-	587	204	1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
791	-	583	197	11	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						סך הכל
4,480	-	698	2,128	1,325	329	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
4,480	-	698	2,128	1,325	329	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
						מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
1,304	-	515	587	114	88	
						סך הכל
5,353	-	586	2,887	1,657	223	שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
5,353	-	586	2,887	1,657	223	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
2,022	-	498	1,403	110	11	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 2 מיליוני שקלים חדשים ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל - מדד
				אחר	שקל - מדד	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
1,990	-	-	-	-	-	1,990
חוזי forward						
59	-	-	-	59	-	-
חוזי אופציה אחרים:						
1,347	-	-	-	1,347	-	-
אופציות שנכתבו						
3,396	-	-	-	1,406	1,990	-
Swaps						
סך הכל						
1,347	-	-	-	1,347	-	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
93,916	21	-	87,248	200	6,447	-
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
2,498	-	564	1,934	-	-	-
אופציות שנכתבו						
1,982	-	592	1,390	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
8,848	-	-	8,848	-	-	-
אופציות שנכתבו						
8,519	-	-	8,519	-	-	-
אופציות שנקנו						
45,594	-	-	8,095	35,685	1,814	-
Swaps						
161,357	21	1,156	116,034	35,885	8,261	-
סך הכל						
21,912	-	-	-	20,369	1,543	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,244	-	-	1,244	-	-	-
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
27,828	-	22,343	5,485	-	-	-
אופציות שנכתבו						
27,828	-	22,343	5,485	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
75	-	51	-	24	-	-
אופציות שנכתבו						
72	-	45	-	27	-	-
אופציות שנקנו						
9,896	-	9,759	133	4	-	-
Swaps						
66,943	-	54,541	12,347	55	-	-
סך הכל						
4	-	-	-	4	-	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית						

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל - מדד	
						ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
709	709	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
4,742	-	-	4,742	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
5,451	709	-	4,742	-	-	סך הכל
237,147	730	55,697	133,123	37,346	10,251	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
48	-	-	-	1	47	שווי הוגן ברוטו חיובי
135	-	-	-	135	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾
2,984	1	98	1,300	1,210	375	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,895	1	-	1,148	1,526	220	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾
498	-	412	86	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
604	-	518	86	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						סך הכל
3,530	1	510	1,386	1,211	422	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,530	1	510	1,386	1,211	422	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
						מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
1,284	1	492	582	113	96	
						סך הכל
3,634	1	518	1,234	1,661	220	שווי הוגן ברוטו שלילי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,634	1	518	1,234	1,661	220	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
1,067	0	362	604	96	5	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

30 ביוני 2016						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות	
		ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים			
3,462	1,033	-	39	2,220	170	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,998)	(63)	-	-	(1,935)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(110)	(38)	-	-	(72)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,354	932	-	39	213	170	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,506	1,067	-	154	1,285	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(742)	(50)	-	-	(692)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,764	1,017	-	154	593	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,118	1,949	-	193	806	170	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,790	1,010	37	-	2,535	208	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,998)	(63)	-	-	(1,935)	-	מכשירים פיננסיים
(636)	-	(11)	-	(625)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,156	947	26	-	(25)	208	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 2 מיליוני שקלים חדשים.
- (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

30 ביוני 2015						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות	
		ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים			
4,480	1,211	2	22	2,823	422 ⁽⁴⁾	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(2,439)	(39)	-	-	(2,400)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(365)	(66)	-	-	(299)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,676	1,106	2	22	124	422	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,792	1,197	-	100	1,495	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(757)	(28)	-	-	(729)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
2,035	1,169	-	100	766	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,711	2,275	2	122	890	422	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5,353	1,855	4	-	3,151	343 ⁽⁴⁾	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(2,439)	(39)	-	-	(2,400)	-	מכשירים פיננסיים
(641)	(24)	-	-	(617)	-	בטחון במזומן ששועבד
2,273	1,792	4	-	134	343	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 2 מיליוני שקלים חדשים.

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים.

(4) סווג מחדש.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים
		ובנקים מרכזיים	מרכזיים			
3,530	1,396	-	28	151	1,955	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,819)	(41)	-	-	-	(1,778)	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(84)	(2)	-	-	-	(82)	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,627	1,353	-	28	151	95	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,592	1,201	-	116	-	1,275	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(707)	(29)	-	-	-	(678)	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,885	1,172	-	116	-	597	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,512	2,525	-	144	151	692	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,634	959	33	-	42	2,600	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,819)	(41)	-	-	-	(1,778)	מכשירים פיננסיים
(653)	-	-	-	-	(653)	בטחון במזומן ששועבד
1,162	918	33	-	42	169	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים.

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 11 מיליוני שקלים חדשים (בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 8 מיליוני שקלים חדשים, ובשנת 2015 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 11 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ג) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

30 ביוני 2016					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
11,486	488	6,845	3,797	356	שקל - מדד
36,871	9,034	16,781	5,932	5,124	אחר
153,504	2,092	9,509	41,901	100,002	חוזי מטבע חוץ
35,523	-	18	6,495	29,010	חוזים בגין מניות
1,067	514	520	11	22	חוזי סחורות ואחרים
238,451	12,128	33,673	58,136	134,514	סך הכל

30 ביוני 2015					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
12,629	824	7,314	2,830	1,661	שקל - מדד
36,995	11,127	16,358	7,512	1,998	אחר
160,629	2,243	8,682	66,665	83,039	חוזי מטבע חוץ
54,517	-	51	9,496	44,970	חוזים בגין מניות
476	-	340	10	126	חוזי סחורות ואחרים
265,246	14,194	32,745	86,513	131,794	סך הכל

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
10,251	562	6,943	2,016	730	שקל - מדד
37,346	10,389	17,143	6,593	3,221	אחר
133,123	2,226	7,601	35,464	87,832	חוזי מטבע חוץ
55,697	-	198	7,806	47,693	חוזים בגין מניות
730	219	490	12	9	חוזי סחורות ואחרים
237,147	13,396	32,375	51,891	139,485	סך הכל

ביאור 12 - מגזרי פעילות

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוח.

המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים.

בנוסף, נכללים בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור 12 לדוחות, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחים בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים – הלוואות לדירור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים.

פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

חריגים לסיווג לקוחות עסקיים בהתאם למחזור פעילות

בהתאם לקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל מסווג הבנק לקוחות עסקיים למגזרי פעילות שלא על פי מחזור פעילותם במקרים הבאים:

- כאשר לבנק אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי וחבות הלקוח קטנה מ-300 אלפי שקלים חדשים, מסווג הלקוח למגזר הפעילות הפיקוחי המתאים לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק. סיווג זה יעשה בהתאמה לקטגוריות מחזור ההכנסות לעיל כאשר סך הנכסים הפיננסיים יוכלו ב-10 לצורך סיווגים כאמור.
- כאשר לדעת הבנק, מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף פעילותו וסך המאזן של הלקוח גדול מ-100 מיליוני שקלים חדשים, מסווג הבנק את הלקוח למגזר עסקיים גדולים. סיווג באופן זה מבוצע למשל בענף הנדל"ן. כאשר סך המאזן נמוך מ-100 מיליוני שקלים חדשים ומחזור ההכנסות אינו מייצג כאמור, יסווג הלקוח, בדרך כלל, כדלקמן:
  - עסקים זעירים וקטנים - סך הנכסים במאזן הלקוח נמוך מ-50 מיליוני שקלים חדשים.
  - עסקים בינוניים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-50 מיליוני שקלים וקטן מ-215 מיליוני שקלים חדשים.
  - עסקים גדולים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-215 מיליוני שקלים חדשים.

המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק הם:

- **בנקאות ופיננסיים** - מכלול השירותים הבנקאיים המוצעים ללקוחות פרטיים ולתאגידים, לרבות ניהול חשבונות עו"ש וחח"ד, העמדת אשראי וערבויות לסוגיהם, קבלת פיקדונות, פעילות סחר חוץ (יבוא, יצוא, אשראי דוקומנטרי וכדומה), פעילות במכשירים נגזרים, לרבות מסחר במטבעות ובריבית ועוד.
- **שוק ההון** - פעילות בניירות ערך עבור לקוחות בבורסות בארץ ובעולם, שירותי תפעול לקופות גמל והפצה של קרנות נאמנות (ניהול קופות גמל וקרנות נאמנות עד למכירתן), המשמשות אפיקי השקעה ללקוחות הבנק.
- **כרטיסי אשראי** - מכלול המוצרים הפיננסיים והשירותים הבנקאיים הניתנים בקשר עם כרטיסי האשראי המונפקים ללקוחות הבנק על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

- **משכנתאות** - הלוואות לדיור המובטחות במשכון דירת מגורים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות.
  - **בנייה ונדל"ן** - פעילות בנקאית מול חברות בתחום הנדל"ן, וכן שירותים בנקאיים ייחודיים בתחום הנדל"ן, לרבות מימון הקמת פרויקטים של נדל"ן בשיטת הליווי הסגור.
- העקרונות על פיהן מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת הם כדלקמן:
- הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פיקדונות מיוחסות ישירות ללקוח. בגין אשראי מיוחסת ללקוחות הוצאה בגובה עלות המקורות (מחיר המעבר), כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. כל אחד מהמגזרים מחויב גם בפרמיה העודפת הגלומה בעלות גיוס מכשירי הון כשירים להלימות הון. זאת על פי ההון המיוחס לפעילותו. בגין פיקדונות מיוחסת ללקוחות הכנסה בגובה עלות המקורות, כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. מחירי המעבר לאשראי ופיקדונות דומים. כל אחד מהמגזרים מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו, כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת ההון נמדדת על פי ההיקף הממוצע של נכסי הסיכון המנוהלים במגזר.
  - בחישוב נכסי הסיכון המיוחסים לכל מגזר, "מומרים" חשיפות אשראי חוץ מאזני לשווה ערך אשראי, לפי מקדמים שנקבעו בהוראות המדידה של הלימות הון.
  - בפעילות במכשירים נגזרים מיוחסת ללקוח רווחיות בגובה המרווח המגולם במחיר המכשיר הנגזר המצוטט ללקוח. רווחים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנגזרים מיוחסים לניהול הפיננסי.
  - רווחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך ומפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים לניהול הפיננסי.
  - הוצאות בגין הפסדי אשראי מיוחסות ישירות ללקוחות שבגינם היא בוצעה.
  - הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משויכות ספציפית ללקוחות.
  - הוצאות שכר, אחזקת מבנים והוצאות אחרות המשויכות ספציפית לסניפי הבנק, מועמסות על לקוחות הסניף באמצעות מפתחות העמסה המביאים לידי ביטוי את נפח הפעילות של הלקוח ומספר הפעולות בחשבון. בהמשך, מבוצעת התחשבות נוספת (בינמגזרית) במסגרתה מועמסות חלק מההוצאות הישירות של הסניף על הלקוחות ממגזרי הפעילות שאינם קמעונאיים.
  - ההתחשבות הבינמגזרית משקפת את העובדה שהסניף משרת גם לקוחות שאינם קמעונאיים. התחשבות זו מוצגת במסגרת ההוצאות/הכנסות הבינמגזריות בביאור.
  - הוצאות השכר של עובדי המטה, הוצאות האחזקה וההוצאות האחרות שאינן מתייחסות ספציפית לסניפים, מועמסות על הלקוחות לפי בסיסי העמסה המביאים בחשבון את חלקה היחסי של הוצאה למגזר.
  - לעיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות למגזר פעילות ספציפי ועיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות בהתאם להערכה קיימת על חלוקת המשאבים המוקצית לכל מגזר.
  - כאשר לא ניתן לייחס את הוצאת המטה, הן תועמסנה לפי שקלול של נפח ופעולות מחשב כאמור לעיל. במסגרת הזו, הוצאות המחשב הנוגעות באופן ישיר למגזרי פעילות ספציפיים מיוחסות לאותם המגזרים, והוצאות מחשב אחרות מועמסות על מגזרי הפעילות לפי מספר עובדים.
  - ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות יוחסה באופן יחסי ללקוחות לפי שיעור המס האפקטיבי, ובהתחשב בהשפעות מס המתייחסות למגזרים מסוימים ולא לכלל פעילות הבנק.
  - התשואה להון מחושבת כיחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של הלקוחות.
- יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות.

הרכוש הקבוע מיוחס בהתאם למפתחות העמסה מתאימים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-משקי אחר	מסקי בית-הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים גדולים	עסקים מוסדיים	גופים פיננסיים	מגזר ניהול	סך פעילות ישראל	אנשים פרטיים	פעילות עסקית	סך פעילות חו"ל	סך הכל	
393	1,172	1	401	105	237	27	25	2,361	10	85	95	2,456	הכנסות ריבית מחיצוניים
165	-	44	21	9	139	223	223	665	1	16	17	682	הוצאות ריבית מחיצוניים
228	1,172	(43)	380	96	(112)	(198)	(198)	1,696	9	69	78	1,774	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
297	(645)	68	(7)	1	168	85	85	3	-	(3)	(3)	-	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
525	527	25	373	97	209	56	(113)	1,699	9	66	75	1,774	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	1	131	131	132	-	4	4	136	סך הכנסות מימון שאין מריבית
269	74	7	149	34	25	157	157	802	12	3	15	817	סך עמלות והכנסות אחרות
269	74	7	149	34	26	288	288	934	12	7	19	953	סך הכנסות שאין מריבית
794	601	32	522	131	296	175	175	2,633	21	73	94	2,727	סך הכנסות
34	1	-	70	(3)	8	(1)	(1)	63	(1)	(2)	(3)	60	הוצאות בגין הפסדי אשראי
746	227	20	311	25	45	168	168	1,576	14	25	39	1,615	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(54)	-	3	(30)	24	21	2	2	-	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
692	227	23	281	49	66	170	170	1,576	14	25	39	1,615	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
68	373	9	171	85	8	6	6	994	8	50	58	1,052	רווח לפני מיסים
26	143	3	66	33	3	2	2	381	3	19	22	403	הפרשה למיסים על הרווח
42	230	6	105	52	5	4	4	613	5	31	36	649	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
42	230	6	105	52	5	4	4	613	5	31	36	649	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה
(21)	-	-	-	-	-	-	-	(21)	-	-	-	(21)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה
21	230	6	105	52	5	4	4	592	5	31	36	628	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
30,584	109,604	69	14,571	5,105	14,174	2,776	29,218	206,101	1,125	8,340	9,465	215,566	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	36	36	-	-	-	36	מזה: השקעות בחברות כלולות
17,668	109,593	69	14,532	4,862	14,107	2,763	-	163,594	557	2,583	3,140	166,734	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
18,135	110,581	85	14,686	5,090	13,072	1,969	-	163,618	598	2,698	3,296	166,914	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
74	34	-	282	89	391	9	-	879	-	6	6	885	יתרת חובות פגומים
34	858	-	58	0	12	-	-	962	-	-	-	962	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
69,893	36	10,490	13,791	6,259	27,991	40,174	27,515	196,149	923	7,737	8,660	204,809	יתרה ממוצעת של התחייבויות מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
68,440	-	10,485	13,787	6,255	27,804	34,137	-	160,908	920	3,669	4,589	165,497	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
70,090	-	10,864	14,938	6,249	28,197	34,609	-	164,947	959	3,715	4,674	169,621	יתרת ממוצעת של נכסי סיכון
15,443	59,655	26	12,930	6,221	23,934	3,007	5,353	126,569	410	3,213	3,623	130,192	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
15,745	60,639	30	13,545	6,436	23,258	2,922	5,436	128,011	421	3,206	3,627	131,638	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
37,902	4,931	1,737	16,281	6,238	15,655	139,343	1,316	223,403	-	-	-	223,403	פיצול הכנסות ריבית נטו:
407	512	-	341	86	188	23	-	1,557	7	35	42	1,599	מרווח מפעילות מתן אשראי
118	-	24	23	10	16	30	-	221	2	4	6	227	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	15	1	9	1	5	3	(113)	(79)	-	27	27	(52)	אחר
525	527	25	373	97	209	56	(113)	1,699	9	66	75	1,774	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 2016).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-הלואות	מסקי בית-אחר	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך פעילות ישראל	אנשים פרטיים	פעילות עסקית	סך הכל		הכנסות ריבית מחיצוניים
												סך פעילות חו"ל	סך הכל	
1,097	-	1	372	99	6	282	(13)	128	2,335	7	59	66	2,401	369
-	136	33	14	6	52	241	122	604	-	-	16	16	620	136
1,097	233	(32)	358	93	6	230	(254)	6	1,731	7	43	50	1,781	233
(617)	245	48	(10)	(3)	(14)	309	40	(2)	7	-	2	2	-	245
480	478	16	348	90	216	55	46	1,729	7	45	52	52	1,781	478
-	-	-	-	-	1	76	77	76	-	3	3	3	80	-
90	277	6	145	39	94	27	58	736	13	3	16	16	752	277
90	277	6	145	39	94	28	134	813	13	6	19	19	832	277
570	755	22	493	129	310	83	180	2,542	20	51	71	71	2,613	755
6	17	1	61	(1)	(6)	(1)	(2)	75	-	-	-	-	75	17
218	723	17	298	25	35	42	189	1,547	15	24	39	39	1,586	723
-	(54)	3	(28)	22	32	23	2	-	-	-	-	-	-	(54)
218	669	20	270	47	67	65	191	1,547	15	24	39	39	1,586	669
346	69	1	162	83	249	19	(9)	920	5	27	32	32	952	69
128	25	-	60	31	92	7	(4)	339	2	10	12	12	351	25
218	44	1	102	52	157	12	(5)	581	3	17	20	20	601	44
-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	-	-	-	(1)	-
218	44	1	102	52	157	12	(6)	580	3	17	20	20	600	44
-	(22)	-	-	-	-	-	(22)	-	-	-	-	-	(22)	(22)
218	22	1	102	52	157	12	(6)	558	3	17	20	20	578	22
99,229	23,733	70	13,322	4,910	14,571	2,237	30,719	188,791	1,180	8,775	9,955	9,955	198,746	23,733
-	-	-	-	-	-	-	45	45	-	-	-	-	45	-
99,229	16,012	70	13,322	4,854	14,571	2,229	-	150,287	503	2,024	2,527	2,527	152,814	16,012
100,633	16,497	88	13,774	4,760	13,213	2,202	-	151,167	474	2,047	2,521	2,521	153,688	16,497
3	80	84	142	78	404	45	(2)	834	-	9	9	9	843	80
969	18	-	23	10	0	7	0	1,027	-	1	1	1	1,028	18
96	70,366	9,573	12,370	6,024	20,405	48,483	10,901	178,218	1,050	7,926	8,976	8,976	187,194	70,366
-	61,889	9,573	12,370	5,935	20,357	40,163	-	150,287	1,043	2,913	3,956	3,956	154,243	61,889
-	63,390	9,745	12,521	5,980	20,891	37,243	-	149,770	996	2,970	3,966	3,966	153,736	63,390
54,486	14,830	32	12,032	6,099	27,209	3,273	5,359	123,320	361	2,408	2,769	2,769	126,089	14,830
55,736	14,956	45	12,158	6,185	25,335	3,156	5,325	122,896	362	2,563	2,925	2,925	125,821	14,956
6,680	40,323	1,941	17,872	4,925	15,306	144,692	254	231,993	-	-	-	-	231,993	40,323
454	376	-	324	82	200	26	-	1,462	5	32	37	37	1,499	376
-	100	16	17	5	12	28	-	178	2	2	4	4	182	100
26	2	-	7	3	4	1	46	89	-	11	11	11	100	2
480	478	16	348	90	216	55	46	1,729	7	45	52	52	1,781	478

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 2015).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות פיקוחיים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	סך הכל	פעילות	פעילות	פעילות	מגזר	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	משקי	
														בית-לדיר	משקי בית-לדיר
סך הכל	סך הכל	עסקית	פרטיים	ישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	גדולים	בינוניים	קטנים	זעירים	בנקאות פרטית	הלוואות	משקי בית-לדיר	אחר	
1,588	52	47	5	1,536	1	16	113	57	204	1	938	206	הכנסות ריבית מחיצוניים		
574	9	8	1	565	221	107	42	6	16	32	-	141	הוצאות ריבית מחיצוניים		
1,014	43	39	4	971	(220)	(91)	71	51	188	(31)	938	65	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים		
-	(1)	(1)	-	1	257	122	34	6	(1)	45	(668)	206	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי		
1,014	42	38	4	972	37	31	105	57	187	14	270	271	סך הכנסות ריבית, נטו		
69	(1)	(1)	-	70	69	1	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מיומן שאין מריבית -		
363	7	2	5	356	35	13	44	16	74	3	37	134	סך פעילות והכנסות אחרות		
432	6	1	5	426	104	14	44	16	74	3	37	134	סך הכנסות שאין מריבית		
1,446	48	39	9	1,398	141	45	149	73	261	17	307	405	סך הכנסות		
57	(4)	(3)	(1)	61	-	-	(14)	8	39	-	10	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי		
836	19	13	6	817	94	26	17	14	160	11	113	382	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים		
-	-	-	-	-	1	11	17	12	(15)	1	-	(27)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי		
836	19	13	6	817	95	37	34	26	145	12	113	355	סך הוצאות תפעוליות ואחרות		
553	33	29	4	520	46	8	129	39	77	5	184	32	רווח לפני מיסים		
200	11	10	1	189	16	3	47	14	28	2	67	12	הפרשה למיסים על הרווח		
353	22	19	3	331	30	5	82	25	49	3	117	20	רווח לאחר מיסים		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקי של התאגיד הבנקאי		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ברוחים של חברות כלולות		
353	22	19	3	331	30	5	82	25	49	3	117	20	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה		
(13)	-	-	-	(13)	-	-	-	-	-	-	-	(13)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאין מקנות שליטה		
340	22	19	3	318	30	5	82	25	49	3	117	7	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פיצול הכנסות ריבית נטו:		
817	22	19	3	795	-	12	94	47	171	-	260	211	מרווח מפעילות מתן אשראי		
107	2	1	1	105	-	15	8	5	10	13	-	54	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות		
90	18	18	-	72	37	4	3	5	6	1	10	6	אחר		
1,014	42	38	4	972	37	31	105	57	187	14	270	271	סך הכל הכנסות ריבית, נטו		

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות פיקוחיים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-אחר	מסקי בית-לדיוור	מסקי הלוואות	מסקי בנקאות פרטית	מסקי קטנים וזעירים	מסקי בינוניים	מסקי גדולים	מסקי מוסדיים	מסקי גופים מוסדיים	מסקי ניהול פיננסי	מסקי מגזר ניהול פיננסי	מסקי סך פעילות ישראל	מסקי אנשים פרטיים	מסקי פעילות עסקית	מסקי פעילות ח"ל	מסקי סך הכל	מסקי בית-	
																מסקי בית-אחר	מסקי בית-לדיוור
193	1,221	1	187	47	159	2	9	1,819	4	28	32	1,851	הכנסות ריבית מחיצוניים				
187	-	33	15	4	361	36	127	763	-	6	6	769	הוצאות ריבית מחיצוניים				
6	1,221	(32)	172	43	(359)	123	(118)	1,056	4	22	26	1,082	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים				
230	(970)	40	5	1	386	(15)	322	(1)	-	1	1	-	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי				
236	251	8	177	44	108	27	204	1,055	4	23	27	1,082	סך הכנסות ריבית, נטו				
-	-	-	-	-	1	-	(52)	(51)	-	6	6	(45)	סך הכנסות מיומן שאינן מריבית -				
138	45	2	70	21	44	14	33	367	6	2	8	375	סך עמלות והכנסות אחרות				
138	45	2	70	21	44	15	(19)	316	6	8	14	330	סך הכנסות שאינן מריבית				
374	296	10	247	65	152	42	185	1,371	10	31	41	1,412	סך הכנסות				
13	10	1	23	(5)	8	(7)	(3)	40	-	-	-	40	הוצאות בגין הפסדי אשראי				
365	113	8	153	12	17	19	119	806	7	12	19	825	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים				
(29)	-	1	(15)	12	17	13	1	-	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי				
336	113	9	138	24	34	32	120	806	7	12	19	825	סך הוצאות תפעוליות ואחרות				
25	173	-	86	46	110	17	68	525	3	19	22	547	רווח לפני מיסים				
9	64	-	32	17	41	6	27	196	1	7	8	204	הפרשה למיסים על הרווח				
16	109	-	54	29	69	11	41	329	2	12	14	343	רווח לאחר מיסים				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות				
16	109	-	54	29	69	11	41	329	2	12	14	343	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
(13)	-	-	-	-	-	-	-	(13)	-	-	-	(13)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
3	109	-	54	29	69	11	41	316	2	12	14	330	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי				
פיצול הכנסות ריבית נטו:																	
191	232	-	164	40	99	12	-	738	3	16	19	757	מרווח מפעילות מתן אשראי				
45	-	8	8	2	6	14	-	83	1	1	2	85	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות				
-	19	-	5	2	3	1	204	234	-	6	6	240	אחר				
236	251	8	177	44	108	27	204	1,055	4	23	27	1,082	סך הכל הכנסות ריבית, נטו				

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות פיקוחיים
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-משק	מסקי בית-אחר	הלוואות לדיר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים זעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך פעילות ישראל	אנשים פרטיים	פעילות עסקית	סך הכל		הכנסות ריבית מחיצוניים
												סך הכל	סך פעילות חו"ל	
748	292	2,267	1	759	189	551	63	194	4,772	14	120	134	4,906	הכנסות ריבית מחיצוניים
456	292	-	70	31	13	114	588	238	1,346	1	25	26	1,372	הוצאות ריבית מחיצוניים
516	456	2,267	(69)	728	176	437	(525)	(44)	3,426	13	95	108	3,534	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
972	516	(1,274)	104	(14)	(8)	(7)	637	43	(3)	-	3	-	-	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
972	972	993	35	714	168	430	112	(1)	3,423	13	98	111	3,534	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	(1)	(1)	1	(2)	356	353	-	5	5	358	סך הכנסות מימון שאינן מריבית -
542	542	170	12	295	70	191	55	133	1,468	27	5	32	1,500	סך עמלות והכנסות אחרות
542	542	170	12	294	69	192	53	489	1,821	27	10	37	1,858	סך הכנסות שאינן מריבית
1,514	1,514	1,163	47	1,008	237	622	165	488	5,244	40	108	148	5,392	סך הכנסות
23	23	14	-	102	13	58	(7)	(2)	201	-	10	10	211	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,445	1,445	442	33	610	46	76	88	406	3,146	29	51	80	3,226	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(107)	(107)	(1)	6	(57)	44	66	43	6	-	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
1,338	1,338	441	39	553	90	142	131	412	3,146	29	51	80	3,226	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
153	153	708	8	353	134	422	41	78	1,897	11	47	58	1,955	רווח לפני מיסים
58	58	267	3	133	50	159	15	54	739	4	18	22	761	הפרשה למיסים על הרווח
95	95	441	5	220	84	263	26	24	1,158	7	29	36	1,194	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
95	95	441	5	220	84	263	26	24	1,158	7	29	36	1,194	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(60)	(60)	-	-	-	-	-	-	-	(60)	-	-	-	(60)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	35	441	5	220	84	263	26	24	1,098	7	29	36	1,134	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
23,938	23,938	102,194	74	13,672	4,849	14,324	2,176	28,608	189,835	1,182	8,114	9,296	199,131	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	42	42	-	-	-	42	מזה: השקעות בחברות כלולות
16,284	16,284	102,194	74	13,672	4,849	14,324	2,176	-	153,573	505	2,160	2,665	156,238	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
17,290	17,290	105,719	68	14,156	4,857	13,359	2,063	-	157,512	536	2,556	3,092	160,604	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
81	81	24	-	235	41	402	27	-	810	2	5	7	817	יתרת חובות פגומים
17	17	956	-	38	-	-	1	-	1,012	-	-	-	1,012	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
75,473	75,473	79	9,828	13,105	5,985	21,483	42,343	11,592	179,888	830	6,556	7,386	187,274	יתרה ממוצעת של התחייבויות מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
63,556	63,556	-	9,828	13,105	5,927	21,420	39,737	-	153,573	793	2,181	2,974	156,547	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
65,940	65,940	-	10,242	13,376	6,098	26,688	35,995	-	158,339	896	3,145	4,041	162,380	יתרת ממוצעת של נכסי סיכון
14,964	14,964	55,922	34	12,098	6,077	26,726	3,437	5,224	124,482	377	2,641	3,018	127,500	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
15,094	15,094	58,761	31	12,166	6,084	25,267	3,184	5,377	125,964	405	3,118	3,523	129,487	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
40,250	40,250	5,528	1,888	18,112	5,245	15,068	146,172	769	233,032	-	-	-	233,032	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פיצול הכנסות ריבית נטו:
767	767	946	1	666	158	404	47	-	2,989	-	69	78	3,067	מרווח מפעילות מתן אשראי
201	201	-	34	36	8	24	60	-	363	-	3	7	370	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
4	4	47	-	12	2	2	5	(1)	71	(1)	26	26	97	אחר
972	972	993	35	714	168	430	112	(1)	3,423	13	98	111	3,534	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ב. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ. לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר המפקח על הבנקים, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן וביאור 1 ב.1 לדוחות הכספיים.

להלן מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שישה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידיים גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשייך לקוח לסקטור תאגידיים כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידיים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים והעקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת במסגרת מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, דומים למוצרים ולעקרונות לפי גישת מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות – המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית אחרים	מסקי בית משכנתאות	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:								
348	1,070	2	274	65	295	(280)	1,774	מחיצוניים
270	(619)	34	23	18	86	188	-	בינמגזרי
618	451	36	297	83	381	(92)	1,774	סך הכל הכנסות ריבית נטו
3	-	1	-	-	5	127	136	הכנסות מימון שאינן מריבית
274	74	30	131	26	118	164	817	עמלות והכנסות אחרות
895	525	67	428	109	504	199	2,727	סך הכנסות
32	-	1	61	6	(39)	(1)	60	הוצאות בגין הפסדי אשראי
693	186	44	253	56	157	226	1,615	הוצאות תפעוליות ואחרות
170	339	22	114	47	386	(26)	1,052	רווח לפני מס
65	130	8	44	18	148	(10)	403	הפרשה למסים על הרווח
105	209	14	70	29	238	(16)	649	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות,								
-	-	-	-	-	-	-	-	לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות								
105	209	14	70	29	238	(16)	649	שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות								
(21)	-	-	-	-	-	-	(21)	שליטה
84	209	14	70	29	238	(16)	628	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס								
לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון								
11.9%	7.6%	34.5%	20.2%	13.4%	14.0%	-	10.6%	הממוצע) ⁽¹⁾
21,442	103,750	1,081	10,120	4,536	22,206	-	163,135	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
74,280	-	8,219	14,932	5,591	51,912	10,508	165,442	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
21,539	103,994	1,885	10,217	4,598	26,844	46,489	215,566	יתרה ממוצעת של נכסים
18,273	57,457	903	7,798	4,931	35,693	5,112	130,167	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 78 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
1,781	(254)	320	83	262	5	990	375	מחיצוניים
-	291	69	-	6	25	(586)	195	בינמגזרי
1,781	37	389	83	268	30	404	570	סך הכל הכנסות ריבית נטו
80	62	15	-	1	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
752	92	118	27	122	35	87	271	עמלות והכנסות אחרות
2,613	191	522	110	391	65	491	843	סך הכנסות
75	(2)	(11)	6	58	2	6	16	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,586	250	152	55	240	44	174	671	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽³⁾
952	(57)	381	49	93	19	311	156	רווח לפני מס
351	(21)	140	18	34	7	115	58	הפרשה למסים על הרווח
601	(36)	241	31	59	12	196	98	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות,								
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן								
600	(37)	241	31	59	12	196	98	מקנות שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות								
(22)	-	-	-	-	-	-	(22)	שליטה
578	(37)	241	31	59	12	196	76	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס								
10.8%	-	13.8%	15.2%	21.0%	38.6%	8.7%	8.0%	לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
150,281	-	22,096	4,322	9,066	1,002	93,437	20,358	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
153,383	13,957	47,341	4,902	12,036	8,615	-	66,532	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
198,746	41,970	27,092	4,467	9,272	1,903	93,678	20,364	יתרה ממוצעת של נכסים
125,550	5,626	37,959	4,738	6,530	919	52,770	17,009	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) סוג מחדש.

ביאור 12 - מגזרי פעילות – המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
1,014	(289)	139	23	128	(4)	875	142	מחיצוניים
-	333	66	18	23	22	(639)	177	בינמגזרי
1,014	44	205	41	151	18	236	319	סך הכל הכנסות ריבית נטו
69	65	2	-	-	1	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
363	42	53	13	67	15	37	136	עמלות והכנסות אחרות
1,446	151	260	54	218	34	273	456	סך הכנסות
57	-	-	2	34	(2)	9	14	הוצאות בגין הפסדי אשראי
836	122	81	29	130	23	97	354	הוצאות תפעוליות ואחרות
553	29	179	23	54	13	167	88	רווח לפני מס
200	10	65	8	20	5	60	32	הפרשה למסים על הרווח
353	19	114	15	34	8	107	56	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות,								
-	-	-	-	-	-	-	-	לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות								
353	19	114	15	34	8	107	56	שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות								
(13)	-	-	-	-	-	-	(13)	שליטה
340	19	114	15	34	8	107	43	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס								
לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון								
11.6%	15.8%	13.8%	14.9%	20.5%	47.0%	7.8%	12.4%	הממוצע) ⁽¹⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
1,082	(486)	136	42	118	(1)	1,149	124	מחיצוניים
-	673	60	-	22	16	(938)	167	בינמגזרי
1,082	187	196	42	140	15	211	291	סך הכל הכנסות ריבית נטו
(45)	(55)	8	-	1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
375	48	58	14	60	16	43	136	עמלות והכנסות אחרות
1,412	180	262	56	201	31	254	428	סך הכנסות
40	(3)	(5)	(2)	29	1	10	10	הוצאות בגין הפסדי אשראי
825	149	75	28	121	20	91	341	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽²⁾
547	34	192	30	51	10	153	77	רווח לפני מס
204	12	72	11	19	4	57	29	הפרשה למסים על הרווח
343	22	120	19	32	6	96	48	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות,								
-	-	-	-	-	-	-	-	לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן								
343	22	120	19	32	6	96	48	מקנות שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות								
(13)	-	-	-	-	-	-	(13)	שליטה
330	22	120	19	32	6	96	35	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס								
לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון								
12.4%	66.8%	14.2%	19.3%	20.1%	46.4%	8.3%	5.8%	הממוצע) ⁽¹⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) סוג מחדש.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית משכנתאות פרטית	משקי בית אחרים		
הכנסות ריבית נטו:								
3,534	(583)	617	166	531	9	2,066	728	מחיצוניים
-	585	135	1	24	55	(1,228)	428	בינמגזרי
3,534	2	752	167	555	64	838	1,156	סך הכל הכנסות ריבית נטו
358	321	32	-	2	1	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,500	191	241	50	244	66	164	544	עמלות והכנסות אחרות
5,392	514	1,025	217	801	131	1,002	1,702	סך הכנסות
211	(2)	38	16	104	3	10	42	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,226	498	305	113	508	90	350	1,362	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽³⁾
1,955	18	682	88	189	38	642	298	רווח לפני מס
761	32	257	33	71	14	242	112	הפרשה למסים על הרווח
1,194	(14)	425	55	118	24	400	186	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות,								
-	-	-	-	-	-	-	-	לאחר השפעת המס
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן								
1,194	(14)	425	55	118	24	400	186	מקנות שליטה
(60)	-	-	-	-	-	-	(60)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,134	(14)	425	55	118	24	400	126	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס								
10.0%	68.8%	11.4%	12.1%	19.6%	33.3%	8.2%	6.2%	לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
159,295	-	20,982	4,484	9,871	934	100,950	22,074	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
154,231	13,067	46,344	5,126	12,819	8,356	-	68,519	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
199,131	39,103	26,522	4,531	9,568	1,871	96,752	20,784	יתרה ממוצעת של נכסים
127,180	5,352	38,057	4,783	6,700	916	54,120	17,252	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
(3) סוג מחדש.

ג. השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזרי הפעילות

אילו היו מיוחסות הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי למגזר בנקאות פרטית ולפעילות חוץ לארץ (ולא למגזר ניהול פיננסי, כפי שייחס הבנק), על פי הגישה הפיקוחית, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 היו מסתכמות בהפסד של 34 מיליוני שקלים חדשים ו-21 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה; לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015, בהפסד של 59 מיליוני שקלים חדשים ו-52 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. תוצאות מגזר בנקאות פרטית לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 היו מסתכמות בהפסד של 106 מיליוני שקלים חדשים.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי על פי הגישה הפיקוחית לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 היו מסתכמות ברווח של 44 מיליוני שקלים חדשים ו-54 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה; לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 - רווח של 45 מיליוני שקלים חדשים ו-84 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 היו מסתכמות ברווח של 151 מיליוני שקלים חדשים.

תוצאות פעילות חוץ לארץ על פי הגישה הפיקוחית לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 היו ללא שינוי; לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 - רווח של 29 מיליוני שקלים חדשים ו-23 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. תוצאות פעילות חוץ לארץ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 היו מסתכמות ברווח של 20 מיליוני שקלים חדשים.

בהתאם לגישת ההנהלה, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 היו מסתכמות בהפסד של 26 מיליוני שקלים חדשים ו-16 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה; לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 בהפסד של 39 מיליוני שקלים חדשים ו-37 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 היו מסתכמות בהפסד של 103 מיליוני שקלים חדשים.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי בהתאם לגישת ההנהלה לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 היו מסתכמות ברווח של 24 מיליוני שקלים חדשים ו-43 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה; לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 ברווח של 14 מיליוני שקלים חדשים ו-65 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 היו מסתכמות ברווח של 113 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
בנקים						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	וממשלות	סך הכל	
670	603	191	1,464	2	1,466	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
24	10	23	57	-	57	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(44)	(2)	(30)	(76)	-	(76)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
25	-	15	40	-	40	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(19)	(2)	(15)	(36)	-	(36)	מחיקות חשבונאיות, נטו
675	611	199	1,485	2	1,487	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
78	-	8	86	-	86	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
657	620	183	1,460	6	1,466	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
18	11	14	43	(3)	40	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(45)	(3)	(30)	(78)	-	(78)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
33	-	19	52	-	52	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(12)	(3)	(11)	(26)	-	(26)	מחיקות חשבונאיות, נטו
663	628	186	1,477	3	1,480	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
97	-	9	106	-	106	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלופ הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת הפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדירור	מסחרי	
60	(1)	61	36	1	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(160)	-	(160)	(63)	(4)	(93)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
78	-	78	31	-	47	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(82)	-	(82)	(32)	(4)	(46)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,487	2	1,485	199	611	675	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
86	-	86	8	-	78	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
1,450	5	1,445	189	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
75	(2)	77	20	7	50	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(134)	-	(134)	(58)	(3)	(73)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
89	-	89	35	-	54	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(45)	-	(45)	(23)	(3)	(19)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,480	3	1,477	186	628	663	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
106	-	106	9	-	97	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת הפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה:

30 ביוני 2016					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
29,846	34	849	30,729	6,118	36,847
8,857	110,849	16,479	136,185	-	136,185
1,029	110,269	-	111,298	-	111,298
38,703	110,883	17,328	166,914	6,118	173,032
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
516	1	19	536	2	538
81	610	172	863	-	863
4	610	-	614	-	614
597	611	191	1,399	2	1,401
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
30 ביוני 2015					
28,817	3	716	29,536	6,847	36,383
8,335	100,833	14,984	124,152	-	124,152
1,086	100,180	-	101,266	-	101,266
37,152	100,836	15,700	153,688	6,847	160,535
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
467	-	23	490	3	493
99	628	154	881	-	881
1	628	-	629	-	629
566	628	177	1,371	3	1,374
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾⁽⁴⁾					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
31 בדצמבר 2015					
29,656	24	758	30,438	3,412	33,850
8,503	105,922	15,741	130,166	-	130,166
1,046	105,419	-	106,465	-	106,465
38,159	105,946	16,499	160,604	3,412	164,016
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
516	1	22	539	3	542
84	613	164	861	-	861
4	613	-	617	-	617
600	614	186	1,400	3	1,403
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,557 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 ביוני 2015 - 5,349, ליום 31 בדצמבר 2015 - 5,421 מיליוני שקלים חדשים).
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 385 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 ביוני 2015 - 348 ליום 31 בדצמבר 2015 - 368 מיליוני שקלים חדשים).
- (4) סווג מחדש

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א. איכות אשראי ופיגורים

30 ביוני 2016						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾			לא	
בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
12	9	9,155	90	64	9,001	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
4	2	2,178	127	3	2,048	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
44	23	3,550	16	5	3,529	שרותים פיננסיים
161	33	20,519	535	194	19,790	מסחרי - אחר
221	67	35,402	768	266	34,368	סך הכל מסחרי
340 ⁽⁶⁾	871 ⁽⁷⁾	110,581	34	871 ⁽⁷⁾	109,676	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
67	22	16,943	74	99	16,770	אנשים פרטיים - אחר
628	960	162,926	876	1,236	160,814	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	278	-	-	278	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
628	960	163,204	876	1,236	161,092	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,774	4	-	1,770	בינוי ונדל"ן
1	-	1,527	5	-	1,522	מסחרי אחר
1	-	3,301	9	-	3,292	סך הכל מסחרי
-	2	687	-	-	687	אנשים פרטיים
1	2	3,988	9	-	3,979	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	5,477	-	-	5,477	בנקים בחוץ לארץ
-	-	363	-	-	363	ממשלות בחוץ לארץ
1	2	9,828	9	-	9,819	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
629	962	166,914	885	1,236	164,793	סך הכל ציבור
-	-	5,755	-	-	5,755	סך הכל בנקים
-	-	363	-	-	363	סך הכל ממשלות
629	962	173,032	885	1,236	170,911	סך הכל

- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13 ב.2.ג. לדוחות הכספיים.
- מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 28 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 137 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- כולל חובות בסך של 1,269 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.א. איכות אשראי ופיגורים

30 ביוני 2015						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾ ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 30 ימים	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
7	9	8,839	104	47	8,688	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
9	-	2,116	156	8	1,952	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
43	2	3,358	105	5	3,248	שרותים פיננסיים
60	22	20,096	384	253	19,459	מסחרי - אחר
119	33	34,409	749	313	33,347	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 277	⁽⁷⁾ 969	100,522	3	⁽⁷⁾ 969	99,550	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
58	19	15,353	82	105	15,166	אנשים פרטיים - אחר
454	1,021	150,284	834	1,387	148,063	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	870	-	-	870	בנקים בישראל
-	-	1	-	-	1	ממשלת ישראל
454	1,021	151,155	834	1,387	148,934	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
						ציבור - מסחרי
-	-	1,237	5	-	1,232	בינוי ונדל"ן
36	6	1,506	4	7	1,495	מסחרי אחר
36	6	2,743	9	7	2,727	סך הכל מסחרי
4	1	661	-	5	656	אנשים פרטיים
40	7	3,404	9	12	3,383	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	5,704	-	-	5,704	בנקים בחוץ לארץ
-	-	272	-	-	272	ממשלות בחוץ לארץ
40	7	9,380	9	12	9,359	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
494	1,028	153,688	843	1,399	151,446	סך הכל ציבור
-	-	6,574	-	-	6,574	סך הכל בנקים
-	-	273	-	-	273	סך הכל ממשלות
494	1,028	160,535	843	1,399	158,293	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתית ראה ביאור 13 ב.א.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 18 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 181 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,312 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2015						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾			לא	
בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
14	10	8,866	83	64	8,719	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
2	1	2,149	124	2	2,023	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	1	3,398	15	3	3,380	שרותים פיננסיים
136	26	20,420	476	265	19,679	מסחרי - אחר
156	38	34,833	698	334	33,801	סך הכל מסחרי
347 ⁽⁶⁾	956 ⁽⁷⁾	105,635	24	956 ⁽⁷⁾	104,655	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
81	17	16,173	81	109	15,983	אנשים פרטיים - אחר
584	1,011	156,641	803	1,399	154,439	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	758	-	-	758	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
584	1,011	157,399	803	1,399	155,197	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
						ציבור - מסחרי
-	-	1,947	5	-	1,942	בינוי ונדל"ן
-	-	1,379	9	-	1,370	מסחרי אחר
-	-	3,326	14	-	3,312	סך הכל מסחרי
-	1	637	-	1	636	אנשים פרטיים
-	1	3,963	14	1	3,948	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	2,338	-	-	2,338	בנקים בחוץ לארץ
-	-	316	-	-	316	ממשלות בחוץ לארץ
-	1	6,617	14	1	6,602	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
584	1,012	160,604	817	1,400	158,387	סך הכל ציבור
-	-	3,096	-	-	3,096	סך הכל בנקים
-	-	316	-	-	316	סך הכל ממשלות
584	1,012	164,016	817	1,400	161,799	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) כולל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13 ב.2.ג. לדוחות הכספיים.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 20 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 161 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר החזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

(8) כולל חובות בסך של 1,285 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. ב. איכות האשראי

מצב פיגור החובות מנוטר באופן ממוכן ברמה יומית ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור וכפועל יוצא קביעת סיווג החוב מבוצעים, בין היתר, לפי מניין ימי הפיגור בפועל של כל חוב.

חובות לא מבצעים

חוב הנמדד על בסיס פרטני, מוגדר כלא מבצע (אינו צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. גם חוב שאורגן מחדש בעבר כחוב בעייתי וחזר לפגר בשנית ביחס לתנאיו החדשים, יוגדר כלא מבצע. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי החוב יוגדר כלא מבצע (נחות) לאחר 150 ימי פיגור. במועד זה מבוצעת גם מחיקה חשבונאית של החוב.

חובות נחותים

חוב במסלול פרטני מסווג כחוב נחות צובר הכנסה לאחר 60 ימי פיגור. חוב במסלול קבוצתי מסווג כנחות לאחר 90 ימי פיגור פיגור.

הלוואות לדיור

מצב הפיגור של הלוואות לדיור מנוטר על פי עומק הפיגור של ההלוואה, למעט בהלוואות ללא תשלום חודשי או רבעוני. מאפייני סיכון האשראי, לרבות סיכון ספציפי בהלוואות לדיור נכללים בדוח דירקטוריון והנהלה במסגרת פרק סקירת הסיכונים.

להלן יתרת החוב הרשומה לפי איכות האשראי ובחלוקה למגזרי האשראי של הבנק:

מאוחד

30 ביוני 2016						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	37,662	109,976	17,155	363	5,755	170,911
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	264	873	99	-	-	1,236
חובות פגומים	777	34	74	-	-	885
סך הכל	38,703	110,883	17,328	363	5,755	173,032

30 ביוני 2015						
חובות תקינים	36,074	99,864	15,508	273	6,574	158,293
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	320	969	110	-	-	1,399
חובות פגומים	758	3	82	-	-	843
סך הכל	37,152	100,836	15,700	273	6,574	160,535

31 בדצמבר 2015						
חובות תקינים	37,113	104,965	16,309	316	3,096	161,799
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	334	957	109	-	-	1,400
חובות פגומים	712	24	81	-	-	817
סך הכל	38,159	105,946	16,499	316	3,096	164,016

(1) סיכון אשראי מאזני נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 ביוני 2016				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾
		פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	יתרת הפרשה פרטנית	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
206	90	22	17	68
286	127	18	11	109
27	16	5	7	11
622	535	123	94	412
1,141	768	168	129	600
34	34	17	1	17
83	74	42	11	32
1,258	876	227	141	649
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,258	876	227	141	649
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
6	4	-	-	4
6	5	-	-	5
12	9	-	-	9
3	-	-	-	-
15	9	-	-	9
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
15	9	-	-	9
1,273	885	227	141	658
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,273	885	227	141	658
מזה:				
	674	152	131	522
	213	61	19	152

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) יתרת חוב רשומה.
- (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 ביוני 2015				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾
		פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
272	104	29	11	75
				בינוי ונדל"ן - בינוי
246	156	1	18	155
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
121	105	93	7	12
				שרותים פיננסיים
505	384	94	81	290
				מסחרי - אחר
1,144	749	217	117	532
				סך הכל מסחרי
3	3	-	-	3
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
90	82	60	9	22
				אנשים פרטיים - אחר
1,237	834	277	126	557
				סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-
				בנקים בישראל
-	-	-	-	-
				ממשלת ישראל
1,237	834	277	126	557
				סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
6	5	-	-	5
				בינוי ונדל"ן
6	4	-	-	4
				מסחרי אחר
12	9	-	-	9
				סך הכל מסחרי
3	-	-	-	-
				אנשים פרטיים
15	9	-	-	9
				סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-
				בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-
				ממשלות בחוץ לארץ
15	9	-	-	9
				סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,252	843	277	126	566
				סך הכל ציבור
-	-	-	-	-
				סך הכל בנקים
-	-	-	-	-
				סך הכל ממשלות
1,252	843	277	126	566
				סך הכל
מזה:				
	563	177	108	386
				נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	311	80	26	231
				חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2015				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾
		פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	יתרת הפרשה פרטנית	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
191	83	24	13	59
275	124	16	12	108
65	15	6	7	9
533	476	83	86	393
1,064	698	129	118	569
24	24	17	1	7
89	81	57	10	24
1,177	803	203	129	600
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,177	803	203	129	600
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
6	5	-	-	5
6	9	-	-	9
12	14	-	-	14
3	-	-	-	-
15	14	-	-	14
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
15	14	-	-	14
1,192	817	203	129	614
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,192	817	203	129	614
מזה:				
	635	127	118	508
	229	74	17	155

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) יתרת חוב רשומה.
- (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2015			30 ביוני 2016		
מזה:	הכנסות	יתרה	מזה:	הכנסות	יתרה
נרשמו על	ריבית	ממוצעת	נרשמו	ריבית	ממוצעת
בסיס מזומן	שנרשמו ⁽³⁾	של חובות	על בסיס מזומן	שנרשמו ⁽³⁾	של חובות
		פגומים ⁽²⁾			פגומים ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1	1	101	2	2	89
-	-	191	-	-	126
-	-	104	-	-	18
2	2	336	2	2	518
3	3	732	4	4	751
-	-	3	-	-	31
1	1	83	1	1	77
4	4	818	5	5	859
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
4	4	818	5	5	859
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	5	-	-	4
-	-	4	-	-	7
-	-	9	-	-	11
-	-	-	-	-	-
-	-	9	-	-	11
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	9	-	-	11
4	4	827	5	5	870
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
4	4	827	5	5	870

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 12 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 ביוני 2015 - 18 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית - המשך

לשישה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2015			30 ביוני 2016		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
		97	3	3	89
1	1	217	-	-	169
-	-	89	-	-	32
-	-	321	4	4	442
2	2	724	7	7	732
3	3	3	-	-	15
-	-	79	2	2	76
1	1	806	9	9	823
4	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	806	9	9	823
4	4	פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי					
		5	-	-	4
-	-	4	-	-	6
-	-	9	-	-	10
-	-	-	-	-	-
-	-	9	-	-	10
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	9	-	-	10
-	-	815	9	9	833
4	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	815	9	9	833
4	4	סך הכל⁽⁴⁾			

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 28 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 ביוני 2015 - 37 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

30 ביוני 2016				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור		שאינו צובר הכנסות ריבית
		של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
21	-	-	-	21
101	1	-	-	100
3	-	-	-	3
37	5	-	-	32
162	6	-	-	156
-	-	-	-	-
49	26	1	-	22
211	32	1	-	178
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
211	32	1	-	178
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
213	33	1	-	179
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
213	33	1	-	179

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט

פיקדונות בבנק ישראל.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 ביוני 2015				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור		שאינו צובר הכנסות ריבית
		של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
35	-	-	-	35
155	-	1	-	154
5	1	-	-	4
55	14	-	-	41
250	15	1	-	234
-	-	-	-	-
56	29	1	-	26
306	44	2	-	260
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
306	44	2	-	260
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
5	1	-	-	4
-	-	-	-	-
5	1	-	-	4
-	-	-	-	-
5	1	-	-	4
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
5	1	-	-	4
311	45	2	-	264
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
311	45	2	-	264

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2015				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
21	-	-	-	21
102	-	-	-	102
3	-	-	-	3
47	12	-	-	35
173	12	-	-	161
-	-	-	-	-
54	29	1	-	24
227	41	1	-	185
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
227	41	1	-	185
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
229	42	1	-	186
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
229	42	1	-	186

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 30 ביוני 2016, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2015			30 ביוני 2016		
יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים
רשומה לאחר	רשומה לפני	ארגון מחדש	רשומה לאחר	רשומה לפני	ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1	1	5	1	1	6
-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	1	3
2	4	32	4	5	35
3	5	39	5	7	44
-	-	-	-	-	-
9	10	249	3	3	93
12	15	288	8	10	137
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
12	15	288	8	10	137
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
12	15	288	8	10	137
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
12	15	288	8	10	137

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾					
לשישה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2015			30 ביוני 2016		
יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים
רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1	1	7	2	2	11
-	-	-	-	-	2
-	-	3	-	1	6
5	7	60	8	9	65
6	8	70	10	12	84
-	-	-	-	-	-
17	18	470	11	12	270
23	26	540	21	24	354
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
23	26	540	21	24	354
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
23	26	540	21	24	354
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
23	26	540	21	24	354

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2015		30 ביוני 2016	
יתרת חוב רשומה			
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
1	5	2	5
1	5	2	5
-	-	-	-
-	25	-	10
-	30	2	15
-	-	-	-
-	-	-	-
-	30	6	15
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
1	30	2	15
-	-	-	-
-	-	-	-
1	30	2	15

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לשישה חודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2015		30 ביוני 2016	
יתרת חוב רשומה			
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	1	-	3
-	-	-	-
-	-	-	-
1	19	4	31
1	20	4	34
-	-	-	-
1	76	2	75
2	96	6	109
-	-	-	-
-	-	-	-
2	96	6	109
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
2	96	6	109
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
2	96	6	109

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

מאוחד

30 ביוני 2016					
סיכון אשראי		יתרת הלוואות לדיור			
חוץ מאזני					
מזה:	מזה:				
ריבית משתנה	בולט / בלון	סך הכל	סך הכל		
4,279	2,371	68,709	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
2,063	455	42,041	מעל 60%		
1,662	2	133		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
8,004	2,828	110,883		סך הכל	
30 ביוני 2015					
4,280	1,967	61,620	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
2,153	461	39,117	מעל 60%		
1,896	3	99		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
8,329	2,431	100,836		סך הכל	
31 בדצמבר 2015					
3,887	2,136	65,486	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
2,064	457	40,347	מעל 60%		
1,649	2	113		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
7,600	2,595	105,946		סך הכל	

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע בדבר מכיחות ורכישות של חובות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016				
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	
-	-	-	-	-	-	-	-	הלוואות שנרכשו
43	-	-	43	988	-	706	282	הלוואות שנמכרו

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015				לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016				
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	
123	123	-	-	-	-	-	-	הלוואות שנרכשו
178	-	-	178	1,491	-	706	785	הלוואות שנמכרו

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה

31 בדצמבר	30 ביוני		31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2016	2015	2015	2016
הפרשה להפסדי אשראי			יתרה ⁽¹⁾		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
					עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
3	2	2	472	319	566
					- אשראי תעודות
26	28	27	2,245	2,198	2,462
					- ערביות להבטחת אשראי
7	7	3	11,597	11,469	12,406
					- ערביות לרוכשי דירות
23	18	14	4,546	4,364	4,869
					- ערביות והתחייבויות אחרות ⁽²⁾
5	5	6	7,848	7,832	8,193
					- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
					- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות
25	28	28	16,588	18,797	16,671
					לפי דרישה שלא נוצלו
					- התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין
13	14	5	12,901	12,498	12,805
					לא ניתן
4	4	1	5,629	6,082	5,611
					- התחייבויות להוצאת ערביות

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
 (2) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 78 מיליוני שקלים חדשים. (ב-30 ביוני 2015 וב-31 בדצמבר 2015 סך של 144 מיליוני שקלים חדשים ו-125 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה).
 לפרטים נוספים ראה ביאור 26 ג.2. וביאור 27 ב. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 ביוני 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
36,842	-	241	193	5,258	120	31,030	מזומנים ופיקדונות בבנקים
8,419	101	-	510	2,963	180	4,665	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
46	-	-	-	-	4	42	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
165,515	-	1,835	2,045	7,445	49,741	104,449	אשראי לממשלות
363	-	-	214	149	-	-	השקעות בחברות כלולות
35	-	-	-	-	-	35	בניינים וציוד
1,545	1,545	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,460	-	40	59	767	242	2,352	נכסים אחרים
1,446	42	2	38	54	303	1,007	סך כל הנכסים
217,758	1,775	2,118	3,059	16,636	50,590	143,580	
התחייבויות							
169,621	-	2,628	5,255	27,782	17,424	116,532	פיקדונות הציבור
1,183	-	-	114	460	270	339	פיקדונות מבנקים
53	-	-	-	28	6	19	פיקדונות הממשלה
24,337	-	-	-	-	18,763	5,574	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,787	-	6	275	831	173	2,502	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,806	174	32	7	226	783	4,584	התחייבויות אחרות
204,787	174	2,666	5,651	29,327	37,419	129,550	סך כל ההתחייבויות
12,971	1,601	(548)	(2,592)	(12,691)	13,171	14,030	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(2,406)	2,406	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	282	2,609	12,972	(3,839)	(12,024)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	119	6	(170)	-	45	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	17	(11)	66	-	(72)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
12,971	1,601	(130)	12	177	6,926	4,385	סך הכל כללי
-	-	(66)	20	1,521	-	(1,475)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	85	(484)	(1,982)	-	2,381	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 30 ביוני 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
25,318	-	287	263	5,620	127	19,021	מזומנים ופיקדונות בבנקים
15,833	104	71	802	2,880	71	11,905	ניירות ערך
-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
152,317	-	1,672	1,908	7,718	51,978	89,041	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
273	-	-	128	145	-	-	אשראי לממשלות
38	3	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות בניינים וציוד
1,545	1,545	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,478	-	76	165	428	469	3,340	נכסים אחרים
1,875	121	12	1	44	252	1,445	סך כל הנכסים
201,764	1,860	2,118	3,267	16,835	52,897	124,787	
התחייבויות							
153,736	-	2,719	5,960	27,599	18,687	98,771	פיקדונות הציבור
1,903	-	139	119	845	309	491	פיקדונות מבנקים
60	-	-	-	29	12	19	פיקדונות הממשלה
22,648	-	-	-	-	18,804	3,844	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,350	-	99	309	759	239	3,944	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,271	213	138	21	108	745	5,046	התחייבויות אחרות
189,968	213	3,095	6,409	29,340	38,796	112,115	סך כל ההתחייבויות
11,796	1,647	(977)	(3,142)	(12,505)	14,101	12,672	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(3,734)	3,734	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	775	2,775	12,282	(5,323)	(10,509)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	1	31	238	232	-	(502)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(4)	31	104	41	-	(172)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
11,796	1,644	(140)	(25)	50	5,044	5,223	סך הכל כללי
-	-	(92)	(218)	(292)	-	602	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	165	(298)	(206)	-	339	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
30,489	-	320	290	2,053	121	27,705	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,845	98	10	914	3,755	66	7,002	ניירות ערך
71	-	-	-	-	71	-	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
159,204	-	1,752	2,142	7,660	51,836	95,814	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
316	-	-	156	160	-	-	אשראי לממשלות
36	1	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,583	1,583	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,527	-	39	84	757	356	2,291	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,000	44	22	1	59	283	1,591	נכסים אחרים
209,158	1,813	2,143	3,587	14,444	52,733	134,438	סך כל הנכסים
התחייבויות							
162,380	-	2,744	6,030	27,751	16,764	109,091	פיקדונות הציבור
1,166	-	11	70	539	287	259	פיקדונות מבנקים
58	-	-	-	29	9	20	פיקדונות הממשלה
23,719	-	-	-	-	18,737	4,982	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,634	-	26	243	873	181	2,311	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,786	177	46	17	245	822	4,479	התחייבויות אחרות
196,743	177	2,827	6,360	29,437	36,800	121,142	סך כל ההתחייבויות
12,415	1,636	(684)	(2,773)	(14,993)	15,933	13,296	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,939)	1,939	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	406	2,816	14,132	(3,972)	(13,382)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	4	108	84	649	-	(845)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(3)	38	(11)	246	-	(270)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
12,415	1,637	(132)	116	34	10,022	738	סך הכל כללי
-	-	(140)	(110)	1,010	-	(760)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	167	(262)	(500)	-	595	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיס ההצמדה השונים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(1) להלן מידע בדבר הערכת שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

30 ביוני 2016					
שווי הוגן (בלתי מבוקר)					
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
					נכסים פיננסיים
36,828	1,387	26,424	9,017	36,842	מזומנים ופיקדונות בבנקים
8,519	176	3,068	5,275	8,419	ניירות ערך ⁽³⁾
46	-	-	46	46	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
165,194	154,430 ⁽⁵⁾	10,508	256	165,515	אשראי לציבור, נטו
363	363	-	-	363	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
3,460	1,699 ⁽²⁾	1,456	305	3,460	נכסים בגין מכשירים נגזרים
458	417	-	41	458	נכסים פיננסיים אחרים
214,903	158,507	41,456	14,940	215,138 ⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
171,967	127,496	44,215	256	169,621	פיקדונות הציבור
1,249	889	360	-	1,183	פיקדונות מבנקים
59	59	-	-	53	פיקדונות הממשלה
25,366	1,457	-	23,909	24,337	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,787	1,787 ⁽²⁾	1,697	303	3,787	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,418	807	3,566	45	4,419	התחייבויות פיננסיות אחרות
206,846	132,495	49,838	24,513	203,400 ⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 51,648 מיליון שקלים חדשים ו-47,302 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משבוצים באשראי לציבור, נטו ובפיקדונות הציבור בסך של 2 מיליון שקלים חדשים ו-3 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
					נכסים פיננסיים
25,306	1,955	15,064	8,287	25,318	מזומנים ופיקדונות בבנקים
15,935	308	2,118 ⁽⁶⁾	13,509 ⁽⁶⁾	15,833	ניירות ערך ⁽³⁾
153,513	142,139 ⁽⁵⁾	11,015	359	152,317	אשראי לציבור, נטו
269	269	-	-	273	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
4,478	804	3,033	641	4,478	נכסים בגין מכשירים נגזרים
889	522	-	367	889	נכסים פיננסיים אחרים
200,425	146,032	31,230	23,163	199,143 ⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
156,128	116,113 ⁽⁵⁾	39,656	359	153,736	פיקדונות הציבור
1,923	1,500	423	-	1,903	פיקדונות מבנקים
68	68	-	-	60	פיקדונות הממשלה
23,647	937	-	22,710	22,648	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,350	1,579 ⁽²⁾	3,231	540	5,350	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,856	838 ⁽⁶⁾	3,312	706	4,856 ⁽⁶⁾	התחייבויות פיננסיות אחרות
191,972	121,035	46,622	24,315	188,553 ⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 49,222 מיליון שקלים חדשים ו-46,820 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משבוצים באשראי לציבור, נטו ובפיקדונות הציבור בסך של 2 מיליון שקלים חדשים ו-3 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.
- (6) סוג מחדש.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

31 בדצמבר 2015 (מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
30,483	1,898	23,962	4,623	30,489	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,916	292	2,815 ⁽⁶⁾	8,809 ⁽⁶⁾	11,845	ניירות ערך ⁽³⁾
71	-	-	71	71	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
159,531	148,178 ⁽⁵⁾	11,041	312	159,204	אשראי לציבור, נטו
316	316	-	-	316	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
3,527	725	2,237	565	3,527	נכסים בגין מכשירים נגזרים
987	407	-	580	987	נכסים פיננסיים אחרים
206,866	151,851	40,055	14,960	206,474 ⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
164,384	120,507	43,565	312	162,380	פיקדונות הציבור
1,176	863	313	-	1,166	פיקדונות מבנקים
65	65	-	-	58	פיקדונות הממשלה
24,394	1,262	-	23,132	23,719	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,634	818 ⁽²⁾	2,387	429	3,634	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,431	780 ⁽⁶⁾	3,530	121	4,431 ⁽⁶⁾	התחייבויות פיננסיות אחרות
198,084	124,295	49,795	23,994	195,388 ⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
 (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5.
 (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 50,442 מיליון שקלים חדשים ו-47,044 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב-ד' להלן.
 (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 2 מיליון שקלים חדשים.
 (6) סווג מחדש.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב			
4,553	-	3,030	1,523
214	-	-	214
97	78	19	-
19	-	19	-
3	-	-	3
של ממשלת ישראל			
של ממשלות זרות			
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
של אחרים זרים			
מניות			
ניירות ערך למסחר:			
220	-	-	220
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת			
46	-	-	46
הסכמי מכר חוזר			
256	-	-	256
אשראי בגין השאלות ללקוחות			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
452	249	203	-
שקל מדד			
1,290	641	649	-
אחר			
1,385	716	603	66
חוזי מטבע חוץ			
329	90	-	239
חוזים בגין מניות			
4	3	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
41	-	-	41
נכסים פיננסיים אחרים			
2	2	-	-
אחר			
8,911	1,779	4,524	2,608
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
256	-	-	256
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
221	73	148	-
שקל מדד			
1,751	782	969	-
אחר			
1,384	732	580	72
חוזי מטבע חוץ			
427	196	-	231
חוזים בגין מניות			
4	4	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
45	-	-	45
התחייבויות פיננסיות אחרות			
3	3	-	-
אחר			
4,091	1,790	1,697	604
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב			
8,100	-	⁽²⁾ 2,050	⁽²⁾ 6,050
1,436	-	-	1,436
124	-	-	124
211	191	20	-
63	15	48	-
2	-	-	2
של ממשלת ישראל			
של ממשלות זרות			
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל			
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
של אחרים זרים			
מניות			
ניירות ערך למסחר:			
644	-	-	644
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת			
359	-	-	359
הסכמי מכר חוזר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
שקל מדד			
329	106	223	-
אחר			
1,325	79	1,246	-
חוזי מטבע חוץ			
2,128	341	1,562	225
חוזים בגין מניות			
696	278	2	416
חוזי סחורות ואחרים			
-	-	-	-
367	-	-	367
נכסים פיננסיים אחרים			
2	2	-	-
אחר			
15,786	1,012	5,151	9,623
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
359	-	-	359
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
שקל מדד			
223	14	209	-
אחר			
1,657	141	1,516	-
חוזי מטבע חוץ			
2,887	1,150	1,506	231
חוזים בגין מניות			
583	274	-	309
התחייבויות פיננסיות אחרות			
706	-	-	706
אחר			
3	3	-	-
6,418	1,582	3,231	1,605
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
(2) סווג מחדש.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

31 בדצמבר 2015 (מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב			
6,246	-	(2)2,716	(2)3,530
1,664	-	-	1,664
274	196	78	-
21	-	21	-
2	-	-	2
ניירות ערך למסחר:			
222	-	-	222
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת			
71	-	-	71
הסכמי מכר חוזר			
312	-	-	312
אשראי בגין השאלות ללקוחות			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
422	125	297	-
שקל מדד			
1,211	68	1,143	-
אחר			
1,386	462	797	127
חוזי מטבע חוץ			
507	69	-	438
חוזים בגין מניות			
1	1	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
580	-	-	580
נכסים פיננסיים אחרים			
3	3	-	-
אחר			
12,922	924	5,052	6,946
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
312	-	-	312
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
220	18	202	-
שקל מדד			
1,661	120	1,541	-
אחר			
1,234	502	643	89
חוזי מטבע חוץ			
518	178	-	340
חוזים בגין מניות			
1	-	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
121	-	-	121
התחייבויות פיננסיות אחרות			
4,067	818	2,387	862
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
(2) סוג מחדש.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016	30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)				שווי הוגן
הפסדים	הפסדים	סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
(1)	-	108	68	40	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015	30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)				שווי הוגן
הפסדים	הפסדים	סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
(4)	(4)	160	93	67	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2015 (מבוקר)				שווי הוגן
הפסדים	סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
(28)	119	92	27	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2016	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 31 במרץ 2016		
						ברוח כולל אחר	בדוח רווח והפסד			
נכסים										
ניירות ערך זמינים למכירה										
איגרות חוב:										
(118)	78	-	-	-	-	-	-	3	75	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
227	249	4	(5)	-	-	-	(27)	277	שקל מדד	
749	641	-	(7)	-	-	-	11	637	אחר	
363	716	-	(402)	-	391	-	(190)	917	חוזי מטבע חוץ	
-	90	-	(30)	-	29	-	(4)	95	חוזים בגין מניות	
-	3	-	(1)	-	1	-	-	3	חוזי סחורות ואחרים	
-	2	-	-	-	-	-	-	2	אחר	
1,221	1,779	4	(445)	-	421	-	(207)	2,006	סך כל הנכסים	
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
151	73	6	(1)	-	3	-	(1)	66	שקל מדד	
944	782	-	(5)	-	-	-	(24)	811	אחר	
571	732	-	(917)	-	288	-	(66)	1,427	חוזי מטבע חוץ	
-	196	-	(104)	-	38	-	-	262	חוזים בגין מניות	
-	4	-	(1)	-	1	-	1	3	חוזי סחורות ואחרים	
-	3	-	-	-	-	-	3	-	אחר	
1,666	1,790	6	(1,028)	-	330	-	(87)	2,569	סך כל ההתחייבויות	

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2015	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015	העברות אל רמה 3	מכירות סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾			שווי הוגן ליום 31 במרץ 2015	
					ברוח	בדוח רווח	הפסד		
									נכסים
									ניירות ערך זמינים למכירה
									איגרות חוב:
(8)	191	-	-	-	-	-	(11)	202	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
(1)	15	-	-	-	-	-	(1)	16	של אחרים זרים
									נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾
									חוזי ריבית:
									שקל מדד
107	106	-	(17)	-	-	-	(52)	175	
44	79	-	-	-	4	-	(4)	79	אחר
234	341	-	(335)	-	142	-	(65)	599	חוזי מטבע חוץ
-	278	-	(30)	-	67	-	(35)	276	חוזים בגין מניות
-	2	-	-	-	-	-	(10)	12	אחר
376	1,012	-	(382)	-	213	-	(178)	1,359	סך כל הנכסים
									התחייבויות
									התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾
									חוזי ריבית:
									שקל מדד
(11)	14	1	(1)	-	4	-	-	10	
(9)	141	-	(4)	-	1	-	(22)	166	אחר
(683)	1,150	-	(567)	-	483	-	44	1,190	חוזי מטבע חוץ
-	274	-	(27)	-	65	-	(37)	273	חוזים בגין מניות
-	3	-	-	-	-	-	1	2	אחר
(703)	1,582	1	(599)	-	553	-	(14)	1,641	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2016	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2016	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2016	
						ברוח כולל אחר	בדוח רווח והפסד		
נכסים									
ניירות ערך זמינים למכירה									
איגרות חוב:									
(118)	78	-	-	-	-	-	(118)	196	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
227	249	113	(10)	-	-	-	21	125	שקל מדד
749	641	-	(7)	-	1	-	579	68	אחר
363	716	-	(761)	-	956	-	59	462	חוזי מטבע חוץ
-	90	-	(52)	-	62	-	11	69	חוזים בגין מניות
-	3	-	(1)	-	1	-	2	1	חוזי סחורות ואחרים
-	2	-	-	-	-	-	(1)	3	אחר
1,221	1,779	113	(831)	-	1,020	-	553	924	סך כל הנכסים
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
151	73	47	(1)	-	4	-	5	18	שקל מדד
944	782	-	(5)	-	2	-	665	120	אחר
571	732	-	(1,058)	-	1,307	-	(19)	502	חוזי מטבע חוץ
-	196	-	(132)	-	74	-	76	178	חוזים בגין מניות
-	4	-	(1)	-	2	-	3	-	חוזי סחורות ואחרים
-	3	-	-	-	-	-	3	-	אחר
1,666	1,790	47	(1,197)	-	1,389	-	733	818	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2015	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015	העברות אל רמה 3	מכירות סילוקים	רכישות	נטו שמומש/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾	רווחים (הפסדים) נטו שמומש/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2015	
						ברוח	בדוח רווח והפסד		
									נכסים
									ניירות ערך זמינים למכירה
									איגרות חוב:
									של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
(8)	191	-	-	-	-	-	(8)	199	
(1)	15	-	-	-	-	-	(1)	16	של אחרים זרים
									נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾
									חוזי ריבית:
									שקל מדד
107	106	-	(36)	-	7	-	16	119	
44	79	-	-	-	8	-	13	58	אחר
234	341	-	(816)	-	412	-	65	680	חוזי מטבע חוץ
-	278	-	(51)	-	111	-	98	120	חוזים בגין מניות
-	2	-	-	-	-	-	(8)	10	אחר
376	1,012	-	(903)	-	538	-	175	1,202	סך כל הנכסים
									התחייבויות
									התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾
									חוזי ריבית:
									שקל מדד
(11)	14	1	(2)	-	4	-	1	10	
(9)	141	-	(4)	-	4	-	(32)	173	אחר
(683)	1,150	-	(866)	-	888	-	392	736	חוזי מטבע חוץ
-	274	-	(47)	-	110	-	94	117	חוזים בגין מניות
-	3	-	-	-	-	-	(3)	6	אחר
(703)	1,582	1	(919)	-	1,006	-	452	1,042	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2015	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾				
						ברוח	בדוח	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	רווח והפסד	
נכסים										
ניירות ערך זמינים למכירה										
איגרות חוב:										
	(3)	196	-	-	-	-	-	(3)	199	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
	(16)	-	-	-	-	-	-	(16)	16	של אחרים זרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾										
חוזי ריבית:										
	108	125	47	(103)	-	13	-	49	119	שקל מדד
	35	68	-	(1)	-	13	-	(2)	58	אחר
	200	462	-	(1,647)	-	1,298	-	131	680	חוזי מטבע חוץ
	-	69	-	(289)	-	148	-	90	120	חוזים בגין מניות
	-	1	-	(1)	-	1	-	1	-	חוזי סחורות ואחרים
	-	3	-	-	-	-	-	(7)	10	אחר
	324	924	47	(2,041)	-	1,473	-	243	1,202	סך כל הנכסים
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾										
חוזי ריבית:										
	(16)	18	5	(4)	-	5	-	2	10	שקל מדד
	17	120	-	(24)	-	22	-	(51)	173	אחר
	(248)	502	-	(1,739)	-	1,200	-	305	736	חוזי מטבע חוץ
	-	178	-	(158)	-	169	-	50	117	חוזים בגין מניות
	-	-	-	-	-	-	-	(6)	6	אחר
	(247)	818	5	(1,925)	-	1,396	-	300	1,042	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:-

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2016	
					ניירות ערך זמינים למכירה:
1.09%	0.65%-1.188%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	78	CLN
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.21%	(0.21%) - (0.23%)	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	115	חוזי ריבית - שקל מדד
103.90%	24.23% - 127.68%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	2	חוזים בגין מניות
2.03%	2.60% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,584	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
0.21%	(0.21%) - (0.23%)	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	25	חוזי ריבית - שקל מדד
2.10%	0.30% - 2.65%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,765	אחר
ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015	
					ניירות ערך זמינים למכירה:
5.00%	5.00%	שיעור הבראה	הערכת שיעור הבראה	4	איגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
0.83%	0.52% - 1.12%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	188	CLN
5.35%	5.35%	שיעור היוון	היוון תזרימי מזומנים	15	איגרות חוב של אחרים זרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.88%	0.88% - 0.90%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	66	חוזי ריבית - שקל מדד
49.2%	46.89% - 63.99%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	2	חוזים בגין מניות
1.73%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	738	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
0.89%	0.88% - 0.90%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	8	חוזי ריבית - שקל מדד
1.80%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,574	אחר
ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015	
					ניירות ערך זמינים למכירה:
0.92%	0.83%-1.16%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	196	CLN
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.02%	(0.14%) - (0.16%)	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	73	חוזי ריבית - שקל מדד
78.0%	29.46% - 95.52%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	2	חוזים בגין מניות
1.59%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	653	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
1.35%	(0.13%) - (0.16%)	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	7	חוזי ריבית - שקל מדד
1.85%	0.30% - 3.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	811	אחר

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

לא היו העברות מרמה 2 ורמה 3 לרמה 1 במהלך תקופת הדיווח.

ו. בחירה בחלופת השווי ההוגן

כתוצאה מבחירה בחלופת השווי ההוגן, הבנק מטפל בהשקעות באיגרות חוב מסוימות לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים לרווח והפסד ומסווג אותן לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי ההוגן נעשתה בנסיבות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי ההוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הטבלה שלהלן מציגה את השווי ההוגן של פריטים שנמדדים לפי שווי הוגן בעקבות הבחירה בחלופת השווי ההוגן:

שווי הוגן ליום	רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016
30 ביוני 2016	

ניירות ערך זמינים למכירה

-

שווי הוגן ליום	רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015
30 ביוני 2015	

ניירות ערך זמינים למכירה

-

שווי הוגן ליום	רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015
31 בדצמבר 2015	

ניירות ערך זמינים למכירה

-

ביאור 16 - עניינים אחרים

א. ביום 15 במרץ 2016, הנפיקה מזרחי-טפחות חברה להנפקות איגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה 43), וכן אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרות נסחרות (סדרות 40 ו-42), בערך נקוב כולל של כ-2,763 מיליוני שקלים חדשים בתאמה, תמורת כ-3,121 מיליוני שקלים חדשים, על פי תשקיף המדף מיום 30 ביולי 2013.
התמורה שגויסה בהנפקה הופקדה בבנק בתנאים דומים לתנאי ההנפקה.

ב. שינוי בשיעורי מס חברות
ביום 4 בינואר אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ב-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. (השיעור הקודם 26.5%).
השפעת הירידה בשיעור מס החברות כאמור, באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016 והסתכמה בקיטון יתרת המיסים הנדחים בסך של כ-32 מיליוני שקלים חדשים כנגד רישום הוצאות הפרשה למיסים על הרווח בסך של 30 מיליוני שקלים חדשים וכנגד הרווח הכולל האחר הון בסך של כ-2 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

א. בחודש יולי 2016, לאחר תאריך המאזן, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגות הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 218 מיליוני שקלים חדשים.
כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.
ב. ביום 10 באוגוסט 2016, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך של 51.0 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2016. סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 219.9% מההון המונפק דהיינו 21.99 איגרות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 25 באוגוסט 2016 ויום התשלום הינו 11 בספטמבר 2016. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק. בהתאם לכללים החשבונאיים, יגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון השלישי של שנת 2016.
ג. ביום 4 ביולי 2016, לאחר תאריך המאזן, פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף לציבור (נושא תאריך 5 ביולי, 2016) במסגרתו תוכל החברה להנפיק לציבור סוגי ניירות ערך שונים בהתאם להוראות הדין – איגרות חוב שאינן ניתנות להמרה, כתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה וניירות ערך מסחריים - באמצעות דוחות הצעת מדף אשר בהם יושלמו כל הפרטים המיוחדים לאותה הצעה, לרבות פרטי ותנאי ניירות הערך והרכב היחידות המוצעות, בהתאם להוראות כל דין ובהתאם לתקנון ולנהחיות הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, כפי שיהיו באותו מועד. תוקף התשקיף הינו שנתיים ממועד הפרסום, באפשרות החברה להאריך את תוקפו לתקופה של שנים עשר חודשים נוספים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו ונספחים לתמצית הדוחות הכספיים

תוכן עניינים

236	ממשל תאגידי
236	הדירקטוריון וההנהלה
236	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
237	פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
237	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
242	דירוג האשראי של הבנק
243	נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ממשל תאגידי

הדירקטוריון וההנהלה

הדירקטוריון

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 קיים דירקטוריון הבנק 15 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 32 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-3 השתלמויות דירקטורים.

ביום 8 במרץ 2016 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את תנאי כהונתו והעסקתו של מר משה וידמן כיושב ראש דירקטוריון הבנק, לתקופת הכהונה שהחלה ביום 1 בדצמבר 2015, כמפורט בדיווח מיידי מיום 8 במרץ 2016, אסמכתא 2016-01-002319. אזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המיידי האמור. לפרטים נוספים בדבר אישור תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

באותו היום, החליטה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק לתקן את תקנון הבנק באופן שהרשאת החברה לפטור נושא משרה בה מאחריות בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות כלפיה תצומצם, כך שפטור כאמור לא יחול בשל הפרת חובת זהירות שארעה אחרי יום 23 בדצמבר 2015, בקבלת החלטה או באישור עסקה של בעל שליטה בבנק או לנושא משרה כלשהו בבנק (לרבות נושא משרה אחר, שאינו נושא המשרה שהוענק לו הפטור) יש בה עניין אישי.

ביום 4 באפריל 2016, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, להעניק ליושב ראש הדירקטוריון סך של 246 אלפי שקלים חדשים (1.35 משכורות), המהווים את מלוא הסכום בגין רכיב שיקול הדעת המוענק ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2015, כך שסך כל המענק השנתי אשר שולם ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2015 עמד על 764 אלפי שקלים חדשים.

באותו היום אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מינויים של מר אברהם נוימן ומר יוסי שחק כדירקטורים חיצוניים בבנק לתקופת כהונה נוספת של 3 שנים.

חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה בכירה

במחצית הראשונה של שנת 2016 לא חלו שינויים בחברי ההנהלה ובנושאי המשרה הבכירה של הבנק.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

למיטב ידיעתו של הבנק, עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. בהתאם לחוק, אשר הוראותיו לגבי התקשרויות שאושרו לפני יום הפרסום, יחולו החל מתום שישה חדשים מיום פרסומו, התקשרות עם נושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללת מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו, כפי שחושבה למועד האישור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, צפויה לעלות על שני מיליון וחצי שקלים חדשים בשנה, טעונה הליכי אישור מיוחדים (לרבות אישור האסיפה הכללית ברוב מיוחד). כמו כן נקבע, כי תנאי לאישור התקשרות עם עובד כאמור, הוא שהיחס בין ההוצאה החזויה הנ"ל לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר, לפי עלות משרה מלאה, ששילם התאגיד הפיננסי, במישרין או בעקיפין, לעובד בתאגיד, קטן מ-35.

בנוסף, קבע החוק תיקון לפקודת מס הכנסה, על פיו עלות השכר לנושא משרה או עובד אחר בתאגיד פיננסי, מעבר לתקרה מתואמת של שני מיליון וחצי שקלים חדשים בשנה, לא תותר בניכוי מהכנסתו החייבת במס של התאגיד הפיננסי, באופן שרף התקרה המותאמת, כאמור לעיל, יופחת בהתאמה בסכום ההוצאה מעבר לתקרה זו. עוד נקבע, כי לעניין חישוב עלות השכר כאמור, יראו את ההוצאה בשל מענקי פרישה, כאילו הוצאה בחלקים שנתיים שווים בשנות העבודה שבשלהן משולמת ההוצאה.

במסגרת החוק נקבעה חובת דיווח של התאגידים הפיננסיים לרשות המיסים, בגין כל נושא משרה או עובד, אשר עלות השכר המשולמת לו כאמור, עולה על שני מיליון וחצי שקלים חדשים.

על רקע אי הבהירות הקיימת ביחס לפרשנותו של החוק בכל הקשור לזכויות העבר של העובדים ובמטרה לתת לנושאי המשרה בבנק שהות נוספת לצורך בחינת המצב המשפטי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 20 ביוני, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול והמלצת ועדת הביקורת לגבי המבקרת הפנימית הראשית, לוותר על חלק מתקופה ההודעה המוקדמת שהבנק זכאי לקבל מהמנהל הכללי ומשאר נושאי המשרה הכפופים לו, לרבות המבקרת הפנימית הראשית לעניין סיום תקופת העסקתם בבנק, באופן שתקופה ההודעה המוקדמת תעמוד על 45 ימים, במקום 3 חדשים (ולגבי נושאת משרה אחת במקום 6 חדשים) על פי הסכמי ההעסקה, ובלבד שההודעה המוקדמת תימסר לבנק עד תום שנת 2016. עוד נקבע, כי החל מיום 1 בינואר 2017, תקופת ההודעה המוקדמת תחזור להיות בת 3 או 6 חדשים, לפי העניין.

בגין תקפן של הוראות החוק האמור הוגשו על ידי איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח, עתירות לבג"צ כנגד כנסת ישראל, שר האוצר ואחרים. ביום 27 ביולי 2016, ניתן על ידי בית המשפט העליון צו על תנאי, המופנה כנגד המשיבים, אשר מורה להם לבוא וליתן טעם עד ליום 29 באוגוסט 2016 בקשר עם הוראות החוק השונות. כמו כן נקבע, כי יותר על כנו צו ביניים שניתן ביום 11 ביולי 2016, ואשר על פיו עובדים בתאגידים הבנקאיים שיודיעו על התפטרותם בתוך 45 ימים ממועד ההכרעה בעתירה או ביטול צו הביניים, לא יאבדו את זכויותיהם בגין סיום יחסי עובד מעביד.

בשלב זה אין לבנק יכולת להעריך את השפעת החוק על עובדים ספציפיים, לרבות נושאי משרה, אם בכלל. בנוסף, להערכת הבנק לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים כתוצאה מהחוק.

(Foreign Account Tax Compliance Act) FATCA

בהתאם לחוק שנכנס לתוקפו בארצות הברית בחודש מרץ 2010, מוסדות פיננסיים זרים ובכללם בנקים ברחבי העולם, נדרשים למסור לרשות המס האמריקאית (ה-IRS) מידע בנוגע לנישומים אמריקאים.

בהתאם לחוק, חובה על כל מוסד פיננסי זר, לזהות את כלל החשבונות של פרטים ושל ישויות הנמצאים בבעלות ישירה או עקיפה של אמריקאים ולדווח על חלקם (לפי אמות מידה שנקבעו בחקיקה האמורה) ל-IRS.

כל מוסד פיננסי זר שלא יחתום על הסכם מול ה-IRS, יהא כפוף לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% שיוטל על תשלומים רלבנטיים ממקור אמריקאי. הניכוי יחול על נכסים פיננסיים של הגוף הפיננסי הזר וגם על נכסי לקוחותיו.

מטרת החוק היא להפחית מקרים של הימנעות מתשלום מס על ידי לקוחות אמריקאים (US PERSON) באמצעות חשבונות מחוץ לארצות הברית ולהגביר את הכנסות המס שישלמו לקוחות אמריקאים לארצות הברית והגדלת השקיפות והדיווח אודות נכסים ויתרות של הלקוחות שזוהו כאמריקאים למס ההכנסה האמריקאי.

הבנק פעל ליישום החקיקה ונמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

ביום 6 באפריל 2014, התקבל מכתב המפקח על הבנקים בנושא הערכות ליישום הוראות ה-FATCA, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים, בין היתר, לקבוע מדיניות ונהלים לאופן היישום, אשר יאשרו בדירקטוריון, למנות אחראי ולהקים צוות עבודה ייעודי אשר ירכז את יישום ההוראות, בכפיפות ישירה לחבר הנהלה, תוך עדכון הנהלה והדירקטוריון בקצב ההתקדמות בתדירות שתקבע. הצעדים שיינקטו מול לקוחות התאגיד הבנקאי במסגרת ההיערכות כאמור, יעשו תוך התחשבות בחובות הבנק כלפי לקוחותיו, ולאחר בחינה זהירה של הנסיבות.

כן נקבע במכתב באילו מקרים יחשב סירוב להעניק שירותים בנקאיים, כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981. ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בין מדינת ליישום הוראות ה-FATCA בין מדינת ישראל לבין הרשויות האמריקאיות במתכונת של IGA1 אשר מסדיר, בין היתר, את העברת המידע לרשויות המס בארצות הברית, באמצעות רשות המיסים בישראל, אשר תקבל את המידע מהגופים הפיננסיים בישראל ("הסכם ה-FATCA"). כמו כן, נקבעו בהסכם הקלות ובכללן פטור מדיווח לגופים שונים או לחשבונות בעלי מאפיינים המעידים על סיכון נמוך מאד להעלמת מס באמצעותם.

חוק לתיקון פקודת הכנסה (מספר 227), התשע"ו-2016 ותקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016

ביום 14 ביולי 2016, פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016 ("החוק"). חוק זה נועד לאפשר למדינת ישראל ליישם את הסכם ה-FATCA ו"הסכמי יישום" אחרים כהגדרתם בחוק (הסכמים לצורך יישום חילופי מידע מכוח הסכם בין לאומי, המבוסס על הנהל לחילופי מידע אוטומטיים של חשבונות פיננסיים שפרסם ארגון ה-OECD). עיקרי החוק:

החוק קובע, כי על מוסדות פיננסיים לדרוש מידע מבעלי חשבונות, או ממי שמבקש להיות בעל חשבון, לרבות ישויות ובעלי שליטה ולבצע בדיקות לשם בירור זהותם ומדינת תושבותם לצרכי מס, או אזרחותם לצרכי יישום הסכם ה-FATCA או הסכם יישום אחר, הכל בהתאם להוראות שתקבענה על ידי שר באוצר.

בהתאם לחוק, על מוסד פיננסי להעביר למנהל ברשות המיסים ("המנהל") מידע בדבר לקוחות וחשבונות, אשר על המנהל להעביר לרשות מס במדינה זרה, כפי שיקבע שר האוצר בתקנות.

החוק מעניק סמכות לשר האוצר לקבוע הוראות בדבר מתן הודעה, שעל מוסד פיננסי ישראלי להעביר ללקוחות, שמידע עליהם ועל חשבונות שבבעלותם צפוי להיות מועבר למנהל לצורך העברתו לרשות מס זרה. כן מעניק החוק סמכות לשר האוצר לקבוע מצבים ותנאים, שבהתקיימם יסגור המוסד הפיננסי חשבון שנפתח מיום 30 ביוני 2014, אשר לגביו לא עלה בידי המוסד הפיננסי לקבל הצהרות או מסמכים.

החוק קובע, כי המנהל רשאי להטיל עיצום כספי על מוסד פיננסי או על אדם, אשר לא ערכו הליכי זיהוי כנדרש בהתאם לחוק, או לא העבירו מידע, או העבירו מידע חלקי למנהל אודות חשבונות המנוהלים אצל המוסד הפיננסי.

במסגרת החוק לתיקון פקודת הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016, נקבעו גם תיקונים לחוק איסור הלבנת הון, כמפורט בהמשך.

תחילתו של החוק ביום פרסומן של התקנות מכוחו. תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016 פורסמו ביום 4 באוגוסט 2016. התקנות מתייחסות, בין היתר, לנושאים המפורטים בחוק; בדיקות נאותות שעל המוסד הפיננסי לבצע, סיווג החשבונות ואופן הדיווח על ידי המוסד הפיננסי למנהל, וכן קובעות הוראות מעבר לעניין הכרה בישות כמוסד ציבורי על ידי מוסד פיננסי ישראלי מדווח לצורך יישום התקנות. כתוספת ראשונה לתקנות צורף ההסכם ה-FATCA בעברית.

הבנק מיישם את הוראות החוק והתקנות בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים בהסכם ה-FATCA, בהוראות המפקח על הבנקים ובחוק, ונערך ליישום הוראות התיקון לחוק איסור הלבנת הון.

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14) – הוספת עבירות מס כעבירות מקור

התיקון פורסם ב-7 לאפריל 2016 ויכנס לתוקף ב-7 לאוקטובר 2016. במסגרת המאבק בהעלמות מס, הצטרפה ישראל למדינות שהגדירו בחקיקה עבירות מס חמורות כ"עבירות מקור" לעניין חוק איסור הלבנת הון ("החוק"). ברשימה נכללו עבירות לפי פקודת מס הכנסה, חוק מס ערך מוסף וחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) שנעברו בנסיבות חמורות (מעל סף מסוים, או שנעברו בתחכום, או בזיקה לאירגוני פשיעה או ארגון טרור, או כשנעברו בידי מי שאינו האדם החייב במס. תנאים אלו אינם צריכים להשפיע על היערכות הבנק).

עם התיקון, כל פעולה ברכוש ובכספים הקשורים או נובעים מעבירות המס שפורטו, מהווה פעולה ברכוש אסור והלבנת הון.

התיקון יצר תשתית חוקית להגשת כתבי אישום והרשעת מעלימי מס והמסייעים להם ביוזעין (כגון עורכי דין, מנהלי חשבונות ובנקאים) בעבירות הלבנת הון, וסמכות להפעלת מנגנוני האכיפה מכח החוק ומנגנוני הפיקוח הרגולטורי והטלת עיצומים כספיים - גם בקשר לפעילות הקשורה בעבירות מס. הבנק נערך לנקוט צעדים מול כלל הלקוחות, כדי לוודא שכספים המופקדים או מועברים באמצעות הבנק מדווחים לרשויות המס.

הוראת הרשות האירופאית (OECD) בדבר חילופי מידע על חשבונות פיננסיים

בחודש אוקטובר 2014, הודיעה מדינת ישראל כי תאמץ את ההוראה בדבר חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס של ארגון ה-OECD (Common Reporting Standard), וזאת עד סוף שנת 2018. יישום ההוראה יהיה באמצעות הסכם בין הרשויות הרלוונטיות במדינות הפועלות לפיו (בדומה למתכונת ההסכם הבינמדינית בין ישראל לבין הרשויות האמריקאיות – הסכם ה-FATCA).

בהתאם להוראה, ידרשו המוסדות הפיננסיים לקיים הליך זיהוי לגבי לקוחות שהם תושבים של מדינות זרות ולהעביר מידע בנוגע לחשבונותיהם לרשות המיסים. טרם בוצעו תיקוני חקיקה מתאימים בדיון הישראלי לצורך יישום הנהל.

ביום 16 במרץ 2015, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות לתאגידי בנקאיים לניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross-border).

בהתאם להוראת המפקח, על דירקטוריון התאגיד הבנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו ולוודא כי ההנהלה מעדכנת בהתאם את נהליה ואת הבקורות, ביחס לסיכונים הגלומים בפעילות חוצת גבולות של לקוחות התאגיד הבנקאי בדגש על חבויות מס מחוץ למדינה בה נפתח החשבון, תוך התייחסות לנקודות כמו: סיווג לקוחות בסיכון גבוה כתוצאה מפעילות חוצת גבולות; מדינות שפעילות לקוחות בהן תחשב כמדינות בסיכון וכו'.

בהתאם להוראות, נדרשים התאגידיים הבנקאיים לקבל מהלקוח הצהרה בדבר המדינות בהן הוא תושב לצרכי מס; הצהרה כי דיווח על הכנסתו בהתאם לדיון החל עליו והתחייבות להודיע על כל שינוי בחבות המס. כן נדרש לקבל ויתור מאת הלקוח על סודיות בנקאית כלפי רשויות בחוץ לארץ.

על התאגידיים הבנקאיים לקבוע נהלים ומדרג סמכויות לאישור פתיחת חשבון, ניהול וביצוע עסקאות שהוגדרו כבעלות פוטנציאל לסיכון חוצה גבולות.

- עוד קבע המפקח כי סירוב להעניק שירותים בנקאיים יחשב כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, במקרים הבאים:
- פתיחת חשבון ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו לעניין הסיכונים בפעילות חוצת גבולות.
- המשך מתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, לרבות משיכת כספים ושינוי בעלים או נהנים, באופן שחושף את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה לשם עקיפת חקיקה זרה, החלה על הלקוח.

תחילתן של ההנחיות מיום 16 במרץ 2015. באשר לכספים של לקוחות בחשבונות קיימים: לגבי חשבונות שסווגו בסיכון יש להשלים את הפעולות הנדרשות עד ליום 31 בדצמבר 2015 ולגבי יתר החשבונות עד ליום 31 בדצמבר 2016.

הבנק פועל בהתאם להוראות המפקח ולוחות הזמנים שנקבעו בהוראה ועדכן את מדיניותו בהתאם.

(EMIR) European Market Infrastructure Regulation-I The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" שחוקק בארצות הברית בשנת 2010 (להלן-"הרפורמה").

מטרת הרפורמה היא, בין היתר, הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה.

במסגרת הרפורמה נקבע, בין היתר, כי העסקאות תסלקנה על ידי סולק מרכזי בו יסלקו בנקים גדולים ומרכזיים, אשר יערבו לעמידה בהתחייבויות של כל צד לעסקה, יקבעו נהלי בטחונות מחייבים, וכל עסקאות ה-Swap שבוצעו ידווחו למאגרי מידע מרכזיים, אשר ישמרו מידע זה ויאפשרו נגישות אליו לכל משתתפי השוק.

הרפורמה מגדירה גופים פיננסיים בהתאם להיקפי המסחר שלהם ומטילה חובות בהתאם לכך (MSP- Major Swap Participants, Swap Dealer) וכדומה).

הכללים הקבועים ברפורמה חלים על גופים אמריקאים ועל גופים שאינם אמריקאים המבצעים עסקאות בהיקפים משמעותיים (כהגדרתם ברפורמה) עם הגופים האמריקאים. לאור הרפורמה, גופים אלו לא יוכלו לבצע עסקאות בסוגי הנגזרים הנכללים בחוק, מול גופים פיננסיים אחרים (גם שאינם כפופים לחקיקה, כמו הבנק), אם לא ימלאו אחר הוראות החוק.

הוראות החוק נכנסו לתוקף באופן מדורג, וכיום חלק ניכר מהעסקאות בנגזרי OTC מול בנקים אמריקאים ובנקים שהם Swap Dealers או MSP מחייבות עמידה בהוראות החוק, לרבות סליקה.

הבנק נערך ליישום הכללים הרלוונטיים מתוך הרפורמה, על מנת שיוכל לפעול בנגזרי OTC מול גופים הכפופים לחוק.

במקביל לרפורמת "Dodd Frank" שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים European Market Infrastructure Regulation - (להלן-"EMIR").

רפורמת EMIR, בדומה לרפורמת Dodd Frank כוללת, בין היתר, דרישה של סליקה מרכזית מנדטורית, דרישות בטחונות מוגברות ודיווח על עסקאות שבוצעו למאגרי מידע ייעודיים.

רפורמת EMIR חלה על גופים פיננסיים באיחוד האירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק בנגזרים, שכן, לבנק היקף פעילות משמעותי מול בנקים אירופאים. חלק מהוראות הרפורמה כבר נכנסו לתוקף (כגון: חובות הדיווח) וחובת הסליקה צפויה להיכנס לתוקף, באופן מדורג, לגבי ישויות כדוגמת הבנק החל מיום 21 בדצמבר 2016, עם חובה של סליקת עסקאות שנעשו מיום 31 במאי 2016 ועד למועד הסליקה (21 בדצמבר 2016) – הוראת ה-Frontloading. הבנק נערך ליישום ההוראות הרפורמות הרלוונטיות לבנק, בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בחקיקה, ובכלל זה נערך לסליקת עסקאות כאשר הצד השני לעסקה כפוף לרגולציה.

במקביל לכללים החלים על עסקאות שחייבות סליקה מרכזית, הרגולציה גם קובעת כללים חדשים ומחייבים בתחום הביטחונות (Margins) לעסקאות שלא תסלקנה. גם בתחום זה קיימות מקבילות בארצות הברית ובאירופה, אשר אמורות להביא את כללי ההתנהלות של שוק הנגזרים (הן בעסקאות שתסלקנה והן בעסקאות שלא) לכדי אחידות ופיקוח על ידי הרגולטור הרלוונטי. הבנק נערך גם בנושא זה.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם החוק שייכנס לתוקף ביום 12 באוקטובר 2018, ככל שהמועד לא יידחה (עד ליום 12 באפריל 2020 לכל המאוחר).

החוק שבנדון מבצע רפורמה בתחום שירות נתוני אשראי. במועד כניסתו לתוקף יבטל חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002. החוק רלבנטי לבנק הן בהיותו "מקור מידע" החייב להעביר נתוני אשראי על לקוחותיו למאגר מידע מרכזי ייעודי שיוקם בבנק ישראל והן בהיותו "משתמש בנתוני אשראי" הרשאי לקבל נתוני אשראי מלשכות האשראי. הוראות מרכזיות מתוך החוק:

לקוח רשאי לבקש מבנק ישראל שנתוני האשראי לגביו לא יכללו במאגר. הלקוח לא יהיה רשאי להגיש בקשה כאמור אם הועברו למאגר, בידי מקור מידע, נתוני אשראי המעידים באופן מובהק על כך שהלקוח אינו עומד בפירעון תשלומים שבהם התחייב.

לא יועברו נתוני אשראי לגבי לקוח לנותן אשראי (כגון: הבנק), אלא אם כן מתקיימים בין היתר:

- נתוני האשראי דרושים לנותן האשראי לשם התקשרות בעסקת אשראי עם אותו לקוח או לשם הבטחת קיום תנאי העסקה;
- הלקוח נתן את הסכמתו המפורשת לכך שנתוני האשראי לגביו הכלולים במאגר יימסרו ללשכת אשראי לשם עריכת דוח אשראי שיימסר לנותן האשראי.

נותן אשראי רשאי לבקש מלשכת אשראי לקבל חיווי בשאלה אם לתת אשראי ללקוח לשם התקשרות בעסקת אשראי עם אותו לקוח, אם יידע את הלקוח על כך מראש.

במסגרת היערכות הבנק ליישום החוק מבוצעות בימים אלה פעולות לאיסוף מידע והעברתו למאגר הייעודי בבנק ישראל.

חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו-2016 (ספר החוקים 2528)

החוק פורסם ביום 10 בפברואר 2016 וייכנס לתוקף ביום 10 באוגוסט 2016 אלא אם כן הבנקים לא יספיקו להיערך ואז יוכל שר המשפטים, בהסכמת הנגיד, לדחות את תאריך תחולת החוק בשישה חודשים נוספים.

מטרת החוק היא מעבר מסליקה פיזית של שיקים לסליקה אלקטרונית. מטרת הסליקה האלקטרונית היא לייעל את תהליך סליקת השיקים, להביא לחסכון בעלויות השינוע של השיקים ולייתר את הצורך בשמירת השיקים לתקופה של שבע שנים באחסון פיזי. יודגש כי הסליקה האלקטרונית מתייחסת אך ורק לשיקים שהופקדו לגביה בבנק הגובה או שהועברו לגביה בבנק הגובה בקובץ ממוחשב ולא בצורה פיזית. בשיקים ממוחשבים (לרבות במכשיר סולרי) שהועברו לגביה מדובר רק על שיקים משורטטים ומודפסות או רשומות עליהם מילים האוסרות את העברתם.

מאחר וסליקת השיקים היא אלקטרונית והבנק הנמשך לא "רואה" את השיק פיזית, מוטלת על הבנק הגובה האחריות לבדוק היטב את השיקים ולוודא שלא בוצעו בהם שינויים אסורים, לרבות בדיקת הסבים, נכונותם ותקפותם.

הפלט הממוחשב של הסריקה יהווה ראיה קבילה להוכחת אמיתות תוכנו בכל הליך משפטי, הנגיד יקבע בכללים הוראות לעניין סריקה ממוחשבת של שיק, הליך הפקת הפלט של השיק הממוחשב וכללים לעניין חובת שמירת שיקים ממוחשבים.

הנגיד בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע את משך הזמן שעל הבנק לשמור את השיקים עצמם.

הבנק אחראי כלפי לקוחו בגין כל נזק שייגרם כתוצאה מאי שמירת השיק עצמו.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (הצעת יחידות של קרן חוץ), התשע"ו – 2016 ותיקונים בתקנות השקעות משותפות (עמלת הפצה) (תיקון), התשע"ו – 2016 (להלן: "תקנות עמלות הפצה"):

התקנות מפרטות את התנאים להצעת יחידות של קרן חוץ. הכוללים בין היתר מינוי נציג בישראל שישמש כאיש קשר בין מנהל קרן חוץ לבין הרשות ובעלי היחידות בישראל. על פי התקנות הצעת היחידות לציבור בישראל תעשה לאחר שרשות ניירות ערך התירה להציען או לרושמן למסחר בבורסה (לאחר שניתן אישור הבורסה על-כך), ותשקיף החוץ של הקרן פורסם באתר ההפצה על פיו מוצעות היחידות.

על פי התיקון לתקנות עמלות הפצה מנהל קרן חוץ יהיה רשאי לשלם למפיץ עמלה בשל יחידות של קרן חוץ שהרשות אישרה את הצעתן לציבור, למעט בשל יחידות קרן חוץ הרשומות למסחר בבורסה. מפיץ יהיה רשאי לגבות מבעל יחידה עמלה בסכום עמלת הפצה שהיה רשאי לגבות ממנהל הקרן או ממנהל קרן חוץ אילו הוסכם כך ביניהם, ובתנאי שלא התקשר מנהל הקרן או קרן חוץ בהסכם בינו לבין המפיץ על תשלום עמלת הפצה. במקרה של קרן או קרן חוץ הרשומות למסחר בבורסה וכן קרן מחקה רשאי המפיץ לגבות עמלה מרוכש יחידה או ממי שמוכר אותה, אך ורק בשל ביצוע העסקה. עמלה שגובה המפיץ לא תשתנה עקב כך שמנהלי הקרנות, שלא התקשרו עמו בהסכם לתשלום עמלת הפצה הנפיקו את היחידות או עקב כך שהקרן הינה קרן חוץ. כמו כן, במקרה של קרן כספית לא ניתן יהיה לגבות כל עמלה מבעל יחידה בשל רכישה, החזקתה או פדיונה במקרה בו התקשר המפיץ בהסכם הפצה בקשר לקרן כספית. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הפיקוח על הבנקים

התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. בהתאם למכתב, דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה, לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות ההון. הבנק בוחן את משמעות הוראות המכתב.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 21 בינואר 2016 אישרה Standard & poors Maalot (להלן: "מעלות") את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilAAA, תחזית דירוג "יציבה". דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של ilAA+. כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III. דירוג שטרי ההון הנדחים, אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III הוא ilA+. דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא ilAA-. ביום 30 ביוני 2015 אישרה חברת הדירוג Moody's את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך ברמת A2 והעלתה את אופק הדירוג ל"יציב" מ"שלייל".

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016		
שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור⁽³⁾					
4.90	⁽⁷⁾ 1,771	147,219	3.84	⁽⁷⁾ 1,513	159,836
4.13	26	2,554	4.01	32	3,241
4.89	1,797	149,773	3.84	1,545	163,077
אשראי לממשלה					
2.74	2	295	2.32	1	174
-	-	-	5.30	2	154
2.74	2	295	3.71	3	328
פיקדונות בבנקים					
0.72	2	1,117	0.30	1	1,344
2.49	3	487	-	-	290
1.25	5	1,604	0.25	1	1,634
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.08	4	19,610	0.08	6	29,410
-	-	4,402	0.61	6	3,969
0.07	4	24,012	0.14	12	33,379
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	187	-	-	204
-	-	-	-	-	-
-	-	187	-	-	204
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾					
1.15	37	12,935	1.06	20	7,560
1.41	4	1,141	1.69	5	1,190
1.17	41	14,076	1.15	25	8,750
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾					
1.30	2	620	1.89	2	426
-	-	-	-	-	-
1.30	2	620	1.89	2	426
3.94	1,851	190,567	3.09	1,588	207,798
		2,996			3,091
		6,513			6,746
		200,076			217,635
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
1.55	33	8,584	2.05	45	8,844
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
ב-%			ב-%		
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור⁽³⁾					
3.09	⁽⁷⁾ 2,239	146,077	2.96	⁽⁷⁾ 2,318	157,572
4.08	51	2,527	4.12	64	3,140
3.11	2,290	148,604	2.99	2,382	160,712
אשראי לממשלה					
2.71	4	297	2.40	2	168
-	-	-	5.16	4	157
2.71	4	297	3.73	6	325
פיקדונות בבנקים					
0.28	3	2,170	0.13	1	1,503
2.16	5	465	0.67	1	301
0.61	8	2,635	0.22	2	1,804
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.14	13	19,174	0.08	12	28,985
-	-	3,803	0.51	9	3,527
0.11	13	22,977	0.13	21	32,512
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	293	-	-	142
-	-	-	-	-	-
-	-	293	-	-	142
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾					
1.20	71	11,840	0.89	32	7,195
1.38	8	1,161	1.59	9	1,137
1.22	79	13,001	0.99	41	8,332
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾					
1.88	7	747	0.89	4	902
-	-	-	-	-	-
1.88	7	747	0.89	4	902
2.56	2,401	188,554	2.41	2,456	204,729
		2,981			3,096
		7,211			8,741
		198,746			216,566
1.62	64	7,956	2.12	87	8,262

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016		
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
					בישראל
0.36	6	6,598	0.35	7	8,085
1.67	464	111,775	1.16	351	121,093
					לפי דרישה
		894	-	-	621
					לזמן קצוב
					מחוץ לישראל
					לפי דרישה
0.91	6	2,639	0.68	7	4,134
					לזמן קצוב
1.57	476	121,906	1.09	365	133,933
					סך הכל
פיקדונות הממשלה					
					בישראל
7.08	1	58	7.76	1	53
					מחוץ לישראל
					-
7.08	1	58	7.76	1	53
					סך הכל
פיקדונות מבנקים					
					בישראל
3.99	10	1,017	1.00	3	1,205
					מחוץ לישראל
					12
3.99	10	1,017	0.99	3	1,217
					סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
					בישראל
		120			-
					מחוץ לישראל
					-
		120			-
					סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים					
					בישראל
5.36	277	21,094	3.43	204	24,107
					מחוץ לישראל
					-
5.36	277	21,094	3.43	204	24,107
					סך הכל
התחייבויות אחרות					
					בישראל
2.72	5	743	1.97	1	205
					מחוץ לישראל
					-
2.72	5	743	1.97	1	205
					סך הכל
2.14	769	144,938	1.45	574	159,515
					סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		32,488			פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		2,996			זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		7,974			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		188,396			סך כל התחייבויות
					204,810
		11,680			סך כל האמצעים ההוניים
					12,825
		200,076			סך כל התחייבויות והאמצעים ההוניים
					217,635
1.80			1.64		פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
					בישראל
2.34	1,055	181,983	1.98	976	198,954
					מחוץ לישראל
1.26	27	8,584	1.73	38	8,844
2.29	1,082	190,567	1.97	1,014	207,798
					סך הכל
					סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות
0.68	6	3,533	0.59	7	4,767
					לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
(0.22)	(7)	6,376	0.11	4	7,453	לפי דרישה
0.75	426	113,593	0.79	462	117,926	לזמן קצוב
		823			599	מחוץ לישראל
-	-	823	-	-	599	לפי דרישה
0.83	13	3,134	0.70	14	3,989	לזמן קצוב
0.70	432	123,926	0.74	480	129,967	סך הכל
פיקדונות הממשלה						
7.14	2	57	3.67	1	55	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
7.14	2	57	3.67	1	55	סך הכל
פיקדונות מבנקים						
1.80	11	1,230	0.64	4	1,259	בישראל
-	-	-	-	-	9	מחוץ לישראל
1.80	11	1,230	0.63	4	1,268	סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
-	-	154	-	-	-	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	154	-	-	-	סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
1.79	180	20,249	1.63	196	24,162	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
1.79	180	20,249	1.63	196	24,162	סך הכל
התחייבויות אחרות						
(1.17)	(5)	852	1.29	1	156	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
(1.17)	(5)	852	1.29	1	156	סך הכל
0.85	620	146,468	0.88	682	155,608	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		29,399			35,492	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		2,981			3,096	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		8,346			9,682	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		187,194			203,878	סך כל ההתחייבויות
		11,552			12,688	סך כל האמצעים ההוניים
		198,746			216,566	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.71			1.54			פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית						
1.93	1,730	180,598	1.74	1,701	196,467	בישראל
1.29	51	7,956	1.77	73	8,262	מחוץ לישראל
1.90	1,781	188,554	1.74	1,774	204,729	סך הכל
0.66	13	3,957	0.61	14	4,597	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
2.99	860	116,348	2.64	889	135,787	סך נכסים נושאי ריבית
(0.70)	(146)	83,599	(0.63)	(160)	101,412	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.29			2.01			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
6.91	877	52,067	4.64	581	50,952	סך נכסים נושאי ריבית
(6.26)	(576)	37,656	(4.00)	(356)	36,149	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.65			0.64			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.41	81	13,568	2.41	73	12,215	סך נכסים נושאי ריבית
(0.82)	(41)	20,150	(1.19)	(51)	17,187	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.59			1.22			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
4.06	1,818	181,983	3.14	1,543	198,954	סך נכסים נושאי ריבית
(2.18)	(763)	141,405	(1.47)	(567)	154,748	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.88			1.67			פער הריבית

ראה הערות להלן .

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
2.99	1,696	114,359	2.64	1,742	132,643	סך נכסים נושאי ריבית
(0.64)	(267)	83,903	(0.62)	(301)	96,757	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.35			2.02			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
1.78	464	52,438	1.88	482	51,490	סך נכסים נושאי ריבית
(1.40)	(262)	37,528	(1.46)	(264)	36,206	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.38			0.42			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.58	177	13,801	2.37	145	12,334	סך נכסים נושאי ריבית
(0.74)	(78)	21,080	(1.14)	(103)	18,048	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.84			1.23			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
2.60	2,337	180,598	2.43	2,369	196,467	סך נכסים נושאי ריבית
(0.85)	(607)	142,511	(0.89)	(668)	151,011	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.75			1.54			פער הריבית

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015		
לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015		
גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾			גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		
שנוי נטו	מחיר	כמות	שנוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
79	(90)	169	(258)	(377)	119
13	1	12	6	(1)	7
92	(89)	181	(252)	(378)	126
נכסים נושאי ריבית אחרים					
(47)	(53)	6	(17)	(20)	3
10	11	(1)	6	7	(1)
(37)	(42)	5	(11)	(13)	2
55	(131)	186	(263)	(391)	128
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
47	27	20	(112)	(142)	30
1	(1)	2	1	(1)	2
48	26	22	(111)	(143)	32
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
14	(10)	24	(84)	(105)	21
-	-	-	-	-	-
14	(10)	24	(84)	(105)	21
62	16	46	(195)	(248)	53

- (1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינים למכירה לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016, ביום 30 ביוני 2015 ולתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016, ביום 30 ביוני 2015, נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינים למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך 9 מיליוני שקלים, (6) מיליוני שקלים, (2) מיליוני שקלים ו-(1) מיליוני שקלים, בהתאמה.
- (5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016, ביום 30 ביוני 2015, ולתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 וביום 30 ביוני 2015, נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך 1 מיליוני שקלים, (2) מיליוני שקלים, (6) מיליוני שקלים ו-(1) מיליוני שקלים, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) עמלות בסך 78, 143, 156 ו-262 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 וביום 30 ביוני 2015 ובתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 וביום 30 ביוני 2015, בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי ריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים ומראה המקום שלהם

1. מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
CRO - Chief risk officer	מנהל הסיכונים הראשי. חבר הנהלה העומד בראש החטיבה לניהול הסיכונים בבנק. מנהל הסיכונים הראשי נושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים, למסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הבנק, ותפקידים נוספים כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process	תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל II.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
ICAAR - Internal Capital Adequacy Assessment Report	הדוח המסכם של תהליך ה-ICAAP כאמור.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
KPIs - Key performance indicators	אינדיקטורים עיקריים לביצועים, המשמשים ככלי לגיבוש תובנות לגבי סטטוס ביצוע התהליכים לרוחב הבנק.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
KRI - Key risk indicators	אינדיקטורים עיקריים לסיכון הינם סרגלי מדידה לסיכון ו/או מדדים סטטיסטיים, המשמשים לניטור הגורמים העיקריים המזוהים עם סיכונים מפתח בתאגיד הבנקאי, על מנת לנסות ולאבחן את התממשות הסיכונים, מוקדם ככל שניתן.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
VaR	מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכונים שוק. ערך ה-VaR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
באזל II	מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה בגרסתה הסופית על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ב-2006.	המושג מופיע באופן מרובה
באזל III	מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה לראשונה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ב-2010.	המושג מופיע באופן מרובה
גישת השווי הכלכלי - EVE - Economic Value of Equity	גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שווים ההוגן של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
דירוג אשראי (Score)	דירוג אשראי הינו ציון הניתן ללווה במסגרת הערכת יכולתו לעמוד בהתחייבויותיו במלואן ובהתאם למועד שנקבע.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
דירוג לווה	דירוג המבטא את הערכת הסיכון של הבנק כנגד לווה או צד נגדי לעסקה.	המושג מופיע באופן מרובה
הגישה הסטנדרטית	גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצג העסקי מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
הון פיקוחי (הון כולל)	ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: - הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. - הון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
המשכיות עסקית	מצב בו הבנק פועל באופן רציף וללא הפרעות.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
ועדת באזל	ועדת באזל הינה פורום לשיתוף פעולה בענייני פיקוח על הבנקים. מטרות הועדה הינן הגברת ההבנה בנושאי הפיקוח עיקריים ושיפור איכות הפיקוח על תאגידים בנקאיים ברחבי העולם. הועדה ידועה בעיקר בשל התקנים הבינלאומיים להלימות ההון, עקרונות הליבה לפיקוח אפקטיבי על הבנקים ותיאום בין מדינות שונות ליצירת פיקוח חוצה גבולות על בנקים ברחבי העולם.	המושג מופיע באופן מרובה
חברות דירוג אשראי חיצוניות	סוכנות המנפיקה דירוגי אשראי חיצוניים והוכרה על ידי הפיקוח על הבנקים בהתאם לדרישות הכשירות שהוגדרו. חברות דירוג האשראי החיצוניות הכשירות הינן: S&P, Moody's ו-Fitch.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
יחס הון מזערי	היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
מבחני מצוקה (קיצון)	כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
מסגרת ניהול הסיכונים	מסגרת עבודה לניהול הסיכונים הכוללת את המדיניות, הנהלים, המדידה, תאבון הסיכון והבקורות לניהול הסיכונים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
מסמך הסיכונים	מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
נדבך 1	הנדבך הראשון במסגרת העבודה של באזל II, כולל את חישוב דרישות ההון המזערי בגין סיכון אשראי (כולל סיכון הצד הנגדי), סיכון שוק (תיק סחיר בלבד) וסיכון תפעולי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
נדבך 2	הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
נדבך 3	הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל II אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
נכסי סיכון	מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211.	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון	סיכון הוא אפשרות (הסתברות) לפגיעה בהון, ברווחים, ביציבות התאגיד או ביכולתו להשיג את מטרותיו העסקיות.	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון חוצה גבולות (Cross-Border)	סיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment	CVA הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערוך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).	מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
סיכון אינפלציה	החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעת שינויים במדד המחירים על רווחי התאגיד או הונו, לרבות באמצעות השפעה על פריטים חוץ מאזניים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
סיכון אסטרטגי	סיכון אסטרטגי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של ההחלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
סיכון אשראי	סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה, או צד נגדי, של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק.	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון אשראי של צד נגדי	הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים. מושג הכולל בביאורים לדוחות הכספיים.
סיכון מוניטין	מוניטין הוא אוסף של תפישות, דעות ואמונות של בעלי העניין לגבי התאגיד, בהתבסס על ניסיונם וציפיותיהם. סיכון מוניטין הוא הסיכון לרווחי התאגיד, ליציבותו או ליכולתו להשיג את יעדיו, כתוצאה מפגיעה במוניטין העשוי לנבוע מפרקטיקות התאגיד, מצבו הפיננסי או פרסום שלילי (אמיתי או כוזב).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים
סיכון מימון	סיכון מימון או סיכון גיוס הנזילות (Funding liquidity risk) - הסיכון שהתאגיד לא יוכל לעמוד ביעילות בצורכי תזרים המזומנים והביטחונות שלו, הצפויים והבלתי צפויים, הנוכחיים והעתידיים, בלא שהדבר ישפיע על פעילויותיו היומיומיות או על מצבו הפיננסי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
סיכון משפטי	סיכון משפטי הינו חלק מהסיכון התפעולי, וכולל סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה פרק סקירת הסיכונים
סיכון נזילות	הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה פרק סקירת הסיכונים
סיכון ציות ורגולציה	סיכון להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות (כגון: הוראות הדין, הרגולציה, סטנדרטים ודרכי התנהגות מקובלים המצופים מהתאגיד).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים
סיכון ריבית	הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או להון הבנק, הנובע בעיקר, מתזוזות בשיעורי הריבית, תזוזות שונות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לפעילותו העסקית, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפרעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הוג).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה פרק סקירת הסיכונים

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
סיכון שוק	הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון תפעולי	הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה מובנה בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות.	המושג מופיע באופן מרובה
פרופיל הסיכון	הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות העסקית של הבנק לנקודת זמן.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים
שיעור המימון (LTV)	היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.	המושג מופיע באופן מרובה
שלושת קווי ההגנה	תפיסת ניהול הסיכונים כוללת חלוקה לשלושה קווי הגנה: - הקו הראשון - נוטלי הסיכון: הנהלות קווי העסקים נושאות באחריות לזיהוי, להערכה, למדידה, לניטור להפחתה לדיווח על הסיכונים המובנים. כמו כן, אחראית לניהול סביבת בקרה נאותה לניהול הסיכון. - הקו השני - בקרי הסיכון: פונקציית ניהול הסיכונים, תפקידה הוא להשלים את פעילויות ניהול הסיכונים של קו העסקים. אחראית בין היתר, לתכנון ופיתוח מסגרת עבודה לניהול סיכונים ואתגור ניהול הסיכונים בקווי העסקים. - הקו השלישי - הביקורת הפנימית, מבצעת סקירה בלתי תלויה ואתגור של הבקורות, התהליכים והמערכות לניהול הסיכונים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
תאבון הסיכון	החלטת הבנק בנוגע לרמת הסיכון שהתאגיד הבנקאי מוכן לקבל בהתחשב במאפייני סיכון/תשואה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים

מושג	פירוש	פרק בדוח
OTC - Over the Counter	עסקה במכשירים פיננסיים אשר מבוצעת מעבר לדלפק, ולא בבורסה.	מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
בקרת אשראי	תהליך סקירה למטרת הערכת הביצועים של הצוות העוסק במתן אשראי ומצב תיק האשראי בכללותו. תהליך זה מבוצע בדיעבד על ידי יחידת בקרת אשראי בבנק, ובמסגרת הסקירה נבדקים בין היתר מהימנות הדירוג, ונאותות הסיווג וההפרשה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
הפרשה להפסדי אשראי	הפרשה אשר נועדה לכסות הפסדי אשראי צפויים בתיק האשראי של הבנק. הפסדים אלו מייצגים את סכום המחיקות נטו שצפוי (likely) שיתממש לגבי הלוואה או קבוצה של הלוואות בהינתן העובדות והנסיבות בתאריך ההערכה.	המושג מופיע באופן מרחבה
התניות פיננסיות	התניות שנקבעו בין הלווה למלווה בחוזה הלוואה, המגדירות תנאים מתלים להעמדת האשראי, כגון, עמידה ביחסים פיננסיים מסוימים. לעיתים הפרת תנאי זה עשויה להוות עילה להעמדת האשראי לפירעון מדי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
חוב בארגון מחדש	חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
חוב נחות	חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיגור של 60 עד 89 ימים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים

מושג	פירוש	פרק בדוח
חוב פגום	חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור.	המושג מופיע באופן מרובה
חובות בעייתיים	חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.	המושג מופיע באופן מרובה
יחס החזר מההכנסה	היחס בין החזר החודשי ובין ההכנסה החודשית הפנויה. היחס הינו מדד המשמש להערכת יכולת החזר השוטף של הלווה לאורך חיי הלוואה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
יחס כיסוי נזילות מזערי	היחס בין כרית הנזילות לבין תזרים יוצא חזוי נטו לתקופה של חודש קדימה, תחת תרחישים שונים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
ליווי פרויקט פיננסי	שיטת ליווי פרויקט פיננסי (ליווי סגור) הינה שיטת מימון, שבה הלווה מצפה להיפרע בעיקר מהתקבולים הצפויים מהפרויקט, אשר מהווים גם מקור החזר וגם ביטחון לחשיפה. במסגרת שיטה זו, נערך מעקב שוטף אחר הפרויקטים הממומנים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות המצב העסקי
משך חיים ממוצע - מח"מ	אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עליה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
נגזרים	מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.	המושג מופיע באופן מרובה
ניהול נכסים והתחייבויות (ALM)	טכניקה המיושמת על ידי ארגונים על מנת להתאים בין מבנה הנכסים וההתחייבויות על מנת להבטיח את נאותות התשואה להון. כלומר, ניהול הסיכונים הנובעים מפערים בין מבנה הנכסים וההתחייבויות, ברמה העסקית. במסגרת זו נכללים תהליכים לניהול סיכוני שוק ונזילות, קביעת מחירי צל ועוד.	מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים

מושג	פירוש	פרק בדוח
תיק בנקאי/תיק לא סחיר	התיק הבנקאי שהוא עיקר הפעילות של הבנק, מכיל את כל העסקאות שאינן כלולות בתיק הסחיר, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים כעסקאות הגנה לתיק הבנקאי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
תיק סחיר	התיק הסחיר בבנק כולל את התיקים המנוהלים בחדר העסקאות כעושה שוק, וכן תיקי ניירות ערך למסחר ועסקאות נגזרים אשר בוצעו כחלק מאסטרטגיית שוק ספציפית, המנוהלת בניהול הפיננסי תחת מגבלות ספציפיות של חשיפה ורווחיות.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים

3. מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

מושג	פירוש	פרק בדוח
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act	חוק ה-FATCA האמריקאי - Foreign Account Tax Compliance Act קובע חובת דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במוסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
LCR - Liquidity coverage ratio	יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים

4. מונחים אחרים

מושג	פירוש	פרק בדוח
ממשל תאגידי	מכלול הקשרים בין ההנהלה, הדירקטוריון, בעלי המניות ובעלי העניין אשר מרכיבים את המבנה אשר באמצעותו נקבעים יעדי הבנק והאמצעים להשגתם ולניטורם. כמו כן, הממשל התאגידי תומך בהגדרת חלוקת קווי הסמכות והאחריות ובאופן תהליך קבלת החלטות.	המושג מופיע באופן מרובה